

**NÁVRH
STÁTNÍHO ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU
ČESKÉ REPUBLIKY
ZA ROK 2011**

**C.
ZPRÁVA O VÝSLEDKÁCH HOSPODAŘENÍ
STÁTNÍHO ROZPOČTU**

Obsah

I. SOUHRNNÉ HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU.....	1
1. CÍLE ROZPOČTOVÉ POLITIKY V ROCE 2011, ROZPOČTOVÉ PRIORITY	1
2. ROZHODUJÍCÍ ZMĚNY ROZPOČTU V PRŮBĚHU ROKU	3
3. CELKOVÉ VÝSLEDKY HOSPODAŘENÍ STÁTNÍHO ROZPOČTU	4
II. PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU	8
1. CELKOVÉ PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU	8
2. DAŇOVÉ PŘÍJMY	10
2.1. <i>Celostátní daňové příjmy</i>	10
2.2. <i>Daňové příjmy státního rozpočtu</i>	13
2.2.1. Daň z příjmů fyzických osob	13
2.2.2. Daň z příjmů právnických osob	15
2.2.3. Daň z přidané hodnoty	19
2.2.4. Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)	21
2.3. <i>Poplatky z vybraných činností</i>	24
2.3.1. Správní poplatky	24
2.3.2. Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	25
2.4. <i>Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí</i>	25
2.5. <i>Daně z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)</i>	26
2.5.1. Daň dědická	26
2.5.2. Daň darovací	26
2.5.3. Daň z převodu nemovitostí	27
3. DAŇOVÉ NEDOPLATKY	27
4. POJISTNÉ NA SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A PŘÍSPĚVEK NA STÁTNÍ POLITIKU ZAMĚSTNANOSTI	36
5. NEDAŇOVÉ A OSTATNÍ PŘÍJMY	39
5.1. <i>Nedaňové příjmy</i>	40
5.2. <i>Kapitálové příjmy</i>	44
5.3. <i>Přijaté transfery</i>	45
III. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU.....	49
1. HLAVNÍ TENDENCE VE VÝVOJI VÝDAJŮ STÁTNÍHO ROZPOČTU	49
2. BĚŽNÉ VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	56
2.1. <i>Výdaje na sociální transfery a služby zaměstnanosti</i>	56
2.1.1. Sociální dávky	57
2.1.2. Ostatní sociální transfery a náhrady obyvatelstvu	66
2.1.3. Služby zaměstnanosti	68
2.2. <i>Neinvestiční transfery a půjčené prostředky podnikatelským subjektům</i>	71
2.3. <i>Výdaje na veřejnou spotřebu</i>	80
2.3.1. Výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	80
2.3.2. Neinvestiční nákupy a související výdaje	82
2.3.3. Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím	85
2.3.4. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	91
2.3.5. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	93
2.3.6. Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím	95
2.4. <i>Další běžné výdaje státního rozpočtu</i>	100
3. ČERPÁNÍ MZDOVÝCH PROSTŘEDKŮ V ROZPOČTOVÉ SFÉRE	104
4. KAPITÁLOVÉ VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	109
4.1. <i>Čerpání výdajů podle druhového třídění</i>	109
4.2. <i>Výdaje realizované prostřednictvím programového financování</i>	115
5. MANDATORNÍ VÝDAJE	116
6. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU NA PODPORU VÝZKUMU, VÝVOJE A INOVACÍ	119
7. VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU PODLE ODVĚTVOVÉHO ČLENĚNÍ	121
8. VÝHODNOCENÍ PROJEKTŮ PPP - PARTNERSTVÍ VEŘEJNÉHO A SOUKROMÉHO SEKTORU A DLOUHODOBÝCH NADLIMITNÍCH VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK (PODLE § 156 ZÁKONA O VEŘEJNÝCH ZAKÁZKÁCH)	128

IV. ZHODNOCENÍ VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ VYNALOŽENÝCH K ODSTRANĚNÍ POVODŇOVÝCH ŠKOD A K ÚHRADĚ RESTITUČNÍCH VÝDAJŮ	130
1. ZHODNOCENÍ VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ VYNALOŽENÝCH K ODSTRAŇOVÁNÍ POVODŇOVÝCH ŠKOD.....	130
2. VYUŽITÍ PROSTŘEDKŮ URČENÝCH K ÚHRADĚ RESTITUČNÍCH VÝDAJŮ POSKYTNUTÝCH NA ZÁKLADĚ ZÁKONŮ Č. 164/1998 SB., 21/2000 SB. A 246/2000 SB.	134
V. ROZDÍL MEZI PŘÍJMY Z POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A VÝDAJI SPOJENÝMI S VÝBĚREM POJISTNÉHO NA DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ A VÝPLATOU DÁVEK DŮCHODOVÉHO POJIŠTĚNÍ.....	136
VI. VYHODNOCENÍ SOUHRNNÝCH ROZPOČTOVÝCH VZTAHŮ K ROZPOČTU EU	138
1. VÝDAJE NA PROGRAMY SPOLUFINANCOVANÉ Z PROSTŘEDKŮ EVROPSKÉ UNIE (BEZ SZP)	138
2. SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA	140
3. FINANČNÍ MECHANISMY EHP A NORSKA, PROGRAM ŠVÝCARSKO-ČESKÉ SPOLUPRÁCE	142
4. VÝDAJE NA PLATY A OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI V RÁMCI ČERPÁNÍ VÝDAJŮ NA SPOLEČNÉ PROGRAMY ČR A EU/FM.....	142
5. VÝDAJE NA ODVODY VLASTNÍCH ZDROJŮ EU DO ROZPOČTU EU	149
6. ČISTÁ POZICE ČESKÉ REPUBLIKY VŮČI EVROPSKÉ UNII.....	149

Seznam Příloh

PŘÍLOHA Č. 1: ZPRÁVA O VÝSLEDČÍCH DAŇOVÉ KONTROLY	152
PŘÍLOHA Č. 2: ZPRÁVA O ČINNOSTI CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY	157
PŘÍLOHA Č. 3: ZPRÁVA O OPATŘENÍCH V OBLASTI CENOVÉ REGULACE.....	169

I. Souhrnné hodnocení výsledků hospodaření státního rozpočtu

1. Cíle rozpočtové politiky v roce 2011, rozpočtové priority

Východiska přípravy státního rozpočtu na rok 2011 byla následující:

- Programové prohlášení vlády.
- Střednědobý výdajový rámeček na rok 2011.
  - Při projednávání návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2010 nebyly Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR stanoveny střednědobé výdajové rámce na léta 2011 a 2012.
  - Východiskem pro zpracování státního rozpočtu na rok 2011 byl proto výdajový rámeček, který byl stanoven usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR č. 966 ze 45. schůze 10. prosince 2008 při projednávání návrhu zákona o státním rozpočtu na rok 2009.
- Predikce základních makroekonomických indikátorů do roku 2011 (zpracovaná Ministerstvem financí v červenci 2010). Návrh rozpočtu počítal s meziročním přírůstkem hrubého domácího produktu ve stálých cenách o 2,3 %, s prognózou meziroční míry inflace 2,5 % a průměrnou mírou nezaměstnanosti 8,7 % (podle metodiky MPSV).

Státní rozpočet České republiky na rok 2011 byl schválen Poslaneckou sněmovnou zákonem č. 433 ze dne 15. prosince 2010 a stanovil příjmy ve výši 1 044,0 mld. Kč a výdaje ve výši 1 179,0 mld. Kč.

Současně bylo rozhodnuto, že schodek (135 mld. Kč) bude vypořádán těmito financujícími položkami:

- zvýšením stavu státních dluhopisů do výše 131 589 908 tis. Kč,
- zvýšením stavu přijatých dlouhodobých úvěrů do výše 5 501 092 tis. Kč,
- zvýšením stavu na účtech státních finančních aktiv o 2 091 000 tis. Kč.

V březnu roku 2011 byl schválen zákon č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon o státním rozpočtu ČR na rok 2011. Byl tak zapracován dopad zákona č. 402/2010 Sb.¹, který zpřísňuje podmínky podpory využívání obnovitelných zdrojů energie. Tato novela souvztažně navýšila rozpočet příjmů i výdajů o 11,7 mld. Kč, tj. bez vlivu na schodek (došlo k navýšení schváleného rozpočtu DPH o 1,0 mld. Kč, odvodu z elektřiny ze slunečního záření o 4,2 mld. Kč, darovací daně o 4,8 mld. Kč, odvodu za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu o 1,7 mld. Kč a neinvestičních transferů podnikatelským subjektům o 11,7 mld. Kč). **Po této úpravě tak byly celkové příjmy státního rozpočtu stanoveny částkou 1 055,7 mld. Kč, celkové výdaje částkou 1 190,7 mld. Kč a schodek zůstal nezměněn ve výši 135,0 mld. Kč.**

---

¹ Zákon č. 402/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

V porovnání se skutečností roku 2010 počítal schválený rozpočet na rok 2011 s růstem celkových příjmů o 55,3 mld. Kč, tj. o 5,5 %, celkové výdaje měly růst o 33,9 mld. Kč, tj. o 2,9 %, a schodek tak měl být nižší o 21,4 mld. Kč.

Tabulka č. 1: Tendence rozpočtu 2011 ve vztahu k rozpočtu a skutečnosti 2010 (v mld. Kč)

	2010		2011	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet *)	SR 2011- SR 2010	SR 2011- Skut.2010	SR 2011/ SR 2010	SR 2011/ Skut.2010
	1	2	3	3-1	3-2	3/1	3/2
Celkové příjmy	1 022,22	1 000,38	1 055,70	33,48	55,32	103,3	105,5
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>534,74</i>	<i>508,02</i>	<i>543,16</i>	<i>8,43</i>	<i>35,14</i>	<i>101,6</i>	<i>106,9</i>
DPH	188,60	187,82	195,10	6,50	7,28	103,4	103,9
Spotřební daně **)	141,10	130,86	140,80	-0,30	9,94	99,8	107,6
DPPO	100,30	86,30	84,00	-16,30	-2,30	83,7	97,3
DPFO	88,30	87,49	101,50	13,20	14,01	114,9	116,0
ostatní daňové příjmy	16,44	15,55	21,76	5,33	6,21	132,4	140,0
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>367,13</i>	<i>355,84</i>	<i>373,29</i>	<i>6,16</i>	<i>17,45</i>	<i>101,7</i>	<i>104,9</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>120,35</i>	<i>136,52</i>	<i>139,25</i>	<i>18,89</i>	<i>2,73</i>	<i>115,7</i>	<i>102,0</i>
Celkové výdaje	1 184,92	1 156,79	1 190,70	5,78	33,91	100,5	102,9
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 069,47</i>	<i>1 026,57</i>	<i>1 086,20</i>	<i>16,72</i>	<i>59,63</i>	<i>101,6</i>	<i>105,8</i>
Sociální dávky	446,47	430,91	446,47	0,00	15,56	100,0	103,6
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>115,45</i>	<i>130,22</i>	<i>104,50</i>	<i>-10,94</i>	<i>-25,72</i>	<i>90,5</i>	<i>80,2</i>
Saldo SR	-162,70	-156,42	-135,00	27,70	21,42	83,0	86,3

*) rozpočet včetně zák. č. 97/2011 Sb., kterým se mění zák. č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011

***) včetně tzv. energetických daní a od roku 2011 včetně odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Z růstu celkových příjmů o 55,3 mld. Kč připadl na příjmy z daní a poplatků růst o 35,1 mld. Kč, tj. o 6,9 %, když největší nárůst proti skutečnosti 2010 představovala předpokládaná inkasa daní z příjmů fyzických osob (o 14,0 mld. Kč, tj. o 16,0 %), spotřebních daní včetně energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření (o 9,9 mld. Kč, tj. o 7,6 %), a DPH (o 7,3 mld. Kč, tj. o 3,9 %). Rozpočet příjmů z pojistného na sociální zabezpečení byl proti skutečnosti 2010 vyšší o 17,5 mld. Kč, tj. o 4,9 %. Rozpočet počítal se zachováním sazeb jednotlivých složek pojistného jako v roce 2010. Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů měl být vyšší o 2,7 mld. Kč, tj. o 2,0 %. Příjmy z rozpočtu EU/FM určené na krytí výdajů na společné programy ČR a EU měly podle schváleného rozpočtu dosáhnout 117,3 mld. Kč (v roce 2010 rozpočet činil 95,6 mld. Kč a skutečnost dosáhla 96,8 mld. Kč).

Výdajová strana státního rozpočtu počítala s vyšším čerpáním prostředků proti skutečnosti 2010 o 33,9 mld. Kč, z toho růst o 59,6 mld. Kč (tj. o 5,8 %) připadl na běžné výdaje a pokles o 25,7 mld. Kč (tj. o 19,8 %) na výdaje kapitálové.

Na růstu rozpočtovaných běžných výdajů proti skutečnosti 2010 se podílely především úroky a ostatní finanční výdaje (růst o 24,2 mld. Kč, tj. o 49,6 %). Sociální dávky počítaly v rozpočtu na rok 2011 s růstem proti skutečnosti 2010 o 15,6 mld. Kč (tj. o 3,6 %). Z toho výdaje na důchody měly růst o 17,8 mld. Kč, tj. o 5,1 %.

Na poklesu rozpočtu kapitálových výdajů se podílely především investiční transfery státním fondům, jejichž rozpočet proti skutečnosti 2010 klesl o 19,9 mld. Kč, tj. o 41,5 %.

Mandatorní výdaje měly dosáhnout 679,6 mld. Kč a převýšit tak skutečnost 2010 o 51,5 mld. Kč, tj. o 8,2 %. Jejich podíl na celkových výdajích se měl zvýšit na 57,1 % (rozpočet 2010 předpokládal podíl ve výši 55,1 %, skutečnost 2010 dosáhla 54,3 %). Na rozpočtovaném růstu ve vztahu ke skutečnosti roku 2010 se nejvíce podílely výdaje na obsluhu státního dluhu (o 24,2 mld. Kč) a dávky důchodového pojištění (o 17,8 mld. Kč).

Schodek schváleného rozpočtu se proti skutečnosti roku 2010 snížil o 21,4 mld. Kč, tj. o 13,7 %). Jeho výše 135,0 mld. Kč představovala 3,5 % výše HDP (3 807,2 mld. Kč). V roce 2010 to bylo 4,3 % HDP (3 772,9 mld. Kč). Použity jsou hodnoty nominálního a sezónně očištěného HDP známé k březnu 2011.

2. Rozhodující změny rozpočtu v průběhu roku

Rozpočet příjmů státního rozpočtu v průběhu roku vzrostl o 19,1 mld. Kč na 1 074,8 mld. Kč a rozpočet výdajů o 19,3 mld. Kč na 1 210,0 mld. Kč. **Došlo tedy i ke změně rozpočtovaného schodku státního rozpočtu z 135,0 mld. Kč na 135,2 mld. Kč.**

Na základě zmocnění ministra financí daného § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel **bylo provedeno souvztažné zvýšení příjmů a výdajů** (bez vlivu na schodek) **o 19,1 mld. Kč** v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU.

Na výdajové straně došlo navíc k **navýšení rozpočtu o 0,2 mld. Kč** v kapitole Operace státních finančních aktiv (OSFA). Jednalo se o prostředky, které mohly být na základě zmocnění ministra financí (podle § 2 odst. 2 zákona č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011) v roce 2011 použity na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření (z prostředků nevyčerpaných do 31.12.2010 na stejný účel). O tuto částku se zvýšil schodek schváleného rozpočtu ze 135,0 mld. Kč na 135,2 mld. Kč. Souvztažně došlo ke zvýšení financování u ukazatele „změna stavu na účtech státních finančních aktiv“ o stejnou částku.

V průběhu roku 2011 dále **došlo k řadě rozpočtových opatření**, která znamenala pouze přesuny mezi jednotlivými kapitolami či položkami v rámci jedné kapitoly (bez vlivu na rozpočtovaný schodek). Jednalo se například o následující přesuny:

- z rozpočtu kapitoly **VPS** bylo rozpočtovými opatřeními uvolněno do jiných kapitol celkem 11,3 mld. Kč, z toho 2,5 mld. Kč představovalo přesuny z vládní rozpočtové rezervy (detailněji popsáno v sešitu H, kapitola VPS). Z kapitoly VPS v průběhu roku směřovalo do ostatních kapitol 2,5 mld. Kč na odstraňování povodňových škod vzniklých v roce 2010. Došlo zde také např. k přesunu 0,5 mld. Kč ze specifického ukazatele kapitoly VPS „Stavební spoření“ do ukazatele „Dotace pro SFDI“ v rámci kapitoly Ministerstvo dopravy,
- z rozpočtu výdajů kapitoly **OSFA** byly v roce 2011 bez vlivu na schodek navýšeny výdaje jiných kapitol o 1,0 mld. Kč. Z toho 0,8 mld. Kč směřovalo do kapitoly Ministerstvo zemědělství – tyto prostředky byly určeny především na programy protipovodňových opatření spolufinancované z výnosů privatizovaného majetku a další programy související především s vodním hospodářstvím,
- z rozpočtu výdajů kapitoly **Státní dluh** bylo v roce 2011 do jiných rozpočtových kapitol v rámci transferů na projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky (EIB) uvolněno celkem 5,5 mld. Kč. Např. do kapitoly Ministerstvo dopravy bylo uvolněno necelých 3,1 mld. Kč, z toho 3,0 mld. Kč se týkalo Rámcového úvěru přijatého ČR od EIB (Operační program Doprava) a necelých 0,1 mld. Kč výstavby jihozápadní části silničního okruhu Prahy. Do kapitoly Ministerstvo zemědělství bylo uvolněno přes 2,4 mld. Kč - z toho 0,9 mld. Kč bylo určeno na projekt Podpora prevence před povodněmi II, necelých 0,5 mld. Kč na projekt Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží a 1,1 mld. Kč na projekt Výstavby a obnovy infrastruktury vodovodů a kanalizací II.

Celkem bylo provedeno 764 rozpočtových opatření, což je o 23 méně než v roce 2010. Nejvíce rozpočtových opatření se realizovalo v kapitole Ministerstvo vnitra (108), dále pak v kapitolách Ministerstvo obrany (53), Ministerstvo spravedlnosti (53), Ministerstvo zemědělství (51), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (51), Ministerstvo zdravotnictví (49) a Ministerstvo financí (46). V těchto kapitolách bylo provedeno celkem 411 rozpočtových opatření, což odpovídá necelým 54 % všech provedených rozpočtových opatření v roce 2011.

Nejvýznamnější skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly (42,4 %). Druhou největší skupinou pak byly přesuny mezi jednotlivými kapitolami (28,9 %). Třetí skupinu rozpočtových opatření tvořily přesuny prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol (17,9 %). Nižší počet rozpočtových opatření se týkal uvolňování prostředků jednotlivým kapitolám z kapitol Státní dluh (4,5 %) a Operace státních finančních aktiv (3,8 %). Souvztažné zvýšení příjmů a výdajů se týkalo 2,5 % rozpočtových opatření z celku.

3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

V roce 2011 dosáhly celkové příjmy státního rozpočtu 1 012,8 mld. Kč, celkové výdaje 1 155,5 mld. Kč a výsledný schodek činil 142,8 mld. Kč.

Tabulka č. 2: Hlavní ukazatele hospodaření státního rozpočtu v roce 2011 (v mld. Kč)

	2010	2011				rozdíl skutečností	index 2011/2010
	Skutečnost	Schválený rozpočet *)	Rozpočet po změnách *)	Skutečnost	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	1 000,38	1 055,70	1 074,83	1 012,76	94,2	12,38	101,2
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>508,02</i>	<i>543,16</i>	<i>543,16</i>	<i>523,43</i>	<i>96,4</i>	<i>15,41</i>	<i>103,0</i>
DPH	187,82	195,10	195,10	191,89	98,4	4,07	102,2
Spotřební daně **)	130,86	140,80	140,80	139,21	98,9	8,35	106,4
DPPO	86,30	84,00	84,00	82,30	98,0	-4,01	95,4
DPFO	87,49	101,50	101,50	90,61	89,3	3,12	103,6
ostatní daňové příjmy	15,55	21,76	21,76	19,41	89,2	3,86	124,9
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>355,84</i>	<i>373,29</i>	<i>373,29</i>	<i>366,82</i>	<i>98,3</i>	<i>10,98</i>	<i>103,1</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>136,52</i>	<i>139,25</i>	<i>158,37</i>	<i>122,51</i>	<i>77,4</i>	<i>-14,01</i>	<i>89,7</i>
Celkové výdaje	1 156,79	1 190,70	1 210,01	1 155,53	95,5	-1,27	99,9
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 026,57</i>	<i>1 086,20</i>	<i>1 084,43</i>	<i>1 036,65</i>	<i>95,6</i>	<i>10,09</i>	<i>101,0</i>
Sociální dávky	430,91	446,47	445,75	444,07	99,6	13,16	103,1
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>130,22</i>	<i>104,50</i>	<i>125,58</i>	<i>118,87</i>	<i>94,7</i>	<i>-11,35</i>	<i>91,3</i>
Saldo SR	-156,42	-135,00	-135,18	-142,77	105,6	13,65	91,3

*) rozpočet vč. zákona č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011

***) včetně tzv. energetických daní a od roku 2011 včetně odvodu z elektřiny ze slunečního záření

Celkové příjmy ve výši 1 012,8 mld. Kč byly plněny na 94,2 % rozpočtu po změnách (nedosažení rozpočtu o 62,1 mld. Kč) a dosáhly meziročního růstu o 12,4 mld. Kč, tj. o 1,2 %.

Příjmy z daní a poplatků dosáhly 523,4 mld. Kč při plnění rozpočtu na 96,4 % (nedosažení o 19,7 mld. Kč) a meziročním růstu o 15,4 mld. Kč, tj. o 3,0 %. Na tomto meziročním růstu se podílela především inkasa spotřebních daní vč. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření (o 8,4 mld. Kč), DPFO ze závislé činnosti (o 5,1 mld. Kč), DPH (o 4,1 mld. Kč) a daně darovací (o 4,1 mld. Kč). Na meziročním růstu se tak poměrně výrazně projevil výše zmíněný zákon č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon o státním rozpočtu ČR na rok 2011 (vliv zejména na inkaso odvodu z elektřiny ze slunečního záření a darovací daně). Meziroční

pokles naopak vykázalo inkaso DPFO z přiznání (o 2,6 mld. Kč) a vlivem poklesu sazby daně o 1 p.b. také inkaso DPPO (o 4,0 mld. Kč).

Na nenaplnění daňových příjmů se podílelo především inkaso DPFO celkem (rozpočet nenaplněn o 10,9 mld. Kč) a inkaso DPH (o 3,2 mld. Kč). Podíl nepřímých daní na daňových příjmech státního rozpočtu za poslední rok vzrostl z 62,7 % na 63,3 % (rozpočet plánoval 61,8 %). Komentáře k vývoji inkasa daňových příjmů jsou uvedeny v části II.2. tohoto sešitu.

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení ve výši 366,8 mld. Kč nedosáhly rozpočtované výše o 6,5 mld. Kč, tj. o 1,7 %, a meziročně vzrostly o 11,0 mld. Kč, tj. o 3,1 %. Z toho pojistné na důchodové pojištění dosáhlo výše 331,8 mld. Kč, tj. 98,8 % rozpočtu, a meziročního růstu o 10,1 mld. Kč, tj. o 3,2 %. Příčinou nedodržení rozpočtované výše je nižší než očekávaná míra zaměstnanosti a výše vyměřovacích základů pojištěnců a také zvýšený počet povolených splátek, jakož i skutečnost neustálého nárůstu zahájených insolventních řízení ve vztahu k plátcům pojistného.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery svou výší 122,5 mld. Kč nedosáhly rozpočtu po změnách o 35,9 mld. Kč, tj. o 22,6 %, při meziročním poklesu o 14,0 mld. Kč, tj. o 10,3 %. Relativně nízké plnění a meziroční pokles ovlivnily především příjmy z EU/FM (na společné programy ČR a EU)², které dosáhly 90,0 mld. Kč, což představuje 66,0 % rozpočtu po změnách a meziroční pokles o 6,8 mld. Kč.

Celkové výdaje byly čerpány ve výši 1 155,5 mld. Kč a proti rozpočtu po změnách byly nižší o 54,5 mld. Kč, tj. o 4,5 %, a představují meziroční pokles o 1,3 mld. Kč, tj. o 0,1 %. Podíl celkových výdajů na HDP (3 807,2 mld. Kč) v roce 2011 dosáhl 30,4 %, zatímco v roce 2010 to bylo 30,7 % (k 3 772,9 mld. Kč).

Běžné výdaje dosáhly výše 1 036,7 mld. Kč, tj. 95,6 % rozpočtu po změnách, a představují tak meziroční růst o 10,1 mld. Kč, tj. o 1,0 %. Z nich tradičně nejvíce představovaly sociální dávky ve výši 444,1 mld. Kč, tj. 99,6 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 13,2 mld. Kč, tj. o 3,1 % (z toho výdaje na důchody meziročně rostly o 21,9 mld. Kč, tj. o 6,3 %).

Kapitálové výdaje ve výši 118,9 mld. Kč představují 94,7 % rozpočtu po změnách a meziroční pokles o 11,4 mld. Kč, tj. o 8,7 %.

Mandatorní výdaje dosáhly výše 652,7 mld. Kč (96,3 % rozpočtu po změnách), což je o 24,6 mld. Kč, tj. o 3,9 %, více než v roce 2010. Jejich podíl na celkových výdajích se zvýšil z 54,3 % v roce 2010 na 56,5 % v roce 2011. Na meziročním růstu se podílely především dávky důchodového pojištění (růst o 21,9 mld. Kč), výdaje na obsluhu státního dluhu (růst o 6,9 mld. Kč), státní záruky (růst o 5,0 mld. Kč) či odvody a příspěvky do rozpočtu EU (o 4,0 mld. Kč). Naopak meziročně poklesly například výdaje na státní sociální podporu (pokles o 4,8 mld. Kč) a výdaje na podpory v nezaměstnanosti (pokles o 3,0 mld. Kč).

Hospodaření státního rozpočtu v roce 2011 skončilo schodkem 142,8 mld. Kč. Tento výsledek je o 7,6 mld. Kč horší, než činila jeho výše daná rozpočtem po změnách, a o 13,6 mld. Kč lepší než jeho vykázaná skutečnost roku 2010 (-156,4 mld. Kč). Podíl vykázaného schodku státního rozpočtu (142,8 mld. Kč) na HDP v roce 2011 činil 3,8 %, což je o 0,3 procentního bodu méně než v roce 2010.

Na nedodržení rozpočtem stanovené výše schodku měly vliv i některé mimorozpočtové okolnosti. V průběhu roku došlo rozhodnutím Ústavního soudu ke zrušení zdanění státních příspěvků na stavební spoření ve výši 50 %, se kterým schválený státní rozpočet na rok 2011

---

² Uvedené hodnoty příjmů z EU odpovídají údajům z části XI. finančních výkazů předkládaných správci kapitol

počítal (vliv cca 5,4 mld. Kč). V závěru roku také došlo k mimořádné platbě 5,0 mld. Kč, které byly po revizi růstu HDP v období od vstupu ČR do EU do roku 2010 vyplaceny nad rámec rozpočtu. Během roku došlo také k povolenému překročení výdajů o 2,6 mld. Kč, které je umožněno na základě zákona č. 382/2009 Sb., o státním dluhopisovém programu na částečnou úhradu nákladů spojených s odstraněním následků škod způsobených záplavami a povodněmi v červnu a červenci 2009 a v roce 2010, ve znění zákona č. 180/2010 Sb. (2,1 mld. Kč) a na základě zákona č. 94/2009 Sb., o přijetí úvěru ČR od EIB na financování investičních potřeb souvisejících s prováděním programu Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II. (0,5 mld. Kč). Z uvedených 2,6 mld. Kč byly ve skutečnosti čerpány cca 2 mld. Kč.

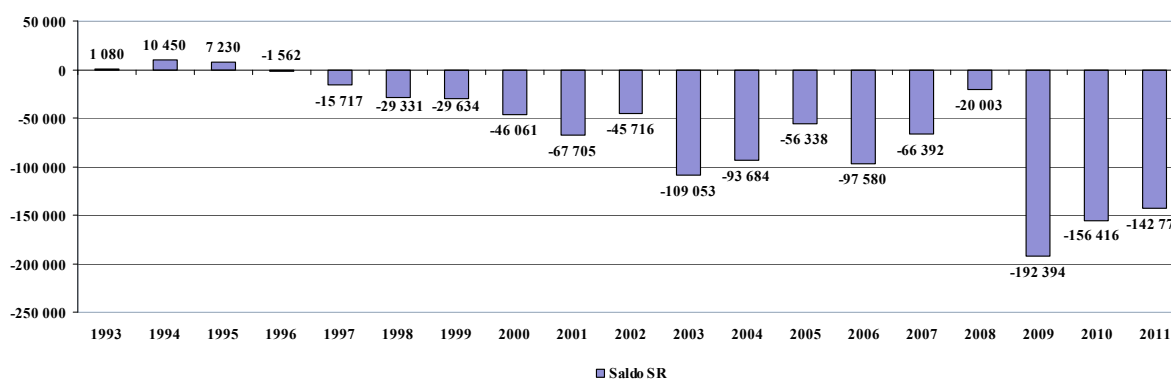
Do hospodaření státního rozpočtu se na straně příjmů negativně projevilo nízké plnění celkových příjmů. K naplnění rozpočtu chybělo 62,1 mld. Kč, z toho 46,4 mld. Kč se týkalo příjmů státního rozpočtu určených na krytí výdajů na společné programy ČR a EU a dalších 26,2 mld. Kč představovalo nenaplnění rozpočtu daňových příjmů včetně pojistného na sociální zabezpečení (z toho 10,9 mld. Kč se týkalo daní z příjmů fyzických osob a 6,5 mld. Kč pojistného na sociální zabezpečení). Tyto výpadky na straně příjmů byly částečně kompenzovány nedočerpáním rozpočtu výdajů o 54,5 mld. Kč. Na tom se podílely např. úspory v kapitole Státní dluh (úspora 16,2 mld. Kč zejména u hrazených úroků z půjčených prostředků) a VPS (12,2 mld. Kč). Rozpočet po změnách výdajů spolufinancovaných z rozpočtu EU nebyl vyčerpán o 23,7 mld. Kč.

V meziročním srovnání je z pohledu státního rozpočtu pozitivním trendem meziroční růst celkových příjmů o 12,4 mld. Kč (z toho daňové příjmy včetně pojistného na sociální zabezpečení o 26,4 mld. Kč), zatímco celkové výdaje meziročně klesly o 1,3 mld. Kč.

Podle § 47 rozpočtových pravidel, mohou OSS nárokovat nespotřebované výdaje minulých let v běžném roce a překročit tak rozpočet výdajů běžného roku. Stav nároků z nespotřebovaných výdajů k 1.1.2011 byl OSS vyčíslen částkou 101,1 mld. Kč. V průběhu roku 2011 OSS snížily nároky z nespotřebovaných výdajů o 64,6 mld. Kč (z velké části jde o skutečné překročení rozpočtu výdajů). Z toho profilující výdaje tvořily 59,8 mld. Kč a neprofilující 4,8 mld. Kč. **V roce 2012 budou OSS, podle údajů předaných Ministerstvu financí, mít možnost nárokovat nespotřebované výdaje ve výši 129,9 mld. Kč** (z toho 93,4 mld. Kč z nespotřebovaných výdajů roku 2011 a zbytek z let minulých).

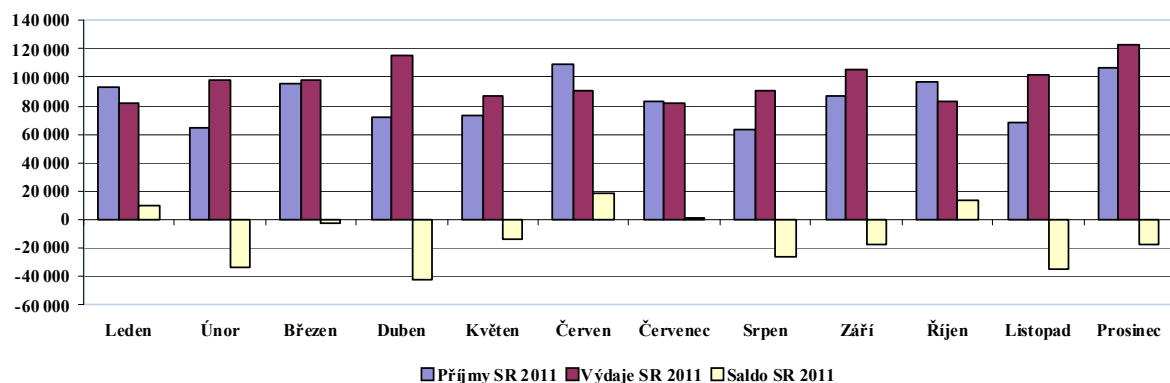
Následující grafy zobrazují vývoj sald hospodaření státních rozpočtu v minulých letech a měsíční průběh hospodaření v roce 2011.

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu od roku 1993 do roku 2011 (v mil. Kč)

Graf č. 2: Měsíční vývoj příjmů, výdajů a salda státního rozpočtu v roce 2011 (v mil. Kč)

	Leden	Únor	Březen	Duben	Květen	Červen	Červenec	Srpen	Září	Říjen	Listopad	Prosinec
Příjmy SR 2011	92 572	65 124	95 670	72 603	72 978	108 690	83 419	63 784	87 024	96 780	67 820	106 291
Výdaje SR 2011	81 961	98 558	98 049	114 904	86 942	90 080	81 619	90 003	104 888	83 117	102 273	123 132
Saldo SR 2011	10 611	-33 434	-2 380	-42 301	-13 964	18 611	1 800	-26 219	-17 863	13 662	-34 454	-16 841

Dosažený schodek státního rozpočtu (vykázaný ČNB) ve výši 142 770 832 tis. Kč se navrhuje **vypořádat financujícími položkami** takto:

- vydanými státními dluhopisy ve výši 139 378 098 tis. Kč
- přijatými dlouhodobými úvěry ve výši 5 938 462 tis. Kč
- změnou stavů na účtech státních finančních aktiv – zvýšením o 2 545 728 tis. Kč

Hospodaření systému důchodového pojištění za rok 2011 vykázalo **schodek** ve výši **45,4 mld. Kč** (v roce 2010 to byl schodek ve výši 35,6 mld. Kč). Příjmy státního rozpočtu z pojistného na důchodové pojištění včetně příslušenství a příjmů z dobrovolného důchodového pojištění byly vykázány ve výši 328,0 mld. Kč, výdaje na dávky důchodového pojištění (včetně správních výdajů připadajících na výběr pojistného a na výplatu příslušných dávek ve výši 5,3 mld. Kč) činily 373,4 mld. Kč.

Podle § 36 odst. 3 rozpočtových pravidel budou prostředky vyčíslené jako kladný rozdíl příjmů pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění, včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatu dávek důchodového pojištění, převáděny na **zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu** ve státních finančních aktivech. To ovšem není případ roku 2011. Schodek hospodaření systému důchodového pojištění je součástí celkového schodku státního rozpočtu. **Na konci roku 2011 činil stav prostředků na tomto zvláštním účtu cca 22 mld. Kč.**

Podrobnější vyhodnocení inkasa a čerpání jednotlivých složek příjmů a výdajů státního rozpočtu v roce 2011 je provedeno v dalších částech zprávy.

II. Příjmy státního rozpočtu

1. Celkové příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, ze dne 15. prosince 2010 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR na rok 2011 **příjmy státního rozpočtu ve výši 1 044,0 mld. Kč.**

Zákonem č. 97/2011 Sb., ze dne 23. března 2011, došlo ke změně zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2011 - zapracován dopad zákona č. 402/2010 Sb., který zpřísňuje podmínky podpory výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. **Došlo k navýšení schváleného rozpočtu příjmů o 11,7 mld. Kč** (daň darovací o 4,8 mld. Kč, odvod za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu o 1,7 mld. Kč, daň z přidané hodnoty o 1,0 mld. Kč a nově byl zaveden odvod z elektřiny ze slunečního záření s rozpočtem ve výši 4,2 mld. Kč) **na celkem 1 055,7 mld. Kč.**

Proti schválenému rozpočtu na rok 2010 byly celkové rozpočtované příjmy na rok 2011 vyšší o 33,5 mld. Kč, tj. o 3,3 %. Na jejich zvýšení se měly podílet zejména příjmy z daní a poplatků, které měly vzrůst o 8,4 mld. Kč, tj. o 1,6 %. Největší nárůst se předpokládal u daní z příjmů fyzických osob (o 13,2 mld. Kč, tj. 15,0 %), daně z přidané hodnoty (o 6,5 mld. Kč, tj. o 3,5 %) a naopak největší pokles u daní z příjmů právnických osob (o 16,3 mld. Kč, tj. o 16,3 %). Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti měly vzrůst o 6,2 mld. Kč, tj. o 1,7 %. U nedaňových a ostatních příjmů se předpokládal nárůst o 18,9 mld. Kč (tj. o 15,7 %).

V průběhu roku 2011 došlo k některým rozpočtovým změnám, které jsou blíže popsány v části I.2 této zprávy. Změny se však netýkaly rozpočtu daňových příjmů a ani příjmů z pojistného na sociální zabezpečení.

Celkové skutečné příjmy státního rozpočtu dosáhly za rok 2011 výše 1 012,8 mld. Kč, tj. 94,2 % rozpočtu po změnách, což je o 0,6 procentního bodu méně než bylo procento plnění v roce 2010. V absolutním vyjádření došlo k nenaplnění rozpočtu po změnách o 62,1 mld. Kč.

Meziročně vzrostly celkové příjmy o 12,4 mld. Kč, tj. o 1,2 % (v roce 2010 to byl oproti roku 2009 nárůst o 2,6 %). Nárůst inkasa celkových příjmů byl způsoben **vyššími příjmy z daní a poplatků o 15,4 mld. Kč, tj. o 3,0 %.** Na jejich zvýšení se podílely především příjmy ze spotřebních daní, které vzrostly o 8,4 mld. Kč, tj. o 6,4 % (předpokládaného rozpočtu však nedosáhly o 1,6 mld. Kč, tj. o 1,1 %), dále výběr daní z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, a to o 5,1 mld. Kč (tj. o 6,7 %; rozpočet přesto nenaplněn o 1,5 %) a inkaso daně z přidané hodnoty, které bylo oproti roku 2010 vyšší o 4,1 mld. Kč, tj. o 2,2 %, zůstalo však pod úroveň předpokládaného rozpočtu o 3,2 mld. Kč (tj. o 1,6 %). Na snížení celkového inkasa daňových příjmů oproti roku 2010 měl největší podíl výběr daně z příjmů právnických osob, který klesl o 4,0 mld. Kč (o 4,6 %) a výběr daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti snížením o 2,6 mld. Kč (o 73,2 %).

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti vzrostly oproti roku 2010 téměř o 11 mld. Kč (o 3,1 %), tj. plnění rozpočtu na 98,3 %. **Pokles oproti roku 2010 zaznamenalo inkaso nedaňových a ostatních příjmů celkem o 14,0 mld. Kč (o 10,3 %), tj. plnění rozpočtu po změnách na 77,4 % (nenaplnění o 35,9 mld. Kč).**

Celkové příjmy, jejich plnění a meziroční srovnání ilustruje následující tabulka:

Tabulka č. 3: Celkové příjmy státního rozpočtu v roce 2011 (v mld. Kč)

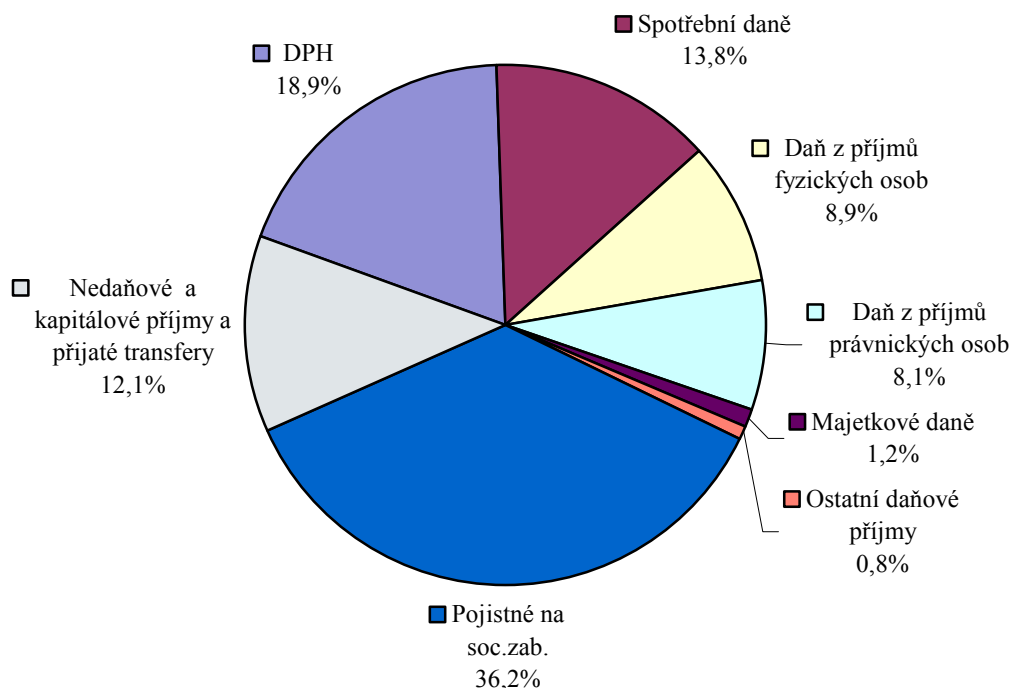
UKAZATEL	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	% Plnění (4:3)	Rozdíl (4-3)	Index 2011/2010 (4:1)
		Schválený rozpočet*)	Rozpočet po změnách				
	1	2	3	4	5	6	7
Daňové příjmy (daně, poplatky, pojistné)	863,86	916,45	916,45	890,25	97,1	-26,2	103,1
<i>Příjmy z daní a poplatků</i>	<i>508,02</i>	<i>543,16</i>	<i>543,16</i>	<i>523,43</i>	<i>96,4</i>	<i>-19,7</i>	<i>103,0</i>
Daň z příjmů fyzických osob (DPFO)	87,49	101,50	101,50	90,61	89,3	-10,9	103,6
v tom: DPFO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	76,25	82,60	82,60	81,39	98,5	-1,2	106,7
DPFO ze samostatné výdělečné činnosti	4,14	5,40	5,40	1,52	28,2	-3,9	36,8
DPFO z kapitálových výnosů	7,10	13,50	13,50	7,70	57,1	-5,8	108,5
Daň z příjmů právnických osob (DPP)	86,30	84,00	84,00	82,30	98,0	-1,7	95,4
Obecné vnitř. daně ze zboží a služeb v tuzemsku (DPH)	187,82	195,10	195,10	191,89	98,4	-3,2	102,2
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (**)	130,86	140,80	140,80	139,21	98,9	-1,6	106,4
z toho: od vod z elektriny ze slunečního záření	x	4,20	4,20	5,94	141,4	1,7	x
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	1,43	3,11	3,11	1,46	46,9	-1,7	101,9
z toho: Poplatky za uložení odpadů (kapitola OSFA)	1,42	1,40	1,40	1,41	100,6	0,0	99,5
Odvody za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu	x	1,70	1,70	0,04	2,1	-1,7	x
Správní poplatky	2,51	2,35	2,35	2,42	103,0	0,1	96,5
Daně z mezinár. obchodu a transakcí (clo)	1,66	1,20	1,20	1,73	143,9	0,5	104,0
Daně z majetkových a kapitál. převodů	7,68	13,00	13,00	11,72	90,1	-1,3	152,6
Ostatní daňové příjmy(***)	2,27	2,10	2,10	2,09	99,5	0,0	92,0
<i>Pojistné na soc. zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti</i>	<i>355,84</i>	<i>373,29</i>	<i>373,29</i>	<i>366,82</i>	<i>98,3</i>	<i>-6,5</i>	<i>103,1</i>
z toho: Pojistné na důchodové pojištění	317,77	331,81	331,81	327,88	98,8	-3,9	103,2
Nedaňové příjmy celkem	30,02	17,61	18,19	25,95	142,7	7,8	86,4
<i>Příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků</i>	<i>21,46</i>	<i>11,21</i>	<i>11,77</i>	<i>18,44</i>	<i>156,7</i>	<i>6,7</i>	<i>85,9</i>
z toho: Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	2,55	1,64	1,74	2,33	133,9	0,6	91,2
Příjmy z vlastní činnosti	2,51	1,98	1,97	2,32	117,7	0,3	92,4
Výnosy z finančního majetku	14,83	6,59	6,59	12,05	182,9	5,5	81,3
Soudní poplatky	0,94	0,58	1,07	1,15	107,4	0,1	122,1
<i>Přijaté sankční platby a vratky transferů</i>	<i>3,59</i>	<i>1,53</i>	<i>1,58</i>	<i>3,30</i>	<i>208,4</i>	<i>1,7</i>	<i>91,9</i>
<i>Příjmy z prodeje nekap.majetku a ost nedaň. příjmy</i>	<i>3,43</i>	<i>2,27</i>	<i>2,23</i>	<i>3,23</i>	<i>144,8</i>	<i>1,0</i>	<i>94,1</i>
z toho: Dobrovolné pojistné	0,67	0,45	0,45	0,45	98,9	0,0	66,6
<i>Přijaté splátky půjčených prostředků</i>	<i>1,53</i>	<i>2,60</i>	<i>2,60</i>	<i>0,97</i>	<i>37,4</i>	<i>-1,6</i>	<i>63,7</i>
z toho: Splátky půjčených prostředků od podnikatel.subjektů	1,17	2,25	2,25	0,65	29,0	-1,6	55,8
Splátky půjčených prostř. ze zahraničí (z vládních úvěrů)	0,20	0,11	0,11	0,12	112,2	0,0	61,6
Splátky půjčených prostř. od veř. rozpočtů územ. úrovně	0,14	0,12	0,12	0,08	62,7	0,0	54,8
Kapitálové příjmy celkem	2,72	2,51	1,93	2,31	119,5	0,4	84,9
Přijaté transfery celkem	103,78	119,13	138,25	94,25	68,2	-44,0	90,8
v tom: Neinvestiční přijaté transfery	42,16	53,98	61,74	45,19	73,2	-16,6	107,2
z toho: Neinvestiční transfery přijaté od EU	26,81	36,41	36,18	27,16	75,1	-9,0	101,3
Neinv. přijaté transfery od veř. rozp. ústř. úrovně	14,33	17,48	25,47	16,31	64,0	-9,2	113,9
Převody z vlastních fondů	0,89	0,00	0,00	1,48	x	1,5	166,2
Investiční přijaté transfery	61,62	65,15	76,51	49,06	64,1	-27,5	79,6
z toho: Investiční převody z Národního fondu	58,79	63,65	75,20	47,22	62,8	-28,0	80,3
PŘÍJMY STÁTNÍHO ROZPOČTU CELKEM	1 000,38	1 055,70	1 074,83	1 012,76	94,2	-62,1	101,2

*) rozpočet včetně zákona č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011

**) včetně tzv. energetických daní (daň z elektriny, zemního plynu a některých dalších plynů a pevných paliv) vybíraných od roku 2008 a odvodu z elektriny ze slunečního záření nově vybíraného od r.2011

***) do počtu do celku

Graf č. 3: Struktura celkových příjmů v roce 2011

2. Daňové příjmy

2.1. Celostátní daňové příjmy

Rozpočet celostátních daňových příjmů počítal pro rok 2011 s objemem 759,3 mld. Kč, tj. s meziročním nárůstem o 0,9 %, tj. o 6,8 mld. Kč (měřeno k rozpočtu roku 2010). Výše příjmu obcí, krajů a státního rozpočtu pro rok 2011 je upravena zákonem č. 377/2007 Sb., kterým se měnil zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosu některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), ve znění pozdějších předpisů.

Skutečné celostátní inkaso dosáhlo ke konci roku 2011 výše 726,2 mld. Kč, což představuje 95,6 % celoročně rozpočtovaného objemu a meziroční nárůst o 15,0 mld. Kč, tj. o 2,1 % (měřeno ke skutečnosti roku 2010). Z toho nejvyšší absolutní nárůst vykázaly spotřební daně (nárůst o 8,3 mld. Kč, tj. 6,0 %), daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (o 6,6 mld. Kč, tj. o 5,9 %), daň z přidané hodnoty (o 5,9 mld. Kč, tj. o 2,2 %), majetkové daně o 4,0 mld. Kč (tj. o 52,6 %), a to z důvodu nově zřízené daně darovací z bezúplatně nabytých povolenek na emise skleníkových plynů. Naopak největší pokles zaznamenala daň z příjmů právnických osob celkem (o 6,3 mld. Kč, tj. o 4,8 %) a daň z příjmů fyzických osob z příznání (pokles o 4,8 mld. Kč, tj. o 51,8 %). **Ze skutečného celostátního výnosu daní připadlo na státní rozpočet 523,4 mld. Kč (tj. 72,1 %)**. Podíl rozpočtů územně samosprávných celků činil 25,7 % (187,2 mld. Kč, z toho na daňové příjmy obcí připadlo 141,9 mld. Kč, kraje získaly do svých rozpočtů 45,3 mld. Kč). Státnímu fondu dopravní infrastruktury z celostátního daňového inkasa náleželo 15,6 mld. Kč, tj. 2,2 % (z daně z minerálních olejů 7,4 mld. Kč, ze silniční daně 5,1 mld. Kč a dálničních poplatků 3,1 mld. Kč).

Přehled o celostátních daňových příjmech podávají následující tabulky.

Tabulka č. 4: Meziroční srovnání celostátních daňových příjmů (v mld. Kč)

UKAZATEL	Celkem 2010			Celkem 2011			Meziroční rozdíl		Meziroční index	
	Rozpočet schválený	Skutečnost	% plnění	Rozpočet schválený	Skutečnost	% plnění	skutečností		skutečností	
							2010-2009	2011-2010	2010/2009	2011/2010
DAŇOVÉ PŘÍJMY	752,44	711,21	94,5	759,26	726,20	95,6	30,58	14,99	104,5	102,1
z toho:										
- daň z přidané hodnoty (DPH)	270,80	268,50	99,1	279,50	274,35	98,2	15,77	5,86	106,2	102,2
- spotřební daně	149,20	138,27	92,7	148,40	146,57	98,8	7,20	8,31	105,5	106,0
- clo	1,30	1,66	127,8	1,20	1,73	143,9	0,26	0,07	118,9	104,0
- daně z příjmů PO celkem	150,10	129,59	86,3	126,80	123,32	97,3	2,45	-6,27	101,9	95,2
v tom - daně z příjmů PO	143,90	123,79	86,0	120,60	117,39	97,3	2,71	-6,40	102,2	94,8
- daně z příjmů PO za obce	5,80	5,47	94,3	5,80	5,76	99,3	-0,29	0,29	94,9	105,3
- daně z příjmů PO za kraje	0,40	0,34	84,0	0,40	0,18	44,3	0,04	-0,16	112,0	52,7
- daně z příjmů FO celkem	134,20	131,08	97,7	151,00	133,70	88,5	3,69	2,62	102,9	102,0
v tom: - ze záv. činn. a z funkč. požitků	105,30	111,58	106,0	121,10	118,16	97,6	1,73	6,58	101,6	105,9
- z příznání	19,30	9,35	48,4	10,60	4,51	42,5	1,88	-4,84	125,2	48,2
- z kapitálových výnosů	9,60	10,16	105,8	19,30	11,03	57,2	0,08	0,88	100,8	108,6
- silniční daň	5,50	4,69	85,3	5,60	5,07	90,6	-0,11	0,39	97,6	108,2
- daň z nemovitosti	9,60	8,66	90,2	9,70	8,61	88,8	2,34	-0,05	137,0	99,4
- majetkové daně	9,10	7,68	84,4	13,00	11,72	90,1	-0,38	4,04	95,3	152,6
- dálniční poplatek	2,60	3,11	119,5	2,90	3,17	109,4	0,21	0,06	107,1	102,1
- ostatní daně a poplatky	20,04	17,97	89,7	21,16	17,95	84,8	-0,85	-0,03	95,5	99,9

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny (nikoliv ČDS ADIS –EDA)

Pozn.: údaje jsou v metodice jednotlivých let

Tabulka č. 5: Struktura celostátních daňových příjmů v roce 2011 (v mld. Kč)

UKAZATEL	Celkem		Státní rozpočet		Obce		Kraje		SFDI	
	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011
DAŇOVÉ PŘÍJMY	759,26	726,20	543,16	523,43	152,50	141,90	47,50	45,26	16,10	15,61
z toho:										
- daň z přidané hodnoty (DPH)	279,50	274,35	195,10	191,89	60,40	58,75	24,00	23,71	x	x
- spotřební daně	148,40	146,57	140,80	139,21	x	x	x	x	7,60	7,36
- clo	1,20	1,73	1,20	1,73	x	x	x	x	x	x
- daně z příjmů PO vč. obcí a krajů	126,80	123,32	84,00	82,30	32,00	30,81	10,80	10,22	x	x
v tom - daně z příjmů PO	120,60	117,39	84,00	82,30	26,20	25,05	10,40	10,04	x	x
- daně z příjmů PO za obce a kraje	6,20	5,93	x	x	5,80	5,76	0,40	0,18	x	x
- daně z příjmů FO	151,00	133,70	101,50	90,61	36,80	31,79	12,70	11,30	x	x
v tom - ze záv. činnosti a funkč. požitků	121,10	118,16	82,60	81,39	28,00	26,66	10,50	10,10	x	x
- z příznání	10,60	4,51	5,40	1,52	4,60	2,75	0,60	0,24	x	x
- z kapitálových výnosů	19,30	11,03	13,50	7,70	4,20	2,38	1,60	0,96	x	x
- silniční daň	5,60	5,07	x	x	x	x	x	x	5,60	5,07
- daň z nemovitosti	9,70	8,61	x	x	9,70	8,61	x	x	x	x
- majetkové daně	13,00	11,72	13,00	11,72	x	x	x	x	x	x
- dálniční poplatek	2,90	3,17	x	x	x	x	x	x	2,90	3,17
- ostatní daně a poplatky	21,16	17,95	7,56	5,97	13,60	11,95	x	0,03	x	x

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny (nikoliv ČDS ADIS –EDA)

Celostátní výnos DPH za rok 2011 dosáhl 274,4 mld. Kč, což je 98,2 % celoročního rozpočtu. Proti skutečnosti roku 2010 se jedná o nárůst o 5,9 mld. Kč, tj. o 2,2 %. Z celkového příjmu náleželo obcím 58,8 mld. Kč, kraje získaly 23,7 mld. Kč a státní rozpočet 191,9 mld. Kč.

Celostátní výnos spotřebních daní dosáhl 146,6 mld. Kč, tj. 98,8 % rozpočtu, a je o 8,3 mld. Kč, tj. o 6,0 % nad úroveň předchozího roku především z důvodů nově zavedených odvodů z elektřiny ze slunečního záření. Z této inkasované částky plynulo 7,4 mld. Kč do SFDI.

Celostátní výnos daně z příjmů fyzických osob dosáhl 133,7 mld. Kč (plnění rozpočtu na 88,5 %) a byl proti stejnému období roku 2010 vyšší o 2,6 mld. Kč, tj. o 2,0 %. Z celkového inkasa státnímu rozpočtu zůstalo 90,6 mld. Kč, rozpočtům obcí náleželo 31,8 mld. Kč a rozpočtům krajů 11,3 mld. Kč. Rozhodující část této daně tvoří daň z příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Její celostátní inkaso za hodnocený rok dosáhlo 118,2 mld. Kč, tj. plnění rozpočtu na 97,6 %.

Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob včetně DPPO za obce a kraje dosáhlo výše 123,3 mld. Kč, tj. 97,3 % rozpočtu a meziročně kleslo o 6,3 mld. Kč (tj. o 4,8 %). Z toho

rozpočtům obcí připadlo 30,8 mld. Kč, rozpočtům krajů celkem 10,2 mld. Kč. Státní rozpočet na těchto příjmech participoval částkou 82,3 mld. Kč.

Inkaso daňových příjmů částečně ovlivnila i výše **poskytovaných úlev na daních**. Do konce roku 2010 umožňovalo ustanovení § 55a zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvu financí prominutí daně z důvodu nesrovnalostí vyplývajících z daňových zákonů, prominutí příslušenství daně i z důvodu odstranění tvrdosti.

K prominutí příslušenství daně měly kromě Ministerstva financí kompetenci i finanční úřady, a to na základě zmocnění vyplývajícího z vyhlášky č. 299/1993 Sb., kterou se zmocňují územní finanční orgány k promíjení příslušenství daně.

Pro zajištění stejného a spravedlivého postupu u všech daňových subjektů v případě prominutí příslušenství daně z důvodu tvrdosti se uplatňoval pokyn D – 330. Poslední možností, jak podat žádost o prominutí daně, příslušenství daně ve smyslu ustanovení § 55a zákona o správě daní a poplatků, bylo učinit takové podání nejpozději dne 31.12.2010, tj. v poslední den účinnosti tohoto zákona.

Od 1.1.2011 nabytí účinnosti nový zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále „daňový řád“), který nahradil zákon o správě daní a poplatků. I tato právní norma obsahuje ustanovení o prominutí daně. **Není zde však již upraven institut individuálního promíjení daně nebo příslušenství daně**. Podle § 260 daňového řádu může ministr financí daň nebo příslušenství daně prominout pouze z moci úřední, a to všem daňovým subjektům, jichž se důvod prominutí týká.

V roce 2011 bylo ministrem financí vydáno jedno rozhodnutí podle § 260 daňového řádu (Rozhodnutí o prominutí úroku z prodlení za pozdní úhrady odvodů dle zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů), které bylo uveřejněno ve Finančním zpravodaji č. 2/2011 ze dne 25.3.2011.

Ve smyslu ustanovení § 264 odst. 6 daňového řádu se žádost daňového subjektu, která byla podána nejpozději dne 31.12.2010 a nebyla do doby nabytí účinnosti daňového řádu vyřízena, posoudí dle podmínek obsažených v zákoně o správě daní a poplatků ve znění platném v době podání žádosti.

Pro řízení ve věci povolování úlev platily v roce 2011 interní předpisy Ministerstva financí. O částkách do 1 mil. Kč rozhodoval vedoucí samostatného oddělení správních činností. Požadavky na úlevy přesahující částku 1 mil. Kč posuzovala zvláštní komise ministerstva zřízená k tomuto účelu. O požadavcích v rozmezí:

- nad 1 mil. Kč do 7 mil. Kč rozhodoval náměstek ministra,
- vyšších než 7 mil. Kč rozhodoval ministr financí.

U **daně z příjmu právnických osob** bylo v roce 2011 u žádostí, které vyřizovalo Ministerstvo financí, prominuto pouze příslušenství daně. U 30 žádostí bylo prominuto příslušenství daně pouze částečně, a to ve výši cca 40 mil. Kč a v jednom případě bylo příslušenství daně prominuto plně, a to ve výši 2,0 mil. Kč (celkový požadavek byl 83,0 mil. Kč). U ostatních podaných žádostí nebyly shledány zákonné důvody pro vyhovění.

U **příslušenství daně z příjmů fyzických osob** Ministerstvo financí prominulo celkem 22,1 mil. Kč (celkový požadavek byl 83,5 mil. Kč). Jednalo se o částečné prominutí příslušenství daně.

Na **spotřebních daních** bylo v roce 2011 prominuto 0,7 mil. Kč, a to pouze na příslušenství (v roce 2010 to bylo celkově o 4,6 mil. Kč více).

U **daně z přidané hodnoty** bylo prominuto 30,0 mil. Kč na příslušenství daně, což ve svém souhrnu představuje zvýšení oproti roku 2010 o 28,0 mil. Kč.

Kromě daňových úlev, o kterých rozhodlo Ministerstvo financí v rámci své působnosti, došlo k prominutí příslušenství daně územními finančními orgány na základě výše zmíněné vyhlášky č. 299/1993 Sb., o zmocňování územních finančních orgánů k promíjení příslušenství daně. Další daňové úlevy v oblasti majetkových daní poskytují finanční ředitelství podle ustanovení § 25 zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. Jedná se o prominutí těchto daní v případech odstoupení od smlouvy či zániků smluv. Při splnění zákonem stanovených podmínek mají poplatníci na daňovou úlevu nárok.

Tabulka č. 6: Přehled zaevidované prominuté daně dle § 55a zákona č. 337/1992 Sb., a § 25 zákona č. 357/1992 Sb. (v mil Kč)

DRUH DANĚ	Rok 2010			Rok 2011			Rozdíl 2011-2010	Index 2011/2010 v %
	Prominutá daň	Prominuté přísluš. daně	Celkem prominuto	Prominutá daň	Prominuté přísluš. daně	Celkem prominuto		
Daň z příjmů právnických osob	4,0	400,0	404,0	0,0	116,0	116,0	-288,0	28,7
Daň z příjmu fyzických osob	0	202,0	202,0	0,0	92,0	92,0	-110,0	45,5
Spotřební daně (vč. energetických)	0	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0	1,0	x
DPH	3	449,0	452,0	2,0	206,0	208,0	-244,0	46,0
Majetkové daně celkem	48,0	19,0	67,0	33,0	7,0	40,0	-27,0	59,7
Daň silniční	0,0	14,0	14,0	0,0	10,0	10,0	-4,0	71,4
CELKEM	55,0	1084,0	1139,0	35,0	432,0	467,0	-672,0	41,0

Pramen: Intranet ČDS - údaje z evidence daní a poplatků (EDA 4)

2.2. Daňové příjmy státního rozpočtu

2.2.1. Daň z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob (dále jen „DPFO“) zahrnuje DPFO ze závislé činnosti, DPFO ze samostatné výdělečné činnosti (z příznání) a DPFO z kapitálových výnosů sráženou podle zvláštní sazby. Podle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, náleželo pro rok 2011 státnímu rozpočtu 69,68 % výnosu DPFO srážené podle zvláštní sazby, 68,18 % výnosu DPFO ze závislé činnosti a 51,81 % DPFO placené poplatníky podávajícími daňová příznání (SVČ).

Rozpočet celostátních DPFO a jeho skutečné plnění za rok 2011 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 7: Meziroční srovnání vývoje inkasa daní z příjmů fyzických osob (v mld. Kč)

Ukazatel	Rozpočet 2011			Skutečnost 2011			% plnění 2011			Index 2011/2010		
	Celkem	v tom		Celkem	v tom		Celkem	v tom		Celkem	v tom	
		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty		státní rozpočet	územní rozpočty
Daň z příjmu fyzických osob celkem	151,0	101,5	49,5	133,7	90,6	43,1	88,5	89,3	87,0	102,0	103,6	98,8
v tom:												
- ze závislé činnosti a z funkč. požitků	121,1	82,6	38,5	118,2	81,4	36,8	97,6	98,5	95,5	105,9	106,7	104,1
- z příznání	10,6	5,4	5,2	4,5	1,5	3,0	42,5	28,2	57,3	48,2	36,8	57,3
- z kapitálových výnosů	19,3	13,5	5,8	11,0	7,7	3,3	57,2	57,1	57,5	108,7	108,5	109,0

Pramen: Integrovaný informační systém státní pokladny (nikoliv ADIS-EDA)

Z celkového celostátního inkasa DPFO připadlo státnímu rozpočtu za rok 2011 **90,6 mld. Kč**, (tj. plnění rozpočtu na 89,3 %) při meziročním přírůstku o 3,1 mld. Kč (o 3,6 %). V roce 2010 byl rozpočet DPFO splněn na 99,1 %.

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků

Objem daňových příjmů ze závislé činnosti a z funkčních požitků, náležící státnímu rozpočtu, dosáhl výše **81,4 mld. Kč** (tj. rozhodující podíl na celkovém inkasu DPFO 89,8 %) při naplnění rozpočtu na 98,5 %. Meziročně pak tyto příjmy vzrostly o 5,1 mld. Kč,

tj. o 6,7 % (rozpočet počítal s růstem o 8,3 % oproti skutečnosti 2010). Podíl této daně na celkových daňových příjmech státního rozpočtu činil 10,2 %.

Důvody nenaplnění rozpočtovaného očekávání této daně lze spatřovat v nižším než očekávaném meziročním zvýšení objemu vyplacených mezd a také ve zvýšení celkového objemu vyplacených daňových bonusů na vyživované děti. Ve zdaňovacím období za rok 2010 byla finančními úřady na daňovém bonusu na vyživované dítě vyplacena částka cca 11,1 mld. Kč. Lze předpokládat, že hodnota celkově vyplaceného daňového bonusu na vyživované dítě dosáhla za rozpočtované období roku 2011 výše cca 13,5 mld. Kč.

Vývoj meziročního inkasa byl ovlivněn také snížením slevy na poplatníka z částky 24 840 Kč na částku 23 640 Kč. Změna výše slevy na poplatníka o částku 100 Kč měsíčně, tzv. „povodňové stokoruny“ byla upravena zákonem č. 346/2010 Sb. Tato úprava platila pouze na období roku 2011. Současně se změnou výše slevy na dani pro poplatníka byla ve výdajích rozpočtové kapitoly Všeobecná pokladní správa zřízena nová položka „Prostředky na odstranění důsledků povodní a na následnou obnovu“ v celkové výši 4 mld. Kč, která se rovná odhadu částky, o kterou byly příjmy státního rozpočtu díky tzv. „povodňové stokoruně“ zvýšeny. Přesnou celkovou vybranou výši ve věci tzv. „povodňové stokoruny“ nelze zjistit, neboť je tato částka součástí celého výnosu daně z příjmů fyzických osob a je ji možno pouze kvalifikovaně odhadnout. Prostředky jsou v souladu s usnesením vlády č. 692/2010 k řešení odstranění a obnovy částí území ČR poškozených povodněmi v srpnu 2010 a navazujícími usneseními vlády převáděny do jednotlivých kapitol na účely schvalované vládou na základě žádostí o rozpočtová opatření. Na základě podaných žádostí bylo do jednotlivých kapitol příslušných ministerstev převedeno v roce 2011 cca 2,5 mld. Kč. Nedočerpané prostředky v roce 2011 mohou poskytovatelé dotačních prostředků převést jako nároky nespotřebovaných výdajů do následujícího roku.

Daň z příjmů fyzických osob z příznání

Výnos státního rozpočtu z DPFO placené na základě daňového příznání činil v roce 2011 **1,5 mld. Kč** (tj. podíl na DPFO 1,7%) a naplnil tak rozpočtovaný předpoklad pouze na 28,2 %. Meziročně došlo ke snížení skutečného příjmu státního rozpočtu o 2,6 mld. Kč, tj. o 63,2 %.

Z legislativního hlediska nebyly pro zdaňovací období roku 2011 přijaty žádné zásadní úpravy zákona o daních z příjmů, které by výrazně ovlivnily výběr daně. Ten již od roku 2008 negativně ovlivňují ustanovení zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, kterým byla dosavadní klouzavě progresivní stupnice daňové sazby daně z příjmů fyzických osob ve výši 12 % až 32 % nahrazena jednotnou (lineární) sazbou daně ve výši 15 %. K využití této sazby poplatníky došlo v daňovém příznání za zdaňovací období roku 2008 a u poplatníků s příjmy z podnikatelské a jiné samostatné výdělečné činnosti se tato změna fakticky projevila v roce 2009, a to i přes skutečnost, že zároveň u poplatníků s příjmy podle § 7 zákona (podnikatelská a jiná samostatná výdělečná činnost) byla, jako určitý kompenzační faktor, vyloučena možnost uplatnit ve výdajích povinné pojistné (sociální a zdravotní), čímž došlo ke zvýšení základu daně.

V souvislosti se zavedením jednotné sazby daně došlo u poplatníků podávajících příznání ke zvýšení slev na dani majících vazbu na osobu poplatníka a daňového zvýhodnění na dítě (vč. tzv. „daňového bonusu“). K dalšímu zvýšení daňového zvýhodnění na dítě došlo pro zdaňovací období roku 2010 zákonem č. 326/2009 Sb., a to z částky 10 680 Kč na částku 11 604 Kč, tj. o 924 Kč ročně.

Výběr daně v roce 2010 a tím i inkaso daně v roce 2011 ovlivnily negativně i další novely zákona o daních z příjmů přijaté v roce 2009. Jedná se o zákon č. 289/2009 Sb. (rozšířený

system výdajových paušálů s účinností již pro zdaňovací období roku 2009, modifikovaný pro zdaňovací období roku 2010 zákonem č. 362/2009 Sb.), zákon č. 326/2009 Sb. (zavedení institutu mimořádných odpisů pro období od 1. ledna 2009 do 30.6.2010), zákon č. 304/2009 Sb. (zavedení tzv. paušálních výdajů na dopravu s účinností pro zdaňovací období, které započalo v roce 2009).

U vymezeného hmotného majetku využívaného alespoň zčásti k výrobě elektřiny ze slunečního záření, byla zákonem č. 346/2010 Sb., s účinností od roku 2011, stanovena povinnost uplatňovat daňové odpisy tohoto majetku a prodloužit dobu jeho odpisování. U ostatních zařízení zůstává v oblasti odpisování zachován standardní režim. Shodně byla upravena i minimální doba nájmu při pořizování tohoto majetku prostřednictvím finančního leasingu. Tato skutečnost se však projeví až při podávání daňového přiznání za toto zdaňovací období.

Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů

Na dani z kapitálových výnosů srážené podle zvláštní sazby inkasoval státní rozpočet 7,7 mld. Kč (podíl na DPFO 8,5 %), tj. o 5,8 mld. Kč méně, než předpokládal rozpočet (plnění rozpočtových příjmu na 57,1 %). Ve srovnání s rokem 2010 bylo toto inkaso vyšší o 0,6 mld. Kč.

Pozitivní dopad na příjem státního rozpočtu mělo zamezení využití soukromého životního pojištění k poskytování nezdaněných příjmů zaměstnancům (§ 8 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů), pokud v době trvání pojistné smlouvy vybírali pojistné plnění (nově lze základ daně snížit pouze o pojistné zaplacené zaměstnancem a nikoli o příspěvek zaměstnavatele).

Kladný vliv na výběr této daně mělo i zrušení osvobození od daně u výsluhového příspěvku a odbytného u vojáků z povolání a příslušníků bezpečnostních sborů.

Naopak velmi negativní dopad na plnění státního rozpočtu této daně mělo zrušení 50% sazby daně ze státní podpory u stavebního spoření Ústavním soudem ČR, neboť rozpočet pro rok 2011 s touto položkou kalkuloval.

2.2.2. Daň z příjmů právnických osob

Inkaso daně z příjmů právnických osob (dále jen „DPPO“) je tvořeno dvěma složkami, daní sráženou podle zvláštní sazby plátců daně a daní ze zisku odváděnou samotnými daňovými poplatníky ve formě běžných záloh a ročního vyrovnání daně.

DPPO patří rovněž do kategorie tzv. sdílených příjmů, tzn. její výnos je rozdělován mezi státní rozpočet a územní rozpočty. V roce 2011 bylo z jejího celkového výnosu určeno státnímu rozpočtu 69,68 %, rozpočtům obcí 21,40 % a rozpočtům krajů 8,92 %.

Vývoj celostátního výnosu daně z příjmů právnických osob (tj. státní rozpočet a územní rozpočty bez DPPO za obce a kraje) je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 8: Vývoj celostátního výnosu daní z příjmů právnických osob (v mld. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011	Skutečnost 2011	% plnění	Index 2011/2010	Rozdíl sk. 2011-2010
DPPO celkem ^{*)} :	123,86	120,60	118,11	97,9	95,4	-5,75
- v tom: ^{**)}						
- daň vybíraná srážkou	9,11	x	8,79	x	96,5	-0,32
- daň z příznání	114,75	x	109,31	x	95,3	-5,43
- z toho:						
- DPPO státní rozpočet	86,30	84,00	82,30	98,0	95,4	-4,00

^{*)} Pramen ADIS –EDA (Intranet ČDS – evidence daní a poplatků)

^{**)} Rozdělení na daň vybíranou srážkou a z příznání je orientační

Celkový celostátní výnos DPPO (bez DPPO za obce a kraje), vybraný finančními úřady za rok 2011, činil 118,1 mld. Kč, tj. 97,9 % rozpočtu, což představuje oproti roku 2010 propad o 4,6 %, oproti roku 2009 propad o 1,25 % (za rok 2009 bylo inkasováno 119,6 mld. Kč) a oproti roku 2008 o 35,3 % (za rok 2008 bylo vybráno 182,5 mld. Kč). **Z celkového celostátního výnosu DPPO za rok 2011 připadlo státnímu rozpočtu 82,3 mld. Kč, tj. 98,0 % plnění rozpočtu.** Podíl inkasa této daně na celkových daňových příjmech státního rozpočtu činil 9,2 %.

Meziroční pokles celkového inkasa DPPO v roce 2011 o 5,8 mld. Kč, z toho u DPPO z příznání o 5,4 mld. Kč, byl způsoben především doznívajícími dopady celosvětové hospodářské krize na českou ekonomiku v průběhu roku 2010, které se nepříznivě projeví v daňové povinnosti za zdaňovací období započatá v roce 2010, splatné až v roce 2011.

K poklesu došlo též u vyměřené DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2010 oproti DPPO vyměřené za zdaňovací období započatá v roce 2009, a to o 11,3 mld. Kč. Z analýzy údajů z příznání k DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2010, za která konec lhůty pro podání daňových příznání spadal do roku 2011, v porovnání s údaji z příznání k DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2009, vyplynulo:

- důsledky celosvětové hospodářské krize se do celkové daňové povinnosti za zdaňovací období započatá v roce 2010 projeví dalším meziročním poklesem celorepublikového úhrnu účetních výsledků hospodaření o 329,5 mld. Kč (z 531,5 mld. Kč na 202,0 mld. Kč), přičemž z hlediska jeho vnitřní struktury celorepublikový objem zisků meziročně poklesl o 34,4 mld. Kč (ze 792,3 mld. Kč na 757,9 mld. Kč), při současném meziročním nárůstu celorepublikového úhrnu účetních ztrát o 314,6 mld. Kč (z 260,7 mld. Kč na 575,4 mld. Kč),
- meziroční pokles celorepublikového úhrnu zisků o 34,4 mld. Kč, se projevil výpadkem inkasa DPPO, vyčísleným s použitím 19 % daňové sazby, v částce 6,5 mld. Kč. Dopad meziročního nárůstu účetních ztrát se v inkasu DPPO projeví až prostřednictvím odečtu daňových ztrát od základu daně, a to nejdříve za zdaňovací období započatá v roce 2011. V úhrnu s nevyužitými daňovými ztrátami z předchozích zdaňovacích období zbývá k uplatnění odečtu od základu daně nejvýše v pěti následujících zdaňovacích obdobích částka 649,0 mld. Kč,
- naproti tomu po očištění o vliv poklesu celorepublikového úhrnu zisků došlo k nárůstu celorepublikového úhrnu základu daně ve výši 18,5 mld. Kč, který vedl k částečnému zvýšení inkasa v částce 3,5 mld. Kč,
- při vykázaném celorepublikovém úhrnu základů DPPO před snížením o odčitatelné položky a položky snižující základ daně za zdaňovací období započatá v roce 2010

ve výši 694,0 mld. Kč, činil dopad snížení sazby daně z 20 % na 19 % dalších 6,9 mld. Kč,

- meziroční nárůst odečtu daňových ztrát od základu daně o 13,5 mld. Kč (ze 60,3 mld. Kč na 73,8 mld. Kč) se projevil poklesem inkasa o 2,6 mld. Kč,
- meziroční nárůst odečtu nákladů na realizaci projektů výzkumu a vývoje od základu daně o 1,7 mld. Kč (z 5,3 mld. Kč na 7,0 mld. Kč) měl za následek pokles inkasa o 0,3 mld. Kč,
- k meziročnímu poklesu inkasa o dalších 0,7 mld. Kč došlo v důsledku nárůstu uplatněných slev na dani (z 3,5 mld. Kč na 4,2 mld. Kč).

Jak vyplývá z následující tabulky, meziroční pokles z hlediska teritoriálního rozložení inkasa DPPO z příznání byl zaznamenán pouze v působnosti FŘ pro hl. m. Prahu a FŘ v Plzni, zatímco v působnosti ostatních finančních ředitelství došlo k nárůstu inkasa.

Tabulka č. 9: Teritoriální rozložení výše inkasa DPPO z příznání (v mil. Kč)

Finanční ředitelství	k 31.12.2010	k 31.12.2011	2011 - 2010	2011/2010
pro hl.m. Prahu	64 462	53 540	- 10 922	0,831
v Praze	7 996	9 886	1 890	1,236
v Českých Budějovicích	2 691	3 200	509	1,189
v Plzni	5 331	5 145	- 186	0,965
v Ústí nad Labem	7 142	7 951	809	1,113
v Hradci Králové	4 975	5 414	439	1,088
v Brně	13 264	13 862	598	1,045
v Ostravě	8 886	10 514	1 628	1,183
Celkem	114 746	109 312	- 5 434	0,953

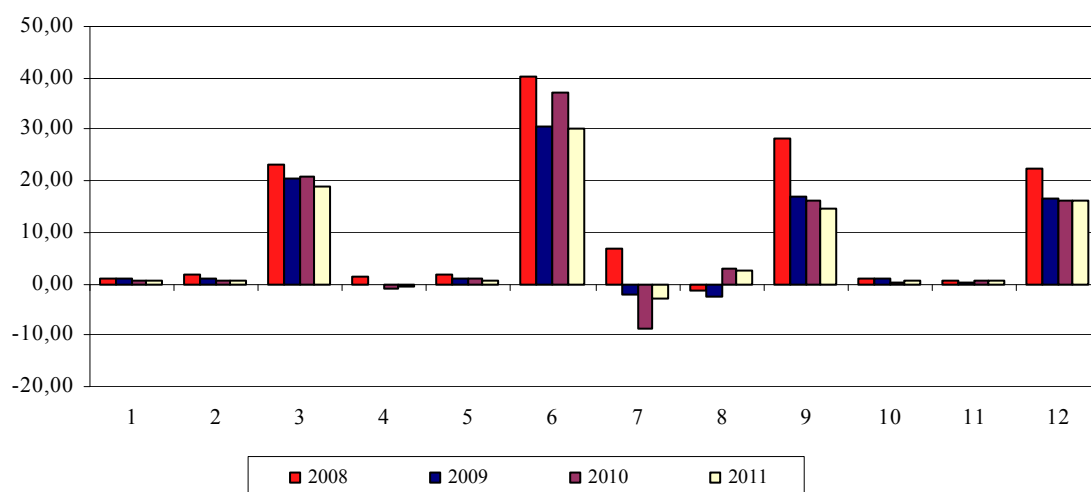
Pokles inkasa v působnosti FŘ pro hl.m. Prahu v rozhodující míře vyplývá především z koncentrace velkých daňových subjektů s významným podílem na celorepublikovém objemu inkasa DPPO v jeho územní působnosti. U některých z těchto daňových subjektů, jejichž předmětem činnosti je výroba a rozvod elektrické energie, provozování energovodů, stavební výroba, developerská činnost, velkoobchod a maloobchod, poskytování služeb mobilních operátorů, informační technologie apod., došlo v roce 2010 k výraznému poklesu účetních výsledků hospodaření, který měl za následek snížení daňové povinnosti splatné v roce 2011, v některých případech vznik vratitelných přeplatků z vyúčtování záloh a ojediněle nebyly ani případy meziročního přechodu z daňové povinnosti do daňové ztráty.

V průběhu roku 2011 došlo v porovnání s rokem 2010 též k významným změnám v časovém rozložení inkasa DPPO z příznání.

K nejvýraznějšímu meziročnímu poklesu inkasa došlo ve 2. čtvrtletí, neboť v důsledku legislativní změny ve vymezení posledního dne lhůty pro podání daňového příznání, která je současně posledním dnem lhůty splatnosti daně (§ 136 a § 135, ve spojení s § 33 daňového řádu), účinné od 1. ledna 2011, se významně snížila meziroční srovnatelnost vývoje inkasa k 30. červnu 2011. U poplatníků daně z příjmů právnických osob uplatňujících zdaňovací období kalendářního roku se v důsledku uvedené legislativní změny přesunula splatnost DPPO u základní lhůty z 31. března 2011 na 1. duben 2011 a u prodloužené lhůty z 30. června 2011 na 1. červenec 2011.

Průběh měsíčního inkasa DPPO do SR během roku ilustruje následující graf.

Graf č. 4: Průběh měsíčního inkasa DPPO do státního rozpočtu v letech 2008-2011 (v mld. Kč)

Pro úplnost je nutné uvést, že u prvního sta poplatníků s největším objemem inkasa DPPO došlo v roce 2011 v porovnání s rokem 2010 k dalšímu poklesu celkového objemu inkasa, a to o 6,9 mld. Kč (z 57,7 mld. Kč na 50,8 mld. Kč, tj. o 12,0 %). Zároveň se meziročně snížil i podíl těchto poplatníků na celkovém objemu inkasa DPPO z příznání z 50,3 % na 46,5 %. Podstatně se u této skupiny poplatníků změnila i struktura inkasa podle odvětví, v němž se na jedné straně zvýšil podíl peněžnictví a pojišťovnictví, zatímco u ostatních odvětví jejich podíl stagnoval (výroba a rozvod elektřiny, plynu a tepla, stavební výroba) nebo se snížil (telekomunikace, těžební a zpracovatelský průmysl).

Jak již bylo uvedeno v předchozím textu, výnos daně z příjmů právnických osob tvoří dvě složky, a to **daň z příjmů právnických osob na základě daňových příznání a daň vybíraná srážkou podle zvláštní sazby**.

Tabulka č. 10: Celkové inkaso daně z příjmů právnických osob z příznání (v mld. Kč)

Skutečnost 2008	Skutečnost 2009	Změna absolutní	Změna v %
173,6	110,5	- 63,1	- 36,3 %
Skutečnost 2009	Skutečnost 2010	Změna absolutní	Změna v %
110,5	114,7	+ 4,2	+ 3,8 %
Skutečnost 2010	Skutečnost 2011	Změna absolutní	Změna v %
114,7	109,3	- 5,4	- 4,6 %

Na poklesu inkasa výnosově rozhodující složky, tj. **DPPO z příznání** se nepříznivě projevilo i další snížení základní sazby daně z 20 % na 19 %, a to na základě novely zákona o daních z příjmů, provedené zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, s účinností pro stanovení daňové povinnosti za zdaňovací období započatá v roce 2010, za která konec zákonných lhůt pro podání daňových příznání, které jsou současně lhůtami splatnosti daně, nastal až po 1. lednu 2011.

Tento vliv se nepodařilo výrazněji eliminovat legislativními úpravami, přijatými s účinností pro zdaňovací období započatá v roce 2008 a později (m.j. zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů a v roce 2009 zákony č. 2/2009 Sb., č. 87/2009 Sb.,

č. 216/2009 Sb. a č. 304/2009 Sb.), které sledovaly především zúžení možností ke snižování základu daně (zvyšování daňové ztráty).

Do určité míry pozitivně ovlivnilo v meziročním srovnání inkaso daně z příjmů právnických osob za rok 2011 uplynutí zákonné lhůty pro uplatnění tzv. restitučních odpočtů podle § 34 odst. 9 a 10 zákona o daních z příjmů, které souvisely s vypořádáním majetkových podílů oprávněných osob podle zákona č. 42/1992 Sb., o úpravě majetkových vztahů a vypořádání majetkových nároků v družstvech. Jelikož možnost uplatnění dotčených odpočtů od základu daně z příjmů skončila uplynutím zdaňovacích období započatých v roce 2009, zatížily tyto odvody naposledy inkaso daně z příjmů právnických osob za rok 2010. Pozitivní dopad tohoto legislativního vlivu na inkaso daně z příjmů právnických osob v roce 2011 lze odhadnout v částce 1,4 mld. Kč, o níž bylo nižší celkové inkaso této daně v porovnaném roce 2010, stanovené s použitím 20 % sazby daně platné pro zdaňovací období 2009, za které byly naposledy uplatněny restituční odpočty v úhrnné částce 6,8 mld. Kč.

Tabulka č. 11: Celostátní inkaso daně z příjmů právnických osob vybíraná srážkou (v mld. Kč)

Skutečnost 2008	Skutečnost 2009	Změna absolutní	Změna v %
8,9	9,1	0,2	+ 2,2 %
Skutečnost 2009	Skutečnost 2010	Změna absolutní	Změna v %
9,1	9,1	0,0	0,0 %
Skutečnost 2010	Skutečnost 2011	Změna absolutní	Změna v %
9,1	8,8	- 0,3	- 3,5 %

U **DPPO vybírané srážkou** nabylo dnem 1.1.2010 účinnost daňové osvobození příjmů z licenčních poplatků, které bylo rozhodujícím důvodem **meziročního poklesu inkasa o 0,3 mld. Kč** (z 9,1 mld. Kč na 8,8 mld. Kč). V roce 2011 si největší podíl na celkovém inkasu DPPO vybírané srážkou udržela daň sražená z dividend a podílů na zisku, nepodléhajících osvobození od daně, jejichž příjemci jsou především subjekty kolektivního investování, penzijní fondy nebo stát z titulu své majetkové účasti na obchodních společnostech, vyplacených ze zisku po zdanění vytvořeném do konce roku 2010, jehož výše byla příznivě ovlivněna poklesem míry zdanění příjmů právnických osob.

2.2.3. Daň z přidané hodnoty

Výběr daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“) je prováděn prostřednictvím dvou státních institucí, a to finančními úřady a celními orgány. Finanční úřady vybírají tuto daň ze zdanitelných plnění uskutečněných v tuzemsku a celní úřady ji inkasují zejména při neobchodních dovozech zboží do republiky. DPH inkasovaná těmito orgány odráží režim placení, kdy veškeré odpočty jsou spravovány výhradně finančními úřady.

Finanční úřady (FÚ) a celní úřady (CÚ) se podílely na celostátním inkasu DPH v letech 2009 až 2011 takto:

Tabulka č. 12: Celostátní inkaso DPH v členění na finanční a celní úřady (v mld. Kč)

	2009			2010			2011		
	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ	Celkem	FÚ	CÚ
Inkaso DPH (daňová povinnost)	470,39	470,24	0,15	500,41	500,45	-0,03	532,64	532,44	0,21
Nadměrné odpočty	-216,78	-216,78	0,00	-230,87	-230,87	0,00	-257,25	-257,25	0,00
Čisté inkaso^{*)}	253,61	253,46	0,15	269,55	269,58	-0,03	275,39	275,19	0,21
meziroční index inkasa v %	91,02	91,03	59,20	106,38	106,42	x	106,44	106,39	x
meziroční index čistého inkasa v %	99,38	99,42	59,20	106,28	106,36	x	102,17	102,08	x

*) Pramen Intranet ČDS - údaje z evidence daní a poplatků – nesouhlasí s údaji za celostátní daně vykázané v účetnictví o peníze na cestě (viz Tabulka č. 4)

V roce 2011 představoval **celkový celostátní výnos této fiskálně nejvýznamnější daně 274,4 mld. Kč**, tj. meziroční nárůst o 2,2, % (absolutně o 5,9, mld. Kč); viz Tabulka č. 4.

Na celostátních příjmech DPH participují, v souladu se zákonem č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, vedle státního rozpočtu i obce a kraje. Z celkového celostátního výnosu DPH náleželo pro rok 2011 rozpočtům obcí 21,4 %, rozpočtům krajů 8,92 % a státnímu rozpočtu 69,68 %. Za celý rok 2011 byly do rozpočtů obcí převedeny příjmy z DPH ve výši 58,8 mld. Kč a do rozpočtů krajů ve výši 23,7 mld. Kč.

Příjem státního rozpočtu z celkového výnosu DPH za rok 2011 činil 191,9 mld. Kč, což představuje 98,4 % rozpočtu (absolutně o 3,2 mld. Kč méně). V souvislosti s nově zavedeným zdaněním fotovoltaiky došlo k navýšení původního rozpočtu DPH na rok 2011 o 1,0 mld. Kč. Podíl skutečného inkasa DPH na celkových daňových příjmech státního rozpočtu činil 21,6 %.

Inkaso v uplynulých letech ovlivňoval zejména rychlejší nárůst hodnoty nadměrných odpočtů než vlastní daňové povinnosti, přičemž meziroční nárůst vykazovaly obě tyto hodnoty. V roce 2009 došlo u obou ukazatelů k poklesu a přestože v roce 2010 pokles nepokračoval, nedosáhly tyto hodnoty úrovně roku 2008, kdy daňová povinnost činila 516,8 mld. Kč. Až v roce 2011 přesáhla celková vlastní daňová povinnost úroveň z roku 2008.

Z pohledu legislativy DPH nejvýznamnější změnou pro rok 2011 bylo zavedení režimu přenesení daňové povinnosti pro dodání zlata, dodání zboží uvedeného v příloze č. 5 (šroty a odpady) zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, převod povolenek na emise skleníkových plynů, přičemž od 1.1.2012 se tento režim rozšiřuje i na stavební práce. V rámci tohoto režimu má povinnost přiznat a zaplatit daň plátce, pro kterého bylo uvedené zdanitelné plnění v tuzemsku uskutečněno (odběratel). Dále se jednalo o zavedení ručení za daň a o možnost provedení opravy výše daně u pohledávek za dlužníky v insolventi.

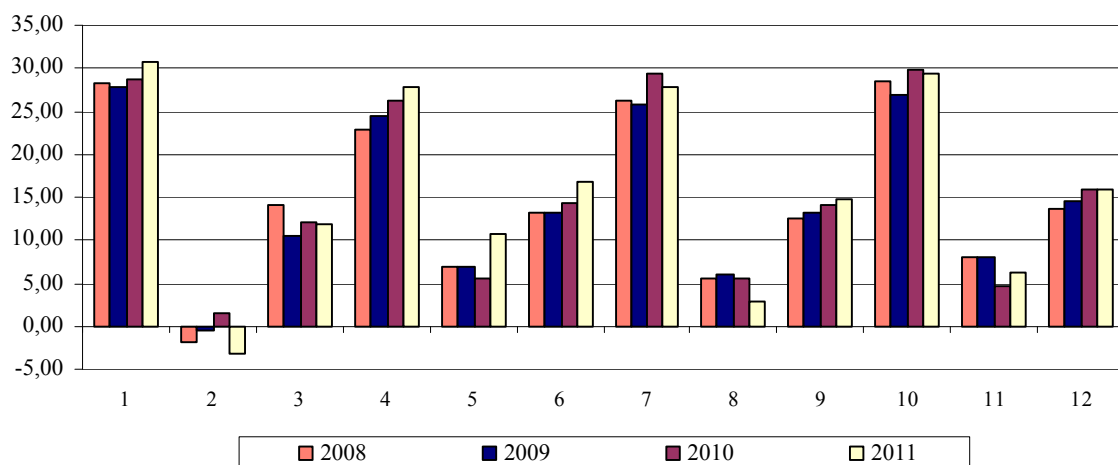
Dále pokračoval pokles daně z přidané hodnoty vrácené plátcům v jiných členských státech EU a zahraničním osobám povinným k dani (§ 82 a § 83 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty) – v roce 2011 vráceno 2,3 mld. Kč (v r. 2010 to byly 3,0 mld. Kč, v r. 2009 4,9 mld. Kč).

Z regionálního hlediska se do celkového inkasa nejvíce promítl vývoj na Finančním ředitelství pro hlavní město Prahu vzhledem k jeho podstatnému podílu na celkovém inkasu. Na rozdíl od roku 2010, kdy přírůstek inkasa proti roku 2009 na tomto FŘ činil 14,5 mld. Kč, byl v roce 2011 tento přírůstek podstatně nižší – pouze 2,4 mld. Kč (1,7 %). Přesto zůstal zachován zásadní podíl tohoto FŘ na celkovém inkasu (54,4 %).

Pozitivní vývoj proběhl zejména na FŘ v Ostravě – nárůst o 2,7 mld. Kč (15,9 %) a na FŘ v Ústí nad Labem – nárůst o 2,3 mld. Kč (9,9 %). Nejvýznamnější propad byl zaznamenán, stejně jako v loňském roce, u Finančního ředitelství v Praze – pokles o 1,5 mld. Kč (7,1 %).

Rozložení inkasa v průběhu roku dle jednotlivých měsíců ukazuje následující graf.

Graf č. 5: Inkaso DPH do státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2008-2011 (v mld. Kč)

2.2.4. Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku (spotřební daně)

Spotřební daně zahrnují daň z minerálních olejů, daň z tabákových výrobků, daň z lihu, daň z piva a daň z vína a meziproductů. Zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů, byly od 1.1.2008 nově zavedeny tzv. energetické daně, tj. daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z elektřiny a daň z pevných paliv. Od roku 2011 byly do kategorie spotřebních daní zařazeny i odvody z elektřiny ze slunečního záření zavedené na základě zákona č. 402/2010 Sb., kterým se změnil zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, a mají sloužit jako kompenzace výdajů v důsledku poskytování dotací na úhradu vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů. S výjimkou daně z minerálních olejů je výnos spotřebních daní určen výhradně do státního rozpočtu. Pokud jde o daň z minerálních olejů, podle platného rozpočtového určení daní náleží 90,9 % výnosu daně státnímu rozpočtu a 9,1 % Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI).

Celostátní výnos spotřebních daní v roce 2011 představoval 146,6 mld. Kč (98,8 % rozpočtu), což bylo o 8,3 mld. Kč více, než v roce 2010. Jedná se o meziroční nárůst o 6,0 %. **Na státní rozpočet připadlo z celkového výnosu spotřebních daní 139,2 mld. Kč** (tj. 98,9 % rozpočtu), což je o 1,6 mld. Kč méně, než předpokládal rozpočet. Státnímu fondu dopravní infrastruktury náleželo z celkového čistého výnosu daně z minerálních olejů 7,4 mld. Kč.

Podíl inkasa této daně na celkovém výběru daňových příjmů náležející státnímu rozpočtu činil 15,6 %.

Výnos spotřebních daní podle jednotlivých komodit a srovnání s předchozími roky ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 13: Zvláštní daně a poplatky a jejich struktura v letech 2008-2011 (v mil. Kč)

Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	2008		2009		2010		2011	
	Skutečnost	Index 2008/2007	Skutečnost	Index 2009/2008	Skutečnost	Index 2010/2009	Skutečnost	Index 2011/2010
CELKEM	125 538	95,4	123 836	98,6	130 859	105,7	139 214	106,4
v to m:								
spotřební daně								
- z minerálních olejů	84 224	101,6	81 600	96,9	83 722	102,6	83 391	99,6
vratky SD - zelená nafta	-1 517	100,9	-1 559	102,8	-1 679	107,7	-1 824	108,6
vratky SD - pro výrobu tepla	-598	111,0	-565	94,4	-606	107,3	-617	101,8
vratky SD osobám jiných států	-13	113,6	-12	89,6	-12	100,0	-12	100,0
vratky SD z ostat. benzinů dle § 56a	-13	65,8	-11	83,5	-21	189,2	-12	57,1
převod SD z minerálních olejů do SFDI	-7 486	102,0	-7 230	96,6	-7 408	102,5	-7 364	99,4
- z tabáku a tabák. výrobků	37 507	79,8	37 704	100,5	42 467	112,6	44 958	105,9
- z vína	336	99,9	326	97,0	320	98,3	313	97,8
- z piva	3 564	97,4	3 439	96,5	4 297	125,0	4 488	104,4
- z lihu a lihovin	7 082	99,4	6 965	98,3	6 528	93,7	6 767	103,7
- odvod z elektřiny ze slunečního záření*) energetické daně**)	x	x	x	x	x	x	5 939	x
- ze zemního plynu a někt. dalších plynů	1 003	x	1 285	128,1	1 339	104,2	1 323	98,8
- z pevných paliv	432	x	508	117,8	494	97,2	477	96,6
- z elektřiny	1 019	x	1 387	136,1	1 418	102,2	1 387	97,8

*) nově od r. 2011 na základě zákona č. 402/2010 Sb.

**) nově od r. 2008 na základě zákona č. 261/2007 Sb.

Reálné příjmy státního rozpočtu ze spotřebních daní od roku 2004 do roku 2008 meziročně narůstaly v průměru zhruba o 14 %, v roce 2008 došlo k meziročnímu poklesu o 6,5 % (nezahrnuty energetické daně), další pokles byl zaznamenán i v roce 2009. V roce 2010 nastalo určité oživení, avšak celkové příjmy ze spotřebních daní (bez energetických daní) stále nedosáhly hodnoty roku 2007 (o 3 % nižší) a ani v roce 2011 srovnatelné kategorie spotřebních daní (tzn. bez energetických daní a odvodů z elektřiny ze slunečního záření) nedosáhly úrovně roku 2007 (o 1,1 % nižší).

V roce 2011 bylo rozpočtované částky u spotřebních daní dosaženo stejně jako v předchozích čtyřech letech pouze u vína a meziproductů a dále u nově zavedených odvodů z elektřiny ze slunečního záření. U všech ostatních komodit, zejména lihu, minerálních olejů a tabákových výrobků, nedošlo k naplnění rozpočtu.

Fiskálně nejvýznamnější spotřební daní je spotřební daň z minerálních olejů. Rozpočet této daně předpokládal celkové inkaso ve výši 83,1 mld. Kč, skutečné inkaso za rok 2011 činilo 81,0 mld. Kč (plnění na 97,4%) a bylo tak oproti skutečnosti roku 2010 nižší o 0,4 mld. Kč, tj. o 0,6 %. **Na státní rozpočet v roce 2011 připadlo z celkového výnosu spotřební daně z minerálních olejů 73,6 mld. Kč (97,4 % rozpočtu, tj. absolutně o 1,9 mld. Kč méně) a 7,4 mld. Kč plynulo do SFDI (96,9 % rozpočtu, tj. absolutně o 0,2 mld. Kč méně).**

Při porovnání inkasa, dosaženého v roce 2009 (tzn. před zvýšením sazeb daně) s rokem 2011 (tzn. obdobím, ve kterém již oproti roku 2010 nejsou příjmy ovlivněny předzásobením vyvolaným zvýšením sazeb, ani skutečností, že v důsledku splatnosti daně odpovídaly příjmy na počátku roku 2010 nižší sazbě daně) lze konstatovat, že u minerálních olejů, u nichž byly s účinností od 1.1.2010 zvýšeny sazby v průměru o 9 %, vzrostlo inkaso o hodnotu 1,48 mld. Kč, což představuje nárůst pouze o 1,9 %.

Hlavní příčiny meziročního poklesu a zároveň odchylky od rozpočtu:

- finanční podpora biopaliv uplatněných pro dopravní účely. Dle dat získaných z daňových priznání jednotlivých plátců daně za zdaňovací období listopad 2010 až říjen 2011 lze předpokládat tuto podporu pro rok 2011 ve výši minimálně 1 mld. Kč,

- dlouhodobý pokles spotřeby benzínu, který může být způsoben vyšší preferencí motorových vozidel se vznětovými motory, ale také úspornými opatřeními domácností,
- vysoké ceny motorové nafty v České republice, které nejsou atraktivní zejména pro kamionovou dopravu,
- pokles poptávky po bezolovnatém benzínu,
- daňové úniky způsobené nelegálními dopravami zejména motorové nafty do České republiky,
- daňové úniky způsobené nelegálním užitím dopravovaných minerálních olejů, zejména formových nebo základových olejů, které jsou pak spolu s biopalivy nelegálně přimíchávány do motorové nafty mimo prostory daňových skladů a následně distribuovány na vybrané čerpací stanice (přidávané formové oleje a biopaliva nejsou zatíženy spotřební daní),
- výše vratek v roce 2011 byla v porovnání s rokem 2010 cca o 146 mil. Kč vyšší.

V komoditě **tabákových výrobků činily celkové příjmy za rok 2011 téměř 45,0 mld. Kč**, tj. plnění rozpočtu na 99,0 %, a došlo tak oproti roku 2010 k nárůstu o 2,5 mld. Kč (o 5,9 %).

Při porovnání inkasa, dosaženého v roce 2009 (tzn. před zvýšením sazeb daně) s rokem 2011, lze konstatovat, že v komoditě tabák, kde došlo k 1.2.2010 k nárůstu sazeb o cca 4,5 %, vzrostlo inkaso o 7,3 mld. Kč, tj. o 19,2 %. Toto statisticky „skokové“ navýšení inkasa (nekorespondující s procentuálním zvýšením sazeb daně) je důsledkem především obchodního chování lídra trhu (plánované omezení výroby v části roku 2009).

Vývoj inkasa v komoditě tabákových výrobků byl v závěru roku 2011 mírně ovlivněn změnou sazeb daně u tabákových výrobků od 1. ledna 2012, kdy u některých výrobců a dovozců cigaret bylo na základě analýz objednávek a odběrů tabákových nálepek (při porovnání se shodným obdobím roku 2010) zaznamenáno mírné předzásobení.

V komoditě líh bylo na daních inkasováno za rok 2011 celkem 6,8 mld. Kč, což v porovnání s rokem 2010 znamená nárůst o 0,2 mld. Kč, resp. o 3,7 %, a naplnění rozpočtu na 89,0 %. Při porovnání inkasa, dosaženého v roce 2009 (tzn. před zvýšením sazeb daně, účinným od 1.1.2010) s rokem 2011 (tzn. obdobím, ve kterém již oproti roku 2010 nejsou příjmy ovlivněny předzásobením vyvolaným zvýšením sazeb, ani skutečností, že v důsledku splatnosti daně odpovídaly příjmy na počátku roku 2010 nižší sazbě daně) lze konstatovat, že v komoditě líh, kde byly zvýšeny sazby zhruba o 7,5 %, došlo ve sledovaných obdobích k poklesu inkasa o 0,2 mld. Kč, což představuje snížení výnosů o 2,8 %. Dochází rovněž k přesunu nákupních preferencí konzumentů, kdy je nahrazována konzumace „klasických“ lihovin s lihovitostí 40 % objemových levnějšími alkoholickými nápoji (pivo, tiché víno, levnější lihoviny s lihovitostí nižší než 40 % objemových). Podle údajů výrobců lihovin došlo v roce 2011 významným způsobem k poklesu spotřeby lihovin (v porovnání s rokem 2010 až o 5 %), což potvrzují i data Českého statistického úřadu.

Dochází také k nárůstu produkce v oblasti pěstitelského pálení, které je zvýhodňováno formou snížené sazby daně.

Odvedená **spotřební daň z piva činila za sledované období 4,5 mld. Kč**, tj. plnění rozpočtu na 99,7 %. Oproti stejnému období roku 2010 to představuje nárůst o 0,2 mld. Kč (o 4,4 %).

Při porovnání inkasa, dosaženého v roce 2009 (tzn. před zvýšením sazeb daně k 1.1.2010) s rokem 2011 lze konstatovat, že nárůst inkasa o 1,1 mld. Kč (tj. zvýšení o 30,5 %) téměř odpovídá nárůstu sazeb daně (nárůst sazeb o cca 33 %).

Za hlavní příčinu mírného nárůstu příjmů spotřební daně z piva v důsledku zvýšené spotřeby piva v roce 2011 lze považovat návrat turistů do České republiky. Další příčinou mírného nárůstu jsou změny týkající se stupňovitosti piva uvedeného do volného daňového oběhu. V roce 2011 bylo uvedeno do volného daňového oběhu více piva stupňovitosti v rozmezí 9 až 15 stupňů Plato než v roce 2010 (cca o 245 000 hl) na úkor piva stupňovitosti v rozmezí 5 až 8 stupňů Plato (v roce 2011 bylo uvedeno do volného daňového oběhu o cca 230 000 hl méně než v roce 2010).

Mírný nárůst inkasa nekopíruje skutečný nárůst objemu produkce tuzemských výrobců piva, jelikož větší část zvýšené produkce byla určena na export (tj. bez odvodu spotřební daně). Budoucí trend tuzemských výrobců piva lze tedy spatřovat ve stále větší orientaci zaměřující se na export vyrobených produktů.

V případě výnosu spotřební daně z vína a meziproductů bylo v roce 2011 inkasováno celkem **0,31 mld. Kč** (tj. plnění rozpočtu na 104,3 %), což ve srovnání se stejným obdobím roku 2010 představuje pokles o 6,8 mil. Kč. Přestože obliba a spotřeba této komodity na daňovém území České republiky neustále stoupá, nejsou ve výnosu této komodity zaznamenávány významné výkyvy, a to zejména z toho důvodu, že roste spotřeba tzv. tichých vín, podléhajících nulové spotřební dani.

V komoditě **energetické daně** bylo v roce 2011 inkasováno celkem **3,19 mld. Kč** (tj. plnění rozpočtu na 96,6 %), což ve srovnání se shodným obdobím roku 2010 představuje pokles o 0,06 mld. Kč.

U žádné z energetických daní nebylo dosaženo rozpočtovaných příjmů a ani výše příjmů roku 2010. Rozdíl mezi celkovým výnosem a jeho rozpočtovanou výší však činil pouze 113 mil. Kč. Příčinou této situace byl reálný meziroční pokles spotřeby elektrické energie, zemního plynu i pevných paliv způsobený zpomalením hospodářského růstu v tuzemsku i celém středoevropském regionu a klimaticky nestandardními podmínkami v závěru roku 2011.

Z nově zavedených **odvodů z elektřiny ze slunečního záření inkasoval státní rozpočet za rok 2011 5,9 mld. Kč**, čímž byl rozpočet (4,2 mld. Kč) naplněn na 141,4 %. Platnost odvodů je časově omezena od 1.1.2011 do 31.12.2013 a vztahuje se pouze na elektřinu vyrobenou v zařízeních uvedených do provozu mezi 1.1.2009 a 31.12.2010. Lze se domnívat, že vyšší inkaso bylo způsobeno masivním připojováním zařízení na výrobu elektřiny ze slunečního záření na konci roku 2010, jež byla uvedena do provozu v následujícím roce, z důvodu oznámení o snížení výkupních cen takto vyrobené elektřiny pro zařízení uvedené do provozu po 31.12.2010. Dle Energetického regulačního úřadu v roce 2010 solární elektrárny vyrobily 615,7 GWh, v roce 2011 činila jejich produkce 2118 GWh, což představuje více než trojnásobek jejich celkové produkce oproti roku 2010.

2.3. Poplatky z vybraných činností

2.3.1. Správní poplatky

Položka správní poplatky zahrnuje poplatky stanovené zákonem č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích v platném znění, který upravuje inkaso poplatků za správní úkony a správní řízení, jejichž výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. upravená zvláštními zákony.

Na základě změn daňové legislativy pro rok 2009 nejsou správní poplatky příjmem kapitoly Všeobecná pokladní správa, ale jsou příjmem věcně příslušných správců jednotlivých kapitol. Příjmem kapitoly Všeobecná pokladní správa zůstávají pouze příjmy z prodeje kolkových známek, které jsou však od roku 2009 zahrnovány do daňových příjmů ostatních (za rok 2011

činily příjmy z kolkových známek kapitoly VPS 1,1 mld. Kč, což je o 0,2 mld. více než v roce 2010).

Za rok 2011 inkasoval státní rozpočet na správních poplatcích 2,42 mld. Kč. Předpokládaný výnos ve státním rozpočtu ve výši 2,35 mld. Kč byl tak překročen o 0,07 mld. Kč, což představuje plnění na 103,0 %. Proti roku 2010 bylo na správních poplatcích vybráno o 0,09 mld. Kč méně.

Rozpočtový výnos ze správních poplatků lze pro státní rozpočet a jednotlivé kapitoly jen kvalifikovaně odhadnout pouze podle skutečností minulých let. Inkasované příjmy závisí na skutečně podaných návrzích na správní řízení, která jsou předmětem správního poplatku. V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územně samosprávnými celky. Jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

2.3.2. Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí

Z pohledu státního rozpočtu je rozhodující odvod za ukládání radioaktivního odpadu, který se řídí zákonem č. 18/1997 Sb., atomový zákon.

Vykázaná **skutečnost v odvodech za ukládání radioaktivních odpadů od původců těchto odpadů** (především od ČEZ, a.s.) na tzv. jaderný účet za rok 2011 činila **1,41 mld. Kč**. Předpokládaná rozpočtovaná výše 1,40 mld. Kč tak byla naplněna na 100,6 %.

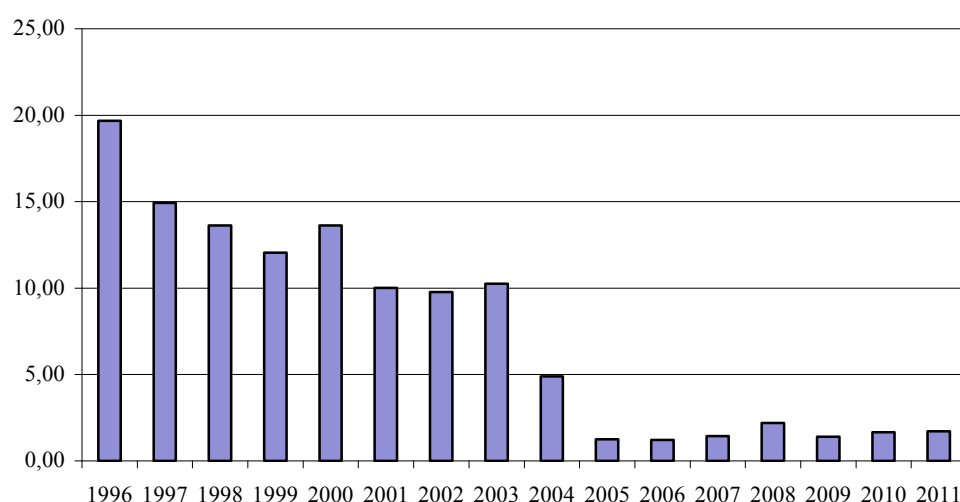
2.4. Daně a cla za zboží a služby ze zahraničí

Do příjmů státního rozpočtu (po vstupu do EU) plyne z předepsaného cla 25 %. Tato částka slouží ke krytí nákladů spojených s jeho výběrem ve prospěch rozpočtu Evropské unie.

Předpokládaný výnos státního rozpočtu pro rok 2011 z výběru cla byl stanoven na 1,2 mld. Kč. Skutečný **příjem dosáhl částky 1,7 mld. Kč**, což představuje plnění na 143,9 % a nárůst oproti roku 2010 o 70 mil. Kč. Do EU bylo v loňském roce odvedeno cca 5,3 mld. Kč. Tato hodnota je v meziročním srovnání vyšší o 0,6 mld. Kč.

Vývoj cla od roku 1996, kdy dosáhl maxima - téměř 20 mld. Kč, měl klesající tendenci a v posledních letech jeho výše stagnuje, což je zřejmé z následujícího grafu:

Graf č. 6: Vývoj inkasa cla ve prospěch státního rozpočtu v letech 1996-2011 (v mld. Kč)

2.5. Daně z majetkových a kapitálových převodů (majetkové daně)

V rozpočtu na rok 2011 byly zapracovány příjmy z majetkových daní, tj. daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí, ve výši 13 000 mil. Kč. Skutečně dosažené **příjmy z těchto daní k 31.12.2011 činily 11 719 mil. Kč**, což představuje plnění na 90,1 % rozpočtované částky. Ve srovnání se skutečností za stejné období roku 2010 vzrostlo inkaso z majetkových daní o 4 041 mil. Kč. Důvodem tohoto nárůstu je skutečnost, že s účinností od 1.1.2011 byla přijata novela zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, čímž byla **zavedena daň darovací pro provozovatele zařízení na výrobu elektřiny z bezúplatného nabytí emisních povolenek na emise skleníkových plynů v letech 2011 a 2012**.

Tabulka č. 14: Meziroční srovnání inkasa majetkových daní (v mil. Kč)

Ukazatel	Rok 2010					Rok 2011				
	Rozpočet	Skutečnost	% plnění	Index 2010/2009	Rozdíl sk. 2010-2009	Rozpočet	Skutečnost	% plnění	Index 2011/2010	Rozdíl sk. 2011-2010
Majetkové daně celkem	9 100	7 678	84,4	95,3	-381	13 000	11 719	90,1	152,6	4 041
v tom:										
- daň dědická	60	87	144,5	99,1	-1	100	78	77,8	89,7	-9
- daň darovací *)	140	138	98,7	85,3	-24	4 950	4 279	86,4	3 095,9	4 141
- daň z převodu nemovitostí	8 900	7 453	83,7	95,4	-356	7 950	7 362	92,6	98,8	-91

*) nově od r. 2011 včetně daně darovací z bezúplatně nabytých emisních povolenek (na základě zákona č. 402/2010 Sb.)

2.5.1. Daň dědická

Příjmy daně dědické byly rozpočtovány ve výši 100 mil. Kč, skutečně dosažené **inkaso činilo 78 mil. Kč**, tj. plnění na 77,8 %. Ve srovnání se skutečností za stejné období roku 2010 pokleslo inkaso daně dědické o 9 mil. Kč.

Výnos daně dědické je meziročně stabilní. S ohledem na skutečnost, že roční výše inkasa této daně je ovlivněna velmi rozsáhlým osvobozením, počtem bezúplatných přechodů majetku, nízkými sazbami daně a hodnotou majetku nabyvaného děděním, nebylo úplného naplnění rozpočtované částky do konce roku 2011 dosaženo. Vedle osob zařazených do I. skupiny poplatníků jsou rovněž od daně dědické osvobozeni příbuzní v řadě pobočné, dále manželé dětí (zeťové a snachy), děti manžela, rodiče manžela, manželé rodičů a osoby, které se zůstavitelem žily nejméně po dobu jednoho roku před smrtí zůstavitele ve společné domácnosti a které z tohoto důvodu pečovaly o společnou domácnost nebo byly odkázány výživou na zůstavitele.

2.5.2. Daň darovací

Celkově **inkaso daně darovací** v roce 2011 dosáhlo částky **4 279 mil. Kč**, což představuje 86,4 % rozpočtované částky. Ve srovnání se skutečností za stejné období roku 2010 bylo inkaso daně darovací vyšší o 4 141 mil. Kč.

Novelou zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí č. 261/2007 Sb., která nabyla účinnosti dne 1.1.2008 se rozšířilo osvobození od daně darovací o bezúplatné nabytí majetku mezi osobami zařazenými nejenom v I. skupině poplatníků, ale také ve II. skupině poplatníků, čím došlo v následujících letech k poklesu inkasa této daně.

V roce 2011 byla právní úprava daně darovací intenzivně ovlivněna výše zmíněnou novelou zákona č. 402/2010 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, již byla nově zavedena daň darovací z bezúplatného nabytí povolenek na emise skleníkových plynů v letech 2011 a 2012 pro výrobu elektřiny v zařízení, které k 1. lednu 2005 nebo později vyrábělo elektřinu na prodej třetím osobám a ve kterém probíhá z činností, na něž se vztahuje obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, pouze spalování paliv výrobcem elektřiny. Sazba daně darovací v těchto případech činí 32 % ze základu daně. Poplatníci mají

povinnost podat místně příslušnému správci daně daňové přiznání k dani darovací do 31. března příslušného kalendářního roku. Z tohoto důvodu bylo 75 % rozpočtované částky inkasa daně darovací vybráno již v průběhu prvního pololetí roku 2011.

Vzhledem k tomu, že u části poplatníků daně darovací probíhalo po delší dobu vyjasňování základu daně a v několika případech bylo zjištěno, že se na poplatníky vztahuje osvobození od daně darovací podle § 20 odst. 15 zákona o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí ve větším rozsahu, než bylo původně předpokládáno, nedošlo k úplnému naplnění této rozpočtované částky. Určitý vliv má i skutečnost, že se očekává výsledek rozhodnutí Ústavního soudu k ústavní stížnosti senátorů ke zrušení části zákona č. 402/2010 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí a části zákona č. 346/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

2.5.3. Daň z převodu nemovitostí

Výnos daně z převodu v roce 2011 činil 7 362 mil. Kč (tj. 92,6 % rozpočtu). Meziroční pokles inkasa daně z převodu nemovitostí (o 91 mil. Kč) není již tak výrazný jako v předchozích letech a byl ovlivněn množstvím provedených transakcí s nemovitostmi i jejich cenami.

Výše inkasa daně z převodu nemovitostí je ovlivněna celkovou aktuální situací na trhu s nemovitostmi, reflektující poptávkou po nemovitostech, včetně případného poklesu cen nemovitostí. Konečná výše dosažených příjmů z této daně rovněž závisí na hodnotě převáděných nemovitostí a celkovém počtu úplatných převodů či přechodů vlastnického práva k nemovitostem uskutečněných ve sledovaném období.

3. Daňové nedoplatky

Daňové nedoplatky představují rozdíl mezi daní, která měla být zaplacená, a skutečně zaplacenou částkou. Daní, která měla být zaplacená, může být nejen daň poplatníkem nebo plátcem přiznaná, ale i daň doměřená správcem daně a příslušenství daně (penále, pokuty, úrok, náklady řízení atd.). Daňové nedoplatky se týkají jak daňových příjmů státního rozpočtu, tak i daňových příjmů územních samosprávných celků a státních fondů.

Nedoplatky všech daňových příjmů dosáhly ke konci roku 2011 celkové výše 189,0 mld. Kč a proti roku 2010 vzrostly o 13,5 mld. Kč, tj. o 7,7 %.

Daňové nedoplatky jsou spravovány třemi subjekty – územními finančními orgány, Českou správou sociálního zabezpečení (ČSSZ) a celními orgány.

Největší objem nedoplatků (62,9 %) za rok 2011 evidovaly ve výši 118,8 mld. Kč územní finanční orgány. Ty spravují nedoplatky všech daňových příjmů, vyjma nedoplatků pojistného spravovaných ČSSZ a vyjma cla, části nedoplatků daně z přidané hodnoty a spotřebních daní včetně daní energetických, které spravují celní orgány.

Druhý největší objem (32,4 %) daňových nedoplatků za rok 2011 ve výši 61,3 mld. Kč evidovala Česká správa sociálního zabezpečení. Ta spravuje nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti. Podrobněji jsou nedoplatky v působnosti ČSSZ uvedeny v části II.4. této zprávy.

Třetím subjektem, spravujícím daňové nedoplatky, jsou celní orgány. Jimi sledované nedoplatky dosáhly v roce 2011 výše **8,8 mld. Kč**, což z celkového objemu všech daňových nedoplatků znamená 4,7 %. Podrobný vývoj nedoplatků v působnosti celních orgánů je součástí zprávy o činnosti celních orgánů České republiky (viz Příloha č. 2 sešitu C).

Daňové nedoplatky v evidenci územních finančních orgánů

Územní finanční orgány v postavení správce daně evidují u všech daňových subjektů jejich daňové a platební povinnosti, úhrady nebo zániky daňových a platebních povinností a z toho vyplývající přeplatky a nedoplatky. Daňový dlužník je daňovým řádem definován jako daňový subjekt, který neuhradil nedoplatek. Daňové nedoplatky představují souhrnnou částku daňovým subjektem včas neuhrazené splatné daně a po dni splatnosti daně také částku naběhlého příslušenství daně k určitému dni sledování.

Daňová pohledávka a její výše je stanovena správcem daně ve vyměřovacím řízení, kde je též určena lhůta její splatnosti. Podle délky časové prodlevy mezi splatností a úhradou daně je souhrnná částka daňového nedoplatku zvyšována o předepsaný úrok z prodlení.

Do daňových nedoplatků není zahrnuta tzv. posečkaná daň (posečkání úhrady daně nebo rozložení její úhrady na splátky podle § 156 odst. 1 daňového řádu), u které je stanovena nová lhůta splatnosti a daň tak do této doby ztrácí svou vykonatelnost a vymahatelnost. Z evidence daní vyplývá, že celkový objem posečkané daně v průběhu roku 2011 dosáhl 36,1 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že celková splatná povinnost v průběhu roku činila 28,7 mld. Kč, objem posečkávané daně na konci roku 2011 dosáhl výše 7,4 mld. Kč.

Celkový objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice k 31.12.2011 dosáhl 118,8 mld. Kč (meziroční růst o 12,4 mld. Kč). Z toho nedoplatky na daních nové daňové soustavy platné od 1.1.1993 (dále jen „nové daně“) činily 117,0 mld. Kč (tj. 98,5 % k celkovému objemu nedoplatků) a nedoplatky daní staré daňové soustavy platné do 31.12.1992 (dále jen „staré daně“) dosáhly 1,8 mld. Kč (tj. 1,5 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány). Proti roku 2010 vzrostla celková kumulovaná výše daňových nedoplatků o 12,4 mld. Kč, tj. o 11,7 % - u nových daní vzrostla o 12,8 mld. Kč a u starých daní klesla o 0,3 mld. Kč.

Vývoj daňových nedoplatků stejně jako v roce 2010 není tak příznivý jako v roce 2009. Došlo sice tradičně ke snížení daňových nedoplatků na daních staré daňové soustavy, ale v rámci daňových nedoplatků nové daňové soustavy došlo k poměrně výraznému růstu. Došlo k tomu i přesto, že objem nedoplatků na daních nové daňové soustavy odepsaných pro nedobytnost meziročně vzrostl o 2,4 mld. Kč (v roce 2011 bylo odepsáno 9,4 mld. Kč proti 6,9 mld. Kč v roce 2010).

Tabulka č. 15: Vývoj daňových nedoplatků evidovaných územními finanč. orgány (v mld. Kč)

	2006	index 2006/2005 v %	2007	index 2007/2006 v %	2008	index 2008/2007 v %	2009	index 2009/2008 v %	2010	index 2010/2009 v %	2011	index 2011/2010 v %
Daňové nedoplatky evid. územ. fin. orgány	105,4	103,6	101,1	96,0	100,53	99,4	98,45	97,9	106,39	108,1	118,82	111,7
z toho:												
staré daně	4,0	91,6	3,6	89,4	2,68	74,3	2,30	85,8	2,15	93,7	1,82	84,5
nové daně	101,3	104,1	97,5	96,2	97,85	100,4	96,15	98,3	104,23	108,4	117,00	112,2

Největší objem splatných daňových nedoplatků byl evidován finančními úřady v působnosti Finančního ředitelství pro hlavní město Prahu (51,6 mld. Kč při meziročním růstu o 11,7 mld. Kč, tj. 43,4 % z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány v České republice), Finančního ředitelství v Brně (21,8 mld. Kč, tj. 18,4 %) a Finančního ředitelství v Ústí nad Labem (14,6 mld. Kč, tj. 12,3 %). Naopak nejnižší objem vykazovaly finanční úřady v působnosti Finančních ředitelství v Českých Budějovicích (2,5 mld. Kč), Hradci Králové (5,9 mld. Kč), Plzni (6,5 mld. Kč), Praze (7,9 mld. Kč) a Ostravě (7,9 mld. Kč).

Následující tabulka ukazuje vývoj nedoplatků v evidenci územních finančních orgánů v roce 2010 a 2011.

Tabulka č. 16: Struktura nedoplatků v evidenci územních finančních orgánů (v mil. Kč)

Daň	Nedoplatek	Nedoplatek	Rozdíl
	2010	2011	2011-2010
DPH - celkem	57 337	68 725	11 388
Daně spotřební celkem	1 106	935	-172
Daň z příjmů právnických osob	17 505	19 109	1 604
Daň z příjmů srážkou § 36	311	358	46
Daň silniční	1 346	1 521	175
Daň dědická	10	10	-1
Daň darovací	172	159	-14
Daň z převodu nemovitostí	3 270	3 209	-61
Daň z příjmů fyz. osob z příznání	14 364	14 284	-80
Daň z příjmů fyz. osob - záv. činnost	4 053	3 974	-79
Daň z nemovitostí	901	954	53
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	3 857	3 766	-91
CELKEM NOVÉ DANĚ	104 233	117 002	12 768
Daň z příjmů obyvatelstva	19	10	-9
Ostatní zruš. daně	2 134	1 809	-326
CELKEM STARÉ DANĚ	2 154	1 819	-335
CELKEM	106 387	118 821	12 434

Údaje za rok 2011 dokládají, že větší objem daňových nedoplatků nových daní je vykazován u nepřímých daní. Jejich výše dosáhla 69,7 mld. Kč, což znamená 59,5 % z celkového objemu daňových nedoplatků nových daní evidovaných územními finančními orgány v České republice. V porovnání s rokem 2010 vzrostl jejich objem o 11,2 mld. Kč, jejich podíl na celkovém objemu daňových nedoplatků nových daní také vzrostl, a to o 3,4 procentního bodu. Rozhodující objem zde představovaly nedoplatky na dani z přidané hodnoty, jejichž hodnota dosáhla 68,7 mld. Kč, tj. 58,7 % celkového objemu daňových nedoplatků nových daní a meziročně vzrostla o 11,4 mld. Kč. Nedoplatky spotřebních daní se meziročně snížily z 1,1 mld. Kč na 0,9 mld. Kč.

U přímých daní dosáhl objem daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány za rok 2011 výše 47,3 mld. Kč a proti předchozímu roku došlo k jejich růstu o 1,6 mld. Kč. Jejich podíl na celkovém objemu daňových nedoplatků nových daní (40,5 %) se proti předchozímu roku snížil o 3,4 procentního bodu. Nejvyšší suma nedoplatků této skupiny daní byla evidována na daních z příjmů. Jejich výše dosáhla za rok 2011 částku 37,7 mld. Kč, tj. 32,2 % z celkového objemu nedoplatků nových daní a meziročně vzrostla o 1,5 mld. Kč, tj. o 4,1 %. U ostatních přímých daní (majetkové daně, daň silniční a ostatní příjmy, odvody a poplatky) dosáhl objem daňových nedoplatků za rok 2011 částky 9,6 mld. Kč (z toho 4,3 mld. Kč připadlo na majetkové daně a z nich nejvíce na daň z převodu nemovitostí ve výši 3,2 mld. Kč), což je o 0,1 mld. Kč méně než v předchozím roce. Jejich podíl na celkovém objemu daňových nedoplatků nových daní činil 8,2 %.

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek z titulu neuhrazených povinností za rok 2011 se vztahuje na činnost územních finančních orgánů v postavení správce daně podle § 10 daňového řádu. Správce daně zaznamenává podle ustanovení § 149 daňového řádu evidenci vzniku, stanovení, splnění, popřípadě jiného zániku daňových povinností, a z toho vyplývajících přeplatků, nedoplatků a případných převodů.

Základní agregované údaje, které z dlouhodobějšího pohledu (období let 1996 až 2011) charakterizují vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány, sděluje následující tabulka:

Tabulka č. 17: Vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků v evidenci ÚFO

Rok	Nedoplatky vymáhané (stav)		Nedoplatky vymožené (v daném roce)		% úspěšnosti	
	počet případů	částka v mld. Kč	počet případů	částka v mld. Kč	počet případů	objem
1996	49 954	22,649	35 973	2,895	72,0	12,8
1997	80 558	29,006	51 226	4,240	63,6	14,6
1998	100 743	31,375	72 371	3,957	71,8	12,6
1999	127 278	33,131	92 710	4,235	72,8	12,8
2000	138 919	40,860	96 365	4,482	69,4	11,0
2001	195 548	46,219	134 622	6,716	68,8	14,5
2002	223 015	48,489	169 054	3,827	75,8	7,9
2003	1 234 535 ^{*)}	54,164	349 375 ^{*)}	3,960	28,3	7,3
2004	1 434 436 ^{*)}	64,385	376 258 ^{*)}	4,073	26,2	6,3
2005	1 608 868 ^{*)}	68,205	412 234 ^{*)}	5,111	25,6	7,5
2006	1 751 207 ^{*)}	68,505	443 009 ^{*)}	5,203	25,3	7,6
2007	1 811 163 ^{*)}	68,477	471 228 ^{*)}	6,054	26,0	8,8
2008	2 237 389 ^{*)}	67,382	521 621 ^{*)}	6,334	23,3	9,4
2009	2 997 730 ^{*)}	68,011	553 470 ^{*)}	5,999	18,5	8,8
2010	3 996 484 ^{*)}	71,166	614 493 ^{*)}	7,012	15,4	9,9
2011	3 475 900 ^{*)}	83,367	214 479 ^{*)}	5,754	6,2	6,9

Pozn.: Údaje jsou uvedeny sumárně za daně staré daňové soustavy platné do 31.12.1992 a nové daňové soustavy platné od 1.1.1993.

*) Od r. 2003 je v evidenci nedoplatků ve vymáhání uplatňována nová metodika vykazování - podle ní je počet případů u evidovaných nedoplatků ve vymáhání dán počtem neuhrazených POV (předpisných a odpisných vět) k poslednímu dni sledovaného období, resp. u evidovaných vymožených daňových nedoplatků počtem POV, na kterých došlo v příslušném roce k jejich úhradě.

Z údajů v tabulce vyplývá, že vývoj v této oblasti je provázen meziročním růstem počtu případů vymáhaných i vymožených daňových pohledávek evidovaných územními finančními orgány České republiky. Charakteristickým rysem tohoto vývoje je poměrně vyrovnaná míra plynulosti růstu dosahovaných hodnot objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků v průběhu sledovaného období. V porovnání s rokem 2010 došlo v roce 2011 k mírnému poklesu počtu případů vymáhaných nedoplatků avšak s nárůstem jejich celkové částky, která je přibližně o 12 mld. Kč vyšší než v předchozím roce. Celkový počet případů u vymožených nedoplatků oproti tendenci minulých let poměrně výrazně poklesl, a to včetně jejich objemu, kdy celková částka vymožených nedoplatků je tak srovnatelná se situací v roce 2009 při výrazně vyšším počtu případů v roce 2009. Při hodnocení těchto uvedených výsledků je třeba brát v úvahu, že jednotlivé případy daňových řízení se v běžném roce mnohdy nedaří ukončit a přecházejí do roku 2012. Procento úspěšnosti, s přihlédnutím ke způsobu vykazování evidence nedoplatků, vykazuje jistou míru stability sledovaných hodnot. Z dlouhodobého hlediska byly výsledky roku 2011, zejména v průběhu první poloviny roku 2011, výrazně poznamenány přechodem na novou daňovou procesní úpravu (daňový řád) a nutnými souvisejícími změnami ve stávajícím vnitřním informačním systému daňové správy (ADIS). Přitom technické komplikace, související s implementací ustanovení daňového řádu do informačního systému zapříčinily, zejména v první polovině roku 2011, omezení jeho funkčnosti.

Ke dni 31.12.2011 byly územními finančními orgány evidovány **kumulované daňové pohledávky** v celkové výši 118,8 mld. Kč, z toho objem nedoplatků vymáhaných činil 83,4 mld. Kč. Podíl vymáhaných daňových nedoplatků k celkovému objemu daňových

nedoplatků, evidovaných územními finančními orgány k 31.12.2011, se ve srovnání s rokem 2010 zvýšil o 3,3 procentního bodu na 70,2 %. Ve srovnání s předchozím rokem je tak patrný nárůst objemu vymáhaných daňových nedoplatků o 12,2 mld. Kč (o 17,1 %). Rozdíl mezi celkovým objemem evidovaných daňových nedoplatků a daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání (tj. 35,4 mld. Kč) je srovnatelný s výsledkem roku 2010 (35,2 mld. Kč) a tvoří jej daňové nedoplatky nepředané vymáhacím útvarům finančních úřadů do konce roku 2011 s evidovanými žádostmi daňových subjektů o posečkání úhrady nedoplatku či rozložení úhrady daně na splátky, o nichž nebylo ke konci sledovaného období správcem daně rozhodnuto. Dilem se jedná i o nedoplatky, které jsou předmětem řízení o odvolání a dosud nedokončených vytykácích řízení, resp. nedokončených řízení o odstranění pochybností.

Pro objektivní posouzení vývoje daňových nedoplatků ve vymáhání lze využít i srovnání hodnot podílu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání k celkovému objemu kumulovaných daňových nedoplatků evidovaných za sledované období. V uplynulých letech byly u tohoto ukazatele dosaženy tyto hodnoty - v roce 2007 = 67,7 %, v roce 2008 = 67,0 %, v roce 2009 = 69,0 %, v roce 2010 = 66,9 % a v roce 2011 = 70,2 %. Tento údaj ukazuje podíl nedoplatků, které z celkového objemu daňových nedoplatků byly vymáhány finančními úřady ve sledovaných obdobích.

Přetrvávajícím problémem je stále částečná vymahatelnost některých daňových nedoplatků či jejich nedobytnost. To se projevuje v provádění **odpisů daňových nedoplatků pro nedobytnost**. V průběhu let 1996 až 2011 bylo finančními úřady za splnění zákony stanovených podmínek odepsáno celkem 151,1 mld. Kč nedobytných daňových nedoplatků, přičemž v roce 2011 činila tato částka 8,9 mld. Kč.

Z vývoje ukazatele objemu vymožených daňových nedoplatků za období příslušného roku je patrné, že v průběhu roku 2011 byla finančními úřady ve srovnání s rokem 2010 vymožena o 1,2 mld. Kč (o 17,9 %) nižší částka daňových nedoplatků a činila celkem 5,8 mld. Kč. Z porovnání ukazatele podílu vymožených nedoplatků za příslušný rok k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků k 31.12. příslušného roku lze konstatovat, že z dlouhodobého hlediska jde o vývoj pozitivní, přičemž výkyv výsledků v roce 2011 byl způsoben dočasnými vlivy, aktuálně souvisejícími s přechodem na daňový řád a s ním provázanou nutností výrazných změn v informačním systému ADIS. V uplynulých letech byly u tohoto ukazatele zaznamenány následující hodnoty - v roce 2007 = 8,8 %, v roce 2008 = 9,4 %, v roce 2009 = 8,8 %, v roce 2010 = 9,8 % a v roce 2011 pokles na 6,9 %.

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je stejně jako v uplynulých letech evidován na daních nové daňové soustavy, platné od 1.1.1993. K 31.12.2011 bylo finančními úřady na daních nové daňové soustavy vymáháno 82,6 mld. Kč, což odpovídá 99,0 % celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Za období od 1.1.2011 do 31.12.2011 bylo na daních nové daňové soustavy vymoženo 5,7 mld. Kč. Naopak u daní staré daňové soustavy, platné do 31.12.1992, jsou výsledné hodnoty vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků výrazně nižší, což je důsledkem postupného snižování celkové částky daňových nedoplatků evidovaných na daních staré daňové soustavy v přecházejícím období (k 31.12.2011 bylo vymáháno celkem pouze 0,8 mld. Kč, což je o 0,3 mld. Kč méně ve srovnání se stavem v roce 2010).

Dlouhodobě je největší objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků evidován na dani z přidané hodnoty. K 31.12.2011 bylo finančními úřady na této dani evidováno ve vymáhání 47,3 mld. Kč, což je o 10 mld. Kč více, než v roce předchozím a během roku 2011 bylo vymoženo celkem 3,2 mld. Kč. Stejně jako v předcházejících letech byl vyšší objem vymáhaných daňových nedoplatků evidován také na daních z příjmů, přičemž k 31.12.2011 činila jejich celková hodnota, evidovaná ve vymáhání, 25,7 mld. Kč. Tato částka je

srovnatelná s rokem 2010 (o 0,2 mld. Kč méně než v roce 2010). V rámci období roku 2011 bylo na daních z příjmů vymožen 1,9 mld. Kč daňových nedoplatků, což je o 0,4 mld. Kč více, než v roce předchozím. Na dani z nemovitostí a na daních dědické, darovací a z převodu nemovitostí evidovaly finanční úřady ve vymáhání k 31.12.2011 celkem 3,1 mld. Kč, z tohoto objemu bylo v průběhu roku 2011 vymoženo téměř 0,4 mld. Kč daňových nedoplatků, tato tendence ve srovnání s rokem 2010 v roce 2011 setrvala. Na dani silniční bylo k 31.12.2011 evidováno ve vymáhání 1,2 mld. Kč, z nichž bylo v průběhu roku 2011 vymoženo 0,1 mld. Kč.

Z porovnání objemu vymáhaných daní a objemu vymáhaného příslušenství daní je patrné, že výsledky roku 2011 v zásadě nevybočují z trendů dlouhodobého stavu. Z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků (83,4 mld. Kč) bylo k 31.12.2011 finančními úřady za sledované období vymáháno na daních 65,9 mld. Kč, tj. 79,0 %, a na příslušenství daní 17,5 mld. Kč, tj. 21,0 %.

Dlouhodoběji jsou územní finanční orgány úspěšnější při vymáhání nedoplatků, jejichž výše se pohybuje v řádu do 1 mil. Kč, případně do 10 mil. Kč. Již z dřívějších analýz vyplývá, že nedoplatky nad 10 mil. Kč jsou vymahatelné jen z části nebo jsou již v mnoha případech zcela nedobytné. Z údajů, předložených územními finančními orgány, je patrné, že dle kvalifikovaného odhadu činil celkový objem nedobytných daňových pohledávek k 31.12.2011 částku 62,8 mld. Kč, což odpovídá 52,9 % z celkové kumulované hodnoty daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány za sledované období (118,8 mld. Kč). Z tohoto objemu bylo na daních vykázáno 41,8 mld. Kč, tj. 66,6 %, nedobytných daňových pohledávek a na příslušenství daní 21,0 mld. Kč, tj. 33,4 %. Na daních staré daňové soustavy je podíl nedobytných daňových pohledávek dlouhodobě výrazně vyšší, přičemž většina těchto pohledávek je, vzhledem k době jejich vzniku (před rokem 1993) a věku, již v podstatě nevymahatelná.

Mezi základní příčiny nedobytnosti daňových pohledávek patří zejména nemajetnost a předluženost dlužníků, nemožnost dohledání majetku dlužníků, úmrtí dlužníka a předluženost dědictví, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, zvyšující se počet společností, které se dostávají do likvidace, přičemž mnohé z nich zůstávají dlouhodobě neřešeny. Vliv na nevymahatelnost pohledávek mají také účelové převody majetku daňových subjektů na jiné osoby ještě před vznikem nedoplatku, přičemž řada těchto subjektů je nekontaktních a bez příjmů, dále vykazování fiktivní ekonomické činnosti společností, které nevlastní žádný majetek apod. Specifickou příčinou vzniku nedobytných pohledávek je často i nepřiměřené doměření daňových povinností podle pomůcek daňovým subjektům, které jsou již bez majetku nebo před insolvenčním řízením. Výše nedobytných pohledávek je v poměrně velké míře ovlivňována daňovými nedoplatky uplatněnými v konkurzních a insolvenčních řízeních a nedoplatky obchodních společností v likvidaci (dlouhá doba jejich trvání a zejména velmi nízká výtěžnost těchto řízení k úhradě pohledávek evidovaných finančními úřady). Příčiny nevymahatelnosti pohledávek lze v posledním roce spatřovat také v narůstající platební neschopnosti daňových subjektů z důvodu hospodářské recese, které se v inkasu daňových příjmů projevují opožděně.

K vymáhání daňových nedoplatků využívají finanční úřady všech zákonných prostředků. Výrazný objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků byl finančními úřady dosažen úkony v **daňové exekuci**, kdy při evidovaném objemu vymáhaných daňových nedoplatků k 31.12.2011 v hodnotě 16,2 mld. Kč bylo v průběhu roku 2011 vymoženo 3,4 mld. Kč.

I po účinnosti daňového řádu je nadále nejefektivnějším a nejvíce využívaným exekučním prostředkem daňová exekuce příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních

služeb. Tímto způsobem daňové exekuce bylo finančními úřady v roce 2011 vymáháno bezmála 21,0 mld. Kč z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků za sledované období a vymoženo bylo 2,6 mld. Kč. Efektivita tohoto exekučního prostředku byla vedle patrného poklesu volných finančních prostředků na účtech daňových subjektů v důsledku hospodářské recese ovlivňována i skutečností, že tímto exekučním prostředkem nelze postihnout peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech u bank v případech, že daňový subjekt není majitelem nebo spolumajitelem účtu, na němž jsou deponovány peněžní prostředky, například z jeho podnikatelské činnosti.

Prostřednictvím nového institutu daňové exekuce postižením jiných majetkových práv lze od účinnosti daňového řádu postihnout jiné právo dlužníka, které má majetkovou hodnotu, není spojeno s osobou povinného a je převoditelné na jiného (tj. např. obchodní podíly na společnosti, členská práva a povinnosti v družstvu a také finanční prostředky na bankovních účtech, které nevlastní dlužník). Celkový objem daňových nedoplatků, evidovaných ve vymáhání k 31.12.2011 uvedeným novým způsobem daňové exekuce, činil 75 mil. Kč, přičemž v rámci roku 2011 bylo takto vymoženo 17 mil. Kč.

V poměrně velké míře je finančními úřady stále využívána při vymáhání daňových nedoplatků exekuce srážkami ze mzdy. K 31.12.2011 bylo ve vymáhání u této formy daňové exekuce evidováno 5 mld. Kč daňových nedoplatků a vymoženo cca 0,2 mld. Kč. Efektivita těchto exekucí je negativně ovlivňována omezenými možnostmi správce daně včas zjistit a reagovat na změny zaměstnavatele dlužníka. Dlužníci se častými změnami zaměstnavatele snaží „bránit“ uskutečnění daňové exekuce. Někteří zaměstnavatelé také stále ještě vyplácí zaměstnancům část sjednané mzdy ve vykazované minimální výši a zbývající část v hotovosti, popřípadě celou částku mzdy pouze v hotovosti, nezřídka mimo účetnictví. Výtěžnost exekucí srážkami ze mzdy klesá i v důsledku hospodářské recese a zániku pracovních míst spolu s poklesem zaměstnanosti v některých regionech České republiky.

Relativně nízká úroveň efektivity vymáhání daňových nedoplatků přetrvává u mobiliárních exekucí. K 31.12.2011 bylo finančními úřady evidováno ve vymáhání prostřednictvím daňové exekuce prodejem movitých věcí 1,1 mld. Kč, což je srovnatelné s údaji předchozího roku. V průběhu roku 2011 bylo tímto prostředkem daňové exekuce vymoženo 0,14 mld. Kč. O něco vyšší částka daňových nedoplatků byla k 31.12.2011 evidována v exekucích prodejem nemovitostí, a to 1,4 mld. Kč, vymoženo však takto bylo 71 mil. Kč. Nízká výtěžnost exekucí v případě movitých věcí je ovlivněna poklesem zájmu veřejnosti o věci nabízené finančními úřady v dražbách i poklesem hodnoty věcí prodávaných v dražbách. Movitý majetek dlužníků je tak často prakticky neprodejný, případně předpokládaný výtěžek nepostačí ani k úhradě exekučních nákladů. Dále v posledních letech si stále více daňových subjektů pořizuje majetek formou finančního leasingu nebo na úvěr, který je zajištěn smlouvou o zajišťovacím převodu vlastnického práva ve prospěch poskytovatele. Přínosem pro efektivitu daňových exekucí prodejem movitých věcí jsou případy exekučního zabavení a následné dražby minerálních olejů (pohonných hmot). Daňové exekuce prodejem nemovitostí vykazují tradičně nízkou efektivitu zejména vlivem skutečnosti, že řada nemovitostí, které by mohly být postiženy touto exekucí, je zatížena zástavními právy dalších věřitelů s přednostním právem na uspokojení zajištěné pohledávky, a to zejména ze strany poskytovatelů platebních služeb. Nařízení daňové exekuce na prodej nemovitostí však zůstává nadále významným prostředkem vymáhání daňových nedoplatků, neboť řada dlužníků již po vydání exekučního příkazu na prodej nemovitosti uhradí pohledávku dobrovolně, aby zabránila prodeji nemovitosti.

Dle stavu v evidenci daní je ke dni 31.12.2011 vykazována kumulovaná částka daňových pohledávek uplatněných a k tomuto dni dosud neukončených **insolvenčních řízení** v hodnotě 16,5 mld. Kč. Došlé platby z insolvenčních řízení k 31.12.2011 pouze za rok 2011 činily

celkem 284,4 mil. Kč. Stále přetrvává trend nízkého výnosu těchto řízení. Míra uspokojení do insolvenčních řízení přihlášených daňových pohledávek je dlouhodobě na nižší úrovni oproti výsledkům dosaženým finančními úřady při vymáhání pohledávek vlastními úkony. Předmětem insolvenčního řízení je řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka (daňového subjektu) soudním řízením některým ze stanovených způsobů tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů, popřípadě k oddlužení dlužníka. Dosažené výsledky finančních úřadů korespondují s celkovou nízkou výtěžností insolvenčních řízení, která souvisí nejen s dobou trvání insolvenčních řízení, ale i hodnotou a rozsahem majetku dlužníků, který je v těchto řízeních realizován k úhradě přihlášených pohledávek. Negativně ve vztahu k úhradám přihlášených pohledávek veřejných rozpočtů se projevují i řízení o oddlužení jako sanační forma řešení úpadku.

I v roce 2011 byl patrný nárůst počtu zahájených insolvenčních řízení. Vzestup byl především zaznamenán u fyzických osob, nepodnikatelů, kdy řešením úpadku bylo oddlužení. U podnikatelských subjektů byl největší podíl nárůstu zahájených insolvenčních řízení zaznamenán z následujících důvodů:

- úbytek zakázek a prodlužující se lhůty splatnosti fakturovaných částek,
- zhoršená platební morálka v obchodně právních vztazích a narůstající druhotná platební neschopnost.

V platebním styku dochází k záměrnému zpoždování plateb za již splatné závazky, kdy obchodní společnosti zdržováním svých plateb si tímto postupem nahrazují krátkodobý obchodní úvěr u bank. Tím dochází k druhotné platební nekázni až k platební neschopnosti podnikatelských subjektů. K zaplacení některých ze splatných faktur dochází mnohdy až na základě hrozby nebo po podání žalobního návrhu. To vše za současného poklesu zakázek menšího rozsahu a zhoršení platební morálky i u OSVČ. Stále platí, že návrh na zahájení insolvenčního řízení je často podáván až v okamžiku, kdy dlužník již nevlastní žádný majetek. V období před prohlášením insolvenčního řízení je proto potřebné zaměřit pozornost správců daně na včasné zajištění daňových pohledávek, zvýšit četnost šetření solventnosti a majetkových poměrů u tzv. „rizikových“ daňových subjektů, tyto subjekty sledovat a využívat signální informace o platební morálce jednotlivých subjektů a jejich možném úpadku.

Finančními úřady je pozitivně hodnocen insolvenční rejstřík, ve kterém jsou zveřejňovány veškeré úkony a události jednotlivých fází insolvenčního řízení. Jeho obsah je přehledný s maximem informací o daňových subjektech a stavu řízení v daném čase. I přes zdlouhavý přenos a nutnou průběžnou kontrolu přenášených dat se osvědčilo přebírání údajů z insolvenčního rejstříku Ministerstva spravedlnosti a jejich následné zasilání na jednotlivé finanční úřady prostřednictvím IS ADIS. Pozitivním krokem bylo doplnění úlohy ADIS o insolvenční řízení, což významnou měrou zrychlilo i zjednodušilo zpracování přihlášek. Generální finanční ředitelství (dále jen „GFŘ“) doporučuje, aby podle potřeb správců daně bylo na rozvoji této úlohy ADIS pokračováno i v následujících letech. Pro vyšší efektivitu informačního systému by se měl zlepšit jeho uživatelský komfort.

GFŘ připravilo pro finanční úřady v polovině roku 2011 metodiku k insolvenčnímu řízení, jež mapuje řízení od podání přihlášky až po ukončení řízení a ujednocuje postup správců daně. K tématu insolvenčního řízení v souběhu s řízením daňovým rovněž GFŘ organizovalo v roce 2011 odborný seminář pro finanční ředitelství.

Efektivita výběru daní a vymáhání daňových pohledávek byla i v roce 2011 negativně ovlivňována celou řadou faktorů:

- vývoj daňových nedoplatků, stejně jako jejich vymáhání, významně ovlivnily dopady hospodářské recese, které se v příjmech veřejných rozpočtů projevují se zpožděním. Výrazným způsobem vzrostl počet daňových subjektů, jejichž daňové nedoplatky byly v důsledku neplnění splatných daňových povinností předány k vymáhání poprvé, přičemž v letech předchozích byla jejich platební morálka ve většině případů bez problémů. V průběhu minulého roku pokračoval růst druhotné platební neschopnosti, která vedla v mnoha případech k omezení či k ukončení podnikatelské činnosti některých daňových subjektů. Stejně jako v posledních letech i v roce 2011 docházelo k nárůstu počtu případů vydání exekučních příkazů a následných dražebních jednání u správců daně, jako tomu bylo i u soudních exekutorů. Nárůst nezaměstnanosti se silně projevil v omezování počtu prováděných exekucí na srážku ze mzdy a zejména v jejich výtežnosti,
- narůstá počet daňových dlužníků (fyzických i právnických osob) v platební neschopnosti a v předlužení. Závazky těchto subjektů však nesměřují pouze vůči správci daně, ale i vůči dalším orgánům či podnikatelským subjektům nebo občanům. U fyzických osob se jedná často o osoby sociálně slabé, nemajetné a s obtížně zjištělným nebo nepostižitelným příjmem. Tyto fyzické osoby většinou nejsou schopny podat ani návrh na oddlužení v insolvenčním řízení, natož podmínky oddlužení plnit. U právnických osob se do postavení největších dlužníků stále častěji dostávají obchodní společnosti, jejichž statutární orgány tvoří osoby nekontaktní, zejména cizinci, kteří na sebe pouze formálně a za úplatu přebírají účast v obchodních společnostech, bez faktických znalostí a schopností tuto funkci vykonávat a bez dostatečné informovanosti o skutečném ekonomickém stavu obchodní společnosti (zejména o pohledávkách a závazcích),
- přibývají případy, kdy daňoví dlužníci (zejména obchodní společnosti) utlumí, resp. ukončí podnikatelské aktivity, aniž by uhradili své povinnosti vůči veřejným rozpočtům, a v některých případech nadále pokračují v podnikatelských aktivitách v nově zřízených obchodních společnostech se stejným předmětem činnosti. Přitom i tyto společnosti zanechávají následně nevymahatelné pohledávky v řádech milionů Kč. Přesto není takové jednání osob, vzhledem k nedostatku legislativních překážek, stále vyloučeno. Vymožení daňového nedoplatku je v těchto případech téměř nemožné. Na tuto skutečnost upozorňují finanční úřady opakovaně již několik let. Požadavky finančních úřadů se týkají zejména on-line zpřístupnění centrálního registru účtů vedených u bank a přístupu do evidence zdravotních pojišťoven,
- přetrvávajícím jevem, který ovlivňuje efektivitu výběru daní a vymáhání daňových nedoplatků, je stále se zvyšující počet nekontaktních daňových subjektů a související trend stěhování některých daňových subjektů do velkých městských aglomerací s cílem vyhnout se případné daňové kontrole, eventuálně vymáhání daní. U fyzických osob se jedná zejména o dlužníky, kteří jsou přihlášení k pobytu na tzv. „ohlašovací administrativní adrese“, tj. na adrese obecního či městského úřadu, jedná se však o pobyt pouze formální. U právnických osob jde o obchodní společnosti bez funkčního statutárního orgánu, příp. s nekontaktním statutárním orgánem, bez reálného sídla, resp. se sídlem, kde jsou na jedné adrese za úplatu registrovány desítky či stovky dalších podnikatelských subjektů. U jednotlivých správců daně navrhuje GFŘ zajistit včasné předávání zjištěných informací od jednotlivých útvarů správce daně specialistům, analyzujícím tyto informace na vymáhacích odděleních,

- nabytí účinnosti daňového řádu, a jeho nutná návazná implementace do stávajícího informačního systému daňové správy (ADIS) s sebou přinesla množství problémů, které negativně ovlivnily objem vymáhaných daňových nedoplatků zejména v 1. pololetí roku 2011. V uvedeném období informační systém ADIS neumožňoval plné využití všech potřebných funkcí úlohy vymáhání a do odstranění těchto komplikací byli pracovníci finančních úřadů ve své činnosti v oblasti vymáhání omezeni.

Činnost vymáhacích útvarů finančních úřadů je mimo jiné limitována i výší finančních prostředků vyčleněných na tuto oblast v rámci kapitoly územních finančních orgánů. Stávající rozsah rozpočtových prostředků neumožňuje vytvářet podmínky pro odpovídající mzdové zabezpečení pracovníků ve vymáhání, ani pro zlepšení materiálně technické vybavenosti pro zajištění řádného výkonu činností v rámci daňové exekuce. Nevyhovující je vybavenost mobilní výpočetní technikou, technickými prostředky i skladovými prostory pro realizaci daňových exekucí.

4. Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

Výběr pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 18: Povinné a dobrovolné pojistné na sociální zabezpečení (v mil. Kč)

Pojistné na sociální za bezpečení a státní politiku zaměstnanosti	2010 Skutečnost	2011			% plnění (skut./rozp. po změn.)	Index v % 2011/2010	Rozdíl skutečnosti 2011-2010
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost			
MPSV	345 423	362 736	362 736	357 450	98,5	103,5	12 027
Min. obrany	2 352	2 319	2 319	2 169	93,5	92,2	-183
Min. vnitra	6 657	6 849	6 849	5 887	86,0	88,4	-770
Min. sprav	814	784	784	770	98,2	94,6	-44
Min. financí	589	601	601	541	90,0	91,9	-48
Celkem povinné poj.	355 835	373 289	373 289	366 817	98,3	103,1	10 982
Dobrovolné pojistné	669	451	451	446	98,9	66,7	-223
Celkem povinné a dobrovolné pojistné	356 504	373 740	373 740	367 263	98,3	103,0	10 759

Pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené povinně plátcí podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, **bylo inkasováno ve výši 366,8 mld. Kč.** Proti roku 2010 vzrostl výběr pojistného o téměř 11 mld. Kč, což představuje zvýšení o 3,1 %. Rozpočet roku 2011 byl splněn na 98,3 %.

Příčinou nižšího výběru pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti placeného povinně, než jaký byl očekáván při sestavení a schválení státního rozpočtu na rok 2011, je především ekonomická situace a s tím související zvýšený počet povolených splátek, jakož i skutečnost neustálého nárůstu zahájených insolvenčních řízení ve vztahu k plátcům pojistného.

Kromě povinného pojistného placeného ze zákona bylo vybráno v rámci nedaňových příjmů dobrovolné pojistné ve výši 445,8 mil. Kč. Z této částky činilo nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných 321,4 mil. Kč a dobrovolné důchodové pojištění 124,4 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2010, ve kterém bylo vybráno na dobrovolném pojistném 669,1 mil. Kč, se snížilo inkaso tohoto pojistného o 33,3 %.

Z dlouhodobé časové řady inkasa dobrovolného pojistného je patrný vzestupný trend důchodového pojištění.

Tabulka č. 19: Vývoj inkasa dobrovolného pojištění (v mil. Kč)

Dobrovolné pojistné	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Nemocenské pojištění OSVČ	824,9	837,9	901,4	840,4	518,2	559,4	321,4
Důchodové pojištění	49,9	55,9	73,1	80,6	102,4	109,7	124,4
Celkem	874,8	893,8	974,5	921,0	620,6	669,1	445,8

Pojistné na důchodové pojištění, které je sledováno ve státním rozpočtu jako závazný ukazatel, bylo inkasováno ve výši 327,9 mld. Kč. Schválený rozpočet ve výši 331,8 mld. Kč, u kterého nedošlo v průběhu roku k úpravám, byl splněn na 98,8 %. Proti roku 2010 jde o navýšení o 10,1 mld. Kč (o 3,2 %). V úhrnu bylo na důchodovém pojištění povinném a dobrovolném získáno celkem 328,0 mld. Kč.

Z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraného v roce 2011 představovaly příjmy z vlastního pojistného, tj. pojistného bez pokut, penále a přírážek k pojistnému, 366,4 mld. Kč (355,4 mld. Kč v roce 2010).

Na pokutách a penále bylo v roce 2011 vybráno 481,4 mil. Kč (436,8 mil. Kč v roce 2010), z toho penále 470 mil. Kč, pokuty 11 mil. Kč a přírážky k pojistnému 368 tis. Kč. Vratky nerozúčtovaných a neidentifikovaných daňových příjmů vykázaných Českou správou sociálního zabezpečení činily 4 mil. Kč.

Na povinném pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti vybraném v roce 2011 zaplatili zaměstnavatelé 272,5 mld. Kč, 70,9 mld. Kč zaměstnanci a 23,0 mld. Kč osoby samostatně výdělečně činné. Výše podílu plateb jednotlivých skupin plátců vyplývá ze sazeb pojistného daných právním předpisem.

Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti jsou podle zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, příjmem státního rozpočtu. Převážná část pojistného, 97,45 %, byla vybírána Českou správou sociálního zabezpečení, v jejíž působnosti je výběr pojistného v civilním sektoru. Další orgány sociálního zabezpečení vybírají pojistné za ozbrojené složky zaměstnanců státu (za vojáky z povolání, příslušníky Sboru nápravné výchovy, policisty a celníky).

V roce 2011 odvádělo České správě sociálního zabezpečení pojistné 263 792 zaměstnavatelů s 4 292 672 pojištěnci. Proti roku 2010 se tak zvýšil počet zaměstnavatelů o 557 a počet pojištěnců se zvýšil o 20 131. Celkové vyměřovací základy pojištěnců zaměstnavatelů v roce 2011 činily 1 064,8 mil. Kč, tj. proti roku 2010 o 31,4 tis. Kč více.

K 31. prosinci 2011 bylo evidováno 742 235 osob samostatně výdělečně činných s povinností platit zálohy na důchodové pojištění a 115 115 osob samostatně výdělečně činných nemocensky pojištěných. Proti stejnému dni roku 2010 došlo ke zvýšení počtu osob samostatně výdělečně činných s povinností platit zálohy na důchodové pojištění o 7 524 osob a ke snížení počtu osob samostatně výdělečně činných nemocensky pojištěných o 36 766 osob.

Nedoplatky pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti činily k 31. prosinci 2011 61,3 mld. Kč. Proti roku 2010, kdy nedoplatky činily na konci roku 60,1 mld. Kč, se nedoplatky zvýšily o 1,2 mld. Kč.

Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství v časové řadě za celé období výběru pojistného je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 20: Vývoj nedoplatků pojistného a příslušenství (v mil. Kč)

ROK	Celková výše nedoplatků k 31.12.	Přírůstek proti předchozímu roku
1993	3 145	
1994	7 049	3 904
1995	13 762	6 713
1996	21 985	8 223
1997	32 564	10 579
1998	39 854	7 290
1999	49 127	9 273
2000	55 850	6 723
2001	60 638	4 788
2002	61 749	1 111
2003	63 754	2 005
2004	61 977	-1 777
2005	62 180	203
2006	59 721	-2 459
2007	57 488	-2 233
2008	55 797	-1 691
2009	59 713	3 916
2010	60 092	379
2011	61 311	1 219

Vývoj celkového objemu nedoplatků je ovlivněn i objemem odepsaných nedobytných pohledávek. K 31.12.2011 dosáhl kumulovaný objem odepsaných nedobytných pohledávek téměř 27 mld. Kč (o 215,5 mil. Kč méně než v roce 2010) a bylo prominuto penále v částce 131 mil. Kč, což je o 21,7 mil. Kč méně než v roce 2010.

Vymáhání a právní zajištění pohledávek bylo v roce 2011 realizováno OSSZ, PSSZ a MSSZ Brno ve smyslu platné právní úpravy, a to všemi dostupnými zákonnými formami správní exekuce, soudního výkonu rozhodnutí i uplatňováním pohledávek v konkurzních a vyrovnacích řízeních, resp. insolvenčních řízeních. Při realizaci vymáhání a zajišťování pohledávek bylo současně postupováno ve smyslu interních předpisů a norem ČSSZ. Stejně tak v řízení o prominutí penále cestou odstranění tvrdosti zákona byl postup OSSZ, PSSZ, MSSZ a ČSSZ v roce 2011 realizován ve smyslu platné právní úpravy a interních předpisů ČSSZ.

ČSSZ klade trvalý důraz na včasnost zahajovaného exekučního řízení a používání adekvátních způsobů vedených výkonů rozhodnutí a důslednějšího zhodnocení kritérií a důvodů pro odpis nedobytných pohledávek a jejich převodu na podrozvahový účet, zejména pak u pohledávek uplatňovaných v konkurzním a vyrovnacím řízení, resp. insolvenčním řízení. Do výsledku vymáhání se v průběhu roku 2011 ještě promítly důsledky ekonomické krize. S tím souvisí i zvýšený počet povolených splátek. Ekonomickou situací je ovlivněna i skutečnost neustálého nárůstu zahájených insolvenčních řízení ve vztahu k plátcům pojistného.

K 31.12.2011 evidovala Česká správa sociálního zabezpečení 130 dlužníků pojistného s pohledávkou vyšší než 30 mil. Kč (o 11 dlužníků méně než v roce 2010), z toho 91 v konkurzu nebo v insolvenčním řízení a 17 v likvidaci. Celková výše pohledávek za těmito dlužníky činí 11,6 mld. Kč, tj. 18,9 % celkového, od roku 1993 kumulovaného objemu pohledávek a proti stavu k 31.12.2010 došlo k poklesu o 0,3 mld. Kč.

S pohledávkou vyšší než 300 mil. Kč byli k 31.12.2011 evidováni 2 dlužníci, oba v konkurzu. Pohledávky, na ně připadající, jsou ve výši 2,3 mld. Kč, tj. 3,7 % celkového, od roku 1993 kumulovaného objemu pohledávek. Proti roku 2010 došlo k poklesu o 2,5 mil. Kč.

S pohledávkou vyšší než 700 mil. Kč byl k 31.12.2011 evidován 1 dlužník v konkurzu (stejně jako v předchozím roce) s celkovou pohledávkou 1,6 mld. Kč, což je 2,6 % celkového, od roku 1993 kumulovaného objemu pohledávek. Proti roku 2010 došlo k poklesu o 2,6 mil. Kč zejména z důvodu úhrady pohledávky ve výši 2,5 mil. Kč od ČKD Dopravní systémy.

K 31.12.2011 evidovala ČSSZ celkem 21 198 splátkových režimů s celkovou pohledávkou 2,2 mld. Kč, z toho 15 448 u OSVČ s pohledávkou 0,4 mld. Kč a 5 750 organizací s pohledávkou 1,8 mld. Kč.

Nedoplatky na pojistném (včetně pokut a penále) v územním členění uvádí následující tabulka.

Tabulka č. 21: Nedoplatky pojistného podle regionů (v tis. Kč)

Region	Nedoplatky na pojistném a příslušenství k 31.12.2009	Nedoplatky na pojistném a příslušenství k 31.12.2010	Nedoplatky na pojistném a příslušenství k 31.12.2011
Praha	13 796 481	14 056 486	14 318 965
Střední Čechy	4 247 147	4 206 676	4 468 742
České Budějovice	1 248 742	1 264 659	1 306 742
Plzeň	3 813 483	3 851 617	3 942 110
Ústí nad Labem	7 661 575	7 678 510	7 891 454
Hradec Králové	4 343 987	4 352 969	4 341 154
Brno	12 592 200	12 618 277	12 774 376
Ostrava	12 009 415	12 063 202	12 267 444
Celkem	59 713 030	60 092 396	61 310 987

Vývoj nedoplatek jednotlivých regionů je ovlivněn strukturou a velikostí zaměstnavatelských subjektů a jejich ekonomickou situací.

5. Nedaňové a ostatní příjmy

Kromě daňových příjmů, pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na politiku zaměstnanosti tvoří příjmy státního rozpočtu též nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery. Do této kategorie patří především veškeré příjmy z vlastní činnosti organizačních složek státu, příjmy z úroků, přijaté sankční platby a vratky transferů, příjmy z prodeje investičního a neinvestičního majetku, pronájmu majetku, převody z vlastních fondů a též investiční a neinvestiční transfery přijaté z Evropské unie (či převody z Národního fondu), jiných veřejných rozpočtů a institucí.

Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011, stanovil nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery v celkové výši 139,2 mld. Kč (v roce 2010 to bylo 120,4 mld. Kč). Rozpočtovými úpravami byla provedena řada změn rozpočtu (podrobněji byly popsány v části I.2 této části). Ty vedly k navýšení rozpočtu těchto příjmů (výhradně vlivem zvýšení rozpočtu přijatých transferů) na 158,4 mld. Kč (o 19,1 mld. Kč).

Vykázaná skutečnost nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů za rok 2011 ve výši 122,5 mld. Kč představovala 77,4 % (v roce 2010 to bylo 89,0 %) rozpočtu po změnách a meziroční pokles o 14,0 mld. Kč, tj. o 10,3 %. Podíl těchto příjmů na celkových příjmech státního rozpočtu klesl z 13,6 % za rok 2010 na 12,1 % za rok 2011.

Tabulka č. 22: Inkaso nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů (v mil. Kč)

U K A Z A T E L	Skutečnost 2010	Ro zpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v % (4:3)	Rozdíl Skut - RpZ (4-3)	Index v % 2011/2010 (4:1)
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5	6	7
Nedaňové a ostatní příjmy celkem	136 518	139 248	158 375	122 505	77,4	-35 870	89,7
v tom:							
Nedaňové příjmy celkem	30 017	17 613	18 190	25 950	142,7	7 760	86,4
v tom:							
Příjmy z vlast.činnosti a odvody přebyt.organiz.s přímým vztahem	21 464	11 213	11 774	18 444	156,7	6 671	85,9
v tom:							
Příjmy z vlastní činnosti	2 506	1 984	1 967	2 315	117,7	348	92,4
Odvody přebytků organizací s přímým vztahem	2 554	1 638	1 739	2 328	133,9	589	91,2
Příjmy z pronájmu majetku	640	425	413	607	146,8	193	94,8
Výnosy z finančního majetku	14 826	6 590	6 587	12 048	182,9	5 461	81,3
Soudní poplatky	939	577	1 067	1 146	107,4	79	122,1
Přijaté sankční platby a vratky transferů	3 594	1 534	1 585	3 303	208,4	1 718	91,9
v tom:							
Přijaté sankční platby	1 702	1 036	1 073	1 504	140,1	431	88,3
Přijaté vratky transferů a ost.příjmy z finanč.vypořádání předchoz.let	1 892	499	512	1 799	351,6	1 287	95,1
Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy z toho:	3 434	2 267	2 233	3 232	144,8	999	94,1
Dobrovolné pojistné	669	451	451	446	98,9	-5	66,6
Přijaté splátky půjčených prostředků z toho:	1 525	2 599	2 599	971	37,4	-1 628	63,7
Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů	1 169	2 247	2 247	652	29,0	-1 595	55,8
Splátky půjčených prostředků od veřejných rozpočtů územní úrovně	141	123	123	77	62,7	-46	54,8
Splátky půjčených prostředků od zřízených a podobných subjektů	0	104	104	104	100,0	0	37142,9
Splátky půjčených prostředků ze zahraničí	200	110	110	123	112,2	13	61,6
Splátky za úhradu dluhů nebo dodávek	14	15	15	14	94,9	-1	99,2
Kapitálové příjmy celkem	2 719	2 509	1 931	2 307	119,5	376	84,9
v tom:							
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy	1 723	1 542	963	1 286	133,5	323	74,6
Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku	995	967	968	1 021	105,5	53	102,6
Přijaté transfery	103 782	119 127	138 253	94 248	68,2	-44 005	90,8
v tom:							
Neinvestiční přijaté transfery	42 161	53 980	61 745	45 192	73,2	-16 552	107,2
z toho:							
Neinvest.přij.transfery od veř.rozp.ústřed.úrovně	14 328	17 484	25 474	16 314	64,0	-9 160	113,9
Převody z vlastních fondů	892	0	0	1 483	x	1 483	166,2
Neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí	26 941	36 497	36 271	27 393	75,5	-8 878	101,7
Investiční přijaté transfery	61 620	65 146	76 509	49 056	64,1	-27 453	79,6

5.1. Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy státního rozpočtu dosáhly celkem 25,9 mld. Kč a byly tak nad úrovní rozpočtu po změnách o 7,8 mld. Kč, tj. o 42,7 %, ale pod úrovní roku 2010 o 4,1 mld. Kč (tj. o 13,6 %).

Na nedaňových příjmech se nejvíce podílelo seskupení položek „**příjmy z vlastní činnosti a odvody přebytků organizací s přímým vztahem**“ ve výši 18,4 mld. Kč, což znamená překročení upraveného rozpočtu o 6,7 mld. Kč, tj. o 56,7 %. V rámci tohoto seskupení dosáhly výnosy z finančního majetku 12,0 mld. Kč, odvody přebytků organizací s přímým vztahem 2,3 mld. Kč, příjmy z vlastní činnosti 2,3 mld. Kč, soudní poplatky 1,1 mld. Kč a příjmy z pronájmu majetku 0,6 mld. Kč.

Výnosy z finančního majetku byly rozpočtovány ve výši 6,6 mld. Kč, skutečné inkaso dosáhlo 12,0 mld. Kč, tj. 182,9 % rozpočtu. Oproti roku 2010 byly nižší o 2,8 mld. Kč.

Na překročení rozpočtu měly největší podíl příjmy vykazované v kapitole Státní dluh (inkaso 10,5 mld. Kč; rozpočet byl překročen o 4,9 mld. Kč) a v kapitole OSFA (inkaso 1,1 mld. Kč; překročení rozpočtu o 0,3 mld. Kč).

Většina výnosů z finančního majetku je inkasována v kapitolách v působnosti Ministerstva financí (Státní dluh 87,2 % a OSFA 8,9 %). Následující tabulka ukazuje příjmy kapitoly Státní dluh.

Tabulka č. 23: Výnosy z finančního majetku v kapitole Státní dluh (v mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost	Rozpočet 2011		Skutečnost	%	Index
	2010	Schválený	vč. všech změn	2011	Plnění	2011/2010
1	2	3	4	6	6 : 4	6 : 2
Výnosy z finančního majetku kapitoly Státní dluh	12 899	5 636	5 636	10 506	186,4	81,4
1. Úrokové příjmy celkem	12 894	5 336	5 336	10 506	196,9	81,5
vnitřního dluhu	12 338	4 836	4 836	10 039	207,6	81,4
<i>v tom:</i>						
krátkodobé půjčky a příjmy z pře-půjčení	618	1 000	1 000	650	65,0	105,1
středně- a dlouhodobé dluhopisy	11 720	3 836	3 836	9 389	244,8	80,1
vnějšího dluhu	485	500	500	461	92,3	95,0
<i>v tom:</i>						
zahraniční emise dluhopisů	485	500	500	461	92,3	95,0
bankovní účty	70	-	-	6	-	7,9
<i>v tom:</i>						
úroky přijaté z vkladů na účtech	70	-	-	6	-	7,9
2. Realizovaný kurzový zisk	5	300	300	-	-	-

Úrokové příjmy kapitoly Státní dluh ve výši 10 506 mil. Kč byly tvořeny z větší části **příjmy vnitřního dluhu**, které dosáhly 10 039 mil. Kč. Z této částky představovaly příjmy ze střednědobých a dlouhodobých dluhopisů celkem 9 389 mil. Kč, kdy 1 980 mil. Kč činily alikvotní úrokové výnosy spojené s emisemi SDD na primárním trhu a prodeji těchto instrumentů na trhu sekundárním, 7 408 mil. Kč prémie spojené s transakcemi s SDD na primárním a sekundárním trhu a 1 mil. Kč vratky propadlých kupónů a jistin SDD vyplacených v minulých letech. Příjmy ze střednědobých a dlouhodobých dluhopisů poklesly oproti roku 2010 o 19,9 % především v důsledku méně razantního poklesu výnosů do splatnosti oproti kupónovým sazbám SDD než jaký byl zaznamenán v roce 2010, což generovalo nižší příjmy z prémie SDD.

Příjmy z krátkodobých poskytnutých půjček a pře-půjčení prostředků ve výši 650 mil. Kč byly tvořeny zejména příjmy z aktivních operací řízení likvidity na účtu řízení likvidity státní pokladny (repo operacemi se zástavou poukázek ČNB a SPP a depozitními operacemi) ve výši 429 mil. Kč, dále příjmy z řízení likvidity v eurech ve výši 137 mil. Kč a konečně příjmy z pře-půjčení prostředků České exportní bance ve výši 85 mil. Kč. Tyto příjmy vzrostly ve srovnání s rokem 2010 o 5,1 %, avšak hlavní složka této kategorie, tj. příjmy z řízení likvidity státní pokladny, významně poklesly v souvislosti s menším objemem prostředků investovaných v rámci státní pokladny.

Úrokové příjmy vnějšího dluhu dosáhly v roce 2011 částky 461 mil. Kč, přičemž byly dány zejména příjmy ze swapových operací včetně přijatých penále ve výši 431 mil. Kč. Další zdroje příjmů vnějšího dluhu byly určeny doprodejem 1. emise eurodluhopisů, a to alikvotním úrokovým výnosem ve výši 5 mil. Kč a prémie ve výši 25 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2010 došlo k poklesu příjmů vnějšího dluhu o 5,0 %, což bylo dáno zejména poklesem úrokových sazeb.

V průběhu roku 2011 došlo v souladu s rozpočtovými pravidly k připsání úroků ze vkladů vzniklých na eurovém vkladovém účtu MF a na souhrnném účtu státní pokladny na příjmový účet, a to v celkové výši 6 mil. Kč.

V kapitole **OSFA** se jednalo o příjmy z dividend a o výnosy z investování na jaderném a důchodovém účtu.

Příjmy z dividend dosáhly v rámci této kapitoly 355 mil. Kč. Šlo o 223 mil. Kč z dividend od energetických společností, jejichž akcie jsou v držení resortu MPSV a které budou dle rozhodnutí vlády výhledově využity na řešení problémů spojených s důchodovou reformou (usnesení vlády č. 797/2004). Dále se jednalo o dividendy od ČMZRB ve výši 132 mil. Kč.

Dočasně volné prostředky na jaderném a důchodovém účtu SFA byly investovány převážně do nákupu státních pokladničních poukázek a poukázek ČNB. Na Jaderném účtu bylo dosaženo čistých úrokových výnosů 486 mil. Kč a na účtu Rezervy pro důchodovou reformu 233 mil. Kč.

Kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo pro místní rozvoj byly v rámci toho podseskupení položek každá příjemcem 134 mil. Kč (příjmy z dividend od ČMZRB).

Příjmy z vlastní činnosti, zahrnující především příjmy z poskytování služeb a výrobků, byly jako součást nedaňových příjmů rozpočtovány ve výši 2,0 mld. Kč; ve skutečnosti dosáhly 2,3 mld. Kč (plnění na 117,7 %) a meziročně klesly o 0,2 mld. Kč. Z toho 2,0 mld. Kč tvořily příjmy z poskytování služeb a výrobků, z čehož 1,1 mld. Kč tvořily příjmy Českého telekomunikačního úřadu (z toho příjmy ze správy radiového spektra činily 940 mil. Kč a příjmy ze správy čísel 108 mil. Kč). Z příjmů ze správy radiového spektra se tvoří podle zákona o elektronických komunikacích a nařízení vlády tzv. Radiokomunikační účet. Za rok 2011 byla na tento účet převedena částka ve výši 125 mil. Kč (o tuto částku byla snížena skutečnost příjmů za rok 2011; stav tohoto účtu k 31.12.2011 činil 317 mil. Kč).

Z ostatních kapitol nejvíce příjmů z poskytování služeb a výrobků vykázaly Ministerstvo zemědělství (250 mil. Kč) a Český úřad zeměměřický a katastrální (212 mil. Kč).

Příjmy z odvodů přebytků organizací s přímým vztahem dosáhly 2,3 mld. Kč a převýšily tak rozpočet po změnách o 0,6 mld. Kč. Meziročně byly nižší o 0,2 mld. Kč. Příznivé plnění ovlivnily příjmy z přebytku zákonného pojištění dle Zákoníku práce v částce téměř 2,0 mld. Kč. V roce 2011 byl z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání převeden do státního rozpočtu celkový přebytek za rok 2010 ve výši 1 971 mil. Kč (rozpočet překročen o 471 mil. Kč), který se v porovnání s přebytkem z roku 2009 zvýšil o 21 mil. Kč. Přebytku dosáhly obě pověřené pojišťovny (Česká pojišťovna, a.s. i Kooperativa, a.s.). Dle zákoníku práce zúčtovávají pojišťovny každoročně vztahy se státním rozpočtem, přičemž přebytky z hospodaření z předchozího roku převádějí do státního rozpočtu a naopak je jim ze státního rozpočtu uhrazována případná újma. Tím, že v současném systému jsou přebytky z hospodaření za běžný rok odváděny do státního rozpočtu, nevytvářejí pojišťovny žádné pojistné rezervy na závazky splatné v následujících letech, které jim z tohoto pojištění vznikají.

Soudní poplatky byly inkasovány ve výši přes 1,1 mld. Kč při plnění rozpočtu po změnách na 107,4 %. Meziročně došlo k jejich růstu o 0,2 mld. Kč. Tržby z prodeje kolků (jak ze správních, tak i soudních poplatků) jsou od roku 2009 v rozpočtové skladbě klasifikovány společně jako daňový příjem. Výnos soudních poplatků je přímo úměrný počtu podaných návrhů (žalob) v občanskoprávních řízeních soudů, jakož i počtu podaných návrhů u obchodních soudů. V plnění se promítá i úspěšnost soudů při vymáhání nedoplatků na soudních poplatcích a částečně novela sazebníku zákona o soudních poplatcích, která nabyla účinnosti od 1. září 2011.

Příjmy z pronájmu majetku dosáhly 0,6 mld. Kč, což představuje meziroční pokles o 5,2 % při plnění upraveného rozpočtu na 146,8 %. Nejvyšší příjmy vykázala kapitola Ministerstvo financí (229 mil. Kč).

Přijaté sankční platby a vratky transferů představují další seskupení položek nedaňových příjmů. Jejich výše činila 3,3 mld. Kč a překročila tak rozpočet po změnách o 1,7 mld. Kč při

meziročním poklesu o 0,3 mld. Kč. Z toho přijaté sankční platby činily 1,5 mld. Kč a přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let 1,8 mld. Kč.

Přijaté sankční platby dosáhly výše 1,5 mld. Kč při plnění rozpočtu po změnách na 140,1 % a při meziročním poklesu o 0,2 mld. Kč. Velká část sankčních plateb se stala příjmem kapitoly Ministerstvo financí (1,2 mld. Kč – příjmy realizované Generálním ředitelstvím cel ve výši 0,9 mld. Kč a územními finančními orgány v částce 0,3 mld. Kč), dále kapitoly Ministerstvo spravedlnosti (0,1 mld. Kč), kapitoly Ministerstvo vnitra (0,1 mld. Kč) a dalších.

Přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání minulých let ve výši 1,8 mld. Kč převýšily rozpočet o 1,3 mld. Kč a meziročně klesly o 0,1 mld. Kč. Z nich téměř 1,3 mld. Kč se týkalo kapitoly VPS. K překročení rozpočtu o 1,1 mld. Kč došlo zejména dosažením vyšších příjmů z odvodů provedených správci kapitol, územními samosprávnými celky a dalšími subjekty při finančním vypořádání. Z prostředků odvedených při finančním vypořádání připadl největší podíl na odvody provedené jednotlivými kapitolami a dalšími subjekty (1 148 mil. Kč). Územní samosprávné celky odvedly 79 mil. Kč. Další prostředky byly odvedeny na vypořádací účet mimo termín finančního vypořádání (18 mil. Kč). Dalších 0,4 mld. Kč bylo příjmem kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí (především vratky sociálních dávek).

Příjmy z prodeje nekapitálového majetku a ostatní nedaňové příjmy dosáhly 3,2 mld. Kč při meziročním poklesu o 0,2 mld. Kč. Jejich rozpočet po změnách byl naplněn na 144,8 %.

Převýšení rozpočtu ovlivnily především **ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené** ve výši 1,5 mld. Kč (upravený rozpočet činil 0,8 mld. Kč). Z nich 1,0 mld. Kč se týkalo kapitoly VPS, kde součástí těchto příjmů byly zejména odvody příspěvků na penzijní připojištění a odvody příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání (1,0 mld. Kč; v roce 2010 to bylo 0,8 mld. Kč). Patří sem i např. příjmy z odumrtí realizované Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových ve výši 0,2 mld. Kč.

Součástí těchto příjmů státního rozpočtu jsou (od roku 2003) rovněž příjmy z **dobrovolného pojistného** (dříve byly součástí daňových příjmů v širším pojetí), které zahrnuje nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných a dobrovolné důchodové pojištění. Tyto příjmy dosáhly přes 0,4 mld. Kč (meziroční pokles o 0,2 mld. Kč) a jejich rozpočet byl naplněn na 98,9 %. Z této částky činilo nemocenské pojištění osob samostatně výdělečně činných 0,3 mld. Kč a dobrovolné důchodové pojištění 0,1 mld. Kč.

Příjmy z využívání výhradních práv k přírodním zdrojům dosáhly necelých 0,2 mld. Kč.

Přijaté splátky půjčených prostředků dosáhly výše 1,0 mld. Kč, což představovalo 37,4 % upraveného rozpočtu a meziroční pokles o 0,6 mld. Kč.

Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů dosáhly necelých 0,7 mld. Kč, tj. 29,0 % rozpočtu po změnách. Nižší plnění souviselo s nerealizací plateb souvisejících s plynárenskými VIA. Plnění těchto příjmů bylo vázáno zejména na poskytnutí státní půjčky k úhradě daňových nedoplatků za stavby realizované na území Ruské federace a reciproční úhradu dodávkou zemního plynu odpovídající hodnotě 1,8 mld. Kč (což odpovídá hodnotě rozpočtované na výdajové straně kapitoly VPS). Protože ruská strana nebyla schopna konkretizovat své požadavky, nepodařilo se tyto platby realizovat (stejně jako v roce 2010).

Z této částky (0,7 mld. Kč) tvořilo 0,5 mld. Kč příjem kapitoly Ministerstvo financí v souvislosti s převzetím agendy po ČKA, která zanikla k 31.12.2007. Jednalo se o splátky pohledávek z úvěrů na družstevní bytovou výstavbu. Dalších 0,1 mld. Kč byly příjmem kapitoly VPS. Jednalo se zejména o úhrady splátek na výstavbu vodovodů, kanalizací a ČOV

a dále splátky menšího rozsahu od ostatních právnických osob (celkem 104 mil. Kč); vedle toho byly prostřednictvím příslušných finančních úřadů realizovány splátky v úhrnné výši 11 mil. Kč od subjektů agropotravinářského komplexu, které obdržely návratné finanční výpomoci na vybrané dotační tituly v letech 1991 až 1995.

Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 123 mil. Kč. Jejich rozpočet byl překročen o 13 mil. Kč, ale meziročně klesly o 77 mil. Kč.

Tabulka č. 24: Splátky půjčených prostředků ze zahraničí (v tis. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	% plnění	Index 2011/2010
		schválený	po změnách			
1	2	3	4	5	6=5:4	7=5:2
1. Příjmy ze splátek vládních úvěrů	168 820	90 300	90 300	102 187	113,2	60,5
v tom : splátky jistiny	0	39 300	39 300	36 933	94,0	x
splátky úroků	27 792	51 000	51 000	48 346	94,8	174,0
splátky v rámci deblokací	141 028	0	0	16 908	x	12,0
2. Příjmy ze splátek pohledávek převzatých od ČSOB	31 347	19 500	19 500	21 020	107,8	67,1
v tom : splátky jistiny	22 905	18 200	18 200	19 744	108,5	86,2
splátky úroků	1 530	1 300	1 300	1 276	98,2	83,4
splátky v rámci deblokací	6 912	0	0	0	x	0
Příjmy ze splátek půjček ze zahraničí celkem	200 167	109 800	109 800	123 207	112,2	61,6
v tom : splátky v konvertibilních měnách	200 167	109 800	109 800	123 207	1,1	61,6
splátky v nekonvertibilních měnách	0	0	0	0	0	0

Rozpočtované příjmy se u vládních úvěrů týkaly splátek jistiny a úroků z Iráku (85 mil. Kč), u pohledávek převzatých od ČSOB v částce necelých 20 mil. Kč se jednalo o splátky z Albánie (jistina a úroky). Nižší rozpočtované plnění ve výši 5 mil. Kč se týkalo kursové ztráty u splátek z Iráku. Nerozpočtované příjmy vykázané v celkové výši přes 18 mil. Kč se podílely na celkových příjmech 15 %. V částce 17 mil. Kč byly realizovány splátky z Myanmaru (dle smluvních dokumentů měl být závazek Myanmaru splacen již do konce roku 2009). Dále se pak jednalo o splátku jistiny z Ruské federace (necelé 2 mil. Kč).

V rámci **splátek půjčených prostředků od zřízených a podobných subjektů** došlo ke splátce rozpočtovaných 104 mil. Kč kapitole MŠMT ze strany vysokých škol.

Příjmy ze splátek půjčených prostředků od obcí v roce 2011 dosáhly 77 mil. Kč. Šlo především o splátky návratných finančních výpomocí poskytnutých na výstavbu vodovodů, kanalizací a čističek odpadních vod.

Splátky za úhradu dluhů nebo dodávek činily 14 mil. Kč (příjmy kapitoly VPS) a šlo o rozpočtovanou úhradu závazků společnosti MITAS, a.s. z titulu realizace státní záruky v souladu s uzavřenou Dohodou o narovnání.

5.2. Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy tvoří příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (kromě drobného), ostatní kapitálové příjmy (např. příjmy z prodeje pozemků, nemovitostí, hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, přijaté dary a příspěvky na pořízení dlouhodobého majetku) a dále příjmy z prodeje akcií a majetkových podílů.

Rozpočet po změnách počítal s částkou 1,9 mld. Kč, **skutečné plnění dosáhlo 2,3 mld. Kč** (119,5 % rozpočtu) při meziročním poklesu o 0,4 mld. Kč.

Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a ostatní kapitálové příjmy dosáhly 1,3 mld. Kč (plnění na 133,5 % při meziročním poklesu o 0,4 mld. Kč). Plnění se týkalo především inkasa

za příjmy z prodeje pozemků a ostatních nemovitostí (položky 3111 a 3112), které dosáhly 1,1 mld. Kč. Na této částce se podílelo především Ministerstvo financí (0,9 mld. Kč).

Příjmy z prodeje dlouhodobého finančního majetku dosáhly 1,0 mld. Kč (plnění na 105,5 % při meziročním růstu o 2,6 %), z nichž 966 mil. Kč se týkala příjmů kapitoly OSFA. Šlo o třetí část úhrady za prodej majetkové účasti státu ve společnosti Arcelor Mittal Ostrava na základě usnesení vlády č. 968/2009, o převodu výnosů z prodeje majetkových účastí, převzatých Ministerstvem financí po ukončení činnosti ČKA, do státních finančních aktiv.

5.3. Přijaté transfery

Kromě výše uvedených patří k příjmům státního rozpočtu rovněž transfery získané převodem z vlastních fondů organizačních složek státu a transfery přijaté od EU (či převody z Národního fondu), popř. od veřejných rozpočtů ústřední úrovně. Přitom jsou zvlášť rozlišovány neinvestiční a investiční přijaté transfery.

Rozpočet po změnách přijatých transferů ve výši 138,3 mld. Kč (schválený rozpočet v průběhu roku zvýšen o 19,1 mld. Kč) byl ke konci roku 2011 naplněn **v celkovém objemu 94,2 mld. Kč**, tj. na 68,2 %. Meziročně se tyto příjmy snížily o 9,5 mld. Kč, tj. o 9,2 %.

Na meziroční pokles působily především nižší **investiční přijaté transfery**, které dosáhly 49,1 mld. Kč, což představuje 64,1 % rozpočtu po změnách a meziroční pokles o 12,6 mld. Kč, tj. o 20,4 %.

Z této částky připadlo na **investiční převody z Národního fondu 47,2 mld. Kč**, (plnění na 62,8 % rozpočtu po změnách) a meziročně klesly o 11,6 mld. Kč. Příjemci těchto prostředků byly kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj (16,0 mld. Kč – zejména na krytí regionálních operačních programů), Ministerstvo dopravy (13,3 mld. Kč – především na OP Doprava), Ministerstvo životního prostředí (8,5 mld. Kč – zejména na OP Životní prostředí), Ministerstvo průmyslu a obchodu (6,1 mld. Kč - především na OP Podnikání a inovace), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (1,0 mld. Kč – zejména OP Výzkum a vývoj pro inovace), Ministerstvo zdravotnictví (0,8 mld. Kč – Integrovaný OP) a další.

Dalším příjemcem investičního transferu byla kapitola OSFA. Jednalo se o převod výnosů z privatizovaného majetku v rozsahu 490 mil. Kč do státních finančních aktiv podle zákona č. 178/2005 Sb. o zrušení FNM, určených na spolufinancování protipovodňových opatření (dalších 40 mil. Kč vykázáno v neinvestičních přijatých transferech).

Do kapitoly Ministerstvo zdravotnictví bylo (v souladu s § 5 odst. 3 písm. k) zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení Fondu národního majetku, ve znění zákona č. 112/2009 Sb.) ze zvláštního účtu MF převedeno 0,9 mld. Kč (zůstatek roku 2010). Ke konci roku bylo na zvláštní účet MF vráceno 0,4 mld. Kč nečerpaných prostředků. Skutečně vykázán příjem kapitoly tak dosáhl 0,5 mld. Kč a byl určen na financování strategických investic ve zdravotnictví. Také ze zvláštního účtu privatizace MF bylo převedeno do kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí 0,2 mld. Kč na podporu výstavby domovů důchodců a do kapitoly Ministerstvo kultury 0,2 mld. Kč k posílení Programu péče o národní kulturní poklad.

Neinvestiční přijaté transfery dosáhly 45,2 mld. Kč, což představuje 73,2 % rozpočtu po změnách a meziročně vzrostly o 3,0 mld. Kč, tj. o 7,2 %.

Neinvestiční přijaté transfery od veřejných rozpočtů ústřední úrovně dosáhly 16,3 mld. Kč při plnění rozpočtu po změnách na 64,0 % a meziročním růstu o 2,0 mld. Kč .

Z toho **neinvestiční převody z Národního fondu** dosáhly **15,3 mld. Kč** (v roce 2010 to bylo 11,0 mld. Kč), což představuje 62,1 % rozpočtu po změnách. Největšími příjemci těchto prostředků byly kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí (6,1 mld. Kč – především na OP Lidské zdroje a zaměstnanost), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (4,6 mld. Kč – zejména OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost), Ministerstvo pro místní rozvoj (1,9 mld. Kč – zejména regionální OP, OP Praha Adaptabilita, OP Technická pomoc), Ministerstvo průmyslu a obchodu (0,9 mld. Kč – především OP Podnikání a inovace), Ministerstvo životního prostředí (0,9 mld. Kč – zejména OP Životní prostředí).

V rámci tohoto podskupení položek jsou ještě zahrnuty převody příjmů ze SZIF (0,2 mld. Kč) a prostředků z Pozemkového fondu (0,5 mld. Kč) do příjmů kapitoly Ministerstvo zemědělství. Součástí příjmů kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu byly finanční prostředky zaslané ze zvláštního účtu privatizace MF (0,3 mld. Kč) určené na financování strategických průmyslových zón.

V rámci **neinvestičních transferů ze zahraničí** (27,4 mld. Kč při meziročním růstu o 0,5 mld. Kč) byly přijaty **transfery od EU ve výši 27,2 mld. Kč**. Z této částky připadlo kapitole Ministerstvo zemědělství 27,1 mld. Kč při plnění rozpočtu po změnách na 75,4 % a meziročním růstu o 0,4 mld. Kč. Šlo především o **prostředky určené na financování společné zemědělské politiky** – na přímé platby 15,8 mld. Kč, na program rozvoje venkova 11,0 mld. Kč a na Společnou organizaci trhu 0,3 mld. Kč.

V rámci **převodů z vlastních fondů** (1,5 mld. Kč) došlo především k převodu prostředků rezervních fondů organizačních složek do příjmů kapitol ve výši 1,4 mld. Kč (v roce 2010 to bylo 0,7 mld. Kč), které nebyly rozpočtovány. Z této částky připadlo nejvíce na kapitoly Ministerstvo obrany (0,9 mld. Kč) a Ministerstvo zdravotnictví (0,3 mld. Kč).

Příjmy finančních prostředků státního rozpočtu na společné programy ČR a EU/FM (podle údajů finančních výkazů, části XI., předkládaných správci kapitol)³, v roce 2011 dosáhly **90,0 mld. Kč** (plnění na 66,0 % rozpočtu po změnách), což je o 6,8 mld. Kč, tj. o 7,1 %, méně než v roce 2010.

---

³ Z hlediska rozpočtové skladby se jedná téměř ze 100 % o převody z Národního fondu a transfery přijaté od EU

Tabulka č. 25: Příjmy finančních prostředků státního rozpočtu na společné programy/projekty ČR a EU/FM v roce 2010 a 2011 (v mil. Kč)

Nástroj	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění (%)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění (%)	Rozdíl skutečností
OP ROZVOJ VENKOVA A MULTIFUNKČ. ZEMĚDĚLSTVÍ	0	0	7	x	0	0	0	x	-7
SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM	0	0	0	x	0	0	37	x	37
OP PRŮMYSL A PODNIKÁNÍ	0	0	15	x	0	0	0	x	-15
OP ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ	0	0	26	x	0	0	9	x	-17
FOND SOUDRŽNOSTI (KOEZNÍ FOND)	2 272	2 272	2 287	100,6	1 137	1 137	1 396	122,8	-891
PROGRAM INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA	1	1	35	4 618,9	0	0	52	x	17
PŘÍMÉ PLATBY ZEMĚDĚLCŮM	13 594	13 594	14 200	104,5	17 106	17 106	15 763	92,1	1 563
SPOLEČNÁ ORGANIZACE TRHU	914	914	1 103	120,8	264	264	284	107,6	-820
PROGRAM ROZVOJE VENKOVA	5 000	5 000	11 223	224,5	18 589	18 589	10 969	59,0	-253
OP RYBÁŘSTVÍ	245	245	83	33,8	210	210	219	104,3	137
OP PODNIKÁNÍ A INOVACE	7 573	7 573	5 703	75,3	3 000	7 236	6 846	94,6	1 143
OP VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE	994	994	115	11,6	3 000	8 303	1 246	15,0	1 131
OP VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST	1 006	1 753	1 156	65,9	3 131	8 702	4 286	49,3	3 130
OP LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST	4 583	8 269	4 269	51,6	5 874	9 569	6 491	67,8	2 222
INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM	4 353	5 683	3 246	57,1	4 109	4 430	3 833	86,5	587
OP TECHNICKÁ POMOČ	1 521	1 509	564	37,4	1 076	1 076	337	31,4	-227
REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY	2 699	25 200	24 150	95,8	26 428	26 428	15 455	58,5	-8 695
OP PRAHA KONKURENCESCHOPNOST	0	1 022	395	38,6	0	0	431	x	36
OP PRAHA ADAPTABILITA	0	728	401	55,1	0	0	484	x	83
OP PŘEŠHRANIČNÍ SPOLUPRÁCE PRO CÍLEÚS	138	149	69	46,0	52	53	49	91,2	-20
OP NADNÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	8	8	1	11,8	10	10	1	8,5	0
JINÉ PROGRAMY/PROJEKTY EU	28	28	171	617,8	12	12	104	845,7	-67
KOMUNITÁRNÍ PROGRAMY	444	441	217	49,3	290	290	137	47,4	-80
TWINNING OUT	0	0	2	x	0	0	5	x	3
OP DOPRAVA - ERDF	10 046	10 046	8 089	80,5	5 000	4 550	1 087	23,9	-7 002
OP DOPRAVA - CF	27 680	27 680	10 867	39,3	15 000	15 450	11 259	72,9	393
OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - ERDF	1 845	1 845	1 391	75,4	2 748	2 748	981	35,7	-410
OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - CF	10 153	13 103	6 879	52,5	10 085	10 085	8 031	79,6	1 151
FINANČNÍ MECHANISMYS	504	504	164	32,4	140	140	187	133,4	24
CELKEM	95 600	128 560	96 828	75,3	117 261	136 388	89 981	66,0	-6 847

Z tabulky vyplývá, že na nízkém plnění příjmů státního rozpočtu z EU se podílely zejména následující skutečnosti:

- v kapitole **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** bylo v rámci OP Výzkum a vývoj pro inovace proplaceno 1,2 mld. Kč (15,0 % rozpočtu po změnách). Zde došlo ke zpoždění čerpání a MŠMT očekává nárůst těchto příjmů v průběhu roku 2012 (do refundací roku 2012 se již začaly promítat dílčí žádosti o platbu na tzv. velké projekty, které tvoří významnou část alokace). U OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost došlo k refundaci 4,3 mld. Kč (50,0 % rozpočtu po změnách). V říjnu 2011 provedla v rámci tohoto programu Evropská komise audit a na základě předběžných závěrů došlo od ledna 2012 k pozastavení programu i plateb z úrovně Evropské komise. Obecně lze konstatovat, že v letech 2010-2011 se **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** (v rámci implementace výše zmíněných programů) potýkalo s nedostatečnou administrativní kapacitou a vysokou fluktuací zaměstnanců včetně zaměstnanců na vedoucích postech, což mělo negativní vliv na délku administrace žádostí příjemců o platbu, potažmo na výši předložených souhrnných žádostí. Kvalita předkládaných žádostí byla v minulých letech velmi špatná a často docházelo k jejich zamítání, případně k proplacení v nižších částkách,
- v kapitole **Ministerstvo dopravy** bylo v rámci OP Doprava – Fond soudržnosti a strukturální fondy proplaceno 12,3 mld. Kč (61,7 % rozpočtu po změnách). Nižší plnění příjmů je dáno skutečností, že dne 3.5.2011 Řídící orgán OP Doprava rozhodl o pozastavení čerpání evropských prostředků na projekty prioritní osy č. 2, 4 a 6 OP Doprava (tyto výdaje dočasně nebudou zahrnovány do Souhrnných žádostí). Obnovení refundací z Evropské komise je předpokládáno v 1. polovině roku 2012,
- v rámci některých dalších kapitol či programů se projevovalo zpoždění žádostí o platby finančních prostředků z EU (resp. z Národního fondu) za poskytnutím finančních prostředků ze státního rozpočtu. Dochází tak k časovému posunu, kdy

některé předfinancované projekty roku 2011 jsou proplaceny až v roce 2012 (stejně jako v minulých letech). Může tak docházet i k určitému zkreslení bilance hospodaření státního rozpočtu. Jak naznačuje následující tabulka, je zde i patrná skutečnost nižšího než očekávaného využívání EU prostředků jak z pohledu příjmů, tak i předfinancovaných výdajů státního rozpočtu.

Tabulka č. 26: Srovnání příjmů a výdajů SR (bez národních zdrojů) na společné programy ČR a EU v roce 2011 (v mil. Kč)

Nástroj	Společné programy ČR a EU v roce 2011	Příjmy SR na společné programy ČR a EU				Výdaje SR na společné programy ČR a EU *)					Rozdíl P - V (skutečnosť)
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění (%)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet	Skutečnost	Plnění (%)	
6	SPOLEČNÝ REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAM	0,00	0,00	37,39	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	x	37,39
9	OP ROZVOJ LIDSKÝCH ZDROJŮ	0,00	0,00	9,17	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	x	9,17
10	FOND SOUDRŽNOSTI (KOHEZNÍ FOND)	1 137,24	1 137,24	1 396,35	122,8	1 137,24	1 137,24	1 974,73	840,09	73,9	556,26
13	PROGRAM INICIATIVY SPOLEČENSTVÍ INTERREG IIIA	0,00	0,00	51,76	0,0	0,00	0,00	0,00	0,00	x	51,76
25	PŘÍMÉ PLATBY ZEMĚDĚLCŮM	17 106,00	17 106,00	15 763,07	92,1	18 604,00	18 604,00	19 984,54	17 489,35	94,0	-1 726,28
26	SPOLEČNÁ ORGANIZACE TRHU	263,53	263,53	283,61	107,6	263,53	263,53	370,34	370,34	140,5	-86,73
27	PROGRAM ROZVOJE VENKOVA	18 589,00	18 589,00	10 969,48	59,0	18 589,00	18 589,00	19 648,64	11 082,85	59,6	-113,36
28	OP RYBÁŘSTVÍ	210,00	210,30	219,42	104,3	210,00	210,30	210,30	130,48	62,0	88,94
30	OP PODNIKÁNÍ A INOVACE MPO	3 000,00	7 236,20	6 846,42	94,6	3 000,00	7 236,20	9 728,71	8 969,49	124,0	-2 123,07
31	OP VÝZKUM A VÝVOJ PRO INOVACE	3 000,00	8 302,56	1 246,15	15,0	3 082,66	8 385,22	11 476,58	9 658,15	115,2	-8 411,99
32	OP VZDĚLÁVÁNÍ PRO KONKURENCESCHOPNOST	3 130,73	8 702,10	4 285,97	49,3	3 031,56	8 602,94	10 350,43	7 908,21	91,9	-3 622,24
33	OP LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST	5 874,14	9 568,56	6 491,22	67,8	5 881,91	9 576,34	15 345,40	6 634,21	69,3	-142,99
36	INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM	4 109,36	4 430,09	3 832,75	86,5	4 101,59	4 772,89	9 275,77	4 472,09	93,7	-639,34
37	OP TECHNICKÁ POMOČ	1 075,54	1 075,54	337,48	31,4	1 075,47	725,47	745,52	339,83	46,8	-2,34
38	REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY	26 428,46	26 428,46	15 454,96	58,5	24 561,31	24 561,31	24 561,31	13 350,65	54,4	2 104,30
39	OP PRAHA KONKURENCESCHOPNOST	0,00	0,00	430,73	0,0	1 175,43	1 175,43	1 175,43	945,15	80,4	-514,43
40	OP PRAHA ADAPTABILITA	0,00	0,00	483,93	0,0	691,72	691,72	691,72	297,70	43,0	186,23
41	OP PŘESHRAŇIČNÍ SPOLUPRÁCE PRO CÍL EÚS	52,41	53,32	48,64	91,2	52,48	53,39	60,74	36,38	68,1	12,26
43	OP NADNÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	9,77	9,85	0,84	8,5	9,77	9,64	10,81	6,94	72,0	-6,11
44	OP ESPON PRO CÍL EÚS	0,00	0,00	0,00	x	0,00	0,21	0,21	0,19	92,2	-0,19
46	JINÉ PROGRAMY/PROJEKTY EÚ	12,35	12,35	104,40	845,7	12,35	12,35	16,30	7,66	62,0	96,74
47	KOMUNITARNÍ PROGRAMY	289,61	289,61	137,21	47,4	289,61	289,61	382,37	217,55	75,1	-80,34
48	TWINNING OUT	0,00	0,00	4,76	0,0	0,00	0,00	4,76	4,76	0,0	0,00
51	OP DOPRAVA - ERDF	5 000,00	4 550,00	1 086,98	23,9	5 000,00	4 550,00	9 510,31	5 812,99	127,8	-4 726,00
52	OP DOPRAVA - CF	15 000,00	15 450,00	11 259,38	72,9	15 000,00	15 450,00	24 229,40	13 865,35	89,7	-2 605,97
53	OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - ERDF	2 747,85	2 747,85	981,15	35,7	2 764,36	2 764,36	4 284,07	1 821,27	65,9	-840,13
54	OP ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ - CF	10 085,02	10 085,02	8 030,54	79,6	10 085,02	10 084,44	19 318,95	10 857,50	107,7	-2 826,95
60	FINANČNÍ MECHANISMY	140,34	140,34	187,27	133,4	140,34	140,34	245,28	82,08	58,5	105,19
	Celkem	117 261,33	136 387,92	89 981,02	66,0	118 759,33	137 885,92	183 602,63	115 201,25	83,5	-25 220,22

*) Jsou uvedeny pouze výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU (tj. bez národních zdrojů, které nejsou kryty příjmy z EU)

Další informace o finančních tocích ve vazbě na EU jsou uvedeny v části VI. tohoto sešitu.

III. Výdaje státního rozpočtu

1. Hlavní tendence ve vývoji výdajů státního rozpočtu

Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, ze dne 15. prosince 2010 stanovil výdaje v celkové výši 1 179,0 mld. Kč, z toho 118,8 mld. Kč mělo být kryto příjmy z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů⁴. Z hlediska výdajů byla v tomto zákonu promítnuta opatření směřující ke konsolidaci veřejných rozpočtů přijatá mj. v sociální oblasti (zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí), dále snížení objemu mezd o 10 % v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích (mimo pedagogických pracovníků) a úspory v rámci jejich ostatních provozních nákladů, snížení platů ústavních činitelů, státních zástupců, soudců, atd. Z časových důvodů nebyl do zákona o státním rozpočtu na rok 2011 zapracován dopad zákona č. 402/2010 Sb.⁵, který zpřísnil podmínky podpory využívání obnovitelných zdrojů energie. Proto byl přijat s účinností dnem 12. dubna 2011 zákon č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, tak, že se mj. celkové příjmy a celkové výdaje státního rozpočtu zvýšily o stejnou částku 11,7 mld. Kč, tj. bez dopadu na schodek státního rozpočtu. Ve výdajích se o tuto částku zvýšily výdaje kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, resp. byl stanoven nový závazný ukazatel pro tuto kapitolu „Dotace na obnovitelné zdroje energie“; v příjmech se o stejnou částku zvýšil rozpočet daňových příjmů kapitoly Všeobecná pokladní správa. **Celkové výdaje schváleného státního rozpočtu na rok 2011** tak činily **1 190,7 mld. Kč**. Proti schválenému rozpočtu roku 2010 byly tyto výdaje vyšší o 0,5 % (tj. o 5,8 mld. Kč). **Běžné výdaje** byly ve schváleném rozpočtu na rok 2011 zahrnuty v objemu **1 086,2 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 1,6 % (o 16,7 mld. Kč), **kapitálové výdaje** v objemu téměř **104,5 mld. Kč** při meziročním plánovaném poklesu o 9,5 % (o 10,9 mld. Kč). Ve srovnání se skutečnými výdaji čerpanými v roce 2010 byly celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2011 stanoveny v částce o 2,9 % vyšší (o 33,9 mld. Kč), běžné výdaje o 5,8 % vyšší (o 59,6 mld. Kč) a kapitálové výdaje o 19,7 % nižší (o 25,7 mld. Kč).

Mandatorní výdaje, které stát hradí na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv, byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 zahrnuty ve výši **679,6 mld. Kč**, tj. 57,1 % z celkových rozpočtovaných výdajů (o 2,0 procentního bodu více než ve schváleném rozpočtu 2010 a o 2,8 procentního bodu více než ve skutečných výdajích roku 2010). Předpoklad meziročního růstu těchto výdajů činil 4,1 % (navýšení o 26,8 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, resp. 8,2 % (navýšení o 51,5 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. Z celku **mandatorní sociální výdaje** byly ve státním rozpočtu plánovány v částce **537,2 mld. Kč** při meziročním růstu o 2,5 % (o 12,9 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2010, resp. o 3,4 % (o 17,6 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. Tyto sociální výdaje tak měly odčerpat 50,9 % celkových rozpočtem schválených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2011 se podílet 45,1 %. Největší objem představovaly dávky důchodového pojištění 364,0 mld. Kč, tj. 67,7 % mandatorních sociálních výdajů a 53,6 % celkových mandatorních výdajů. Z ostatních

⁴ Rozpočet příjmů z rozpočtu EU a finančních mechanismů je stanoven ve výši 117,1 mld. Kč – rozdíl spočívá v zavedení principu předfinancování zejména v rámci Společné zemědělské politiky.

⁵ Zákon č. 402/2010, kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

mandatorních výdajů byly ve schváleném státním rozpočtu objemově největší výdaje na dluhovou službu 73,0 mld. Kč, výdaje na odvody do rozpočtu Evropské unie 35,3 mld. Kč a výdaje na úhradu státních záruk a negarantovaných úvěrů s.o. Správa železniční a dopravní cesty 11,4 mld. Kč. **Quasi mandatorní výdaje**, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, byly rozpočtovány ve výši **200,4 mld. Kč**, vč. mezd organizačních složek státu a příspěvkových organizací. Další prostředky nutné na zajištění provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje, byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 74,7 mld. Kč.

Transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (bez dávek v hmotné nouzi, dávek zdravotně postiženým a bez příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách) byly rozpočtem stanoveny ve výši **132,4 mld. Kč**, **dotace státním fondům** ve výši **69,2 mld. Kč** - bez dotací na činnost Státního zemědělského intervenčního fondu (v rozpočtu Ministerstva zemědělství pro SZIF 41,1 mld. Kč neinvestičních prostředků na programy Společné zemědělské politiky a v rozpočtu Ministerstva dopravy 28,1 mld. Kč investičních prostředků pro Státní fond dopravní infrastruktury), **transfery podnikatelským subjektům 42,7 mld. Kč**, transfery **neziskovým a podobným organizacím 7,4 mld. Kč**, atd.

V průběhu roku byl schválený **státní rozpočet výdajů** na rok 2011 **navýšen o 19,3 mld. Kč na celkem 1 210,0 mld. Kč**. Z toho navýšení rozpočtu o 19,1 mld. Kč nemělo vliv na plánovaný schodek státního rozpočtu, protože se jednalo o současné navýšení rozpočtu příjmů ve stejné výši na základě zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona o rozpočtových pravidlech v návaznosti na financování společných programů EU a ČR z rozpočtu EU. K objemově významnému navýšení rozpočtu došlo v kapitolách Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (o 10,8 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu (o 4,3 mld. Kč) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 3,7 mld. Kč). Na základě zmocnění ministra financí podle § 2 odst. 3 zákona č. 433/2011 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011 byly z kapitoly Operace státních finančních aktiv převedeny do rozpočtu kapitoly Ministerstvo zemědělství prostředky na odstraňování povodňových škod ve výši 182,4 mil. Kč, které zvýšily plánovaný schodek státního rozpočtu. Povoleno překročení výdajů, které nebylo zahrnuto v rozpočtu po změnách a které změnilo saldo státního rozpočtu a financující položky, činilo 2,6 mld. Kč. Jednalo se o překročení výdajů podle § 2 odst. 1 zákona č. 433/2011 Sb., resp. zákona č. 382/2009 Sb., o státním dluhopisovém programu na částečnou úhradu nákladů spojených s odstraněním následků škod způsobených záplavami a povodněmi v červnu a červenci 2009 a v roce 2010, ve znění zákona č. 180/2010 Sb., a příslušných usnesení vlády ve výši 2,1 mld. Kč (kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj 946,7 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství 749,9 mil. Kč a Ministerstvo dopravy 398,8 mil. Kč). Dále bylo povoleno překročit výdaje o 500,0 mil. Kč v kapitole Ministerstvo zemědělství, a to podle zákona č. 94/2009 Sb., o přijetí úvěru Českou republikou od Evropské investiční banky na financování investičních potřeb souvisejících s prováděním programu Výstavba a obnova infrastruktury vodovodů a kanalizací II.

V roce 2011 bylo provedeno 764 rozpočtových opatření, tj. o 23 méně než v roce 2010. Nejvyšší počet rozpočtových opatření se realizoval v kapitole Ministerstvo vnitra (108), dále v kapitolách Ministerstvo obrany (53), Ministerstvo spravedlnosti (53), Ministerstvo zemědělství (51), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (51), Ministerstvo zdravotnictví (49) a Ministerstvo financí (46). V uvedených kapitolách bylo provedeno celkem 411 rozpočtových opatření, což odpovídá 53,8 % všech provedených rozpočtových opatření v roce 2011.

Nejvýznamnější skupinu rozpočtových opatření (42,4 %) tvořily **přesuny v rámci výdajů příslušné kapitoly** (např. z běžných výdajů do kapitálových výdajů a opačně, přesuny mezi jednotlivými specifickými či průřezovými ukazateli apod.) na krytí rozpočtově nezajištěných

potřeb. Nejvíce rozpočtových opatření bylo realizováno u kapitol: Ministerstvo vnitra (67), Ministerstvo zdravotnictví (23), Ministerstvo spravedlnosti (22), Ministerstvo práce a sociálních věcí (20), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (20) a Ministerstvo životního prostředí (19). Značný počet přesunů v rámci výdajů jednotlivých kapitol byl v roce 2011 proveden v souvislosti se snížením počtu funkčních míst a s tím spojenou výplatou odstupného zaměstnancům, s nimiž byl rozvázán pracovní poměr. Většina kapitol se tímto způsobem snažila vypořádat s desetiprocentním poklesem objemu prostředků na platy zaměstnanců v pracovním poměru a služebním poměru a ostatních plateb za provedenou práci (ostatních osobních nákladů), který se týkal všech organizačních složek státu a příspěvkových organizací s výjimkou pedagogických pracovníků regionálního školství kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Dále tyto přesuny souvisely s realizací organizačních a strukturálních změn v rámci příslušné kapitoly. Část přesunů se uskutečnila v souvislosti se zajištěním českého podílu programů spolufinancovaných ze zdrojů EU, když byl navýšen podíl státního rozpočtu ukazatele „Výdaje spolufinancované z rozpočtu EU bez SZP celkem“, v tom „ze státního rozpočtu“, a to vzhledem k současně provedenému souvztažnému navýšení příjmů a výdajů z prostředků EU podle § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel. Také se jednalo o přesuny v rámci jednotlivých operačních programů, např. byly provedeny přesuny z oblasti ostatních běžných výdajů do ostatních plateb za provedenou práci. Ministerstvo vnitra např. snížilo prostředky na platy příslušníků bezpečnostních sborů Policie ČR a HZS ČR, včetně souvisejících výdajů, a to v souvislosti se snížením počtu příslušníků bezpečnostních sborů. Vláda svým usnesením č. 239/2011 schválila snížení ukazatele – „Platy zaměstnanců ozbrojených sborů a složek ve služebním poměru“ pro rok 2011 a snížení počtu příslušníků a souhlasila s použitím mzdových prostředků a souvisejících výdajů příslušníků bezpečnostních sborů v oblasti ostatních běžných výdajů. V souvislosti s vyšší odchodovostí příslušníků obou bezpečnostních sborů a nutností vyplatit výsluhové příspěvky a odchodné tato kapitola navýšila ostatní sociální dávky, a to na úkor povinného pojistného placeného zaměstnavatelem, dávek důchodového pojištění a ostatních běžných výdajů. V kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí byly např. posíleny dávky důchodového pojištění na úkor podpor v nezaměstnanosti, starobních důchodů a dávek státní sociální podpory (podle usnesení Rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu č. 205/2011 a usnesení vlády č. 832/2011) navýšen byl příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením a příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách na úkor dávek státní sociální podpory.

Druhou skupinu zastoupenou 28,9 % podílem všech provedených rozpočtových opatření tvořily **přesuny mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu**. Tyto přesuny byly vyvolány především skutečností, že gestorem určitého programu nebo projektu byl jeden resort, v rámci jehož rozpočtu výdajů byly prostředky v celkovém objemu rozpočtovány, a který rozhodoval o jejich rozdělování. Tyto přesuny se v určitém objemu každoročně opakují. Celkově si mezi sebou kapitoly v průběhu roku 2011 přesunuly finanční prostředky ve výši 965,7 mil. Kč. Necelých 14 % těchto přesunů činily převody účelových prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací. Nejvyšší snížení výdajů bylo patrné u kapitoly Ministerstvo životního prostředí, která je řídicím orgánem u projektů v rámci Operačního programu životní prostředí, a kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy jako gestora za oblast sportovní reprezentace. Navýšení výdajů bylo nejvýraznější u kapitoly Ministerstvo zdravotnictví v souvislosti s realizací projektů Operačního programu životní prostředí, u Ministerstva vnitra na sportovní reprezentaci a Ministerstva obrany na sportovní reprezentaci, leteckou záchrannou službu a pro Univerzitu obrany v Brně.

Třetí skupina rozpočtových opatření s podílem 17,9 % na všech provedených rozpočtových opatřeních představovala uvolňování prostředků z **kapitoly Všeobecná pokladní správa do**

rozpočtů příslušných kapitol. Jednalo se jak o přesuny z položek účelově rozpočtovaných v kapitole Všeobecná pokladní správa, tak i o přesuny z Vládní rozpočtové rezervy. Největší objem finančních prostředků (celkem ve výši 1,5 mld. Kč) byl z kapitoly Všeobecná pokladní správa, položky „Výdaje na sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011“, převeden do kapitol Ministerstvo zahraničních věcí, Ministerstvo obrany, Ministerstvo vnitra, Ministerstvo spravedlnosti a Český statistický úřad na zajištění sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011, které se konalo ve dnech 25. a 26. března 2011. Do kapitol Ministerstvo vnitra a Český statistický úřad byly převedeny prostředky na volby konané v roce 2011 (14,2 mil. Kč).

Z kapitoly Operace státních finančních aktiv (3,8 % rozpočtových opatření) byly v roce 2011 převedeny finanční prostředky do čtyř kapitol, a to do kapitoly Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo kultury, Ministerstvo financí a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Do kapitoly Ministerstvo zemědělství byl největší objem finančních prostředků převeden na financování vodohospodářských akcí v roce 2011. Malá část tohoto objemu byla určena k majetkoprávnímu vypořádání majetku dotčeného realizací opatření na snížení povodňových rizik v povodí horního toku řeky Opavy dle usnesení vlády č. 444/2008 ze dne 21.8.2008. Další finanční prostředky byly přesunuty např. do kapitoly Ministerstvo kultury na dokončení akce Chrám sv. Barbory, která byla zahájena v roce 2005. Kapitola Ministerstvo financí navýšila výdaje na vrub kapitoly OSFA z důvodu zajištění úprav informačních systémů EDS/SMVS v souvislosti s projektem IISSP, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pak z důvodu krizové situace v oblasti podpory sportu způsobené zásadním výpadkem odvodů na podporu sportovní činnosti ze společnosti SAZKA, a. s. Nedočerpané prostředky v roce 2011 vracela pouze kapitola Ministerstvo kultury.

Z kapitoly Státní dluh (4,5 % rozpočtových opatření) byly v roce 2011 převedeny finanční prostředky do kapitol Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo financí, Ministerstvo kultury a Ministerstvo dopravy. Největší objem finančních prostředků byl převeden prostřednictvím rozpočtových opatření do kapitoly Ministerstvo dopravy na krytí národního podílu u projektů schválených v rámci Operačního programu Doprava – B (z úvěrových prostředků EIB) a na výstavbu silničního okruhu kolem Prahy, část jihozápadní. U Ministerstva zemědělství byly finanční prostředky z kapitoly Státní dluh určeny na financování vodohospodářských akcí (z prostředků úvěrů od EIB) a financování národních doplňkových plateb k přímým platbám (TOP-UP). Kapitole Ministerstvo kultury byly převedeny finanční prostředky např. na realizaci akce „Pražské Quadriennale“, do kapitoly Ministerstvo financí plynuly finanční prostředky např. do podprogramů „Pořízení, obnova a provozování ICT MF“ a „Integrovaný informační systém Státní pokladny (IISSP)“.

Souvztažné zvýšení příjmů a výdajů se týkalo 2,5 % rozpočtových opatření z celku. Jednalo se o rozpočtová opatření provedená podle ustanovení § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel. Na základě zmíněného ustanovení bylo provedeno souvztažné zvýšení příjmů a výdajů u 8 kapitol. Vzhledem k roku 2010 šlo v této skupině rozpočtových opatření o pokles počtu rozpočtových opatření o polovinu (z 38 v roce 2010 na 19 v roce 2011). Příjmy a výdaje byly v průběhu roku 2011 souvztažně zvýšeny, jak již bylo uvedeno, o 19,1 mld. Kč.

Schválený rozpočet výdajů státního rozpočtu, rozpočet po změnách a jeho čerpání v roce 2011, vč. srovnání s rokem 2010 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 27: Celkové výdaje státního rozpočtu (v mil. Kč)

	Skutečnost 2010	Státní rozpočet 2011		Skutečnost 2011	% plnění 5=(4:3)	Index 2011/2010 6=(4:1)	Rozdíl 2011-2010 7=(4-1)
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5	6	7
V Ý D A J E celkem	1 156 793	1 190 701	1 210 010	1 155 526	95,5	99,9	-1 267
BĚŽNÉ VÝDAJE	1 026 569	1 086 197	1 084 434	1 036 654	95,6	101,0	10 085
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné	97 679	89 716	90 446	89 618	99,1	91,7	-8 060
z toho: platy	67 885	61 521	61 721	61 560	99,7	90,7	-6 325
ostatní platby za provedenou práci	5 521	5 756	6 158	5 755	93,5	104,2	235
povinné pojistné placené zaměstnavatelem	24 250	22 421	22 542	22 276	98,8	91,9	-1 974
Neinvestiční nákupy a související výdaje	118 646	147 516	145 997	123 384	84,5	104,0	4 738
v tom: nákup materiálu	9 626	6 666	7 635	7 440	97,4	77,3	-2 186
úroky a ostatní finanční výdaje	48 786	73 006	71 898	55 676	77,4	114,1	6 889
nákup vody, paliv a energie	5 749	5 235	5 393	5 491	101,8	95,5	-258
nákup služeb	32 195	36 443	34 424	30 462	88,5	94,6	-1 733
ostatní nákupy	9 286	7 173	7 785	7 749	99,5	83,4	-1 537
z toho: opravy a udržování	6 595	4 427	5 175	5 288	102,2	80,2	-1 307
cestovné (tuzemské a zahraniční)	1 220	1 104	1 218	1 081	88,8	88,7	-138
poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	4 744	11 444	11 441	9 728	85,0	205,0	4 983
výdaje související s neinv. nákupy, příspěvky, náhrady a věcné dary	8 260	7 548	7 419	6 839	92,2	82,8	-1 421
Neinvestiční transfery soukromoprávním subjektům	42 662	47 168	50 531	47 160	93,3	110,5	4 498
z toho: neinv. transfery podnikatelským subjektům	28 101	37 833	37 689	33 263	88,3	118,4	5 162
neinv. transfery neziskovým apod. org.	10 332	6 584	9 919	10 453	105,4	101,2	121
z toho: občanským sdružením	4 146	2 273	3 923	4 247	108,3	102,5	102
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně	89 769	95 845	91 835	82 429	89,8	91,8	-7 340
z toho: státním fondům	36 880	42 556	38 537	29 544	76,7	80,1	-7 336
fondům sociálního a veřejného zdrav. pojištění	52 714	53 013	53 013	52 733	99,5	100,0	20
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	132 399	126 209	133 529	132 289	99,1	99,9	-110
z toho: obcím	54 094	47 105	50 656	51 333	101,3	94,9	-2 761
krajům	76 964	76 760	80 607	80 106	99,4	104,1	3 142
regionálním radám soudržnosti	1 308	2 343	2 238	817	36,5	62,5	-491
Neinvestiční transfery příspěvkovým apod. org. Převody vlastním fondům	57 181	52 774	57 513	57 204	99,5	100,0	23
Neinvestiční transfery obyvatelstvu	450 426	468 584	466 392	462 256	99,1	102,6	11 830
z toho: sociální dávky	430 907	446 467	445 747	444 069	99,6	103,1	13 162
z toho: dávky důchodového pojištění	346 213	363 970	368 089	368 069	100,0	106,3	21 856
dávky státní sociální podpory	40 880	38 253	36 360	36 094	99,3	88,3	-4 786
dávky nemocenského pojištění	22 996	21 927	22 079	21 734	98,4	94,5	-1 262
podpory v nezaměstnanosti	13 355	14 300	11 157	10 316	92,5	77,2	-3 039
Neinvestiční transfery do zahraničí	35 215	38 094	39 639	39 388	99,4	111,8	4 172
z toho: odvody a příspěvky do rozpočtu EU	32 309	35 250	36 350	36 327	99,9	112,4	4 018
Neinvestiční půjčené prostředky	0	1 800	1 877	77	4,1	91 892,9	77
Ostatní neinvestiční výdaje *)	1 174	17 845	6 025	2 200	36,5	187,4	1 027
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	130 224	104 504	125 575	118 872	94,7	91,3	-11 352
z toho: investiční nákupy a související výdaje	14 620	12 623	14 128	13 590	96,2	93,0	-1 029
inv. transfery podnikatelským subjektům	10 365	4 836	13 491	15 192	112,6	146,6	4 827
inv. transfery státním fondům	48 131	28 084	36 081	39 641	109,9	82,4	-8 491
inv. transfery veřejným rozpočtům územní úrovně	39 572	31 007	37 787	29 351	77,7	74,2	-10 221
inv. transfery příspěvkovým organizacím	14 734	11 632	17 690	17 877	101,1	121,3	3 142

*) včetně neinvestičních prostředků jiným veřejným rozpočtům a neinvestičních převodů Národnímu fondu

Celkové výdaje státního rozpočtu v roce 2011 dosáhly 1 155,5 mld. Kč, tj. 95,5 % rozpočtu po změnách (úspora 54,5 mld. Kč), **při meziročním poklesu o 0,1 %, tj. o 1,3 mld. Kč**. Z celku **běžné výdaje představovaly 1 036,7 mld. Kč**, tj. 95,6 % rozpočtu po změnách při úspoře 47,8 mld. Kč a meziročním růstu o 1,0 % (o 10,1 mld. Kč). **Kapitálové výdaje činily téměř 118,9 mld. Kč**, tj. 94,7 % rozpočtu po změnách při úspoře 6,7 mld. Kč a meziročním poklesu o 8,7 % (téměř o 11,4 mld. Kč); podíl kapitálových výdajů na plnění celkových výdajů státního rozpočtu se snížil o 1,0 procentního bodu na 10,3 %. V čerpání výdajů je zahrnuto plnění z nároků z nespotřebovaných výdajů v minulých letech (2008-2010), jejich stav k 31.12.2011 činil 36,6 mld. Kč, když došlo od 1.1.2011 k jejich snížení o 64,6 mld. Kč, stav nároků z nespotřebovaných výdajů v letech 2008 až 2011 dosáhl 129,9 mld. Kč. Stav rezervních fondů kapitol státního rozpočtu na bankovních účtech k 31.12.2011 činil téměř 1,3 mld. Kč a proti stejnému datu předchozího roku se snížil o 495,1 mil. Kč.

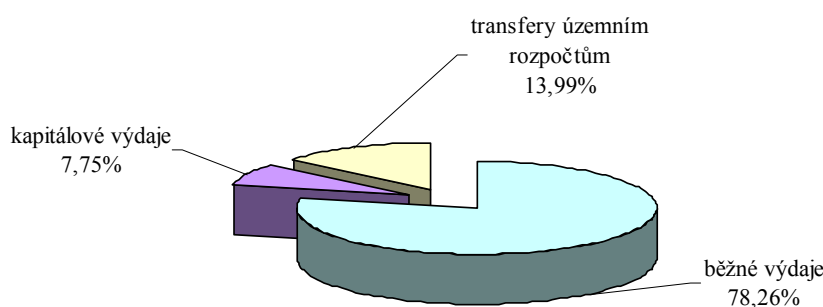
Mandatorní výdaje dosáhly **652,7 mld. Kč**, tj. 56,5 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2011 při meziročním růstu o 3,9 % (o 24,6 mld. Kč); čerpáno bylo o 3,7 % méně, než stanovil rozpočet po změnách – úspora činila téměř 24,8 mld. Kč. Z celku představovaly 81,8 % **mandatorní sociální výdaje**, které dosáhly **533,7 mld. Kč** a meziročně se zvýšily o 2,4 % (o 12,7 mld. Kč). Podrobné čerpání mandatorních výdajů je uvedeno v části III.5. Zprávy.

Mandatorní výdaje společně s výdaji na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné a za vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje nutné pro zabezpečení provozu a plnění úkolů kapitol státního rozpočtu dosáhly v roce 2011 celkem 803,2 mld. Kč, tj. 69,5 % celkových výdajů státního rozpočtu za rok 2011 (o 1,4 procentního bodu více než v roce 2010).

Podíl celkových výdajů státního rozpočtu na nominálním hrubém domácím produktu roku 2011 v běžných cenách (3 807,2 mld. Kč) činil 30,35 %, tj. o 0,31 % procentního bodu méně než v roce 2010 (HDP v b.c. 3 772,9 mld. Kč).

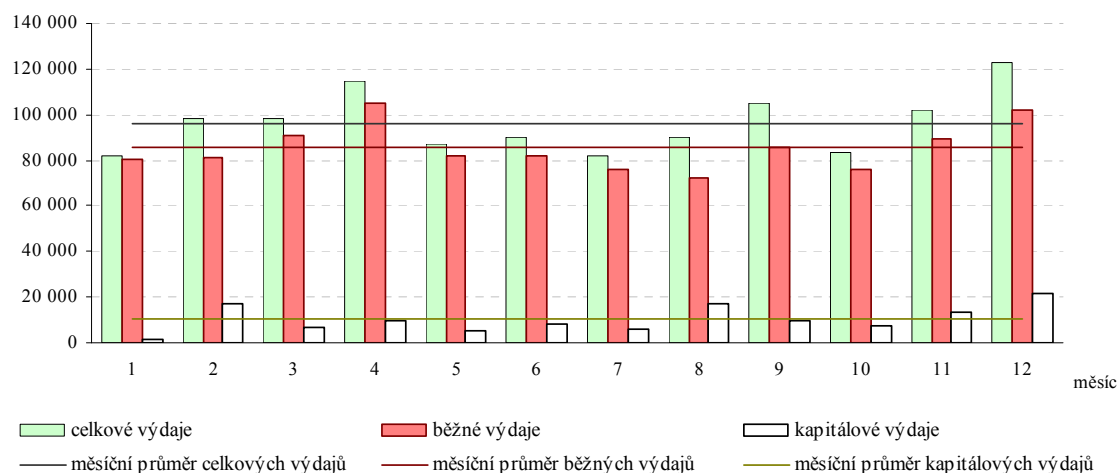
Strukturu výdajů státního rozpočtu za rok 2011 ukazuje následující graf (kapitálové a běžné výdaje bez transferů územním samosprávným celkům):

Graf č. 7: Struktura výdajů státního rozpočtu v roce 2011 (v %)

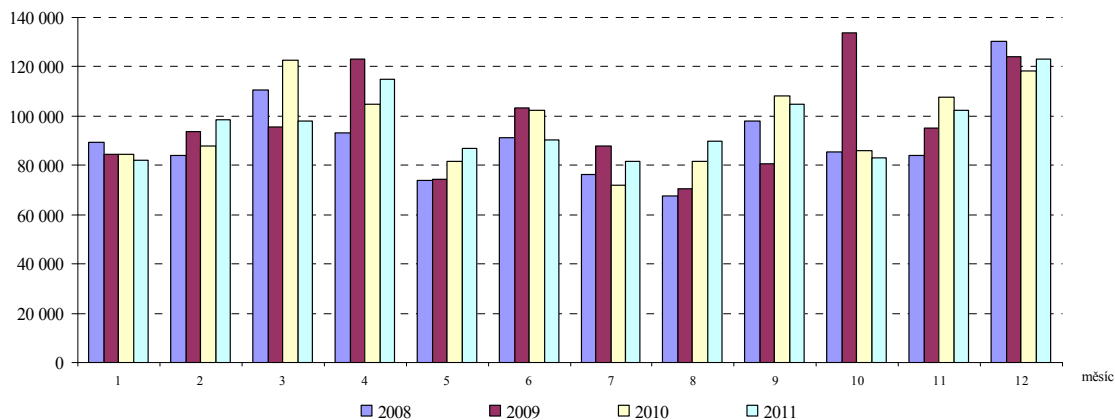
Měsíční čerpání výdajů v roce 2011 proti průměru ukazuje následující graf:

Graf č. 8: Měsíční čerpání výdajů v roce 2011 (v mil. Kč)

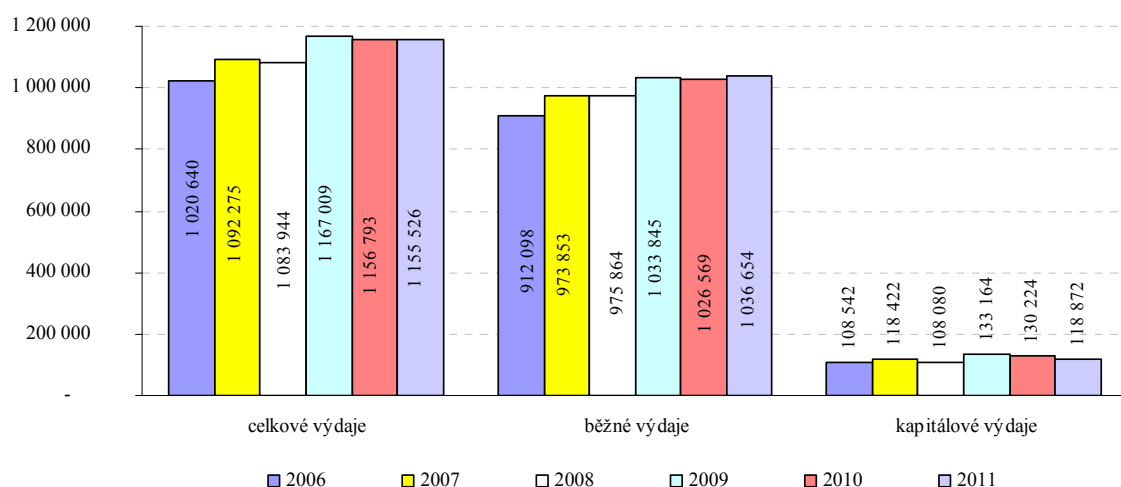
Měsíční průměr výdajů čerpaných v roce 2011 ve výši **96,3 mld. Kč** byl v porovnání s rokem 2010 nižší o 0,1 %, tj. o 105,0 mil. Kč. Většina výdajů byla čerpána poměrně rovnoměrně (např. výdaje do sociální oblasti), čerpání některých se však soustředilo pouze na některé měsíce roku a ty pak do značné míry ovlivnily výši měsíčního průměru. Např. výdaje na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi poskytnuté kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ovlivnily čerpání výdajů v měsících leden (záloha 18,3 mld. Kč na první čtvrtletí roku 2011), duben (záloha 17,9 mld. Kč na druhé čtvrtletí) červen a červenec (záloha 3,3 mld. Kč, resp. 14,8 mld. Kč na třetí čtvrtletí) a září (záloha 18,1 mld. Kč na čtvrté čtvrtletí). Neinvestiční prostředky státním fondům byly ve výrazně nadprůměrné výši převedeny v měsících listopad (12,5 mld. Kč) a prosinec (5,4 mld. Kč), když měsíční průměr činil 2,3 mld. Kč (šlo zejména o transfery z kapitoly Ministerstvo zemědělství pro Státní zemědělský intervenční fond v rámci Společné zemědělské politiky). Nerovnoměrně byly v průběhu roku uskutečňovány také převody investičních prostředků státním fondům, nadprůměrná částka byla převedena v měsících únor (9,8 mld. Kč), duben (5,2 mld. Kč), srpen (10,0 mld. Kč), listopad (3,7 mld. Kč) a prosinec (5,7 mld. Kč), naopak v ostatních měsících roku dosáhly podprůměrné úrovně (průměrná měsíční hodnota těchto převodů činila 3,3 mld. Kč); jednalo se zejména o transfery z kapitoly Ministerstvo dopravy Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Výdaje na dluhovou službu měly na celkové čerpání vliv ve všech měsících roku v závislosti na termínech dohodnutých úrokových splátek, zejména pak v dubnu (13,8 mld. Kč), červnu (6,6 mld. Kč), září (10,9 mld. Kč) a říjnu (7,4 mld. Kč). Státní příspěvek na podporu stavebního spoření byl z 97,8 % vyplacen již v dubnu a květnu (po více než 5,2 mld. Kč), odvody vlastních zdrojů do rozpočtu EU dosáhly nadprůměrné hodnoty zejména v měsících únoru (7,4 mld. Kč) a prosinci (7,6 mld. Kč) proti průměru 3,0 mld. Kč.

Graf č. 9: Měsíční čerpání výdajů státního rozpočtu v letech 2008 až 2011 (v mil. Kč)

Čerpání výdajů státního rozpočtu v letech 2006 až 2011 ukazuje následující graf:

Graf č. 10: Výdaje státního rozpočtu v letech 2005 – 2010 (v mil. Kč)

Hodnocení plnění jednotlivých druhů výdajů státního rozpočtu v roce 2011 je uvedeno v dalších částech zprávy a vztahuje se, není-li uvedeno jinak, k rozpočtu po změnách. V příslušných pasážích je komentováno i využití prostředků souvisejících s projekty financovanými z úvěrů od Evropské investiční banky v celkové částce 5,5 mld. Kč (hrubé transfery) převedené z kapitoly Státní dluh do příslušných kapitol státního rozpočtu, které jednotlivé projekty realizovaly.

2. Běžné výdaje státního rozpočtu

Běžné (neinvestiční) výdaje státního rozpočtu představují výdaje správců kapitol státního rozpočtu na provoz a plnění úkolů vlastního úřadu, výdaje na činnost jimi zřizovaných organizačních složek státu a příspěvkových organizací a další výdaje, které tyto správci kapitol uskutečňují poskytováním příspěvků, dotací nebo transferů v souladu se svou působností podle kompetenčního zákona, příp. dalších zákonů, na jejichž základě byly zřízeny.

Běžné (neinvestiční) výdaje byly ve schváleném rozpočtu ČR na rok 2011 stanoveny zákonem č. 433/2010 Sb., ve znění zákona č. 97/2011 Sb., ve výši 1 086,2 mld. Kč s předpokladem navýšení o 1,6 % (o 16,7 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010; proti skutečnosti 2010 by se tyto výdaje měly zvýšit o 5,8 % (o 59,6 mld. Kč). V průběhu roku byl rozpočet těchto výdajů snížen o 1,8 mld. Kč na 1 084,4 mld. Kč, když k úpravám rozpočtovaných výdajů došlo v celé řadě položek. Skutečně bylo v roce 2011 **čerpáno 1 036,7 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 95,6 % rozpočtu po změnách (úspora činila 47,8 mld. Kč) při meziroční růstu téměř o 1,0 % (o 10,1 mld. Kč).

Hodnocení podle jednotlivých skupin běžných výdajů v druhovém členění rozpočtové skladby je uvedeno v dalších částech Zprávy.

2.1. Výdaje na sociální transfery a služby zaměstnanosti

Mandatorní sociální výdaje a aktivní politika zaměstnanosti (vč. prostředků z rozpočtu EU/FM) ve výši 543,5 mld. Kč představovaly 45,6 % rozpočtem stanovených běžných výdajů. V průběhu roku byl rozpočet snížen o 910,9 mil. Kč. **Čerpáno** bylo celkem **537,5 mld. Kč**, tj. o 0,9 % (o 5,2 mld. Kč) méně, než stanovil rozpočet po změnách, při meziročním růstu téměř o 2,0 % (o 10,4 mld. Kč). Čerpaná částka představovala 51,5 %

běžných výdajů tj. o 0,5 procentního bodu více než v roce 2010, resp. 46,2 % celkových výdajů v roce 2011, tj. o 0,9 procentního bodu více než v roce 2010. Kromě valorizace dávek důchodového pojištění ovlivnil rozpočtem stanovenou výši sociálních výdajů státu na rok 2011 a skutečné čerpání finančních prostředků a jejich srovnání s předchozím rokem, mj. zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí⁶ a částečně i zákon č. 220/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony⁷.

Tabulka č. 28: Výdaje státního rozpočtu v sociální oblasti (v mil. Kč)

VÝDAJE NA SOCIÁLNÍ TRANSFERY A STÁTNÍ POLITIKU ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2010	Státní rozpočet 2011		Skutečnost 2011	% plnění	Index 2011/2010	Rozdíl 2011-2010
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
Sociální dávky	436 847	453 571	452 893	451 156	99,6	103,3	14 309
v tom:							
dávky důchodového pojištění*)	346 213	363 970	368 089	368 069	100,0	106,3	21 856
z toho: starobní důchody	272 068	286 066	292 780	292 776	100,0	107,6	20 708
dávky nemocenského pojištění	22 996	21 927	22 079	21 734	98,4	94,5	-1 262
z toho: nemocenské	15 065	13 511	13 761	13 491	98,0	89,6	-1 574
dávky státní sociální podpory	40 880	38 253	36 360	36 094	99,3	88,3	-4 786
podpory v nezaměstnanosti	13 355	14 300	11 200	10 349	92,4	77,5	-3 006
dávky pomoci v hmotné nouzi a pro zdrav. postižené**)	5 905	7 113	7 112	7 060	99,3	119,5	1 154
zvláštní dávky ozbrojených sborů	7 497	8 007	8 053	7 850	97,5	104,7	353
Ostatní peněžní transfery fyzickým osobám	21 130	19 736	19 965	19 211	96,2	90,9	-1 919
z toho: příspěvek na péči podle zákona o soc. službách**)	19 800	17 767	18 000	18 241	101,3	92,1	-1 560
Ochrana zaměstnanců při plat. neschopnosti zaměstnavatelů***)	498	700	700	389	55,6	78,2	-109
Mandatorní peněžní transfery fyzickým osobám celkem	458 475	474 006	473 559	470 756	99,4	102,7	12 281
Příspěvek na penzijní připojištění	5 474	6 100	5 800	5 588	96,3	102,1	114
Podpora novomanželských půjček	0	0	0	0	x	0,0	0
Platba do veřejného zdravotního pojištění	52 700	52 997	52 997	52 717	99,5	100,0	18
Sociální dotace a příspěvky zaměstnavatelům	4 279	4 123	4 069	4 591	112,8	107,3	312
v tom:							
podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením	2 712	2 600	2 760	3 282	118,9	121,0	570
příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace	1 567	1 523	1 309	1 309	100,0	83,5	-258
Mandatorní sociální výdaje celkem	520 928	537 226	536 425	533 653	99,5	102,4	12 725
Aktivní politika zaměstnanosti (vč. prostředků EU/FM)	6 172	6 305	6 196	3 816	61,6	61,8	-2 356
Sociální výdaje a služby zaměstnanosti celkem	527 100	543 532	542 621	537 469	99,1	102,0	10 369

*) vč. dávek vyplacených do ciziny; dále ve sloupci skutečnost vč. zálohy České pošty na výplatu důchodů počátkem roku 2012 (2 14 mil. Kč v roce 2010 a 2 011 mil. Kč v roce 2011)

**) transfery do územních rozpočtů na dávky a příspěvky vyplácené obcemi

***) náhrady mezd za zaměstnavatele při jeho pracovní neschopnosti, úhrady pojistného na sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění za zaměstnance, úhrada daně z příjmů za zaměstnance, příslušné služby, např. pošt apod.

Pozn.: Údaje za sociální dávky se liší od údajů viz Tabulka č. 27 a v bilanci příjmů a výdajů o transfery územním rozpočtům na dávky a o další související výdaje obsažené ve tř. 5 rozpočtové skladby

2.1.1. Sociální dávky

Sociální dávky, rozpočtované podle druhového členění rozpočtové skladby v seskupení položek neinvestiční transfery obyvatelstvu, zahrnují výdaje státního rozpočtu na výplatu

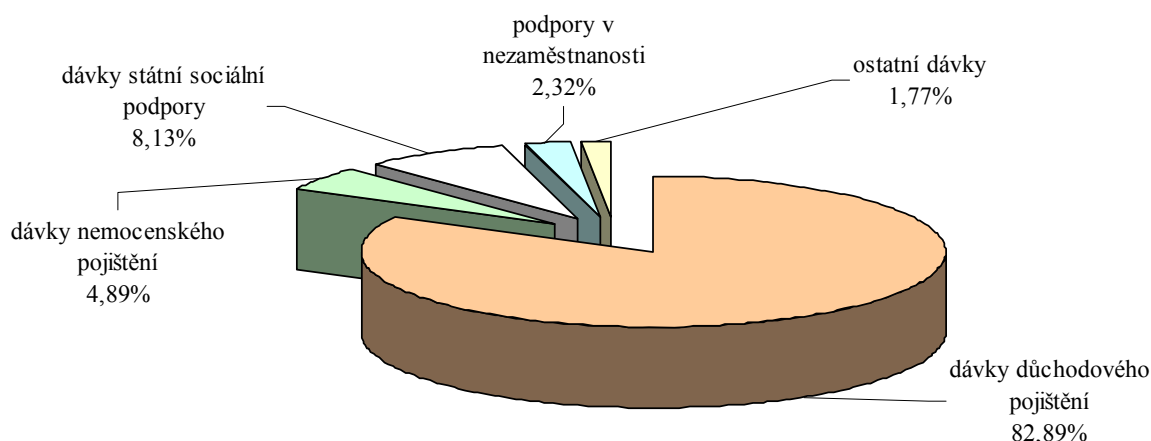
⁶ Zákon č. 347/2010 Sb. byl na návrh vlády projednán a schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ve stavu legislativní nouze, po schválení Senátem a po podpisu prezidentem republiky vstoupil v platnost s účinností od 1.1.2011. Na návrh opozičních poslanců byl 14.3.2011 způsob projednávání a tím i platnost tohoto zákona řešen Ústavním soudem s verdiktem, že přijatá opatření zůstanou v platnosti do 31.12.2011 a zákon musí do tohoto data být projednán běžnou legislativní cestou.

⁷ Zákon č. 220/2011 Sb. řeší především dopady nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 8/07 (publikováno pod č. 135/2010 Sb.), který shledal dosavadní způsob stanovení výpočtového základu, z něhož se vypočítává procentní výměra důchodu, tedy i výše tzv. redukčních hranic, protiústavním. K 30.9.2011 byl zrušen § 15 zákona o důchodovém pojištění, který tento způsob výpočtu stanovil; samotná existence redukčních hranic však zpochybněna nebyla, a tak pro vyjádření zásluhovosti v základním důchodovém pojištění byla mj. uzákoněna pravidla pro stanovení výše redukčních hranic a základní výměry důchodu ve vazbě na průměrnou mzdu.

dávek důchodového pojištění, ostatních dávek⁸, dávek státní sociální podpory a výdaje na podpory v nezaměstnanosti⁹. Na rok 2011 byly tyto dávky rozpočtovány ve výši 446,5 mld. Kč s předpokládaným meziročním růstem o 2,9 % (o 12,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010 a o 3,6 % (o 15,6 mld. Kč) proti skutečnosti 2010 a představovaly 95,3 % schváleného rozpočtu neinvestičních transferů obyvatelstvu na rok 2011 stanoveného ve výši 468,6 mld. Kč. K 31.12.2011 byl rozpočet sociálních dávek snížen na 445,7 mld. Kč (o 719,9 mil. Kč). Vyplaceno bylo celkem **444,1 mld. Kč**, tj. 99,6 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 3,1 % (o 13,2 mld. Kč).

Následující graf ukazuje podíl jednotlivých druhů výdajů sociálních dávek v roce 2011:

Graf č. 11: Podíl jednotlivých druhů výdajů sociálních dávek

Dávky důchodového pojištění

Největší objem 364,0 mld. Kč, tj. 81,5 % z celkových rozpočtovaných sociálních dávek na rok 2011, připadlo na dávky důchodového pojištění. Předpoklad meziročního růstu těchto dávek činil 5,1 % jak proti schválenému rozpočtu roku 2010, tak proti skutečnosti roku 2010, tj. meziroční navýšení o 17,7 mld. Kč, resp. o 17,8 mld. Kč. Kromě pokrytí zvýšených výdajů spojených s růstem počtu důchodců a se zvyšováním průměrného důchodu daným mezigenerační obměnou byly vzhledem ke splnění valorizační podmínky podle § 67 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, ve státním rozpočtu zahrnuty i předpokládané finanční prostředky spojené s lednovým zvýšením důchodů ve výši 12,9 mld. Kč (pro rok 2010 valorizační podmínka splněna nebyla a k valorizaci důchodů k 1.1.2010 tak nedošlo). Podle nařízení vlády č. 281/2010 Sb. se u důchodů starobních, invalidních, vdovských, vdoveckých a sirotčích přiznaných před 1.1.2011 zvýšila od splátky po 31.12.2010 základní výměra o 60 Kč na 2 230 Kč a procentní výměra o 3,9 % procentní výměry, která náležela ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšovala. Průměrný starobní důchod se tak zvýšil o 371 Kč na 10 494 Kč. V průběhu roku došlo ke změnám rozpočtu v rámci jednotlivých kapitol, které dávky důchodového pojištění vyplácejí: u kapitoly

⁸ Dávky nemocenského pojištění, zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky pomoci v hmotné nouzi poskytované Ministerstvem obrany občanům vojenských újezdů, příspěvek na péči pro občany žijící v zahraničí, vyrovnání důchodů se Slovenskem a další drobné dávky.

⁹ Státní rozpočet sociálních dávek nezahrnuje transfery územním rozpočtům na dávky, resp. příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, transfery na dávky v pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým, které byly v roce 2011 rozpočtovány v neinvestičních transferech veřejným rozpočtům územní úrovně v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Ministerstvo práce a sociálních věcí se jednalo o zvýšení schváleného rozpočtu o 4,4 mld. Kč na vrub rozpočtu podpor v nezaměstnanosti (3,1 mld.Kč) a dávek státní sociální podpory (1,3 mld. Kč); o snížení rozpočtu pak v kapitolách Ministerstvo vnitra (o 100,0 mil. Kč), Ministerstvo obrany (o 77,0 mil. Kč) a Ministerstvo spravedlnosti (o 104,6 mil. Kč).

Tabulka č. 29: Dávky důchodového pojištění (v mil. Kč)

DŮCHODY	Skutečnost 2010	Skutečnost 2011	Index 2011/2010	Rozdíl 2011 2010
Dávky důchodového pojištění celkem	346 213	368 069	106,3	21 856
z toho:				
důchody starobní	272 068	292 776	107,6	20 708
důchody invalidní	47 457	47 703	100,5	246
v tom:				
3. stupeň	30 676	29 668	96,7	-1 008
2. stupeň	4 203	5 140	122,3	938
1. stupeň	12 578	12 895	102,5	316
důchody pozůstalostní	26 681	27 582	103,4	901
v tom:				
vdovské	21 061	21 691	103,0	630
vdovecké	2 321	2 479	106,8	157
sirotčí	3 298	3 412	103,4	114

Dávky důchodového pojištění¹⁰ v roce 2011 dosáhly celkem 368,1 mld. Kč, tj. 100% plnění rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 6,3 % (o 21,9 mld. Kč), a představovaly tak 82,9 % sociálních dávek (o 2,6 procentního bodu více než v roce 2010). Tyto výdaje obsahují veškeré prostředky na výplatu důchodů, včetně výplat důchodů do ciziny a zálohy České pošty na výplatu důchodů v prvních výplatních termínech ledna následujícího roku. Na výši důchodů kromě výše uvedeného mělo částečně vliv i vydání zákona č. 220/2011 Sb., který mj. s účinností od 30. září 2011 stanoví závislost základní výměry důchodu a výpočet redukčních hranic na průměrné mzdě.

Z celku bylo vyplaceno na **důchody starobní 292,8 mld. Kč**, tj. o 7,6 % (o 20,7 mld. Kč) více než v roce 2010, na **důchody invalidní 47,7 mld. Kč** při meziročním růstu o 0,5 % (o 246,0 mil. Kč) a na **důchody pozůstalostní 27,6 mld. Kč** při meziročním růstu o 3,4 % (o 901,1 mil. Kč). Ostatní dávky důchodového pojištění v částce 8,1 mil. Kč byly vyplaceny v kapitole Ministerstvo obrany. **Záloha** na výplatu důchodů začátkem ledna 2012, poskytnutá **České poště** koncem prosince 2011 kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí, činila 2 011 mil. Kč, koncem roku 2010 na výplatu důchodů počátkem ledna 2011 to bylo téměř 2 147 mil. Kč. Po korekci o uvedené zálohy bylo na dávky důchodového pojištění v roce 2011 důchodcům skutečně vyplaceno 368,2 mld. Kč (rozdíl 135,8 mil. Kč).

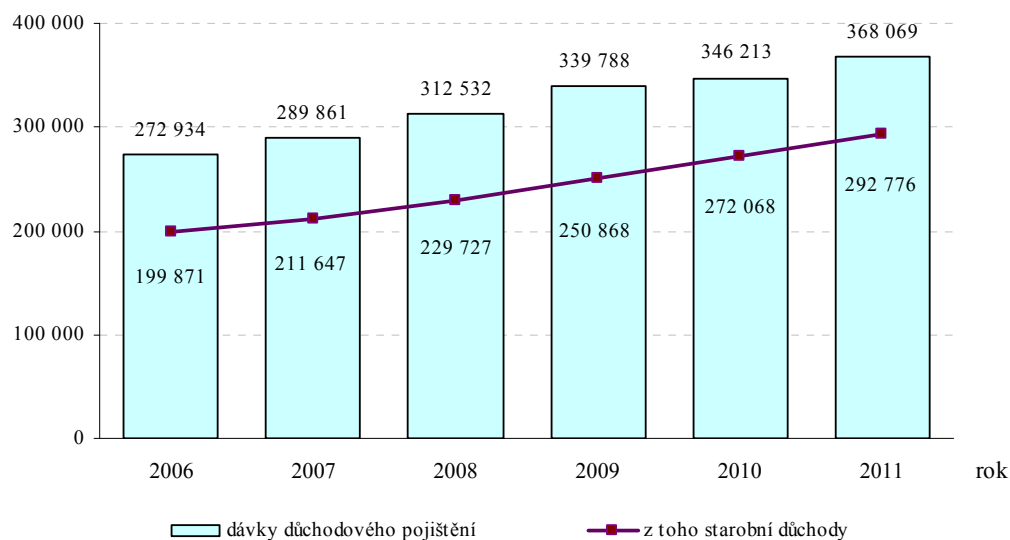
Na výplatě dávek důchodového pojištění se 97,6 % podílela kapitola Ministerstvo práce a sociálních věcí (359,1 mld. Kč), z toho starobní důchody činily 284,5 mld. Kč, tj. 97,2 % všech vyplacených starobních důchodů v roce 2011; průměrná výše plného starobního důchodu činila 10 203 Kč a meziročně se zvýšila o 4,4 % (o 426 Kč). Česká správa sociálního zabezpečení zajišťovala výplatu 3 573,2 tis. důchodů pro 2 941,8 tis. důchodců, vč. zahraničních. Z celku bylo 2 371,0 tis. plných starobních důchodů (o 79,8 tis. více než v roce 2010), dále 19,9 tis. poměrných starobních důchodů, 455 tis. invalidních důchodů (z toho 232,2 tis. důchodů pro invalidy 3. stupně v průměrné výši 9 992 Kč, tj. o 351 Kč více

¹⁰ Údaje o výdajích na důchody jsou uváděny z hlediska rozpočtu (finančního zúčtování rozpočtového roku), tzn. ve výdajích je zahrnuta záloha zasláná České poště na výplatu důchodů z rozpočtu běžného roku, ale příjemce obdrží tento důchod až v roce příštím, naopak v běžném roce příjemce obdrží důchod, ve kterém je zahrnuta záloha České pošty z rozpočtu minulého roku.

než v roce 2010) a 727,0 tis. pozůstalostních důchodů (z toho 582,8 tis. vdovských důchodů v průměrné výši 3 002 Kč, tj. o 74 Kč více než v roce 2010).

Vývoj výdajů na dávky důchodového pojištění v letech 2006 až 2011 ukazuje následující graf:

Graf č. 12: Vývoj výdajů na dávky důchodového pojištění v letech 2006-2011 (v mil. Kč)

Meziročně se, jak již bylo uvedeno, výdaje na dávky důchodového pojištění v roce 2011 zvýšily o 6,3 % (o 21,9 mld. Kč), v roce 2010 o 1,9 % (o 6,4 mld. Kč), v roce 2009 o 8,7 % (téměř o 27,3 mld. Kč); v roce 2008 o 7,8 % (o 22,7 mld. Kč), v roce 2007 pak o 6,2 % (o 16,9 mld. Kč) a v roce 2006 o 10,3 % (o 25,5 mld. Kč).

Dávky nemocenského pojištění

Schválený rozpočet výdajů na dávky nemocenského pojištění na rok 2011 byl stanoven ve výši 21,9 mld. Kč, tj. o 7,8 % (o 1,9 mld. Kč) méně proti schválenému rozpočtu roku 2010 a o 4,6 % (o 1,1 mld. Kč) méně proti skutečnosti 2010. Největší rozpočtovaný objem 61,6 % z těchto dávek připadá na dávku „nemocenské“, tj. o 5,4 procentního bodu méně než stanovil schválený rozpočet roku 2010; zde se projevil vliv zákona č. 347/2010 Sb., který změnil zákon č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, - mj. se prodloužila doba poskytování náhrady mzdy (platu) a odměny zaměstnavatelem z prvních 14 na prvních 21 dnů trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény) se zachováním 3-denní tzv. karenční doby – nemocenské se vyplácí až od 22. dne trvání dočasné pracovní neschopnosti (karantény)¹¹; také se zachovala jednotná procentní sazba pro výpočet nemocenského ve výši 60 % jako v roce 2010 (odpadlo zvýhodnění dlouhodobých pracovních neschopností nebo karantén). V průběhu roku byl rozpočet zvýšen celkem o 151,9 mil. Kč, z toho u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, jejíž rozpočet činil 98,9 % rozpočtu

¹¹ Podle § 192 až 194 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, má zaměstnavatel povinnost zabezpečit své zaměstnance v období prvních 21 kalendářních dnů jejich dočasné pracovní neschopnosti **náhradou mzdy nebo platu** s tím, že tato náhrada nepřísluší za první tři dny dočasné pracovní neschopnosti. Schválený rozpočet náhrad mezd v době nemoci zaměstnancům organizačních složek státu činí 169,2 mil. Kč, tj. o 23,1 % (o 50,8 mil. Kč) méně než schválený rozpočet roku 2010 a o 43,9 % (o 51,6 mil. Kč) více než činila skutečnost 2010. Čerpáno bylo 152,1 mil. Kč, tj. 87,4 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 70,2 %, tj. o 62,7 mil. Kč.

všech dávek nemocenského pojištění, o 140 mil. Kč na úkor rozpočtu dávek státní sociální podpory.

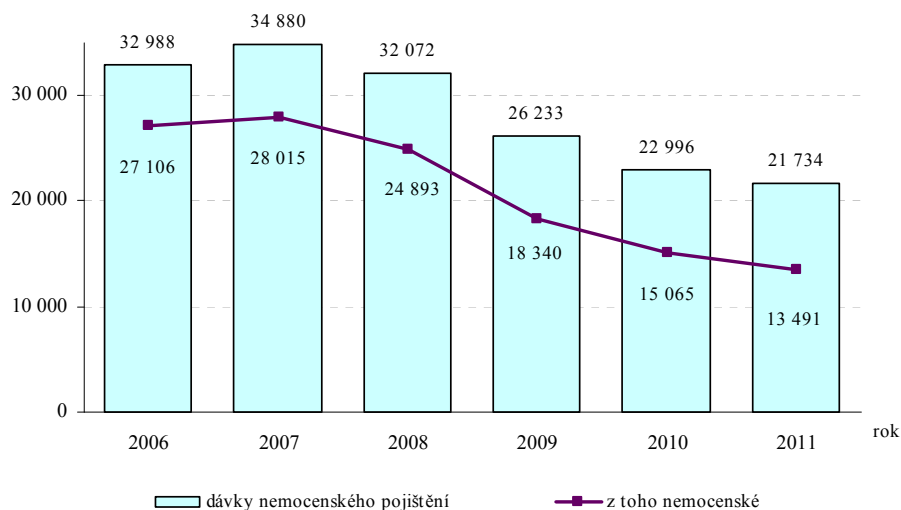
Tabulka č. 30: Dávky nemocenského pojištění (v mil. Kč)

DÁVKY NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ	Skutečnost 2010	Skutečnost 2011	Index 2011/2010	Rozdíl 2011/2010
Dávky nemocenského pojištění celkem	22 996	21 734	94,5	-1 262
z toho:				
nemocenské	15 065	13 491	89,6	-1 574
ošetřovné	431	640	148,3	209
vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	4	6	153,0	2
peněžitá pomoc v mateřství	7 496	7 597	101,3	101

Vyplaceno bylo celkem **21,7 mld. Kč**, tj. 98,4 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 5,5 % (téměř o 1,3 mld. Kč). Z celku 62,1 % (o 3,4 procentního bodu méně než v roce 2010) představovala dávka **nemocenské**, která byla čerpána ve výši **13,5 mld. Kč**, tj. 98,0 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 10,4 % (téměř o 1,6 mld. Kč), i když počátkem roku docházelo ještě k výplatám nároku na nemocenské z roku 2010 podle pravidel roku 2010. **Peněžitá pomoc v mateřství** byla poskytnuta v částce **7,6 mld. Kč** (99,2 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 1,3 %, tj. o 100,9 mil. Kč). **Ošetřovné** ve výši **640,0 mil. Kč** bylo plněno na 98,5 % rozpočtu navýšeného o 120,0 mil. Kč a meziročně se zvýšilo o 48,3 %, tj. o 208,6 mil. Kč. **Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství** dosáhl **5,8 mil. Kč**, tj. 93,7 % rozpočtu po změnách a přes polovinu více než bylo čerpáno v roce 2010 (o 53,0 %, tj. o 2,0 mld. Kč).

Výdaje na dávky nemocenského pojištění v letech 2006 až 2011 ukazuje následující graf:

Graf č. 13: Výdaje na dávky nemocenského pojištění v letech 2006-2011

Na pokles výdajů na dávky nemocenského pojištění od roku 2008 měla vliv mimo změn parametrů pro výpočet dávek v jednotlivých letech i skutečnost, že v roce 2008 došlo k zavedení tzv. 3-denní karenční doby, kdy se dávka nemocenské nevyplácela, od 1.1.2008 do 30.6.2008 (na základě nálezu Ústavního soudu byla karenční doba zrušena), od 1.1.2009 do 31.12.2010 nemocenské příslušelo od 15. kalendářního dne trvání nemoci nebo karantény, od 1.1.2011 se nemocenské vyplácí od 22. dne pracovní neschopnosti (karantény).

Dávky státní sociální podpory

Ve schváleném rozpočtu na rok 2011 byly dávky státní sociální podpory zahrnuty ve výši 38,3 mld. Kč, tj. 92,0 % schváleného rozpočtu roku 2010 (o 3,3 mld. Kč méně), proti skutečnosti 2010 byly plánované výdaje nižší o 6,4 % (o 2,6 mld. Kč). Meziroční snížení rozpočtu bylo mj. ovlivněno změnou zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (zákonem č. 347/2010 Sb.) a bylo dáno mj. zrušením sociálního příplatku s výjimkou vybraných osob se zdravotním postižením, zúžením nároku na porodné (13 000 Kč pro osoby, kterým se narodilo první živé dítě, jestliže žijí v rodinách s příjmem do 2,4násobku životního minima rodiny; 19 500 Kč při narození prvního dítěte při vícečetném porodu) a sjednocením výše rodičovského příspěvku na 216 tis. Kč ve dvouleté a čtyřleté variantě čerpání. V průběhu roku byl rozpočet snížen o 1,9 mld. Kč ve prospěch dávek důchodového pojištění (1,3 mld. Kč), dávek nemocenského pojištění (200,0 mil. Kč), transferů na příspěvek na péči (233,0 mil. Kč) a příspěvku na zaměstnávání osob se zdravotním postižením (160,0 mil. Kč). Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum (rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné) a neprobíhají jejich automatické valorizace. Životní minimum se využívá při zjišťování nároku zejména na dávku přídavků na dítě a může být navýšeno podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, nařízením vlády.

Čerpání jednotlivých dávek státní sociální podpory v roce 2011 a jejich srovnání s rokem 2010 je uvedeno v tabulce:

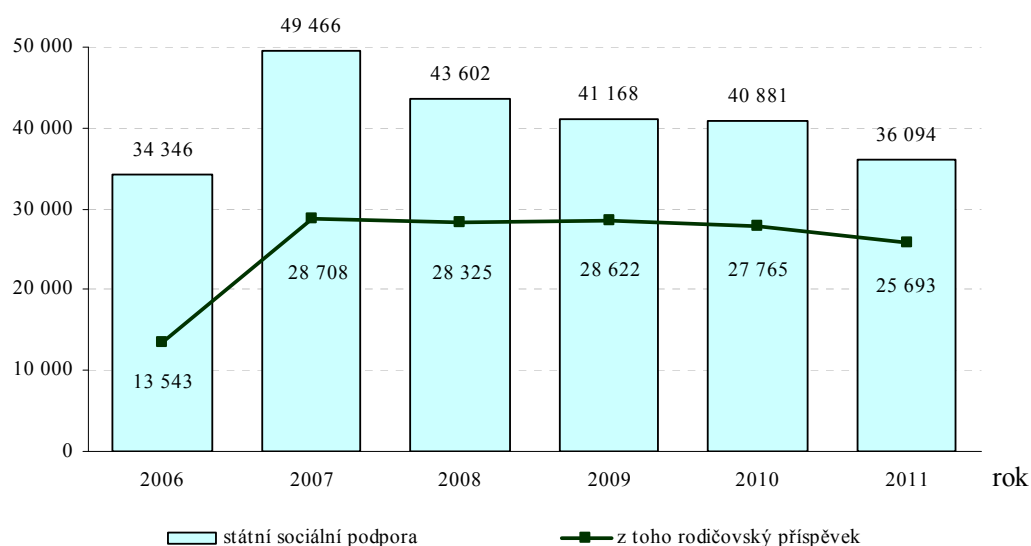
Tabulka č. 31: Čerpání jednotlivých dávek státní sociální podpory (v mil Kč)

DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	Skutečnost 2010	Skutečnost 2011	Index 2011/2010	Rozdíl 2011-2010
Dávky státní sociální podpory celkem	40 880	36 094	88,3	-4 786
z toho:				
přídavek na dítě	3 875	3 496	90,2	-379
sociální příplatek	3 117	795	25,5	-2 321
příspěvek na bydlení	3 533	4 625	130,9	1 092
rodičovský příspěvek	27 765	25 693	92,5	-2 072
dávky pěstounské péče	1 009	1 066	105,7	57
porodné	1 565	292	18,7	-1 273
pohřebné	16	15	94,2	-1

Vyplaceno bylo celkem **36,1 mld. Kč**, tj. 99,3 % rozpočtu po změnách (úspora 265,7 mil. Kč) při meziročním poklesu o 11,7 % (o 4,8 mld. Kč). V čerpání dávek sociální podpory se projevil vliv novel zákona o státní sociální podpoře, které snížily jak pevné částky, tak nastavily přísnější parametry u posuzování nároků na dávky závisující na příjmu žadatele.

Čerpání výdajů na dávky státní sociální podpory v letech 2006 až 2011 ukazuje následující graf:

Graf č. 14: Čerpání výdajů na dávky státní sociální podpory v letech 2006-2011 (v mil. Kč)

V roce 2006 činila výše měsíčního rodičovského příspěvku 3 696 Kč, tj. 1,54 % násobku částky platného životního minima na osobní potřeby rodiče, v roce 2007 byl rodičovský příspěvek stanoven na 40 % průměrné měsíční mzdy v nepodnikatelské sféře z roku 2005 a činil 7 582 Kč měsíčně. Od roku 2008 jsou zavedeny tři varianty čerpání tohoto příspěvku, které byly v jednotlivých letech zpřesňovány.

Podpory v nezaměstnanosti

Schválený státní rozpočet stanovil výdaje na podpory v nezaměstnanosti na rok 2011 ve stejné výši jako schválený rozpočet na rok 2010, tj. 14,3 mld. Kč; proti skutečným výdajům v roce 2010 byl však o 7,1 % nižší (o 935,2 mil. Kč). Zákon č. 347/2010 Sb. změnil zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, když vyloučil souběh pobírání podpory v nezaměstnanosti a výkonu tzv. nekolidujícího zaměstnání, snížil procentní sazbu podpory v nezaměstnanosti na 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu těm uchazečům, kteří předchozí zaměstnání ukončili sami nebo dohodou se zaměstnavatelem (s výjimkami danými v zákoníku práce), zpřísnil podmínky poskytování podpory v nezaměstnanosti, resp. posunutí počátku jejího vyplácení o dobu, po kterou uchazeči o zaměstnání přísluší zákonné odstupné, odbytné nebo odchodné, zavedl překlenovací příspěvek pro osoby, které se rozhodnou řešit svou nezaměstnanost zahájením samostatné výdělečné činnosti, rozšířil důvody pro odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání, atd. V průběhu roku byl státní rozpočet snížen o 3,1 mld. Kč na 11,2 mld. Kč ve prospěch dávek důchodového pojištění.

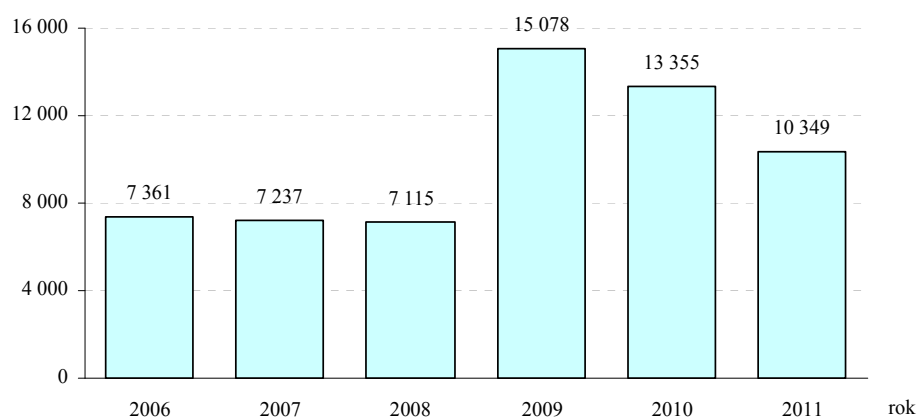
V roce 2011 bylo na podpory v nezaměstnanosti **vyplaceno celkem 10,3 mld. Kč**, tj. 92,4 % rozpočtu po změnách (úspora 850,9 mil. Kč) při meziročním snížení o 22,5 % (o 3,1 mld. Kč). Z celku bylo 9,6 mld. Kč poskytnuto uchazečům o zaměstnání, 340,1 mil. Kč uchazečům při rekvalifikaci, 7,7 mil. Kč osobám se zdravotním postižením zařazeným do pracovní rehabilitace, 10,0 mil. Kč představovaly podpory v nezaměstnanosti do zahraničí, 30,9 mil. Kč poštovné a bankovní, atd. Srovnání nezaměstnanosti k 31.12.2011 proti stejnému datu v předchozích letech a její vývoj v průběhu roku 2011 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 32: Srovnání nezaměstnanosti v letech 2005 – 2011

měsíc	12/2006	12/2007	12/2008	12/2009	12/2010	03/2011	06/2011	09/2011	12/2011
míra nezaměstnanosti v %	7,7	6,0	6,0	9,2	9,6	9,2	8,1	8,0	8,6
uchazeči o zaměstnání v tis.	448,5	354,9	352,3	539,1	561,6	547,8	478,8	475,1	508,5
volná místa v tis.	93,4	141,1	91,2	30,9	30,8	33,9	38,4	39,8	35,8

Úřad práce evidoval k **31.12.2011** celkem **508 451 uchazečů o zaměstnání** (o 53 100 osob méně než ke stejnému datu roku 2010), z toho 491 958 představovali dosažitelní uchazeči o zaměstnání¹² (o 54 526 osob méně než ke konci roku 2010). Úřad práce v prosinci 2011 poskytl podporu v nezaměstnanosti 129 951 uchazečům o zaměstnání, tj. 25,6 % všech osob vedených v evidenci (v prosinci 2010 byly podpory v nezaměstnanosti vyplaceny 31,9 % z evidovaných, tj. 178 968 osobám). Nabízel celkem 35 784 volných pracovních míst, když na jedno volné místo připadlo v průměru 14,2 uchazeče (18,2 uchazeče v prosinci 2010). **Míra registrované nezaměstnanosti k 31.12.2011 činila 8,6 %**, tj. o 1,0 procentního bodu méně než k 31.12.2010, míra registrované nezaměstnanosti žen dosáhla 9,8 % a mužů 7,7 %. Vyšší míru nezaměstnanosti než republikový průměr vykázalo 46 okresů, nejvyšší okresy Jeseník 16,8 %, Bruntál 16,5 %, Most 15,6 %, Hodonín 14,5 %, Znojmo 14,1 %, atd., nejnižší okresy Praha-východ 3,3 %, Praha a Praha-západ po 3,9 %, Mladá Boleslav 4,6 %, Benešov a Rychnov nad Kněžnou po 5,5 %, atd. Průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2011 byla 8,6 %, tj. o 0,4 procentního bodu méně než v roce 2010.

Čerpání výdajů v letech 2006 až 2011 uvádí následující graf.

Graf č. 15: Výdaje na podpory v nezaměstnanosti v letech 2006-2011 (v mil. Kč)

Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti a na jejím vývoji v souvislosti s hospodářským stavem země.

Zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru

Schválený rozpočet výdajů na zvláštní dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany, spravedlnosti a financí, byl na rok 2011 stanoven ve výši 8,0 mld. Kč s předpokladem meziročního navýšení o 0,8 % (o 64,6 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2010 a o 6,8 % (o 509,9 mil. Kč) proti skutečnosti 2009. V průběhu

¹² Uchazeči o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání (za dosažitelné se nepovažují ženy na mateřské dovolené, absolventi na vojně, uchazeči v pracovní neschopnosti, lidé ve vazbě nebo výkonu trestu, uchazeči, kteří jsou zařazeni na rekvalifikaci nebo vykonávají krátkodobé zaměstnání).

roku byl rozpočet navýšen o 46,0 mil. Kč. **Čerpáno** bylo celkem **7,9 mld. Kč**, tj. 97,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 4,7 % (o 353,1 mil. Kč). Z celku vyplatily kapitoly Ministerstvo vnitra 4,2 mld. Kč, Ministerstvo obrany 2,7 mld. Kč, Ministerstvo spravedlnosti 600,2 mil. Kč a Ministerstvo financí 400,0 mil. Kč. Výsluhový příspěvek za všechny dotčené kapitoly dosáhl 7,0 mld. Kč, odchodné 782,3 mil. Kč, odbytné 64,6 mil. Kč, atd.

Transfery územním rozpočtům na dávky

Prostředky na sociální dávky vyplácené obyvatelstvu obcemi byly rozpočtovány a územním rozpočtům převáděny kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí. Jedná se o dávky pomoci v hmotné nouzi¹³ podle zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc), dávky pro osoby se zdravotním postižením¹⁴ podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon ČNR o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, a příspěvek na péči¹⁵ podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů. Na rok 2011 byly uvedené dávky rozpočtovány v celkové výši 24,9 mld. Kč, tj. proti schválenému rozpočtu 2010 o 0,8 % (o 198,2 mil. Kč) více, proti skutečnosti 2010 pak o 3,2 % méně (o 826,6 mil. Kč), když bylo na jednu stranu zohledněno možné zvýšení výdajů na dávky pomoci v hmotné nouzi vzhledem k přijatým omezením v systému dávek státní sociální podpory, na druhou stranu pokles výdajů na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách v souvislosti s jeho snížením z 2 000 Kč na 800 Kč měsíčně osobám starším 18 let v I. stupni závislosti (zákon č. 347/2010 Sb.). V průběhu roku byl rozpočet navýšen celkem o 233,0 mil. Kč na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách. Na obce bylo výše uvedenou kapitolou státního rozpočtu **převedeno** celkem **25,3 mld. Kč**, tj. o 0,7 % více než stanovil rozpočet po změnách (o 187,9 mil. Kč), při meziročním poklesu o 1,6 % (o 405,7 mil. Kč).

Příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách byl ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 odhadnut na 17,8 mld. Kč. Vzhledem k tomu, že v průběhu roku došlo k potřebě dalších prostředků na tento mandatorní výdaj, byl rozpočet navýšen o 233,0 mil. Kč přesuny prostředků v rámci kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí, resp. snížením rozpočtu u dávek státní sociální podpory o 233,0 mil. Kč. Územním rozpočtům bylo na tento příspěvek **poukázáno 18,2 mld. Kč**, tj. o 1,3 % více proti rozpočtu po změnách (o 240,7 mil. Kč) při meziročním poklesu téměř o 7,9 % (o 1,6 mld. Kč).

Dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky pro osoby se zdravotním postižením byly ve schváleném státním rozpočtu zahrnuty ve výši 7,1 mld. Kč, na jejich výplatu byla územním rozpočtům poskytnuta téměř celá rozpočtovaná částka; plněno bylo 99,3 % rozpočtu při meziročním růstu o 19,5 % (téměř o 1,2 mld. Kč).

Skutečně bylo obcemi na dávky sociální péče vyplaceno 25,0 mld. Kč. Z celku na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách připadlo 18,1 mld. Kč (o 1,5 mld. méně než v roce 2010), na dávky pomoci v hmotné nouzi 5,0 mld. Kč (o 1,1 mld. Kč více než v roce 2010), z toho 3,8 mld. Kč na příspěvek na živobytí, 850,2 mil. Kč na doplatek na bydlení, 300,0 mil. Kč na mimořádnou okamžitou pomoc, atd.) a na dávky pro osoby se zdravotním postižením 1,9 mld. Kč (z toho 881,1 mil. Kč na příspěvek na provoz motorového vozidla,

¹³ Pomoc osobám s nedostatečnými příjmy, kdy osoba/společně posuzované osoby si ho nemohou zvýšit vlastním přičiněním (vlastní prací, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo jiným využitím majetku). O dávkách pomoci v hmotné nouzi v roce 2011 rozhodují a vyplácejí je pověřené obecní úřady (na území vojenských újezdů újezdni úřady vojenských újezdů).

¹⁴ Slouží k odstranění, zmírnění nebo překonání následků jejich postižení.

¹⁵ Poskytuje se osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby za účelem zajištění potřebné pomoci.

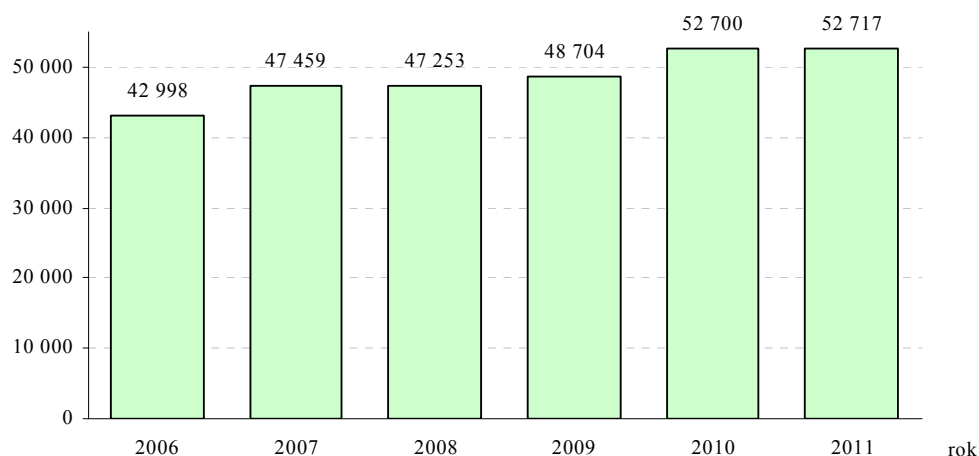
558,1 mil. Kč na příspěvek na zvláštní pomůcky, 363,5 mil. Kč na příspěvek na zakoupení, opravu a zvláštní úpravu motorového vozidla, atd.).

2.1.2. Ostatní sociální transfery a náhrady obyvatelstvu

Platba státu do systému všeobecného zdravotního pojištění

Platba státu na zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnci) byla ve státním rozpočtu zahrnuta v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši 53,0 mld. Kč s předpokladem meziročního růstu o 1,7 % (o 898,0 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti 2010 pak o 0,6 % (o 297,7 mil. Kč). Vyměřovací základ pro tuto platbu zůstal v roce 2011 stejný jako v roce 2010 ve výši 5 355 Kč tak jako z něj odvozená platba státu za osobu a měsíc v částce 723 Kč. Za leden až prosinec 2011 bylo na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění **převedeno 52,7 mld. Kč**, tj. 99,5 % rozpočtu při úspoře 280,1 mil. Kč, ke které došlo v důsledku snížení počtu státních pojištěnců, jejichž počet od března do listopadu průběžně klesal. Ve srovnání s rokem 2010 byla vyplacena přibližně stejná částka (meziroční zvýšení výdajů o 0,3 %, tj. o 17,5 mil. Kč).

Graf č. 16: Platba státu za státní pojištěnce v letech 2006 až 2011 (v mil. Kč)

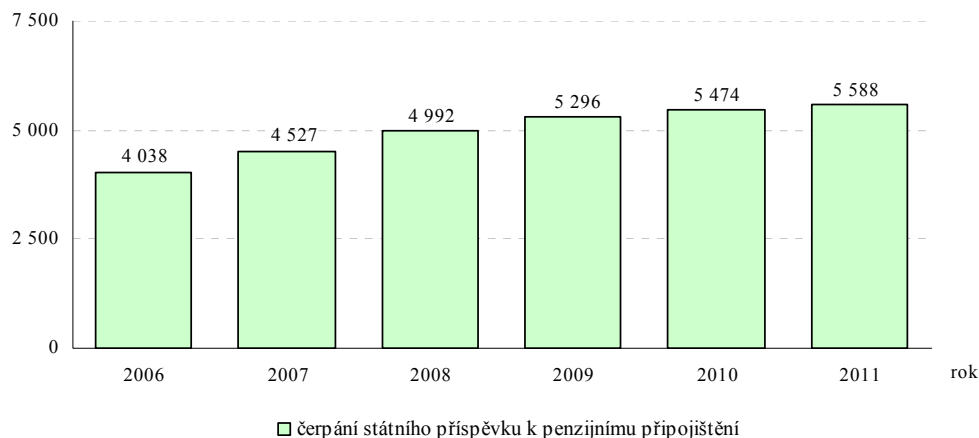
Státní příspěvek na penzijní připojištění

Státní příspěvek na penzijní připojištění vyplácí Ministerstvo financí penzijním fondům na základě jejich žádosti podle § 30 zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů, pro účastníky, kterým tento příspěvek náleží podle § 29 tohoto zákona. Schválený státní rozpočet výdajů na tento příspěvek 6,1 mld. Kč počítal s poklesem těchto výdajů o 6,1 % (o 400 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti roku 2010 pak s navýšením o 11,4 % (o 626,1 mil. Kč). V průběhu roku byl rozpočet snížen o 300,0 mil. Kč k pokrytí zvýšené potřeby prostředků na odvody do rozpočtu EU. Celkem bylo na státní příspěvek na penzijní připojištění **čerpáno 5 587,8 mil. Kč**, tj. 96,3 % rozpočtu po změnách (úspora 212,2 mil. Kč) při meziročním růstu o 2,1 % (o 114,0 mil. Kč).

K růstu tohoto mandatorního výdaje došlo v roce 2011 zejména v důsledku zvyšujícího se počtu smluv o penzijním připojištění - jejich celkový počet k 31.12.2011 činil 4,6 mil. smluv, tj. cca o 1 % více než ke konci roku 2010. Roste také celkový objem účastnických příspěvků (bez příspěvků zaměstnavatelů), který v roce 2011 dosáhl 23,4 mld. Kč, tj. o 0,2 mld. Kč více než v roce 2010. Průměrný měsíční příspěvek účastníka dosáhl v roce 2011 výše cca 440 Kč. K 31.12.2011 působilo na finančním trhu v ČR celkem 9 penzijních fondů oprávněných k nabízení a poskytování finančních služeb v penzijním připojištění.

Uvedený vývoj situace ve výdajích státu na příspěvek k penzijnímu připojištění v letech 2006 až 2011 ukazuje následující graf:

Graf č. 17: Státní příspěvek na penzijní připojištění (v mil. Kč)

Penzijní připojištění si stále udržuje růstový trend - tempo jeho růstu je však pomalejší než v předchozích letech. Tomu nasvědčuje i snižující se počet smluv o penzijním připojištění nově uzavřených v roce 2011, který klesl proti roku 2010 o 8 % na cca 460 tis. smluv.

Výdaje na odškodnění podle příslušných právních předpisů

V souboru ostatních náhrad placených obyvatelstvu, které svým charakterem patří do sociálních peněžních transferů, neboť mají povahu zákonem daných náhrad, odškodnění a zvláštních sociálních dávek, byly sledovány **výdaje na odškodnění** podle příslušných legislativních předpisů. Zákonem o státním rozpočtu byly výdaje na odškodnění na rok 2011 zahrnuty v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí v částce 240,0 mil. Kč, rozpočtovými opatřeními, resp. převodem z kapitoly Všeobecná pokladní správa v částce 733,0 mil. Kč, byly navýšeny na 1 013,0 mil. Kč. Celkem výdaje spojené s realizací odškodňovacích zákonů dosáhly **933,6 mil. Kč**, z toho v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí 899,5 mil. Kč, tj. 96,3 % z celku.

Následující tabulka uvádí vyplacené prostředky podle kapitol státního rozpočtu a podle jednotlivých právních předpisů, vč. počtu odškodněných osob:

Tabulka č. 33: Výdaje na odškodnění

VÝDAJE NA ODŠKODNĚNÍ	Ministerstvo obrany		MPSV		Ministerstvo vnitra		Min. spravedlnosti		C e l k e m	
	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč	počet	tis. Kč
odškodnění podle zákona č. 217/1994 Sb. ¹⁾			1	100					1	100
odškodnění podle zákona č. 261/2001 Sb. ²⁾			102	2 714					102	2 714
odškodnění podle zákona č. 172/2002 Sb. ³⁾			1	12					1	12
příplatky k důchodu podle nařízení vlády č. 622/2004 Sb. ⁴⁾	634	1 990	6 294	161 075	25	1 170			6 953	164 235
nároky podle zákona č. 357/2005 Sb. ⁵⁾	7 501	16 358	31 791	722 571	262	6 380	300	466	39 854	745 775
odškodnění podle zákona č. 108/2009 Sb. ⁶⁾	673	1 965	58	13 017					731	14 982
odškodnění podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb. ⁷⁾					147	5 801			147	5 801
C e l k e m	8 808	20 313	38 247	899 489	434	13 351	300	466	47 789	933 619

¹⁾ zákon č. 217/1994 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky některým obětem nacistické perzekuce

²⁾ zákon č. 261/2001 Sb., o poskytnutí jednorázové peněžní částky účastníkům národního boje za osvobození, politickým vězňům a osobám z rasových nebo náboženských důvodů soustředěným do vojenských pracovních táborů a o změně zákona č. 39/2000 Sb. - uplatnění nároku do 31.12.2002

³⁾ zákon č. 172/2002 Sb. o odškodnění osob odvezených do SSSR nebo do táborů, které SSSR zřídil v jiných státech

⁴⁾ nařízení vlády č. 622/2004 Sb., o poskytování příplatku k důchodu ke zmírnění křivd způsobených komunistickým režimem v oblasti sociální, ve znění pozdějších předpisů

⁵⁾ zákon č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního boje za vznik a osvobození Československa a některých pozůstalých po nich, o zvláštním příspěvku k důchodu některým osobám, o jednorázové peněžní částce některým účastníkům národního boje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

⁶⁾ zákon č. 108/2009 Sb., o jednorázové peněžní částce nahrazující příplatek k důchodu a zvláštní příspěvek k důchodu a o změně některých zákonů

⁷⁾ nařízení vlády č. 135/2009 Sb., o poskytnutí jednorázového příspěvku ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem

2.1.3. Služby zaměstnanosti

Výdaje na státní politiku zaměstnanosti v širším pojetí¹⁶ byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 stanoveny na 25,4 mld. Kč při meziročním snížení o 3,5 % (o 915,4 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti roku 2010 byly naopak vyšší o 4,6 % (o 1,1 mld. Kč). Rozpočtovými opatřeními byl rozpočet na rok 2011 upraven na 22,2 mld. Kč. Skutečně bylo **čerpáno celkem 19,1 mld. Kč**, tj. 86,4 % rozpočtu po změnách (úspora 3,0 mld. Kč) při meziročním poklesu o 21,2 % (téměř o 5,2 mld. Kč), a to zejména vlivem nižších výdajů na pasivní i aktivní politiku zaměstnanosti.

Státní politiku zaměstnanosti zabezpečuje především kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)** zejména prostřednictvím Úřadu práce. V roce 2011 bylo v této kapitole rozpočtováno 22,7 mld. Kč, rozpočet byl v průběhu roku snížen o 3,0 mld. Kč a skutečně bylo vynaloženo celkem **17,8 mld. Kč**, tj. 85,5 % rozpočtu po změnách (úspora 3,0 mld. Kč) při meziročním snížení výdajů o 21,5 % (o 4,9 mld. Kč). Výše čerpaných prostředků a jejich meziroční srovnání byly ovlivněny zejména nižšími výdaji na podpory v nezaměstnanosti. Z celkové částky bylo 58,0 % (téměř 10,3 mld. Kč) použito na podpory v nezaměstnanosti, 21,4 % (3,8 mld. Kč) na aktivní část politiky zaměstnanosti.

Ve výdajích státního rozpočtu souvisejících s politikou zaměstnanosti jsou rovněž sledovány dotace sociálního charakteru vyplacené zaměstnavatelům kapitolami **Ministerstvo průmyslu a obchodu a Ministerstvo dopravy**. Tyto příspěvky na **sociální důsledky restrukturalizace**

¹⁶ Podpory v nezaměstnanosti, aktivní politika zaměstnanosti, ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, příspěvky zaměstnavatelů zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změnou pracovní schopností a příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace.

ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy byly vyplaceny v celkové výši **1,3 mld. Kč** (viz dále).

Tabulka č. 34: Státní politika zaměstnanosti (v mil. Kč)

STÁTNÍ POLITIKA ZAMĚSTNANOSTI	Skutečnost 2010	Skutečnost 2011	Index 2011/2010	Rozdíl 2011-2010
Výdaje na státní politiku zaměstnanosti celkem	24 304	19 146	78,8	-5 158
1. Výdaje na státní politiku zaměstnanosti - kapitola MPSV	22 737	17 837	78,4	-4 900
z toho:				
a) podpory v nezaměstnanosti	13 355	10 349	77,5	-3 006
b) aktivní politika zaměstnanosti*)	6 172	3 816	61,8	-2 356
v tom:				
rekvalifikace	582	317	54,4	-265
veřejně prospěšné práce	1 624	1 025	63,2	-598
společensky účelná pracovní místa	1 454	795	54,7	-659
podpora zaměstnanosti zdravotně postižených občanů	324	256	79,0	-68
cílené programy k řešení zaměstnanosti	627	975	155,5	348
investiční pobídky	509	227	44,6	-282
ostatní	1 052	221	21,1	-831
c) ochrana zaměstnanců při platební nesch. zaměstnavatelů	498	389	78,2	-109
d) zaměstnávání zdravotně postižených občanů**)	2 712	3 282	121,0	570
2. Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace - kapitoly MPO a MD	1 567	1 309	83,5	-258

*) včetně výdajů v rámci společných programů EU a ČR

**) příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % občanů se změnou pracovní schopnosti

Výdaje na podpory v nezaměstnanosti jsou rozpočtovány v rámci sociálních dávek a jsou komentovány v části Zprávy 2.1.

Aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti (APZ) představuje systém nástrojů, které přispívají k tvorbě nových pracovních míst - jde zejména o podporu na udržení a zvýšení zaměstnanosti rizikových skupin zaměstnanců (např. osoby se zdravotním postižením, mladí do 20 let, osoby starší než 50 let, dlouhodobě nezaměstnaní, ženy po mateřské nebo rodičovské dovolené), o podporu na změnu kvalifikace a zvýšení motivace k přijetí zaměstnání, apod. Jedná se o nemandatorní část financování státních služeb zaměstnanosti.

Schválený státní rozpočet výdajů na APZ (celkem 6,3 mld. Kč) předpokládal pro rok 2011 meziroční pokles výdajů o 13,9 % (o 1,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010 a růst o 2,2 % (o 133,3 mil. Kč) proti skutečnosti 2010. Z celku na vlastní nástroje APZ¹⁷ bylo rozpočtováno 1,4 mld. Kč prostředků, na investiční pobídky 1,0 mld. Kč a na výdaje související s financováním společných programů ČR a EU 3,9 mld. Kč na podporu trhu práce a zaměstnanosti (Evropský sociální fond - OP Lidské zdroje a zaměstnanost). V průběhu roku byl rozpočet snížen o 109,2 mil. Kč. **Výdaje státu dosáhly** v roce 2011 celkem **3,8 mld. Kč** a proti rozpočtu po změnách byly nižší o 38,4 % (o 2,4 mld. Kč), proti roku 2010 se snížily o 38,2 % (téměř o 2,4 mld. Kč); z celku v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost bylo čerpáno 2,2 mld. Kč, vč. prostředků z nároků z nespotebovaných výdajů v minulých letech.

Vlastní nástroje aktivní politiky zaměstnanosti uplatňované podle zákona o zaměstnanosti a jeho prováděcích vyhlášek byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 3 067,4 mil. Kč (vč. výdajů v rámci společných programů ČR a EU), po úpravě rozpočtu 2 548,1 mil. Kč. **Vyplaceno bylo 2 393,2 mil. Kč**, tj. o 6,1 % (o 154,9 mil. Kč) méně než stanovil rozpočet po změnách. Meziročně se tyto výdaje snížily o 39,9 % (o 1 590,7 mil. Kč), když k meziročnímu

¹⁷ Rekvalifikace, veřejně prospěšné práce, společensky účelná pracovní místa, podpora zaměstnanosti osob se zdravotním postižením.

poklesu došlo u všech vlastních nástrojů APZ, objemově zejména na „společensky účelná pracovní místa“ (o 659,1 mil. Kč), „veřejně prospěšné práce“ (o 598,4 mil. Kč) a výdajů na „rekvalifikace“ (o 265,3 mil. Kč). Z celku výdaje na **rekvalifikace** dosáhly **316,9 mil. Kč**, vč. 231,9 mil. Kč v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) – Národní individuální projekty (NIP) rekvalifikace; výdaje na národní APZ činily 85,0 mil. Kč, za které se rekvalifikovalo více než 31,5 tis. osob. Výdaje na **veřejně prospěšné práce** byly čerpány v částce **1 025,5 mil. Kč**, vč. 475,2 mil. Kč v rámci OP LZZ – NIP VPP; bylo vytvořeno 9,1 tis. míst a na ně umístěno 9,8 tis. uchazečů. Na **společensky účelná pracovní místa** bylo v roce 2011 vynaloženo **795,1 mil. Kč**, z toho 283,2 mil. Kč připadlo na programy Evropského sociálního fondu; celkem bylo vytvořeno téměř 9,2 společensky účelných pracovních míst. Výdaje spojené se **zaměstnáváním občanů se zdravotním postižením** v roce 2011 dosáhly **255,8 mil. Kč**, tj. o 67,9 mil. Kč méně než v roce 2010; jedná se o příspěvky na vytvoření a provoz chráněných dílen a chráněných pracovišť, tzn. míst, kde pracuje více než 60 % osob se zdravotním postižením a o příspěvky na rehabilitaci těchto osob.

Další prostředky čerpané prostřednictvím Úřadu práce připadly např. na cílené programy k řešení zaměstnanosti znevýhodněné cílové skupiny osob 974,8 mil. Kč (OP LZZ Regionální individuální projekty), na příspěvek na zapracování a příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program 160,9 mil. Kč, z toho 141,8 mil. Kč v rámci OP LZZ, atd.

Výdaje na **investiční pobídky** jsou poskytovány podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, ve znění pozdějších předpisů, podle Rámcových programů pro podporu rozvoje technologických center a strategických služeb a podle Programů pro podporu tvorby nových pracovních míst v regionech nejvíce postižených nezaměstnaností vždy podle příslušných usnesení vlády. Ke dni 1.4.2011 přešly práva a povinnosti při realizaci investičních pobídek v oblasti zaměstnanosti z Ministerstva práce a sociálních věcí na Úřad práce a mají nadále formu rekvalifikací a školení zaměstnanců a poskytování podpory na zřizování nových pracovních míst. K 31.3.2011 uvolnilo Ministerstvo práce a sociálních věcí v této oblasti 66,3 mil. Kč a následně Úřad práce 160,6 mil. Kč, celkem bylo čerpáno **226,9 mil. Kč**, tj. 23,9 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 55,4 % (o 282,2 mil. Kč). Z celkové částky připadlo do zpracovatelského průmyslu (z toho 160,0 mil. Kč na tvorbu nových pracovních míst a 24,3 mil. Kč na podporu rekvalifikace nebo školení zaměstnanců) a 42,5 mil. Kč bylo vynaloženo v rámci výše uvedeného Rámcového programu.

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů jsou poskytovány podle zákona č. 118/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, na úhradu mezd zaměstnance, odvod daně z příjmů, odvod pojistného na sociální zabezpečení a státní politiku zaměstnanosti a pojistného na zdravotní pojištění za zaměstnance a poštovné v případě, kdy se zaměstnavatel dostane do platební neschopnosti a je na něj podán návrh k vyhlášení konkursu. Ty byly ve státním rozpočtu s přihlédnutím k očekávanému vývoji nezaměstnanosti v roce 2011 schváleny ve výši 700,0 mil. Kč, tj. o 35,7 % (o 184,0 mil. Kč) více než stanovil schválený rozpočet na rok 2010 a o 40,6 % (o 202,2 mil. Kč) více než bylo v roce 2010 čerpáno. **Čerpáno** bylo **389,1 mil. Kč**, tj. 55,6 % rozpočtu (úspora 310,9 mil. Kč) při meziročním snížení o 21,8 % (o 108,7 mil. Kč). Z celku 309,5 mil. Kč činily náhrady mezd zaměstnancům ze státního rozpočtu za zaměstnavatele, 51,8 mil. Kč odvody daně z příjmů, 114,3 mil. Kč odvody pojistného na veřejné zdravotní pojištění, 16,3 mil. Kč odvody pojistného na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (vždy za zaměstnance) a služby pošty 217,5 tis. Kč.

Mandatorní sociální dotace zaměstnavatelům

Příspěvky zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců na částečnou kompenzaci nákladů souvisejících s jejich zaměstnáváním, poskytované podle § 78 zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, byly ve schváleném rozpočtu na rok 2011 zahrnuty ve výši 2,6 mld. Kč, tj. o 4,0 % (o 100,0 mil. Kč) více, než stanovil schválený rozpočet roku 2010, proti skutečnému čerpání v roce 2010 naopak méně o 4,1 % (o 112,3 mil. Kč). V průběhu roku byl rozpočet navýšen o 160,0 mil. Kč na úkor rozpočtu dávek státní sociální podpory. **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, resp. Úřad práce, poskytl v roce 2011 tyto příspěvky ve výši **3 282,4 mil. Kč**, tj. o 18,9 % (o 522,4 mil. Kč) více než stanovil rozpočet po změnách; meziročně se tyto výdaje zvýšily o 21,0 % (o 570,1 mil. Kč). Z celku 3 032,8 mil. Kč bylo převedeno do podnikatelské sféry a zbývající část do sféry neziskové.

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace (tj. příspěvky vyplácené zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy) byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 zahrnuty ve výši 1 523 mil. Kč, tj. 89,2 % schváleného rozpočtu roku 2010 (o 185,0 mil. Kč méně), proti skutečnosti roku 2010 byly předpokládané výdaje nižší o 2,8 %, tj. o 43,6 mil. Kč). V průběhu roku byl rozpočet snížen o 214,4 mil. Kč, čerpáno bylo celkem **1 308,6 mil. Kč**, a to do výše rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje snížily o 16,5 % (o 258,0 mil. Kč). Z celku na obligatorní sociálně zdravotní náklady v kapitole **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo v roce 2011 čerpáno **1 149,6 mil. Kč** podle zákona č. 154/2002 Sb., o přechodném financování sociálně zdravotních dávek horníků. Tyto dávky byly vyplaceny celkem pěti organizacím, nejvíce s.p. DIAMO Stráž pod Ralskem 1 050,8 mil. Kč, s.p. Palivový kombinát Ústí 73,5 mil. Kč, a.s. Coal Services Most 19,4 mil. Kč, a.s. Sokolovská uhelná, právní nástupce, Chomutov 4,0 mil. Kč a a.s. Severočeské doly, Chomutov téměř 2,0 mil. Kč. **Ministerstvo dopravy** v roce 2011 uvolnilo podle nařízení vlády č. 370/2007 Sb. finanční prostředky v rámci doprovodného sociálního programu v celkové výši **159,0 mil. Kč**, z toho zaměstnancům České dráhy, a.s. 110,0 mil. Kč, ČD Cargo, a.s. 23,0 mil. Kč a Správa železniční dopravní cesty, s.o. 26,0 mil. Kč.

2.2. Neinvestiční transfery a půjčené prostředky podnikatelským subjektům

Přehled státního rozpočtu, jeho úprav a čerpání neinvestičních transferů a půjčených prostředků podnikatelským subjektům je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 35: Neinvestiční transfery a půjčené prostředky podnikat. subjektům (v mil. Kč)

Neinvestiční transfery a půjčené prostředky podnikatelským subjektům (521+561)	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Index 2011/2010
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery celkem	28 101	37 833	37 689	33 263	88,3	118,4
z toho:						
Ministerstvo průmyslu a obchodu	8 184	21 775	18 866	15 687	83,1	191,7
Ministerstvo dopravy	6 252	5 429	5 828	5 819	99,8	93,1
Ministerstvo práce a sociálních věcí	4 334	3 013	4 445	3 122	70,2	72,0
Ministerstvo zemědělství	2 679	910	1 472	2 042	138,7	76,2
Všeobecná pokladní správa	4 570	5 157	4 862	4 060	83,5	88,8
Neinvestiční půjčené prostředky celkem		1 800	1 800			
z toho:						
Všeobecná pokladní správa		1800	1 800			

Státní rozpočet na rok 2011, schválený zákonem č. 433/2010 Sb., předpokládal proti rozpočtu po změnách roku 2010 meziroční zvýšení transferů podnikatelským subjektům o 8,8 mld. Kč,

tj. o 30,2 %, resp. proti skutečnosti roku 2010 zvýšení o 9,7 mld. Kč, tj. o 34,6 %. Vysoký nárůst souvisel se zákonem č. 97/2011 Sb., kterým byl novelizován zákon o státním rozpočtu na rok 2011. Na základě novely zákona byl Ministerstvu průmyslu a obchodu zaveden nový specifický ukazatel výdajů „Dotace na obnovitelné zdroje energie“ a zvýšeny výdaje o 11,7 mld. Kč (podrobněji dále). V průběhu roku 2011 byl schválený rozpočet rozpočtovými opatřeními snížen o 144 mil. Kč na 37,7 mld. Kč, když úpravy se dotkly všech rozpočtových kapitol. Skutečné **čerpání** dosáhlo **33,3 mld. Kč**, tj. 88,3 % upraveného rozpočtu, což znamenalo meziroční nárůst proti skutečnosti předchozího roku o 5,2 mld. Kč, tj. o 18,4 %. Celkový podíl neinvestičních transferů podnikatelským subjektům na běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 3,2 %, což je o 0,5 procentního bodu více než v roce 2010.

Převážnou většinu (přes 94 %) celkových neinvestičních transferů podnikatelským subjektům poskytly kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo zemědělství a Všeobecná pokladní správa.

Schválený rozpočet neinvestičních transferů podnikatelským subjektům kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** na rok 2011 ve výši 21,8 mld. Kč byl v průběhu roku snížen o 2,9 mld. Kč, tj. na 18,9 mld. Kč. Ve skutečnosti bylo poskytnuto **15,7 mld. Kč** (83,1 % rozpočtu po změnách) při meziročním nárůstu o 7,5 mld. Kč (o 91,7 %). Nárůst byl ovlivněn zavedením nové dotace na obnovitelné zdroje energie, která ve skutečnosti dosáhla téměř 8,8 mld. Kč.

Tabulka č. 36: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole MPO (v mil. Kč)

MINISTERSTVO PRŮMYSLU A OBCHODU	Skutečnost	Rozpočet 2011		Skutečnost	Plnění v %	Index 2011/2010
	2010	schválený	po změnách	2011		
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	8 184	21 775	18 866	15 687	83,1	191,7
v tom:						
Útlum hornictví	2 365	1 713	1 715	1 715	100,0	72,5
Transfer pro DIAMO a PKÚ na spolufinancované projekty v rámci OP ŽP	39	84	115	115	100,0	294,9
Programy na úspory energie	18	20	13	12	92,3	66,7
Správa skládek pro s.p. DIAMO	8	7	6	7	116,7	87,5
Transfery na výzkum, vývoj a inovace (bez spolufinan. programů z EU)	3 077	3 439	3 252	3 211	98,7	104,4
Transfery na podporu podnikání celkem	105		17	8	47,1	7,6
v tom:						
Záruční fond ČMZRB	87					
Rámcový komunitární program CIP	18		17	8	47,1	44,4
Transfery společnosti Hyundai		150				
Rámcové programy - strategické služby a technologická centra	816	314	612	708	115,7	86,8
Transfery na obnovitelné zdroje energie		11 700	11 700	8 775	75,0	
Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost - EDUCA	12	196	185	119	64,3	99,1,7
Operační program podnikání a inovace (OPPI) související s ERDF	1 671	4 047	1 146	936	81,7	56,0
Ekologické transfery	73	105	105	81	77,1	111,0

Zahlazování následků hornické činnosti (útlum hornictví)

Neinvestiční transfery na zahlazování následků hornické činnosti (ZNHČ) byly v roce 2011 poskytnuty v celkové výši 1,7 mld. Kč. Z toho transfery na technickou část ZNHČ činily 566 mil. Kč a na související obligatorní sociálně zdravotní náklady 1,1 mld. Kč. Útlum uhelného hornictví probíhal v roce 2011 na příslušných lokalitách v souladu s usnesením vlády č. 1128/2003, kterým byl schválen program dokončení restrukturalizace uhelného hornictví. Usnesením vlády č. 498/2006 byla schválena koncepce ZNHČ ve státních podnicích DIAMO Stráž pod Ralskem a Palivový kombinát Ústí nad Labem. Poskytnuté finanční prostředky byly čerpány na základě rozhodnutí Ministerstva průmyslu a obchodu a v souladu se „Zásadami pro přípravu, schvalování, realizaci a financování procesu ZNHČ a kontrolu dotací ze státního rozpočtu na proces ZNHČ a na účely předem schválené vládou a zákonem č. 154/2002 Sb., o přechodném financování některých sociálně zdravotních dávek horníků“.

Současný proces ZNHČ v České republice je posunut převážně do oblasti sanace bývalé chemické těžby ve Stráži pod Ralskem, kde šlo o čerpání a čištění důlních vod, sanace a rekultivace odkališť a odvalů, kontroly zlikvidovaných důlních děl, likvidace nepotřebných a staticky narušených povrchových objektů, vypořádávání majetku a úhrad sociálně zdravotních dávek spojených s útlumem. Sanační a likvidační práce byly realizovány též v lokalitách Příbram, Kutná Hora, Zadní Chodov, Horní Slavkov, Jáchymov, Okrouhlá Radou, Mydlovary, Dolní Rožinka a Ostrava. U Palivového kombinátu Ústí, s.p., šlo o lokality Chabařovice, Kohinoor, Kladenské doly, Východočeské uhelné doly, Hodonín a Doly a úpravny Komořany.

Mandatorní sociálně zdravotní prostředky poskytnuté zaměstnancům v souvislosti s restrukturalizací některých odvětví byly v roce 2011 čerpány podle zákona č. 154/2002 Sb., podle kterého se ze státního rozpočtu poskytují horníkům dávky, na které vznikl nárok do 31.12.1992, a to zvláště příspěvky, deputátní uhlí a náhrady za ztrátu výdělků. Vybrané sociálně zdravotní dávky v celkové výši 1,1 mld. Kč byly poskytnuty státním podnikům DIAMO a Palivový kombinát Ústí a v menším objemu též firmám Coal Services, a.s. Most, Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s. Chomutov a Severočeské doly, a.s. Chomutov.

Transfery na spolufinancované projekty Operačního programu Životní prostředí

V rámci těchto transferů byla poskytnuta dotace na dvě akce státního podniku DIAMO, a to na „Sanace a rekultivace staré ekologické zátěže s.p. DIAMO na lokalitě Mydlovary - chemická úprava a odkaliště K IV/D“ a „Sanace území ohroženého skládkou nebezpečného odpadu v Pozdřátkách“. Dotace byla vyčerpána v plné rozpočtované výši 115 mil. Kč.

Programy na úspory energie

Program EFEKT 2011 - Státní program na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů energie pro rok 2011, část A, spadající do kompetence MPO - byl vyhlášen na základě usnesení vlády č. 798/2010. Jde o doplňkový program k energetickým programům podporovaným ze strukturálních fondů Evropské unie, který vytváří podmínky pro naplnění zákona č. 402/2010, kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, a cíle stanoveného EU dosáhnout 13%-ního podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie v ČR v roce 2020. V rámci programu byly čerpány neinvestiční transfery podnikatelským subjektům ve výši 12 mil. Kč.

Správa skládek pro s.p. DIAMO

V roce 2011 byl ze státního rozpočtu poskytnut neinvestiční transfer na správu skládek DIAMO ve výši 7 mil. Kč. Prostředky byly využity na krytí inženýrských činností vztahujících se k provozu čistírny haldových vod a skládky odpadů „Laguny Ostramo“ v Ostravě a na projekt „Sanace území ohroženého skládkou nebezpečného odpadu v Pozdřátkách“ v kraji Vysočina.

Transfery na výzkum, vývoj a inovace

Na zabezpečení realizace vyhlášených programů na podporu průmyslového výzkumu, vývoje a inovací v roce 2011 byly v resortu MPO v rámci schváleného rozpočtu zpracovány neinvestiční transfery (české zdroje) ve výši 3,4 mld. Kč. V průběhu roku byla provedena úprava rozpočtu na celkovou výši 3,3 mld. Kč. Ve skutečnosti byly poskytnuty prostředky ve výši 3,2 mld. Kč.

Transfery na podporu podnikání

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům na podporu podnikání byly v roce 2011 ve skutečnosti čerpány ve výši 8 mil. Kč. Podpora podnikání byla v roce 2011 realizována

prostřednictvím Rámcového komunitárního programu pro konkurenceschopnost a inovace – CIP. Tento program realizuje MPO na základě rozhodnutí Evropské komise v letech 2007-2013 a jeho cílem je vytvořit a provozovat síť zajišťující integrované služby pro podporu podnikání a inovací, tj. síťové propojení kontaktních míst „Euro info a inova center“ na území ČR. Poměr mezi zdroji ČR a EU je 40:60. Projekt je realizován pod názvem BISONet (Czech Business Support Network).

Transfery společnosti Hyundai

V souladu s Investiční smlouvou uzavřenou dne 18.5.2006 mezi Českou republikou, Moravskoslezským krajem, Agenturou pro podporu podnikání a investic CzechInvest a společností Hyundai Motor Company je této společnosti poskytována hmotná podpora ve výši 15 % z celkové výše předběžných nákladů. V roce 2011, stejně jako v letech 2009 a 2010, společnost Hyundai nepředložila zprávu o předběžných nákladech v souladu s uzavřenou investiční smlouvou a nežádala o hmotnou podporu na kapitálové investice. Nevyužité prostředky ve výši 150 mil. Kč byly proto rozpočtovým opatřením převedeny na podporu technologických center a center strategických služeb.

Rámcové programy - strategické služby a technologická centra

Od roku 2007 je v platnosti aktualizovaný Rámcový program pro podporu technologických center a center strategických služeb, schválený usnesením vlády č. 217/2007. Pro rok 2011 byl v kapitole MPO pro tento program stanoven rozpočet ve výši 314 mil. Kč, který byl upraven na 612 mil. Kč. Skutečně čerpáno bylo 708 mil. Kč. Překročení rozpočtu bylo kryto čerpáním nároků z nespotřebovaných výdajů. Celkem bylo realizováno 81 žádostí podnikatelských subjektů o tento druh podpor, jejichž cílem byla podpora investičních projektů zaměřených na progresivní technologie a aktivity s vysokou přidanou hodnotou a velkým exportním potenciálem. Z důvodu nedostatku finančních prostředků došlo dne 10.7.2008 k zastavení Rámcového programu a po tomto datu nebyly již přijímány nové žádosti. Vyplácení podpor na již schválené projekty nadále pokračuje.

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost – globální grant EDUCA

V rámci tohoto programu je MPO zprostředkujícím subjektem pro část oblasti podpory „Zvýšení adaptability zaměstnanců a konkurenceschopnosti podniků“. Hlavním cílem programu je prostřednictvím zvýšení kvalifikační úrovně, profesních dovedností a znalostí zaměstnanců a zaměstnavatelů přispět ke zvýšení konkurenceschopnosti podnikatelských subjektů ve vybraných oblastech ekonomických činností. Program je podporován z Evropského sociálního fondu ve výši 85 % výdajů, české spolufinancování činí 15 %. Upravený rozpočet ve výši 185 mil. Kč byl čerpán v částce 119 mil. Kč.

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) související s ERDF

V oblasti neinvestičních transferů podnikatelským subjektům činil rozpočet po změnách na tento program 1,1 mld. Kč, ve skutečnosti byly vyčerpány prostředky ve výši 1,0 mld. Kč. Cílem programu, realizovaného v programovacím období let 2007 až 2013, je zvyšování konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a služeb, podpora podnikatelského prostředí, inovací, stimulace poptávky po výsledcích výzkumu, vývoje a inovací a jejich komercializace, podpora růstu hospodářství založeného na znalostech a zavádění nových technologií a inovací. Program je určen převážně pro malé a střední podnikatele.

Ekologické transfery („úhrady dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů“)

Ekologické transfery jsou poskytovány v souladu s § 32 odst. a) zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů. V návaznosti na metodiku finančních toků úhrady za vydobyté nerosty odváděly obvodní

báňské úřady příslušné finanční prostředky rovným dílem přímo na příjmové účty kapitol MPO a MŽP. Na účet MPO byly v roce 2011 zaslány prostředky v celkové výši 81 mil. Kč, které byly návazně přes výdajový účet poukázány ve stejné výši především těmto podnikatelským subjektům: Palivový kombinát Ústí, s.p., Ústí nad Labem, ZUD, a.s., Zbůch, DIAMO, s.p., Stráž pod Ralskem a GIS-GEOINDUSTRY, s.r.o., Plzeň. Přidělené finanční prostředky byly použity zejména k rekultivaci těžebních lokalit černého a hnědého uhlí, ropy a cínu.

Transfery na obnovitelné zdroje energie

Dotace je určena na úhradu vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů hrazených provozovateli přenosové soustavy nebo provozovateli regionální distribuční soustavy v souladu se zákonem č. 402 ze dne 14. prosince 2010, kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů. Celkový limit prostředků státního rozpočtu pro poskytnutí dotace byl stanoven ve výši **11,7 mld. Kč**. Energetický regulační úřad v souladu se svojí působností vyhlásil s účinností od 1. ledna 2011 výši nákladů na úhradu vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů hrazených provozovatelem formou dotace z prostředků státního rozpočtu. Limit na rok 2011 byl rozepsán dvěma provozovatelům regionální distribuční soustavy. Společnosti ČEZ Distribuce, a.s. náležela z celkové částky roční dotace ve výši 3,2 mld. Kč a společnosti E.ON Distribuce, a.s. ve výši 8,5 mld. Kč. Dle zákona č. 402/2010 Sb. poskytovalo MPO dotaci čtvrtletně na základě žádostí, které tyto provozovatele předložili do konce měsíce následujícího po čtvrtletí. MPO pak do konce dalšího měsíce poukázalo částku uvedenou ve sdělení ERÚ. O poskytnutí dotace vydalo MPO rozhodnutí podle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Novelou zákona č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011, bylo schváleno navýšení rozpočtu výdajů MPO ve výši 11,7 mld. Kč. Ministerstvo financí zavedlo do rozpočtu MPO nový specifický ukazatel výdajů „Dotace na obnovitelné zdroje energie“. V průběhu roku, tj. za 1. až 3. čtvrtletí roku 2011, byly na uvedený titul poukázány neinvestiční prostředky v celkové výši **8,8 mld. Kč**, z toho společnosti ČEZ Distribuce, a.s. ve výši 2,4 mld. Kč a společnosti E.ON Distribuce, a.s. ve výši 6,4 mld. Kč. Vzhledem k zákonné lhůtě proplacení dotace za 4. čtvrtletí 2011 až počátkem roku 2012 byly nevyčerpané prostředky dotačního titulu ve výši 2,9 mld. Kč převedeny do nároků z nespotebovaných výdajů.

Rozpočtovaný objem neinvestičních transferů podnikatelským subjektům na rok 2011 v kapitole **Ministerstvo dopravy** ve výši 5,4 mld. Kč byl v průběhu roku upraven na částku 5,8 mld. Kč. Upravený rozpočet byl čerpán ve výši **5,8 mld. Kč**, tj. na 99,8 %. Proti roku 2010 došlo k poklesu výdajů o 433 mil. Kč, tj. o 7,0 %, jak je patrné z následující tabulky.

Tabulka č. 37: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole MD (v mil. Kč)

MINISTERSTVO DOPRAVY	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Index 2011/2010
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	6 252	5 429	5 828	5 819	99,8	93,1
v tom:						
Úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě	4 075	4 077	4 077	4 074	99,9	100,0
Příspěvek na dopravní cestu nehraný ze Státního fondu dopravní infrastruktury	1 760	1 230	1 230	1 230	100,0	69,9
Doprovodný sociální program	309	63	159	159	100,0	51,5
Transfery zbytkovým státním podnikům	1					
Úhrada poplatků vybíraných za LPS poskytované ve vzdušném prostoru	50	50	50	50	100,0	100,0
Technická pomoc OP Doprava	8	7	7	6	85,7	75,0
Výzkum a vývoj	43		3	3	100,0	7,0
Program zvyšování efektivnosti a bezpečnosti silničního provozu			300	297	99,0	
Podpora obnovy historických železničních kolových vozidel			1	1	100,0	
Transfery státním podnikům - podpora de minimis	5					

Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole Ministerstvo dopravy v roce 2011 zahrnovaly:

Úhrada ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě

Upravený rozpočet ve výši 4,1 mld. Kč byl vyčerpán téměř v plné výši. Ministerstvo dopravy hradilo, v souladu s ustanovením § 39 odst. 1 písm. b) zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách, ve znění pozdějších předpisů, závazek veřejné služby v drážní dopravě k zabezpečení dopravních potřeb státu. Závazek veřejné služby k zabezpečení dopravních potřeb státu byl uzavřen s dopravcem České dráhy, a.s.

Příspěvek na dopravní cestu nehraný ze Státního fondu dopravní infrastruktury

Příjemcem příspěvku na dopravní cestu nehraného ze Státního fondu dopravní infrastruktury je pouze státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Tímto příspěvkem je částečně vyrovnáván rozdíl mezi tržbami a náklady souvisejícími se správou a údržbou dopravní infrastruktury, které podle zákona č. 104/2000 Sb., o Státním fondu dopravní infrastruktury a o změně zákona č. 171/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky ve věcech převodů majetku státu na jiné osoby a o Fondu národního majetku České republiky, ve znění pozdějších předpisů, nelze financovat z rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. Upravený rozpočet v částce 1,2 mld. Kč byl plně vyčerpán.

Doprovodný sociální program

V rámci Doprovodného sociálního programu byly Ministerstvem dopravy rozpočtovány finanční prostředky pro České dráhy, a.s., České dráhy Cargo, a.s. a pro Správu železniční dopravní cesty, s.o. na poskytnutí příspěvku uvolňovaným zaměstnancům v celkové výši 159 mil. Kč, které byly čerpány v plné výši. Prostředky byly použity na výplatu transferů podle nařízení vlády č. 322/2002 Sb., kterým se stanoví podmínky, výše a způsob poskytnutí příspěvku k řešení sociálních důsledků transformace státní organizace České dráhy u zaměstnanců uvolňovaných po 1. lednu 2003, a podle nařízení vlády č. 370/2007 Sb., o podmínkách, výši a způsobu poskytnutí příspěvku k řešení důsledků restrukturalizace akciové společnosti České dráhy a státní organizace Správa železniční dopravní cesty. Výdaje na doprovodný sociální program byly v roce 2011 výrazně sníženy v souvislosti s jeho ukončením k 31.10.2010, kdy po tomto datu jsou z tohoto programu vypláceny jen doplatky příspěvků oprávněným uvolněným zaměstnancům na základě skutečných nákladů na odstupné (jde o druhé části příspěvků).

Transfery zbytkovým státním podnikům

Transfery zbytkovým státním podnikům jsou poskytovány na jejich činnost. V roce 2011 transfer obdržel pouze zbytkový státní podnik Železniční stavitelství Praha, a to ve výši 257 tis. Kč.

Úhrada poplatků vybíraných za letové provozní služby (LPS) poskytované ve vzdušném prostoru

V souladu s usnesením vlády č. 1404/2005, k úhradě poplatků vybíraných za LPS poskytované ve vzdušném prostoru České republiky a nařízením Komise č. 1794/2006, kterým se stanoví společný systém poplatků za letové navigační služby, stát od roku 2008 hradí státnímu podniku Řízení letového provozu ČR náklady související s poskytováním letových služeb letům ve vzdušném prostoru České republiky osvobozeným od zpoplatnění. Pro rok 2011 byly úhrady rozpočtovány ve výši 50 mil. Kč a byly plně vyčerpány.

Technická pomoc Operačního programu Doprava

Prostředky Technické pomoci Operačního programu Doprava byly určeny na financování činností spojených s potřebou posílit a zefektivnit administrativní kapacitu, zvýšit absorpční schopnost, financovat aktivity podporující přípravu, zpracování analýz, podkladových studií a přípravu jednotlivých projektů předkládaných ke spolufinancování v rámci Operačního programu Doprava. Rozpočet byl stanoven ve výši 7 mil. Kč, vyčerpáno bylo 6 mil. Kč. Prostředky byly poskytnuty Správě železniční dopravní cesty, s.o.

Podpora výzkum, vývoje a inovací

Pro tuto oblast byl podnikatelským subjektům stanoven upravený rozpočet na částku 3 mil. Kč a prostředky byly vyčerpány v plné výši. Meziroční snížení dotací na výzkum, vývoj a inovace souvisí s přesunem těchto výdajů z Ministerstva dopravy na Technologickou agenturu ČR.

Program zvyšování efektivity a bezpečnosti silničního provozu

Tento program vyhlásilo Ministerstvo dopravy v průběhu 2. čtvrtletí 2011 pro držitele koncese pro předmět podnikání „silniční motorová doprava“ a vyčleněná částka představovala 300 mil. Kč. Oprávněným příjemcům byla poskytována formou podpor malého rozsahu (podpora de minimis). V průběhu roku 2011 byly schváleny žádosti 963 žadatelů a vyčerpáno bylo 297 mil. Kč.

Program podpory obnovy historických železničních kolejových vozidel

Na program byla pro podnikatelské subjekty vyčleněna částka 972 tis. Kč a oprávněným příjemcům byla poskytnuta formou podpory malého rozsahu (podpora de minimis). V roce 2011 byly schváleny žádosti tří žadatelů a rozpočtovaná částka byla plně vyčerpána.

V kapitole **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly v roce 2011 poskytnuty neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v celkovém objemu **3,1 mld. Kč**, tj. 70,2 % upraveného rozpočtu, při meziročním poklesu o 1,2 mld. Kč (o 28,0 %). Největší část prostředků byla vynaložena na transfery poskytované podle zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (1,5 mld. Kč, proti roku 2010 o 1,7 mld. Kč méně), na transfery související se správou v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti a na transfery v oblasti sociální péče poskytované zdravotnickými zařízeními ústavní péče, domovy pro osoby se zdravotním postižením, pro seniory apod. V rámci aktivní politiky zaměstnanosti tvořila významnou váhu podpora vytváření společensky účelných pracovních míst (721 mil. Kč, což bylo o 602 mil. Kč méně než v roce 2010), podpora zaměstnávání občanů se změněnou pracovní schopností, veřejně prospěšných prací a ostatních nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (celkem 573 mil. Kč). Kromě transferů v rámci aktivní politiky zaměstnanosti byly podnikatelským subjektům poskytnuty transfery na společné programy ČR a EU (1,5 mld. Kč), na služby sociální péče (96 mil. Kč), v menším rozsahu pak na projekty výzkumu, vývoje a inovací v sociální oblasti, na sociální poradenství a na služby sociální prevence.

V kapitole **Ministerstvo zemědělství** bylo na neinvestiční transfery podnikatelským subjektům rozpočtováno 910 mil. Kč. Rozpočtovými opatřeními byl rozpočet zvýšen o 562 mil. Kč na 1,5 mld. Kč, což bylo ovlivněno zejména navýšením o prostředky převedené z kapitoly Všeobecná pokladní správa na krytí výdajů v rámci ukazatele „Podpora agropotravinářského průmyslu“ na škody způsobené v zemědělství, lesním hospodářství a rybářství, dále navýšením programového financování vodního hospodářství o převody z kapitoly OSFA a kapitoly Státní dluh, přesunem prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací pro podnikatelské subjekty a dalšími rozpočtovými přesuny v rámci ukazatelů kapitoly. **Vynaloženo** bylo celkem **2,0 mld. Kč**, tj. 138,7 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu výdajů o 637 mil. Kč.

Neinvestiční podpory transferované podnikatelským subjektům byly v roce 2011 rozpočtovány a čerpány takto:

Tabulka č. 38: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole MZe (v mil. Kč)

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Index 2011/2010
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	2 679	910	1 472	2 042	138,7	76,2
v tom:						
Podpora agrokomplesu celkem	1 888	827	691	1 249	180,8	66,2
Podpora lesního hospodářství	15	15	16	15	93,8	100,0
Podpora vodního hospodářství	687	15	620	637	102,7	92,7
Zemědělský výzkum, vývoj a inovace	89	54	145	142	97,9	159,6

Ve prospěch podnikatelských subjektů působících v agrokomplesu bylo Ministerstvem zemědělství transferováno celkem 1,2 mld. Kč a prostředky byly poskytnuty jako podpůrné programy (959 mil. Kč), resp. programy dle nařízení vlády č. 505/2000 Sb., kterým se stanoví podpůrné programy k podpoře mimoprodukčních funkcí zemědělství, k podpoře aktivit podílejících se na udržování krajiny a programy pomoci k podpoře méně příznivých oblastí. Prostředky směřovaly především k podpoře ozdravování hospodářských zvířat, polních a speciálních plodin a zvláštní veterinární péče, k podpoře aktivit na udržování a zlepšování genetického potenciálu hospodářských zvířat, osiv a sádí, k podpoře podnikání a restrukturalizace v zemědělství a potravinářství a na udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství. Ve prospěch vodního hospodářství bylo poskytnuto 637 mil. Kč, a to především na činnosti související s vodními díly v zemědělské krajině a s úpravami vodohospodářsky významných a vodárenských toků. Na podporu výzkumu, vývoje a inovací v zemědělství bylo vyčerpáno 142 mil. Kč a na podporu lesního hospodářství 15 mil. Kč.

V kapitole **Všeobecná pokladní správa (VPS)** byl u transferů podnikatelským subjektům (seskupení položek 521) schválený rozpočet 5,2 mld. Kč snížen o 295 mil. Kč na 4,9 mld. Kč, když snížení se týkalo převodu účelových prostředků do kapitoly Ministerstvo kultury na podporu filmové produkce. V sledovaném roce bylo formou transferů poskytnuto celkem **4,1 mld. Kč**, což proti roku 2010 představovalo snížení o 510 mil. Kč, tj. o 11,2 %.

Přehled rozpočtu a čerpání je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 39: Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům v kapitole VPS (v mil. Kč)

VŠEOBECNÁ POKLADNÍ SPRÁVA	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Index 2011/2010
		schválený	po změnách			
	1	2	3	4	4:3	4:1
Neinvestiční transfery podnikatelským subjektům celkem	4 570	5 157	4 862	4 060	83,5	88,8
v tom:						
Transfery na podporu exportu - ČEB, a. s.	742	998	998	491	49,2	66,2
Transfery na podporu exportu - doplnění pojistných fondů EGAP, a. s.	1 000	1 000	1 000	1 000	100,0	100,0
Dopady embarga	3	10	10			
Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB na financování infrastruktury	2 553	2 435	2 435	2 255	92,6	88,3
Ztráta společnosti MUFIS, a. s.	17	14	14	14	100,0	82,4
Investiční pobídky - transfery na daňovou povinnost	255	300	300	295	98,3	115,7
Podpora filmové produkce		300				
Akce z rozhodnutí Poslanecké sněmovny PČR a vlády (29822)			5	5	100,0	
Dorovnání úrokových rozdílů u vývozních úvěrů		100	100			

Transfery na podporu exportu – Česká exportní banka, a.s. - této bance byly poskytnuty transfery na ztrátu z provozování podpořeného financování celkem ve výši **491 mil. Kč** (vyrovnání ztráty za 4. čtvrtletí roku 2010 a za období leden až září 2011). Dosažená úspora činila 507 mil. Kč. Důvodem byl především čistý úrokový výnos z úvěrové činnosti, který převýšil náklady ČEB potřebné na získávání zdrojů v roce 2011. Rozsah a intenzita státní podpory exportu vychází z podmínek stanovených zákonem č. 58/1995 Sb., o pojišťování a financování vývozu se státní podporou, ve znění pozdějších předpisů, na základě kterého jsou zajišťovány všechny formy pojišťovacích produktů a podpořeného financování českého exportu.

Transfer na podporu exportu – doplnění pojistných fondů EGAP, a.s. – v souladu s ustanovením § 1 odst.11 zákona č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, byla Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s. poskytnuta dotace ve výši **1,0 mld. Kč** k doplnění pojistných fondů. Vzhledem k poptávce exportérů po pojištění byly v roce 2011 uzavřeny nové pojistné smlouvy. Na základě vyhlášky Ministerstva financí č. 278/1998 Sb., která ukládá této společnosti dodržovat 8%-ní pojistnou angažovanost, byly poskytnuté prostředky použity na dodržení dostatečné kapitálové přiměřenosti. Pojistné fondy a rezervy k 31.12.2011 byly plně kryty předpokládanou pojistnou angažovaností.

Na dopady embarga byly v roce 2011 rozpočtovány prostředky ve výši 10 mil. Kč, k jejich čerpání však nedošlo.

Na program „**Realizace státních záruk za úvěry přijaté ČMZRB na financování infrastruktury**“ bylo formou splátek úvěrů od EIB včetně úroků vynaloženo **2,3 mld. Kč**. V této položce jsou evidovány platby garantovaných úvěrů, poskytnutých Evropskou investiční bankou na financování infrastrukturálních programů, jejichž finančním manažerem je ČMZRB. Rozpočtovaná částka nebyla plně vyčerpána, úspory ve výši 180 mil. Kč bylo dosaženo vlivem pohyblivých úrokových sazeb a kurzovních změn.

Ztráta společnosti MUFIS, a.s. – byla realizována ve výši **14 mil. Kč**, tj. téměř na úrovni schváleného státního rozpočtu. Poskytnutá dotace představovala prostředky na úhradu úroků z půjčky Státnímu fondu životního prostředí.

Investiční pobídky – transfery na daňovou povinnost - byly v roce 2011 čerpány ve výši **295 mil. Kč**, což bylo o 5 mil. Kč méně než činil schválený i upravený rozpočet. Účelové dotace byly poskytnuty celkem 5 společnostem, kterým byly schváleny investiční pobídky příslušným usnesením vlády a byla s nimi podepsána „Prohlášení o společném záměru“.

Na podporu filmové produkce byly z kapitoly VPS uvolněny do kapitoly Ministerstvo kultury prostředky ve výši 300 mil. Kč.

Na akce financované z rozhodnutí Poslanecké sněmovny P ČR a vlády byly v rámci programového financování – programu č. 29822 – poskytnuty dotace ve výši **5 mil. Kč**, tj. stejně jako rozpočet po změnách.

Transfery na dorovnání úrokových rozdílů u vývozních úvěrů - v rozpočtované částce **100 mil. Kč** nebyly čerpány, zájem o tuto podporu byl zatím minimální. Systém dorovnání úrokových rozdílů u vývozních úvěrů byl zaveden jako forma podpory exportu novelou vyhlášky č. 278/1998 Sb., kterou se provádí zákon o pojišťování a financování vývozu, účinné od 20.3.2010.

Výše **uvedených pět kapitol se** na celkových neinvestičních transferech podnikatelským subjektům **podílelo 92,4 %**, na ostatní kapitoly připadly menší částky.

Neinvestiční půjčené prostředky podnikatelským subjektům byly ve schváleném i upraveném rozpočtu zahrnuty v celkové výši 1,8 mld. Kč, ale prostředky **čerpány nebyly**. Nečerpání způsobily nerealizované výdaje na návratnou finanční výpomoc související s plynárenskými vybranými investičními akcemi (VIA) na území Ruské federace. Rozpočtované výdaje vycházely z předpokladu dosažení dohody s příslušnými státními orgány Ruské federace o úhradě daňových povinností českého subjektu, který podle tzv. Jamburských dohod na území Ruské federace realizoval výstavbu pro plynárenský průmysl včetně navazující infrastruktury a občanské vybavenosti. Výdaje byly vázány na vyčíslení celkových daňových nedoplatků ruskou stranou a odsouhlasení mechanismu jejich úhrady včetně recipročních dodávek zemního plynu do ČR. Vzhledem k tomu, že Jamburská dohoda z roku 1985 nepočítala s daňovými povinnostmi, měly být podle předběžných jednání příslušné daně uhrazeny českou stranou tak, jak to vyžaduje konvence o zamezení dvojího zdanění a jejich hodnota zahrnuta do zadluženosti Ruské federace a následně uhrazena dodávkami zemního plynu. K tomuto vyčíslení daňových nedoplatků a dosažení výše uvedené dohody nedošlo, a proto nebyl výše uvedený výdaj ani v roce 2011 realizován. Totéž platí i pro oblast příjmů, kde byla z titulu příjmu z návratné finanční výpomoci týkající se plynárenských VIA budovaných na území Ruské federace rozpočtována stejná částka 1,8 mld. Kč.

2.3. Výdaje na veřejnou spotřebu

2.3.1. Výdaje na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci rozpočtované v organizačních složkách státu tvoří významnou součást veřejné spotřeby. Spolu se mzdovými náklady příspěvkových organizací byly pro rok 2011 rozpočtovány v objemu 127,7 mld. Kč, z toho na organizační složky státu připadlo 67,3 mld. Kč. V rozpočtované částce byly zahrnuty výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci těch organizačních složek státu a státních příspěvkových organizací, ve kterých byly výdělková úroveň a počty zaměstnanců regulovány vládou. Nebyly v ní zahrnuty výdaje zdravotnických zařízení, jejichž financování je napojeno na síť zdravotních pojišťoven, ani výdaje organizací, které své zaměstnance odměňovaly podle platových předpisů platných pro zaměstnavatele v podnikatelské sféře. V uvedených částkách proto nebyly zahrnuty ani prostředky na platy zaměstnanců vysokých, církevních a soukromých škol nebo veřejných výzkumných institucí.

Rozpočtovaný objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci pro rok 2011 vycházel z parametrů schváleného střednědobého rozpočtového výhledu pro rok 2011 a 2012 a ovlivnily ho zásadní vlivy, jako např. desetiprocentní pokles objemu prostředků na platy zaměstnanců v pracovním a služebním poměru a ostatních plateb za provedenou práci

(ostatních osobních nákladů) v návaznosti na snížení počtu zaměstnanců i průměrných platů u všech organizačních složek státu a příspěvkových organizací s výjimkou pedagogických pracovníků regionálního školství kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, dále devítiprocentní snížení platů ústavních činitelů, státních zástupců a obdobných funkcí proti úrovni roku 2007, pětiprocentní snížení platů soudců proti úrovni roku 2007 a posílení platů pedagogických pracovníků regionálního školství z rozhodnutí vlády o 1,6 mld. Kč v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Uvedená opatření bylo možné vnímat nejen jako krok k zajištění rozpočtových úspor, ale v obecnější rovině též jako opatření směřující k zefektivnění státní správy. Správcům kapitol byla dána možnost, aby v rámci návrhu rozpočtu na rok 2011 v návaznosti na úsporná výdajová opatření (včetně snižování počtu funkčních míst v rámci organizačních změn a dalších opatření realizovaných v průběhu roku 2010), na růst rozsahu a náročnosti agend spojený s vlivem financování a spolufinancování evropských programů a novel zákonů diferencovaně posílili prostředky na platy, a to zejména ze zvýšených příjmů z rozpočtu Evropské unie a v rámci spolufinancování z ostatních běžných výdajů. Do rozpočtu byly rovněž zahrnuty dopady schválených rozpočtových opatření s charakterem trvalých vlivů, které přešly do základny pro stanovení platů a ostatních plateb za provedenou práci (ostatních osobních nákladů) a resorty požadované převody v rámci ostatních běžných výdajů.

Mimo podílu ze státního rozpočtu byly do rozpočtu rovněž zahrnuty prostředky na odměňování pro projekty a programy včetně technické asistence a operačních programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů a související jednorázové navýšení počtů zaměstnanců.

Uvedené a další vlivy jsou podrobně rozebrány v kapitole „Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře“.

Povinné pojistné placené zaměstnavatelem, tj. pojistné na sociální zabezpečení, příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na zdravotní pojištění, bylo rozpočtováno v návaznosti na plánované výši prostředků na platy.

Schválený rozpočet organizačních složek státu na rok 2011 předpokládal pokles výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné celkem proti upravenému rozpočtu roku 2010 o 9,8 %, resp. proti skutečnosti roku 2010 o 8,2 %, upravený rozpočet roku 2011 proti skutečnosti roku 2010 pak pokles o 7,4 %. **Celkem bylo čerpáno 89,6 mld. Kč** při meziročním poklesu o 8,3 % (o 8,1 mld. Kč), přičemž ve vztahu k rozpočtu po změnách bylo dosaženo úspory výdajů ve výši 827 mil. Kč (plnění rozpočtu na 99,1 %). Podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně snížil na 8,6 %, tj. o 0,9 procentního bodu.

Souhrnné údaje organizačních složek státu o rozpočtu, jeho změnách a čerpání jsou uvedeny v následující tabulce:

Tabulka č. 40: Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné (v mil. Kč)

VÝDAJE NA PLATY, OSTATNÍ PLATBY ZA PROVEDENOU PRÁCI A POJISTNÉ	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Rozdíl	Index 2011/2010
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)	7=(4:1)
Výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné celkem	97 679	89 716	90 446	89 618	99,1	-828	91,7
v tom:							
- platy	67 885	61 521	61 721	61 560	99,7	-161	90,7
- ostatní platby za provedenou práci	5 521	5 756	6 158	5 755	93,5	-403	104,2
- povinné pojistné placené zaměstnavatelem	24 250	22 422	22 542	22 276	98,8	-266	91,9
- odměny za užití duševního vlastnictví	8	7	7	8	114,3	1	100,0
- mzdové náhrady	15	10	18	19	105,6	1	126,7

Na platy a ostatní platby za provedenou práci bylo v roce 2011 vynaloženo celkem **67,3 mld. Kč**, tj. o 564 mil. Kč méně, než počítal rozpočet po změnách. Z toho **platby** dosáhly **61,6 mld. Kč** (99,7 % rozpočtu po změnách) při meziročním poklesu o 6,3 mld. Kč, tj. o 9,3 %. Schválený rozpočet výdajů na platy předpokládal proti skutečnosti roku 2010 snížení o 9,4 %, upravený rozpočet pak o 9,1 %. Ostatní platby za provedenou práci byly čerpány ve výši 5,8 mld. Kč (93,5 % rozpočtu po změnách) při meziročním nárůstu o 235 mil. Kč, tj. o 4,3 %. Z těchto prostředků bylo mj. zabezpečeno profinancování výdajů na technickou asistenci a programy financované z Evropské unie, odstupné v rámci organizačních změn, výdaje související se změnami ve státní správě výzkumu, vývoje a inovací, odchodné pro poslance a senátory související s konáním voleb v roce 2010 apod.

Výdaje na **povinné pojistné placené zaměstnavatelem** dosáhly **22,3 mld. Kč**, tj. 98,8 % rozpočtu po změnách. Meziročně se – v návaznosti na snížení platů - snížily o 2,0 mld. Kč, tj. o 8,1 %.

2.3.2. Neinvestiční nákupy a související výdaje

Neinvestiční nákupy a související výdaje představují základní výdaje organizačních složek státu jako jsou nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb pošt, telekomunikací, bankovních institucí, výdaje na opravy a udržování, cestovné a související výdaje. Jsou zde zahrnuty i úroky a ostatní finanční výdaje a výdaje na realizaci záruk.

Schválený rozpočet této skupiny výdajů ve výši 147,5 mld. Kč byl rozpočtovými opatřeními, realizovanými v průběhu roku, **snížen** v souhrnu o 1,5 mld. Kč na **146,0 mld. Kč**, když k pohybu došlo u všech položek – snížení se týkalo především nákupu služeb (o 2,0 mld. Kč) a výdajů na úroky, ostatní finanční výdaje (o 1,1 mld. Kč), v menší míře výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy (o 129 mil. Kč). Zvýšení bylo provedeno především u výdajů na nákup materiálu (o 969 mil. Kč), u výdajů na opravy a udržování (o 748 mil. Kč), na nákup vody, paliv a energie (o 158 mil. Kč), na programové vybavení (o 121 mil. Kč) a na cestovné (o 114 mil. Kč).

Schválený rozpočet, jeho změny a čerpání neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů, včetně porovnání s předchozím rokem, jsou zřejmé z následujícího přehledu:

Tabulka č. 41: Neinvestiční nákupy a související výdaje (v mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ NÁKUPY A SOUVISEJÍCÍ VÝDAJE	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Rozdíl	Index 2011/2010
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)	7=(4:1)
Neinvestiční nákupy a související výdaje celkem	118 646	147 516	145 997	123 384	84,5	-22 613	104,0
v tom:							
- nákup materiálu	9 626	6 666	7 635	7 440	97,4	-195	77,3
- úroky a ostatní finanční výdaje	48 786	73 006	71 898	55 676	77,4	-16 222	114,1
- nákup vody, paliv a energie	5 749	5 235	5 393	5 491	101,8	98	95,5
- nákup služeb	32 195	36 443	34 424	30 462	88,5	-3 962	94,6
- ostatní nákupy	9 286	7 174	7 787	7 749	99,5	-38	83,4
z toho: opravy a udržování	6 595	4 427	5 175	5 288	102,2	113	80,2
cestovné	1 220	1 104	1 218	1 081	88,8	-137	88,6
- poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry	4 744	11 444	11 441	9 728	85,0	-1 713	205,1
- související výdaje	8 260	7 548	7 419	6 838	92,2	-581	82,8

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje dosáhly v roce 2011 celkové výše **123,4 mld. Kč** a byly tak pod úrovní upraveného rozpočtu o 22,6 mld. Kč, tj. o 15,5 %. Úspory rozpočtu bylo dosaženo téměř u všech položek, nejvíce u položky „úroky a ostatní finanční výdaje“ (16,2 mld. Kč), u nákupu služeb (4,0 mld. Kč), u položky „poskytnuté

zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry“ (o 1,7 mld. Kč), u výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy (o 581 mil. Kč), u nákupu materiálu (o 195 mil. Kč) a u cestovního (o 137 mil. Kč). Na druhé straně rozpočet byl překročen u výdajů na opravy a udržování (o 113 mil. Kč) a u výdajů na nákup vody, paliv a energie (o 98 mil. Kč).

Dosažená úspora rozpočtu výdajů na neinvestiční nákupy a související výdaje (kromě úspory výdajů na úroky státního dluhu, jež má specifický charakter) byla ovlivněna omezením čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů organizačních složek státu ze strany vlády, resp. uložením povinnosti členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy používat nároky z nespotřebovaných výdajů pouze se souhlasem předsedy vlády (usnesení vlády ze dne 27.4.2011 č. 316). Meziročně neinvestiční nákupy a související výdaje vzrostly celkem o 4,7 mld. Kč, tj. o 4,0 %, což bylo ovlivněno nárůstem výdajů na úhradu úroků souvisejících se státním dluhem (o 6,9 mld. Kč, tj. o 14,1 %) a výdajů na poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry (o 5,0 mld. Kč). Na druhé straně meziročně klesly především výdaje na nákup materiálu (o 2,2 mld. Kč), služeb (o 1,7 mld. Kč), výdaje související s neinvestičními nákupy (o 1,4 mld. Kč) a výdaje na opravy a udržování (o 1,3 mld. Kč).

Podíl neinvestičních nákupů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu dosáhl 11,9 % a proti roku 2010 se zvýšil o 0,3 procentního bodu.

Výdaje na nákup materiálu ve výši **7,4 mld. Kč** byly čerpány na 97,4 % rozpočtu po změnách (úspora 195 mil. Kč) při meziročním poklesu o 2,2 mld. Kč (o 22,7 %). Tyto výdaje zabezpečují především vlastní činnost organizačních složek státu a patří sem takové položky jako např. výdaje na drobný hmotný dlouhodobý majetek (1,3 mld. Kč), na léky a zdravotnický materiál (1,0 mld. Kč), na potraviny (537 mil. Kč), prádlo, oděv a obuv (461 mil. Kč), na knihy, učební pomůcky, tisk (95 mil. Kč) a další položky. Podíl těchto výdajů na celkových běžných výdajích státního rozpočtu se meziročně snížil – z 0,94 % v roce 2010 na 0,72 % v roce 2011.

Úroky a ostatní finanční výdaje dosáhly výše **55,7 mld. Kč** a zůstaly pod úrovní upraveného rozpočtu o 16,2 mld. Kč, tj. o 22,6 %. Proti roku 2010 vzrostly o 6,9 mld. Kč, tj. o 14,1 %. Rozhodující objem těchto výdajů představují úroky na obsluhu státního dluhu, které jsou financovány prostřednictvím kapitoly Státní dluh a komentovány samostatně v sešitu E státního závěrečného účtu.

Výdaje na nákup vody, paliv a energie dosáhly celkem **5,5 mld. Kč** a byly tak o 98 mil. Kč vyšší než upravený rozpočet, což představovalo plnění na 101,8 %. Ve srovnání s předchozím rokem se snížily o 258 mil. Kč, tj. o 4,5 %. Největší položkou byly výdaje na elektrickou energii (1,8 mld. Kč), pohonné hmoty a maziva (1,6 mld. Kč), plyn (809 mil. Kč), teplo (629 mil. Kč) a studenou vodu (503 mil. Kč).

Výdaje na nákup služeb činily **30,5 mld. Kč** a upravený rozpočet byl čerpán na 88,5 %, tj. úspora dosáhla 4,0 mld. Kč. Meziročně tyto výdaje klesly o 1,7 mld. Kč, tj. o 5,4 %. Největší položku představovaly výdaje „nákup ostatních služeb“ (čerpání v částce 20,6 mld. Kč), ke kterým patří např. úhrady zdravotnickým zařízením za lékařské prohlídky osob nastupujících do ústavů sociální péče a za služby poskytované zdravotnickým nebo jiným specializovaným zařízením za zdravotní prohlídky dané zvláštním předpisem, příspěvek na stravování zaměstnanců v zařízení jiné organizace, nákup stravenek ve veřejném stravování, výdaje na úpravy počítačových programů (nepředstavují-li technické zhodnocení), na jazykové překlady, na mytí oken atd. Dále sem patří nájemné (3,7 mld. Kč), služby telekomunikací a radiokomunikací (2,0 mld. Kč), služby pošt (1,4 mld. Kč), konzultační, poradenské a právní služby (1,3 mld. Kč), služby školení a vzdělávání (750 mil. Kč), služby peněžních ústavů (529 mil. Kč), služby zpracování dat (166 mil. Kč) apod.

Výdaje na ostatní nákupy dosáhly **7,7 mld. Kč** a byly tak plněny na 99,5 % upraveného rozpočtu, meziročně klesly o 1,5 mld. Kč, tj. o 16,6 %. Z celkového objemu výdajů na ostatní nákupy připadlo nejvíce na výdaje na opravy a udržování, a to 5,3 mld. Kč (plnění na 102,2 % upraveného rozpočtu při meziročním poklesu o 1,3 mld. Kč, tj. o 19,8 %) a na cestovné (tuzemské i zahraniční), na které bylo vynaloženo celkem 1,1 mld. Kč, tj. o 139 mil. Kč (o 11,4 %) méně než v předchozím roce. Dále sem patří výdaje na programové vybavení (618 mil. Kč), na pohoštění a výdaje na ostatní nákupy jinde nezařazené, kterými jsou např. příspěvek na ošacení, náhrady chovatelům služebních psů, platby dálničních známek a poplatků, příspěvek na zkvalitnění stravy vlastním zaměstnancům apod.

Poskytnuté zálohy, jistiny, záruky a vládní úvěry byly v roce 2011 realizovány ve výši **9,7 mld. Kč**, když téměř celou částku představovaly **výdaje na realizaci záruk**. Z titulu poskytnutých státních záruk (podle rozpočtových pravidel) byla ze státního rozpočtu provedena především úhrada jistiny a úroků ve výši 7,2 mld. Kč na základě ručení podle zákona č. 77/2002 Sb., vyplývajících z emise dluhopisů s.o. Správa železniční dopravní cesty, z toho splatné úroky představovaly 203 mil. Kč. Jednalo se o splátky jistiny a úrokových kuponů z emitovaných dluhopisů, jejichž finančním manažérem je Komerční banka, a.s. Dále byly realizovány státní záruky za úvěry poskytnuté ve prospěch státní organizace Správa železniční dopravní cesty – celkem v částce 2,4 mld. Kč. Jednalo se o splátky jistin a úroků garantovaných úvěrů poskytnutých v minulých letech, když v roce 2011 nebyly poskytnuty žádné nové státní záruky. Z uvedené částky připadlo 2,3 mld. Kč na úhradu závazků ze splatných částí jistin a příslušenství úvěrů poskytnutých EIB na infrastrukturální projekty, kde jako finanční manažer a současně jako formální dlužník vystupuje ČMZRB. Došlo také k plnění státní záruky poskytnuté ve prospěch ČSOB podle Smlouvy a státní záruky, uzavřené v souvislosti s převzetím aktiv bývalé IPB, a k úhradě pohledávek Southfolk Holdingu Ltd. v celkové výši 132 mil. Kč v souladu s Dohodou o narovnání sporů mezi Holdingem, Českou konsolidační a O.D. Trading. Vláda svým usnesením ze dne 25. října 2011 č. 786 souhlasila s prominutím závazků s.o. Správa železniční dopravní cesty, vzniklých z realizace státních záruk za úvěry, včetně příslušenství, poskytnuté státní organizaci České dráhy, a z realizace státních záruk za ostatní závazky s.o. Správa železniční dopravní cesty související s řešením závazků s.o. České dráhy, a to ve výši 5,9 mld. Kč, což bylo promítnuto do bilance státních finančních aktiv a pasiv. Meziročně celkové výdaje na realizaci státních záruk vzrostly proti roku 2010 o 5,0 mld. Kč, tj. o 105,1 %. Podrobný komentář k výdajům souvisejícím se státem jištěnými závazky je uveden v sešitu D státního závěrečného účtu, části „Přehled o stavu a vývoji státních záruk“.

Výdaje související s neinvestičními nákupy dosáhly v roce 2011 výše **6,8 mld. Kč**, čerpány byly na 92,2 % upraveného rozpočtu (úspora 581 mil. Kč) a meziročně klesly o 1,4 mld. Kč, tj. o 17,2 %. Úspory rozpočtu bylo dosaženo především nižším čerpáním položky „Zaplacené sankce“ (rozpočet 557 mil. Kč, skutečnost 65 mil. Kč). Objemově nejvýznamnější položku představovaly poskytnuté neinvestiční příspěvky a náhrady, které byly čerpány ve výši 4,9 mld. Kč, což bylo o 179 mil. Kč méně než v předchozím roce. Za příspěvky a náhrady tohoto druhu se považují např. úhrady advokátům a notářům zastupujícím klienty ex offo, náhrady za náklady soudního řízení, náhrady za pracovní úrazy a bolestné, příspěvky poslaneckým a senátorským klubům, náhrady svědkům a přezvědným osobám (svědečné) apod. Náhrady a příspěvky související s výkonem ústavní funkce a funkce soudce (poskytované podle § 5 zákona č. 236/1995 Sb.) dosáhly 315 mil. Kč (téměř stejně jako v roce 2010) a náhrady zvýšených nákladů spojených s výkonem funkce v zahraničí 1,5 mld. Kč (meziroční pokles o 196 mil. Kč); tyto náhrady se vyplácejí pracovníkům zastupitelských úřadů a stálých misí a jejich rodinným příslušníkům (§ 3 nařízení vlády č. 62/1994 Sb.).

2.3.3. Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

Schválený státní rozpočet neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím na rok 2011 ve výši 6,6 mld. Kč počítal s jejich meziročním poklesem o 28,4 % (o 2,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti 2010 se snížením o 36,3 % (o 3,7 mld. Kč). V průběhu roku byl rozpočet navýšen u většiny dotčených kapitol celkem o 3,3 mld. Kč, nejvíce pak u kapitoly Ministerstvo práce a sociálních věcí – téměř o 2,5 mld. Kč. **Čerpáno** bylo celkem **10,5 mld. Kč**, tj. o 5,4 % více než stanovil rozpočet po změnách (o 534,2 mil. Kč), při meziročním růstu o 1,2 % (o 120,8 mil. Kč). Z celku 89,8 % (9,4 mld. Kč) představovaly neinvestiční transfery těmto typům organizací z kapitol Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo kultury a Všeobecná pokladní správa.

Čerpání neinvestičních transferů neziskovým a podobným organizacím v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 42: Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím (v mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY NEZISKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2010	Státní rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Index 2011/2010	Rozdíl 2011-2010
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím celkem	10 332	6 584	9 919	10 453	105,4	101,2	121
v tom							
obecně prospěšným společnostem	949	325	969	981	101,3	103,4	32
z toho:							0
Ministerstvo práce a sociálních věcí	485	66	478	494	103,5	101,9	9
Ministerstvo zahraničních věcí	81	77	147	142	96,3	174,2	60
Ministerstvo pro místní rozvoj	121	110	110	108	98,5	89,6	-13
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	119	22	100	93	92,7	78,1	-26
občanským sdružením	4 146	2 273	3 923	4 247	108,3	102,5	102
z toho:							
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 649	214	1 387	1 648	118,9	100,0	-1
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 491	1 112	1 542	1 568	101,7	105,2	78
Všeobecná pokladní správa	309	285	313	311	99,6	100,9	3
Ministerstvo kultury	153	270	172	170	98,6	111,2	17
Úřad vlády ČR	102	93	103	102	99,5	100,0	0
Ministerstvo životního prostředí	79	36	64	117	181,6	146,9	37
církvím a náboženským společnostem	3 625	2 790	3 663	3 712	101,3	102,4	87
z toho:							
Ministerstvo kultury	1 633	1 586	1 707	1 716	100,5	105,0	82
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 031	1 017	1 058	1 100	104,1	106,7	69
Ministerstvo práce a sociálních věcí	898	105	805	829	103,0	92,3	-69
politickým stranám a hnutím (VPS)	1 013	496	496	491	99,0	48,5	-522
společnostem vlastníků jednotek	5	0	5	5	90,7	105,8	0
z toho:							
Ministerstvo pro místní rozvoj	4	0	5	4	89,4	110,7	0
ostatním neziskovým apod. organizacím	595	700	863	1 016	117,8	170,8	421
z toho:							
Ministerstvo práce a sociálních věcí	268	188	451	543	120,4	202,7	275
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	224	507	317	313	98,6	139,4	89

Neinvestiční transfery obecně prospěšným společnostem

Neinvestiční transfery obecně prospěšným společnostem dosáhly celkem **981,4 mil. Kč**, tj. o 1,3 % (o 12,8 mil. Kč) více proti rozpočtu po změnách, resp. schválenému rozpočtu navýšenému o 644,0 mil. Kč. Meziročně se tyto transfery zvýšily o 3,4 % (o 32,4 mil. Kč).

Z celku 50,4 % vyplatila kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, a to **494,4 mil. Kč**, z toho na služby sociální péče 204,3 mil. Kč, na služby sociální prevence 55,9 mil. Kč, na aktivní politiku zaměstnanosti 31,1 mil. Kč, na projekty výzkumu, vývoje a inovací 1,1 mil. Kč, na dotace pro rodinu 4,7 mil. Kč, na sociální poradenství 18,6 mil. Kč, na sociální rehabilitace a na ostatní sociální péči a pomoc 25,2 mil. Kč. Na financování společných

programů ČR a EU bylo uvolněno 153,6 mil. Kč a na Integrovaný program v oblastech intervence zaměstnanosti a sociálních služeb 129 tis. Kč.

Ministerstvo zahraničních věcí uvolnilo celkem **141,7 mil. Kč**, z toho na rozvojovou zahraniční spolupráci 89,0 mil. Kč, humanitární pomoc 13,1 mil. Kč, na transformační spolupráci 25,4 mil. Kč a na zahraniční službu 14,2 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** vyplatila **108,3 mil. Kč**, z toho dotace Horské službě činila 99,0 mil. Kč, dále byly vyplaceny dotace na podporu výzkumu, vývoje a inovací a dotace na společné programy ČR a EU spolufinancované z rozpočtu EU.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvolnilo obecně prospěšným společnostem celkem **93,1 mil. Kč**, z toho 66,8 mil. Kč na projekty spolufinancované v rámci operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost (včetně 744 tis. Kč souvisejících s podporou výzkumu a vývoje), 1,8 mil. Kč na projekty v rámci Programu podpory vzdělávání národnostních menšin a multikulturní výchovy, v oblasti využití volného času dětí byly poskytnuty dotace ve výši 650 tis. Kč, na projekty vzdělávacích akcí k integraci Romů 354 tis. Kč, na projekty protidrogové prevence 1,4 mil. Kč. Úspěšní řešitelé projektů výzkumu a vývoje získali 22,1 mil. Kč.

Ministerstvo kultury uvolnilo **78,5 mil. Kč** – největší objem prostředků byl poskytnut obecně prospěšným společnostem v rámci výdajů na programy Kulturní aktivity a Program podpory významných a mimořádných kulturních akcí.

Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** vyplatila obecně prospěšným společnostem **20,3 mil. Kč**, z toho na účelovou podporu projektů výzkumu, vývoje a inovací 8,3 mil. Kč, na program Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny téměř 10,0 mil. Kč, na projekty realizované v rámci Hlavních oblastí státní dotační politiky 1,5 mil. Kč, zoologickým zahradám bylo poskytnuto 384 tis. Kč, atd.

Kapitola **Úřad vlády ČR** poskytla obecně prospěšným společnostem **18,5 mil. Kč**, z toho na prevenci před drogami připadlo 17,1 mil. Kč, na prevenci sociálního vyloučení a odstraňování jeho důsledků 1,1 mil. Kč a na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků 300 tis. Kč.

Grantová agentura ČR převedla obecně prospěšným společnostem **8,5 mil. Kč** účelových prostředků, které byly přiděleny na základě výsledků veřejných soutěží na podporu výzkumu, vývoje a inovací.

Ministerstvo zdravotnictví poskytlo celkem **5,0 mil. Kč**, z toho na protidrogovou problematiku téměř 1,1 mil. Kč, na Program Péče o děti a dorost 3,7 mil. Kč, na Program vyrovnaných příležitostí pro zdravotně postižené 110 tis. Kč, atd.

Kapitola **Ministerstvo průmyslu a obchodu** uvolnila celkem **4,2 mil. Kč**, z toho 1,8 mil. Kč v rámci programu úspory energií, 573 tis. Kč v rámci programu podpory výzkumu, vývoje a inovací a obecně prospěšné společnosti Český institut pro akreditaci na podporu mezinárodní spolupráce v oblasti akreditace 1,8 mil. Kč.

Další kapitoly, které převedly neinvestiční prostředky obecně prospěšným společnostem, byly Ministerstvo vnitra 4,0 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství 2,5 mil. Kč, Všeobecná pokladní správa 1,8 mil. Kč, Ministerstvo obrany 370 tis. Kč a Ministerstvo spravedlnosti 247 tis. Kč.

Neinvestiční transfery občanským sdružením

V roce 2011 bylo občanským sdružením ze státního rozpočtu poskytnuto celkem **4 247,3 mil. Kč**, tj. 40,6 % neinvestičních prostředků určených neziskovým a podobným organizacím

celkem. Plněno bylo o 8,3 % (o 324,7 mil. Kč) více, než stanovil rozpočet navýšený o 1 649,4 mil. Kč, při meziročním růstu o 2,5 % (o 101,6 mil. Kč).

Z celku nejvíce přijala občanská sdružení od kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí 1 648,40 mil. Kč**, z toho na služby sociální péče připadlo 399,5 mil. Kč, na služby sociální prevence 335,0 mil. Kč, na sociální poradenství bylo poskytnuto 104,6 mil. Kč, na sociální rehabilitace a ostatní sociální péči a pomoc 67,3 mil. Kč a na dotace pro rodinu 93,0 mil. Kč. Na projekty vývoje a výzkumu bylo občanským sdružením uvolněno 545 tis. Kč. Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti činily 109,3 mil. Kč, na komunitární program Progress 628 tis. Kč a na Integrovaný program v oblastech intervence zaměstnanosti a sociálních služeb 118 tis. Kč.

Druhou kapitolou státního rozpočtu, která občanským sdružením poskytla nejvíce prostředků, byla kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, a to **1 568,4 mil. Kč**. Z toho na sportovní reprezentaci 809,6 mil. Kč a na tělovýchovnou činnost 297,3 mil. Kč. Dotace na státní sportovní reprezentaci byly poskytnuty 80 sportovním svazům a 7 občanským sdružením, které zajišťují státní sportovní reprezentaci včetně univerzitního sportu a akademického technického sportu, zdravotně postižených sportovců, dále České obci sokolské a Českému olympijskému výboru. V oblasti využití volného času dětí bylo uvolněno 159,7 mil. Kč, na projekty programu prevence kriminality 3,0 mil. Kč, na projekty protidrogové prevence 5,9 mil. Kč, na projekty Programu podpory vzdělávání národnostních menšin a multikulturní výchovy 7,8 mil. Kč, na projekty Programu integrace romské komunity 7,2 mil. Kč, na projekty podpory integrace cizinců 1,3 mil. Kč. Na projekty spolufinancované v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost (včetně 4,9 mil. Kč souvisejících s podporou výzkumu a vývoje) bylo vydáno 242,6 mil. Kč. Úspěšní řešitelé projektů výzkumu a vývoje získali dalších 28,8 mil. Kč.

Kapitola **Všeobecná pokladní správa** uvolnila celkem **311,5 mil. Kč**, z toho 85 občanským sdružením v oblasti sportu a tělovýchovy 278,8 mil. Kč, dále např. Českému svazu bojovníků za svobodu 6,3 mil. Kč, Konfederaci politických vězňů 6,7 mil. Kč, Masarykovu demokratickému hnutí 1,5 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery občanským sdružením z kapitoly **Ministerstvo kultury** dosáhly celkem **169,8 mil. Kč**, z toho největší objem prostředků byl poskytnut v rámci výdajů na programy Kulturní aktivity (89,0 mil. Kč), Program podpory významných a mimořádných kulturních akcí (33,7 mil. Kč) a Program rozšiřování a přijímání informací v jazycích národnostních menšin (27,9 mil. Kč). Dále byly poskytnuty prostředky např. na programy Podpora kulturních aktivit národnostních menšin (8,3 mil. Kč), Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností (3,2 mil. Kč), Havárie střech památek (2,8 mil. Kč), Program záchrany architektonického dědictví (2,8 mil. Kč), Podpora projektů integrace příslušníků romské komunity (1,0 mil. Kč), atd. V rámci podpory výzkumu, vývoje a inovací bylo poskytnuto 584 tis. Kč.

Ministerstvo životního prostředí poskytlo občanským sdružením **116,6 mil. Kč**, z toho 16,2 mil. Kč na projekty realizované v rámci Hlavních oblastí státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím (NNO) zaměřených zejména na problematiku změny klimatu, ochrany přírody a biologické rozmanitosti, životní prostředí a vlivy na lidské zdraví, zpracování odpadů, atd., na programy Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny 72,2 mil. Kč, Péče o krajinu 19,8 mil. Kč, Podpora obnovy přirozených funkcí krajiny 1,2 mil. Kč, dále 2,2 mil. Kč připadlo na dotace NNO na koordinační projekty v ochraně přírody a krajiny, 795 tis. Kč bylo využito v rámci programu finančních mechanismů EHP/Norsko, atd.

Úřad vlády ČR uvolnil občanským sdružením celkem **103,0 mil. Kč**, z toho na protidrogovou politiku 64,8 mil. Kč, na podporu veřejných aktivit zdravotně postižených

21,7 mil. Kč, na předcházení sociálního vyloučení a odstraňování jeho důsledků 15,0 mil. Kč a na Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků 845 tis. Kč.

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** převedla občanským sdružením v roce 2011 celkem **62,4 mil. Kč**, z toho v rámci Programu Grantová podpora NNO 49,3 mil. Kč, dále uvolnila na Program vyrovnaných příležitostí pro zdravotně postižené 5,9 mil. Kč, na protidrogovou politiku 3,4 mil. Kč, na prevenci HIV/AIDS 1,6 mil. Kč, na Národní program zdraví 415 tis. Kč, na národní akční plány a strategie 700 tis. Kč, na péči o děti a dorost 280 tis. Kč, na výzkum, vývoj a inovace 680 tis. Kč, atd..

Kapitola **Ministerstvo vnitra** poskytla **59,8 mil. Kč** na zajištění bydlení a zaměstnání pro azylyanty, dobrovolnickou službu, prevenci kriminality, na boj proti korupci, na požární ochranu, na integrovaný záchranný systém, atd.

Kapitola **Ministerstvo zahraničních věcí** poskytla celkem **59,4 mil. Kč**, z toho na zahraniční rozvojovou spolupráci 29,1 mil. Kč, humanitární pomoc 6,2 mil. Kč, transformační spolupráci 16,4 mil. Kč a zahraniční službu 7,8 mil. Kč.

Z kapitoly **Ministerstvo zemědělství** čerpala občanská sdružení **54,1 mil. Kč**, z celku na zemědělskou a potravinářskou činnost připadlo 29,8 mil. Kč (z toho např. 20,0 mil. Kč Českému svazu včelařů, 4,6 mil. Kč Českému rybářskému svazu, 2,0 mil. Kč Českému svazu chovatelů a 2,1 mil. Kč, atd.), na záležitosti lesního hospodářství 5,6 mil. Kč (z toho pro Českomoravskou mysliveckou jednotu 5,0 mil. Kč), na programy zdravotně postiženým bylo poskytnuto 4,1 mil. Kč, z toho občanským sdružením POMOC, Týn nad Vltavou 1,8 mil. Kč a Sdružení NERATOV, Neratov v Orlických horách téměř 2,3 mil. Kč. Další prostředky byly poskytnuty v rámci podpor agrokompexu, vodního hospodářství, na projekty výzkumu a vývoje, na odstraňování následků povodní, na společné programy EU a ČR, atd.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla občanským sdružením celkem **41,7 mil. Kč**. Celkem 40 občanským sdružením bylo převedeno 28,9 mil. Kč, např. Klub českých turistů obdržel 7,7 mil. Kč, Sdružení nájemníků ČR 4,1 mil. Kč, NIPI – Národní institut pro integraci osob s omezenou schopností pohybu a orientace ČR 1,5 mil. Kč, Národní rada osob se zdravotním postižením ČR téměř 1,2 mil. Kč, Sdružení bytových družstev a společenství vlastníků 1,2 mil. Kč, atd. Další prostředky byly určeny na podporu výzkumu, vývoje a inovací (3,0 mil. Kč) a na společné programy ČR a EU (9,7 mil. Kč).

Z kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** bylo občanským sdružením převedeno **19,4 mil. Kč**, z toho 15,0 mil. Kč na 10 projektů pro šest občanských sdružení působících v oblasti ochrany spotřebitele, 4,4 mil. Kč v rámci programu úspory energií zejména na poradenskou činnost, na pořádání konferencí a odborných seminářů v oblasti energetiky, na publikace, apod.

Ministerstvo obrany převedlo ze svého rozpočtu **17,7 mil. Kč** sedmi občanským sdružením, z toho 15,3 mil. Kč Československé obci legionářské, 700 tis. Kč Svazu pomocných technických praporů ČR PTP, 700 tis. Kč občanskému sdružení DROPTONE Prostějov, 132 tis. Kč Unii armádních sportovních klubů ČR, atd.

Ministerstvo dopravy poskytlo **7,9 mil. Kč** občanským sdružením v oblasti civilního letectví, z toho Letecké amatérské asociaci ČR 6,6 mil. Kč a Aeroklubu 1,3 mil. Kč, která jsou podle zákona č. 49/1997 Sb. pověřena ověřováním letové způsobilosti sportovních létajících zařízení, způsobilosti jejich uživatelů vč. evidence a vydávání příslušných dokladů, apod.

Kapitola **Ministerstvo spravedlnosti** převedla občanským sdružením **1,5 mil. Kč**, z toho na protidrogovou politiku ve věznicích 884 tis. Kč a na probační programy pro mladistvé delikventy 633 tis. Kč.

Neinvestiční prostředky občanským sdružením poskytly i další kapitoly státního rozpočtu - Akademie věd ČR 6,3 mil. Kč a Státní ústav jaderné bezpečnosti 4 tis. Kč.

Neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem

Církvím a náboženským společnostem bylo v roce 2011 ze státního rozpočtu **uvolněno celkem 3 712,0 mil. Kč**, tj. 101,1 % rozpočtu po změnách (překročení o 48,6 mil. Kč), při meziročním růstu o 2,4 % (o 101,6 mil. Kč). Z celku 98,2 % představovaly výdaje kapitol Ministerstvo kultury, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo práce a sociálních věcí.

V kapitole **Ministerstvo kultury** dosáhly neinvestiční transfery církvím a náboženským společnostem v roce 2011 celkem **1 715,5 mil. Kč**, tj. 46,2 % celkových výdajů v této oblasti. Z celku výdaje na činnost registrovaných církví a náboženských společností činily 1 475,1 mil. Kč, z toho platy duchovních vč. pojistného 1 348,0 mil. Kč a výdaje na provozní náklady 74,7 mil. Kč. Na opravu církevního majetku bylo vyplaceno 22,0 mil. Kč a na program Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny církví a náboženských společností 30,4 mil. Kč.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy uvolnilo celkem **1 100,4 mil. Kč**. Tato kapitola zabezpečuje zejména finanční prostředky školám a školským zařízením, jejichž zřizovateli jsou církve nebo náboženské společnosti registrované podle zákona č. 3/2002 Sb. v platném znění; financována jsou školská zařízení a školy různého charakteru, od škol mateřských, přes základní, speciální, střední a vyšší odborné až po střediska mládeže. V roce 2011 působilo v ČR 123 církevních škol, předškolních a školských zařízení, kterým bylo poskytnuto celkem 991,8 mil. Kč. Dále na využití volného času mládeže bylo poskytnuto 51,5 mil. Kč, na rozvojové programy 38,2 mil. Kč, na projekty protidrogové prevence 751 tis. Kč, na prevenci proti kriminalitě 612 tis. Kč a na projekt „Šablony“ v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 14,3 mil. Kč.

Neinvestiční dotace církvím a náboženským společnostem v rámci kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí** byly vykázány v celkové výši **829,3 mil. Kč**, z toho bylo určeno 594,2 mil. Kč na služby sociální péče, 104,8 mil. Kč na sociální prevenci, 27,8 mil. Kč na sociální poradenství, 11,8 mil. Kč na podporu rodiny, 4,8 mil. Kč na sociální rehabilitace a ostatní péči a pomoc. Na aktivní politiku zaměstnanosti bylo uvolněno 26,7 mil. Kč, na společné programy ČR a EU 59,2 mil. Kč, atd.

Ministerstvo zahraničních věcí poskytlo církvím a náboženským společnostem **43,3 mil. Kč** na zahraniční rozvojovou spolupráci téměř 29,5 mil. Kč, humanitární pomoc (10,3 mil. Kč) a transformační spolupráci (3,6 mil. Kč).

Další prostředky poskytly kapitoly: Úřad vlády 7,2 mil. Kč pro Evropskou chartu regionálních či menšinových jazyků, Ministerstvo pro místní rozvoj 4,0 mil. Kč v rámci společných programů EU a ČR, Ministerstvo životního prostředí 741 tis. Kč, z toho na program Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny 394 tis. Kč a 102 tis. Kč na program Podpora udržitelného využívání zdrojů energie, Ministerstvo zdravotnictví 470 tis. Kč, z toho na Program vyrovnaných příležitostí pro zdravotně postižené téměř 150 tis. Kč a na protidrogovou politiku 321 tis. Kč, Ministerstvo spravedlnosti 248 tis. Kč na probační programy pro mladistvé delikventy, Ministerstvo obrany 180 tis. Kč pro Židovskou obec v Praze, Ministerstvo vnitra 9,3 mil. Kč a Všeobecná pokladní správa 1,3 mil. Kč

Příspěvek politickým stranám a politickým hnutím

Ministerstvo financí prostřednictvím kapitoly Všeobecná pokladní správa **vyplatilo** podle zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, v roce 2011 politickým stranám a politickým hnutím (dále jen strany a hnutí) celkem **491,5 mil. Kč**.

Tabulka č. 43: Příspěvky politickým stranám a politickým hnutím (v tis. Kč)

politická strana/politické hnutí	stálý příspěvek	příspěvek na mandát				příspěvek na činnost		
		poslanci	senátoři	kraj. zast.	zast.hlm.Prahy	2011*)	2010**)	celkem
ALTERNATIVA	0	0	0	1 188	0	1 188	0	1 188
ČSSD	10 000	47 880	34 984	66 500	3 325	162 689	0	162 689
Doktoři (za uzdravení společnosti)	0	0	0	950	0	950	0	950
HNUTÍ NEZÁVISLÝCH ZA HARMONICKÝ ROZVOJ OBCÍ A MĚST	0	0	0	238	0	238	0	238
KDU - ČSL	8 800	0	5 130	13 300	0	27 230	0	27 230
KSČM	10 000	22 230	1 710	27 075	713	61 728	0	61 728
ODS	10 000	45 315	21 375	42 750	4 750	124 190	0	124 190
Severočeši.cz	0	0	1 710	1 900	0	3 610	0	3 610
STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ	0	0	1 710	1 663	0	3 373	2 875	6 248
Starostové pro Liberecký kraj	0	0	0	1 663	0	1 663	0	1 663
Strana Práv Občanů ZEMANO VCI	8 800	0	0	0	0	8 800	0	8 800
Strana pro otevřenou společnost	0	0	855	713	0	1 568	0	1 568
Suverenita - Strana zdravého rozumu	7 400	0	0	0	0	7 400	0	7 400
TOP 09	10 000	35 055	855	0	6 175	52 085	0	52 085
US - DEU	0	0	0	0	0	0	375	375
Věci veřejné	10 000	20 520	0	0	0	30 520	0	30 520
Zlínské hnutí nezávislých	0	0	0	475	0	475	500	975
Celkem	75 000	171 000	68 329	158 413	14 963	487 704	3 750	491 454

Z celku na příspěvek na činnost politických stran a politických hnutí za rok 2011 bylo vyplaceno 487,7 mil. Kč - na stálý příspěvek připadlo 75,0 mil. Kč, na příspěvek na mandát celkem 412,7 mil. Kč (na mandát poslanců 171,0 mil. Kč, senátorů 68,3 mil. Kč, krajských zastupitelů 158,4 mil. Kč a na mandát zastupitelů hl. m. Prahy téměř 15,0 mil. Kč). Stálý příspěvek činí ročně 6 000 tis. Kč pro stranu a hnutí, které získaly v posledních volbách do Poslanecké sněmovny 3 % hlasů. Za každých dalších 0,1 % hlasů obdrží strana a hnutí ročně 200 tis. Kč; obdrží-li strana a hnutí více než 5 % hlasů, příspěvek se nezvyšuje. V roce 2011 příspěvek na mandát poslance a senátora činil ročně 855 tis. Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hl.m. Prahy 237,5 tis. Kč. Meziročně se příspěvek na činnost stran a hnutí snížil o 4,2 % (o 21,4 mil. Kč), nižší čerpání proti roku 2010 bylo dáno zejména tím, že rok 2011 nebyl rokem volebním. V roce 2010, kdy se konaly volby do Poslanecké sněmovny, obdržela strana a hnutí příspěvek propočtený z výsledků voleb toho volební období, jehož výše byla pro ně výhodnější. V roce 2010 činil příspěvek na mandát poslance nebo senátora ročně 900 tis. Kč a na mandát člena zastupitelstva kraje a člena zastupitelstva hlavního města Prahy 250 tis. Kč. Dále byl vyplacen Politickému hnutí STAROSTOVÉ A NEZÁVISLÍ, politické straně Unie svobody - Demokratická unie a Zlínskému hnutí nezávislých příspěvek na činnost za rok 2010 v celkové výši 3 750 tis. Kč, a to na základě zjištění Poslanecké sněmovny, že jimi doplněné výroční finanční zprávy za rok 2009 jsou úplně - tím byla splněna podmínka pro výplatu příspěvku na činnost podle § 20a odst. 3 písm. a) výše uvedeného zákona.

Neinvestiční transfery společenstvím vlastníků jednotek

Společenství vlastníků jednotek získala v roce 2011 celkem **4,8 mil. Kč**, tj. 90,7 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 5,8 % (o 262 tis. Kč). Z celku kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj poskytla 4,1 mil. Kč na podporu oprav domovních olověných trubek a kapitola Ministerstvo kultury použila 670 tis. Kč v oblasti památkové péče.

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím

Ostatní neinvestiční transfery neziskovým a podobným organizacím, tj. organizacím, které nejsou zařaditelné pod některé z předchozích, např. nadacím, tuzemským svazům a spolkům apod., byly vykázány v celkové částce **1 015,9 mil. Kč**, tj. o 17,8 % (o 153,3 mil. Kč) více než stanovil rozpočet po změnách, resp. schválený rozpočet navýšený o 162,7 mil. Kč. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 70,8 % (o 421,1 mil. Kč).

Např. kapitolami Ministerstvo práce a sociálních věcí bylo uvolněno 543,4 mil. Kč, z toho 538 mil. Kč na společné programy ČR a EU a 5,5 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti; Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 313,0 mil. Kč, z toho na řešení projektů výzkumu, vývoje a inovací 293,9 mil. Kč; Grantová agentura ČR 3,8 mil. Kč účelových prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací; Ministerstvo průmyslu a obchodu 56,6 mil. Kč, z toho na podporu výzkumu, vývoje a inovací v rámci OP Podnikání a inovace 55,6 mil. Kč a dvěma společnostem na pořádání kurzů a seminářů v oblasti energetiky a vydávání publikací, příruček a informačních materiálů v oblasti úspor energie 980 tis. Kč; Ministerstvo kultury 26,0 mil. Kč zejména v rámci Programu podpory významných a mimořádných kulturních akcí a v oblasti památkové péče; Ministerstvo pro místní rozvoj 16,0 mil. Kč, z toho 13,2 mil. Kč v rámci společných programů EU a ČR, dále na dotaci pro Svaz měst a obcí 2,0 mil. Kč a 400 tis. Kč pro Národní síť zdravých měst; Ministerstvo zahraničních věcí 2,4 mil. Kč, z toho 1,6 mil. Kč na transformační spolupráci, Ministerstvo vnitra 11,3 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství 40,2 mil. Kč, Ministerstvo zdravotnictví 2,8 mil. Kč, atd.

2.3.4. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně

Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně představují zejména transfery státním fondům a fondům sociálního a zdravotního pojištění.

Tabulka č. 44: Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (v mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚSTŘEDNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2010	Státní rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Index 2011/2010	Rozdíl 2011-2010
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně celkem	89 769	95 845	91 835	82 429	89,8	91,8	-7 340
z toho:							
- neinvestiční transfery státním fondům	36 880	42 556	38 537	29 544	76,7	80,1	-7 336
z toho: SZIF (MZe)	30 505	42 496	37 719	28 060	74,4	92,0	-2 445
SFDI (MD)	6 160	60	673	1 313	195,0	21,3	-4 847
- transfery fondům soc. a zdrav. pojištění	52 714	53 013	53 013	52 733	99,5	100,0	20
z toho: platby státu za st. pojištění	52 700	52 997	52 997	52 717	99,5	100,0	18

Neinvestiční transfery státním fondům

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 byly neinvestiční transfery státním fondům zahrnuty v částce 42,6 mld. Kč, proti schválenému rozpočtu roku 2010 i proti skutečnosti roku 2010 se měly zvýšit o 15,4 % (o 5,7 mld. Kč). Z celku 99,9 % (tj. téměř 42,5 mld. Kč rozpočtovaných prostředků) připadlo na Státní zemědělský intervenční fond (SZIF); pro Státní fond dopravní infrastruktury (SFDI) bylo vyčleněno 60,3 mil. Kč neinvestičních prostředků. Rozpočet byl v průběhu roku snížen celkem o 4,0 mld. Kč; do rozpočtu kapitálových výdajů pro SZIF byly převedeny 4,8 mld. Kč, zvýšen byl rozpočet neinvestičních transferů určených SFDI téměř o 613,0 mil. Kč; dále byl stanoven rozpočet pro příslušné státní fondy v kapitolách Ministerstvo životního prostředí, Ministerstvo pro místní rozvoj a Ministerstvo vnitra v celkové výši 144,9 mil. Kč. Státním fondům bylo **převeden** celkem **29,5 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 76,7 % rozpočtu po změnách (úspora 9,0 mld. Kč) při meziročním poklesu o 19,9 % (o 7,3 mld. Kč).

Ministerstvo zemědělství převedlo **Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu** celkem **28,1 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 74,4 % rozpočtu po změnách (úspora 9,7 mld. Kč) při meziročním poklesu o 8,0 % (o 2,4 mld. Kč). Dotace na činnost SZIF činily 1,4 mld. Kč, z toho téměř 1,3 mld. Kč správní výdaje a 117,0 mil. Kč výdaje na marketingovou činnost. Zbývající neinvestiční prostředky byly určeny na financování Společné zemědělské politiky¹⁸, na kterou bylo v roce 2011 vynaloženo vč. investičních prostředků celkem 32,6 mld. Kč.

Ministerstvo dopravy poskytlo neinvestiční prostředky **Státnímu fondu dopravní infrastruktury** ve výši **1,3 mld. Kč**, v tom bylo zahrnuto 297,1 mil. Kč z nároků z nespotebovaných výdajů v minulých letech. Z celku představovaly neinvestiční prostředky v rámci OP Doprava (6,9 mil. Kč), úvěrové prostředky EIB (318 tis. Kč), dluhopisový program na úhradu škod způsobených povodněmi v roce 2009 (18,0 mil. Kč) a prostředky na odstranění škod po povodních v Libereckém a Ústeckém kraji (271,9 mil. Kč). Povolené překročení rozpočtu činilo 396,3 mil. Kč, které byly použity na dluhopisový program na úhradu škod způsobených povodněmi v roce 2010. Opravy na dopravní infrastrukturu ve vlastnictví státu si vyžádaly 499,4 mil. Kč a opravy na silnicích I. třídy 120,0 mil. Kč. Kromě toho bylo na SFDI převedeno 33,7 mld. Kč investičních prostředků.

Kapitola **Ministerstvo životního prostředí** převedla **Státnímu fondu životního prostředí** celkem **136,8 mil. Kč** neinvestičních prostředků, vč. prostředků z nároků z nespotebovaných výdajů v minulých letech; v rámci programu 115 150 Technická asistence na akce zajišťující kvalitní výkonnou strukturu pro OP Životní prostředí (zejména dokumentace, propagaci a komunikaci). Převod investičních prostředků činil 13,8 mil. Kč.

Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo dotaci **33,0 mil. Kč Státnímu fondu rozvoje bydlení** na pokračování realizace programu podpory rekonstrukce bytových domů formou státních příspěvků ke splácení úroků.

Ministerstvo vnitra uvolnilo celkem **1,2 mil. Kč**, z toho Státnímu fondu životního prostředí 626 tis. Kč na projekt Optimální řízení interních a externích procesů a 390 tis. Kč na projekt Nastavení systému řízení a rozvoje lidských zdrojů, dále Státnímu fondu dopravní infrastruktury tato kapitola převedla 183 tis. Kč na projekt ETIK (na tento projekt byly Ministerstvu vnitra převedeny rozpočtové prostředky ve výši 13,5 mil. Kč z kapitoly Ministerstvo dopravy). Všechny prostředky byly čerpány z nároků z nespotebovaných výdajů v minulých letech.

Neinvestiční transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění

Transfery fondům sociálního a zdravotního pojištění představují především **platby státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel** (nevýdělečně činné osoby uvedené v zákoně č. 48/1997 Sb. v platném znění). Státní rozpočet 53,0 mld. Kč předpokládal meziroční nárůst této platby za tzv. státní pojištěnce o 1,7 % (o 898,0 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti 2010 pak o 0,6 % (o 297,7 mil. Kč). Za leden až prosinec 2011 bylo za státní pojištěnce **převedeno** na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění celkem **52,7 mld. Kč**, tj. 99,5 % rozpočtu při úspoře 280,1 mil. Kč. Ve srovnání s rokem 2010 byla vyplacena přibližně stejná částka (meziroční zvýšení výdajů o 0,3 %, tj. o 17,5 mil. Kč). Platby v průběhu roku probíhaly rovnoměrně, žádná nebyla předsunuta. Podrobněji uvedeno v části Zprávy týkající se sociálních výdajů.

Do této skupiny výdajů jsou také zahrnuty prostředky poskytované z rozpočtu Ministerstva obrany Vojenské zdravotní pojišťovně. Fondu zprostředkování úhrady zdravotní péče a Fondu pro úhradu preventivní péče, zřízeným podle vyhlášky č. 41/2000 Sb., bylo v roce 2011

¹⁸ Podrobné údaje o Společné zemědělské politice jsou uvedeny v části VI.2. Zprávy.

uvolněno 16,0 mil. Kč při meziročním růstu o 14,3 % (o 2,0 mil. Kč); plněno bylo do výše rozpočtu. Uvedené fondy slouží ke zprostředkování úhrady zdravotní a preventivní péče pro vojáky v činné službě.

2.3.5. Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně

Schválený rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně 126,2 mld. Kč předpokládal meziroční pokles výdajů o 0,3 % (o 443,7 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu 2010 a o 4,7 % (o 6,2 mld. Kč) proti skutečnosti 2010 a na běžných výdajích státního rozpočtu na rok 2011 se podílel 11,6 %. V průběhu roku byl rozpočet navýšen u tzv. účelových transferů celkem o 7,4 mld. Kč, z toho největší podíl (98,4 %) připadl kapitolám Ministerstvo práce a sociálních věcí (téměř 2,1 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (3,7 mld. Kč) a Ministerstvo pro místní rozvoj (1,5 mld. Kč), u regionálních rad regionů soudržnosti naopak došlo ke snížení rozpočtu o 105,5 mil. Kč. **Převedeno** územním rozpočtům bylo celkem **132,3 mld. Kč**, tj. 12,8 % neinvestičních prostředků čerpaných ze státního rozpočtu v roce 2011. Plněno bylo na 99,1 % rozpočtu po změnách (úspora 1,2 mld. Kč), v porovnání s rokem 2010 se výdaje snížily o 0,1 % (o 109,8 mil. Kč). Z celku obcím připadlo 51,3 mld. Kč a krajům 80,6 mld. Kč.

Tabulka č. 45: Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně (v mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY VEŘEJNÝM ROZPOČTŮM ÚZEMNÍ ÚROVNĚ	Skutečnost 2010	Státní rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v % 5=(4:3)	Index 2011/2010 6=(4:1)	Rozdíl 2011-2010 7=(4-1)
		schválený	po změnách				
		1	2				
Neinvestiční transfery veřejným rozpočtům územní úrovně celkem	132 399	126 209	133 529	132 289	99,1	99,9	-110
z toho:							
obcím	54 094	47 105	50 656	51 333	101,3	94,9	-2 761
v tom:							
souhrnný dotační vztah	11 924	10 150	10 150	10 150	100,0	85,1	-1 774
účelové dotace	42 170	36 955	40 506	41 183	101,7	97,7	-987
z toho: sociální dávky*)	25 704	24 877	25 110	25 298	100,7	98,4	-406
krajům	76 964	76 760	80 607	80 106	99,4	104,1	3 142
v tom:							
souhrnný dotační vztah	1 176	1 074	1 074	1 074	100,0	91,3	-102
účelové dotace	75 788	75 686	79 533	79 032	99,4	104,3	3 244
regionálním radám	1 308	2 343	2 238	817	36,5	62,5	-491

*) ve sloupcích skutečnost 2010 a skutečnost 2011 jsou uvedeny transfery kapitoly MPSV obcím prostřednictvím krajů; skutečně bylo obcemi vyplaceno na sociální dávky v roce 2010 celkem 25 273 mil. Kč a roce 2011 celkem 24 967 mil. Kč.

V přílohách č. 5 až 7 k zákonu o státním rozpočtu na rok 2011 bylo na transfery územním celkům v rámci souhrnného dotačního vztahu v kapitole **Všeobecná pokladní správa** vyčleněno 11,2 mld. Kč, tj. o 14,3 % (o 1,9 mld. Kč) méně než ve schváleném rozpočtu roku 2010 a než činila skutečnost roku 2010. Finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům krajů zahrnovaly v roce 2011 pouze příspěvek na výkon státní správy v přenesené působnosti ve výši 1 074,3 mil. Kč, k rozpočtům obcí pak příspěvek na výkon státní správy¹⁹ (7 569,6 mil. Kč), příspěvek na školství (1 346,7 mil. Kč), dotace na vybraná zdravotnická zařízení (35,6 mil. Kč) a dotace na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů (231,6 mil. Kč) a k rozpočtu hl.m. Prahy příspěvek na výkon státní správy (824,2 mil. Kč) a na školství (142,1 mil. Kč). Celkem bylo **uvolněno 11,2 mld. Kč** při meziročním poklesu o 14,3 % (o 1,9 mld. Kč), z toho krajům připadlo 1,1 mld. Kč a obcím a hl.m. Praze 10,1 mld. Kč. Plněno bylo vždy do výše schváleného rozpočtu.

¹⁹ Zákonem č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011, byl příspěvek na výkon státní správy v roce 2011 pro obce s rozšířenou působností účelově navýšen o 220,6 mil. Kč a v celé výši příslušným obcím poukázán (mimo rámec souhrnného dotačního vztahu).

Neinvestiční transfery obcím a krajům **mimo rámec souhrnného dotačního vztahu** (tzv. účelové) byly ve schváleném rozpočtu na rok 2011 zahrnuty ve výši 112,6 mld. Kč, tj. o 0,8 % (o 910,5 mil. Kč) méně než stanovil schválený rozpočet roku 2010 a o 4,5 % (o 5,3 mld. Kč) méně proti skutečným výdajům roku 2010. Rozpočet byl během roku navýšen celkem téměř o 7,4 mld. Kč, z toho 3,6 mld. Kč připadlo obcím a 3,8 mld. Kč krajům. Celkem bylo **převáděno 120,2 mld. Kč**, na kterých se 98,8 % (117,4 mld. Kč) podílely kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo dopravy a Všeobecná pokladní správa. Čerpáno bylo o 0,15 % více než stanovil rozpočet po změnách (o 175,6 mil. Kč). Z celku **obce** obdržely **41,2 mld. Kč**, tj. o 1,7 % více než stanovil rozpočet po změnách (o 676,6 mil. Kč) při meziročním poklesu o 2,3 % (o 987,1 mil. Kč). **Kraje** získaly **79,0 mld. Kč**, tj. 99,4 % rozpočtu po změnách při úspoře 501,0 mil. Kč a při meziročním růstu o 4,3 % (o 3,2 mld. Kč).

Z rozpočtu kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** bylo do rozpočtů krajů a obcí převedeno celkem **84,8 mld. Kč**, z toho krajům 74,4 mld. Kč a obcím 10,4 mld. Kč. Většina těchto prostředků (85,4 %) byla určena na přímé vzdělávací náklady pro školy, předškolní a školská zařízení zřízená kraji a obcemi podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Pro tato zařízení v kompetenci obcí bylo poskytnuto 44,0 mld. Kč a v kompetenci krajů 28,4 mld. Kč; dotace soukromému školství pro 642 organizací byly poskytnuty prostřednictvím krajů ve výši téměř 4,0 mld. Kč. Dále bylo územním rozpočtům poskytnuto na projekty v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost 5,2 mld. Kč, když největší objem směřoval do oblasti počátečního vzdělávání; prostředky ve výši 2,0 mld. Kč byly účelově určeny na posílení platové úrovně pedagogických pracovníků s vysokoškolským vzděláním; na realizaci státních maturitních zkoušek bylo uvolněno 20,8 mil. Kč, na školní potřeby žáků 1. ročníku základního vzdělávání 85,4 mil. Kč, v rámci programů Hustota a Specifika dorovnávací odchylky, které nepostihují normativy, bylo poskytnuto celkem 698,4 mil. Kč. Na programy protidrogové prevence byla určena dotace ve výši 3,5 mil. Kč, na programy prevence proti kriminalitě 3,6 mil. Kč, na projekty integrace romské komunity 6,9 mil. Kč, na projekty vzdělávání národnostních menšin 1,6 mil. Kč. Zabezpečení služeb asistentů pedagogů pro děti, žáky a studenty se sociálním znevýhodněním bylo pokryto částkou 70,6 mil. Kč. Na pořádání různých soutěží bylo územním rozpočtům poskytnuto 24,8 mil. Kč.

Neinvestiční prostředky ve výši **27,9 mld. Kč** byly převedeny obcím a krajům z kapitoly **Ministerstvo práce a sociálních věcí**. Z celku bylo obcím poskytnuto 26,3 mld. Kč, z toho na sociální dávky přes 25,3 mld. Kč (18,3 mld. Kč na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a téměř 7,1 mld. Kč na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým), dále bylo obcím uvolněno na aktivní politiku zaměstnanosti 788,6 mil. Kč, na příspěvek zřizovatelům zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc 120,5 mil. Kč, na služby sociální péče 68,7 mil. Kč, na společné programy EU a ČR 47,7 mil. Kč, atd. Kraje obdržely 1,5 mld. Kč, z toho na společné programy EU a ČR 1,4 mld. Kč a na příspěvek pro zřizovatele zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc 79,4 mil. Kč, atd.

Ministerstvo dopravy převedlo obcím a krajům částku téměř **2,7 mld. Kč**, z toho 2,6 mld. Kč jako dotace na úhradu prokazatelné ztráty ze závazku veřejné služby v železniční osobní dopravě (2,4 mld. Kč bylo poskytnuto krajům a 0,2 mld. Kč hl. m. Praze).

Ministerstvo pro místní rozvoj uvolnilo krajům a obcím **2,1 mld. Kč**, z celku obcím 1,8 mld. Kč a krajům 325,4 mil. Kč, z celku více než polovina byla vyčerpána na programy Povodně 2006 – Obnova obecního a krajského majetku, zbývající prostředky byly určeny na společné programy EU a ČR.

Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo uvolněno **1,4 mld. Kč**. Obcím připadlo 1,3 mld. Kč, z toho 739,4 mil. Kč na dotace na činnosti vykonávané obcemi s rozšířenou působností v oblasti sociálně právní ochrany dětí, 212,2 mil. Kč na navýšení příspěvku na výkon státní správy v oblasti sociálních služeb pro obce s rozšířenou působností a hl. m. Prahu, 220,6 mil. Kč na částečnou kompenzaci příspěvku na výkon státní správy v roce 2011 pro obce s rozšířenou působností s ekonomickým dopadem u tohoto snížení¹⁹, 45 mil. Kč na financování provozu ochranných systémů podzemních dopravních staveb (Praha), 18,4 mil. Kč na výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy (z toho 13,3 mil. Kč na protiradonová opatření), atd. Kraje obdržely celkem 97,1 mil. Kč, z toho 92,8 mil. Kč na výdaje stanovené zvláštními zákony nebo dalšími právními předpisy (61,1 mil. Kč náhrada škod způsobených zvláště chráněnými živočichy, 29,5 mil. Kč likvidace léčiv, prevence TBC, ostatní, 2,2 mil. Kč protiradonová opatření), atd.

Regionální rady regionů soudržnosti obdržely ze státního rozpočtu, resp. z kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj, **817,3 mil. Kč**, když bylo plněno na 36,5 % rozpočtu po změnách při úspoře 1,4 mld. Kč a při meziročním poklesu o 37,5 % (o 491,1 mil. Kč). Čerpané prostředky byly použity na regionální operační programy rozličných regionů soudržnosti.

Podrobné hodnocení neinvestičních transferů územním samosprávným celkům je uvedeno v sešitu F, část II „Výsledky hospodaření územních rozpočtů“.

2.3.6. Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím

Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím počítal v roce 2011 s výdaji 52,8 mld. Kč při meziročním růstu o 5,0 % (o 2,5 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, resp. poklesu proti výdajům čerpaným v roce 2010 o 7,7 % (o 4,4 mld. Kč). V průběhu roku došlo rozpočtovými opatřeními k navýšení rozpočtu celkem více než o 4,7 mld. Kč na 57,5 mld. Kč; **čerpano** bylo **57,2 mld. Kč**, tj. 99,5 % rozpočtu po změnách (úspora 308,8 mil. Kč), plněno bylo na stejné úrovni jako v roce 2010 (meziroční navýšení pouze o 22,7 mil. Kč).

Následující tabulka ukazuje změny státního rozpočtu transferů příspěvkovým a podobným organizacím na rok 2011 a jeho čerpání v souhrnu a podle vybraných rozpočtových kapitol.

Tabulka č. 46: Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (v mil. Kč)

NEINVESTIČNÍ TRANSFERY PŘÍSPĚVKOVÝM A PODOBNÝM ORGANIZACÍM	Skutečnost 2010	Státní rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Index 2011/2010	Rozdíl 2011-2010
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4:1)	7=(4-1)
Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím celkem	57 181	52 774	57 513	57 204	99,5	100,0	23
v tom:							
příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím	15 944	16 020	15 488	14 109	91,1	88,5	-1 835
z toho:							
Ministerstvo kultury	3 631	3 373	3 422	3 364	98,3	92,7	-267
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	3 516	6 316	4 323	3 631	84,0	103,3	115
Ministerstvo obrany	2 447	1 221	1 717	1 742	101,4	71,2	-705
Ministerstvo životního prostředí	1 317	864	1 267	1 197	94,5	90,8	-121
Ministerstvo zdravotnictví	1 022	1 616	1 530	1 116	72,9	109,1	93
Ministerstvo vnitra	938	741	732	732	100,0	78,0	-206
Ministerstvo průmyslu a obchodu	822	517	851	736	86,5	89,5	-86
transfery vysokým školám	29 624	25 493	30 497	31 239	102,4	105,5	1 615
z toho:							
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	27 748	24 990	28 261	28 993	102,6	104,5	1 245
Grantová agentura ČR	1 038	0	1 191	1 191	99,9	114,7	152
transfery školským právníkům osobám zřízeným státem, kraji a obcemi (MPSV)	6	20	8	8	102,7	135,2	2
transfery veřejným výzkumným institucím	6 764	5 103	6 953	7 217	103,8	106,7	453
z toho:							
Akademie věd ČR	3 766	3 876	3 697	3 709	100,3	98,5	-57
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	1 089	723	972	1 224	125,9	112,4	135
Grantová agentura ČR	767	0	1 054	1 053	99,9	137,2	286
Ministerstvo zemědělství	611	346	547	547	100,0	89,6	-64
transfery veřejným zdravotnickým zařízením zřízeným státem, kraji a obcemi (MPSV)	2	1	1	1	121,6	66,6	-1
transfery cizím příspěvkovým organizacím	4 841	6 137	4 566	4 629	101,4	95,6	-213
z toho:							
Ministerstvo práce a sociálních věcí	4 666	6 010	4 227	4 260	100,8	91,3	-406
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	96	84	238	258	108,4	268,1	162

Neinvestiční příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím

Příspěvkovým organizacím zřízeným v rámci příslušných kapitol státního rozpočtu byly převedeny neinvestiční prostředky v celkové výši **14,1 mld. Kč**, tj. 91,1 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 11,5 % (o 1,8 mld. Kč). Tyto finanční prostředky jsou ústředními orgány státní správy rozpočtovány podle § 54 odst. 1 písm. a) rozpočtových pravidel, jako **příspěvky** na činnost a podle § 54 odst. 1 písm. e) a písm. f) jako úhrada provozních nákladů v rámci společných programů EU a ČR a projektů finančních mechanismů a podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, jako **dotace**.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy poskytlo zřízeným organizacím celkem **3 630,7 mil. Kč**. Příspěvek na provoz byl poskytnut ve výši 3 035,4 mil. Kč, dotace ve výši 595,3 mil. Kč. Z celkově poskytnuté částky bylo 66,6 % použito na mzdové prostředky a související odvody. Uvedené částky byly určeny pro celkem 88 subjektů, z toho 73 přímo řízených v regionálním školství (62 výchovných a diagnostických ústavů a dětských domovů se školou a 11 škol se speciálními výchovnými programy) a 15 ostatních přímo řízených organizací (výzkumné ústavy, knihovny, pedagogické muzeum, vzdělávací centra, atd.), z nichž byly v průběhu roku 4 zrušeny.

Ministerstvo kultury převedlo zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **3 364,1 mil. Kč**. Z toho příspěvky ve výši 3 010,6 mil. Kč, ze kterých bylo použito na činnost muzeí a galerií 1 137,0 mil. Kč, památkových ústavů, hradů a zámků 622,7 mil. Kč, na divadelní činnost 556,2 mil. Kč, na hudební činnost 110,0 mil. Kč, na knihovnickou činnost 389,9 mil. Kč, na filmovou tvorbu, distribuci a kina 26,3 mil. Kč, atd. Dotace těmto organizacím dosáhly celkem 353,5 mil. Kč, z toho pro muzea a galerie 71,5 mil. Kč, pro památkové ústavy, hrady

a zámky 143,2 mil. Kč, pro knihovny 40,0 mil. Kč, na výzkum a vývoj v oblasti kultury, církvi a sdělovacích prostředků 94,9 mil. Kč, atd.

Ministerstvo obrany uvolnilo **1 741,9 mil. Kč** celkem pro 9 zřízených příspěvkových organizací, z toho pro vojenské nemocnice v Praze, Brně a Olomouci 497,6 mil. Kč, pro Ústav leteckého zdravotnictví Praha 48,4 mil. Kč, pro Vojenská lázeňská a rekreační zařízení 346,4 mil. Kč, pro Správu vojenského bytového fondu 818,0 mil. Kč; zbývající prostředky byly určeny pro příspěvkové organizace, které plnily úkoly přípravy ke státní sportovní reprezentaci v působnosti kapitoly.

Ministerstvo životního prostředí vydalo na příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **1 196,5 mil. Kč**, z toho kromě příspěvků na činnost ve výši 821,1 mil. Kč byly vynaloženy prostředky např. na institucionální podporu výzkumu, vývoje a inovací 97,1 mil. Kč, na účelovou podporu projektů výzkumu, vývoje a inovací 27,5 mil. Kč, na Program péče o krajinu 17,1 mil. Kč, na programové financování 219,5 mil. Kč, na projekty EHP/Norsko 9,1 mil. Kč, atd.

Ministerstvo zdravotnictví převedlo zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **1 115,6 mil. Kč**, z toho fakultním nemocnicím 55,1 mil. Kč, hygienické službě 206,0 mil. Kč, ostatním zdravotnickým zařízením 5,8 mil. Kč, odborným léčebným ústavům 4,2 mil. Kč, dále na drogovou problematiku 3,7 mil. Kč, na ochranu obyvatelstva 6,5 mil. Kč, atd. Na projekty výzkumu a vývoje (granty) získaly tyto organizace 674,5 mil. Kč a na speciální programy ve zdravotnictví 67,7 mil. Kč. Zdravotnické příspěvkové organizace (nemocnice a odborné léčebny) dostávají příspěvky pouze na činnosti, které nejsou hrazeny ze zdravotního pojištění.

Ministerstvo vnitra svým čtyřem zřízeným příspěvkovým organizacím převedlo celkem **732,0 mil. Kč**. Z celku 726,7 mil. Kč připadlo na příspěvek na provoz (z toho pro PO Zařízení služeb pro MV 629,1 mil. Kč, PO Bytová správa MV 43,9 mil. Kč, Institut pro veřejnou správu Praha 34,8 mil. Kč a Tiskárnu MV 18,9 mil. Kč), na dotace na provozní výdaje v rámci společných programů ČR a EU 5,2 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo průmyslu a obchodu** převedla svým 5-ti zřízeným organizacím (agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest, agentura na podporu obchodu CzechTrade, Správa služeb MPO, Český metrologický institut a Státní výzkumný ústav materiálu) **736,0 mil. Kč**, z toho příspěvky činily 533,9 mil. Kč a dotace na společné programy EU a ČR téměř 202,2 mil. Kč.

Kapitola **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytla celkem **587,2 mil. Kč**, z toho příspěvky na činnost dosáhly 471,2 mil. Kč, dotace 116,0 mil. Kč. Z celku obdržela Česká centrála cestovního ruchu CzechTourism 419,7 mil. Kč (vč. prostředků na Integrovaný operační program) a Centrum pro regionální rozvoj 167,5 mil. Kč (vč. prostředků poskytnutých v rámci společných programů ČR a EU 134,3 mil. Kč).

Ministerstvo zemědělství uvolnilo zřízeným příspěvkovým organizacím **548,4 mil. Kč**, z toho na příspěvek poskytnutý na úkoly vyplývající z předmětu činnosti a na účely a úkoly uložené nebo dohodnuté s ministerstvem bylo devíti organizacím vyplaceno 540,2 mil. Kč, dále na podporu výzkumu, vývoje a inovací připadlo 6,4 mil. Kč, na monitoring půd a vod v rámci nitrátové směrnice 3,1 mil. Kč, na příspěvek pro Národní hřebčín Kladruby 1,2 mil. Kč, atd.

Ministerstvo zahraničních věcí uvolnilo pro své čtyři příspěvkové organizace celkem **122,7 mil. Kč**, z toho pro česká centra v zahraničí 80,6 mil. Kč, pro Kancelář generálního sekretáře EXPO 10,1 mil. Kč, pro Diplomatický servis 25,0 mil. Kč a pro zámek Štiřín, kde jsou zajišťovány konferenční, ubytovací, restaurační a sportovní činnosti, 7,0 mil. Kč.

Neinvestiční prostředky zřízeným příspěvkovým organizacím poskytla kapitola **Kancelář prezidenta republiky** ve výši přes **186,0 mil. Kč** pro PO Lesní správa Lány a PO Správa Pražského hradu.

Kapitola **Ministerstvo dopravy** poskytla zřízeným příspěvkovým organizacím příspěvek **75,8 mil. Kč**, z toho Centrum služeb pro silniční dopravu obdrželo 69,9 mil. Kč a Ředitelství silnic a dálnic 5,8 mil. Kč.

Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo v roce 2011 zřízeným příspěvkovým organizacím celkem **54,1 mil. Kč**, z toho 42,0 mil. Kč na podporu služeb sociální péče.

Ministerstvo spravedlnosti převedlo celkem **18,2 mil. Kč** především na ozdravné pobyty pro příslušníky vězeňské služby

Neinvestiční transfery vysokým školám

Z celkového objemu neinvestičních prostředků příspěvkovým a podobným organizacím představovaly neinvestiční transfery vysokým školám 54,6 %, a to **31 239,3 mil. Kč**. Čerpáno bylo o 2,4 % (o 742,1 mil. Kč) více, než určoval rozpočet po změnách, resp., schválený rozpočet navýšený o 5,0 mld. Kč; meziročně se tyto výdaje zvýšily o 5,5 % (o 1,6 mld. Kč).

V rozhodující míře (92,8 %) se na těchto transferech podílela kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, která vysokým školám poskytla celkem **28 993,5 mil. Kč** při meziročním růstu o 4,5 % (více než o 1,2 mld. Kč). Z toho veřejným vysokým školám zřízeným podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů, 28 920,7 mil. Kč. V roce 2011 působilo v ČR celkem 26 veřejných vysokých škol, největší objem prostředků získala od výše uvedené kapitoly Univerzita Karlova (3 327,4 mil. Kč) a Masarykova univerzita (2 068,0 mil. Kč). Na sociální stipendia bylo uvolněno 51,5 mil. Kč, když výše vyplacených prostředků závisí na sociální situaci studentů a stipendia jsou vyplácena na základě žádostí. Na podporu výzkumu, vývoje a inovací bylo poskytnuto celkem 7 947,2 mil. Kč. Soukromým vysokým školám bylo na činnost převedeno celkem 64,4 mil. Kč a na výzkum a vývoj 8,8 mil. Kč bylo uvolněno v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. Z celkového počtu 46 soukromých vysokých škol byla poskytnuta dotace 9,5 mil. Kč Vysoké škole zdravotnické o.p.s. na akreditovaný studijní program „ošetřovatelství“, ubytovací stipendia činila celkem 32,1 mil. Kč a sociální stipendia 2,3 mil. Kč, atd.

Zbývající neinvestiční prostředky ve výši téměř 2 245,9 mil. Kč převedly ostatní kapitoly státního rozpočtu vysokým školám zejména na podporu výzkumu, vývoje a inovací. Např. Grantová agentura ČR 1 190,8 mil. Kč, Akademie věd ČR 111,1 mil. Kč, Technologická agentura ČR 166,3 mil. Kč, Ministerstvo zdravotnictví celkem 262,4 mil. Kč (z toho 255,4 mil. Kč na výzkum a vývoj), Ministerstvo životního prostředí 22,8 mil. Kč (z toho na účelovou podporu výzkumu a vývoje 18,3 mil. Kč a na program LIFE+ 4,3 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství 138,5 mil. Kč (z toho 133,2 mil. Kč na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj), Ministerstvo průmyslu a obchodu 141,8 mil. Kč, Ministerstvo dopravy 3,7 mil. Kč, Ministerstvo pro místní rozvoj 20,7 mil. Kč, Ministerstvo zahraničních věcí 19,8 mil. Kč (z toho 17,0 mil. Kč na zahraniční rozvojovou pomoc), Ministerstvo práce a sociálních věcí 7,3 mil. Kč, Ministerstvo kultury 50,7 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 104,6 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery cizím příspěvkovým organizacím

Cizím příspěvkovým organizacím (tj. příspěvkovým organizacím, zřizovateli kterých kapitoly nejsou) bylo poskytnuto celkem **4,6 mld. Kč**, tj. 101,4 % rozpočtu po změnách (překročení o 62,9 mil. Kč), při meziročním poklesu o 8,7 % (o 212,6 mil. Kč).

Ministerstvo práce a sociálních věcí uvolnilo **4 259,8 mil. Kč**, tj. 92,0 % z celkových prostředků poskytnutých těmto organizacím. Rozhodující část 3 990,8 mil. Kč připadla na služby sociální péče, dále bylo využito 133,0 mil. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti, 68,0 mil. Kč na sociální poradenství, 30,6 mil. Kč na sociální prevenci, 1,0 mil. Kč na sociální rehabilitace a ostatní sociální péči. Na společné programy ČR a EU bylo uvolněno 36,8 mil. Kč.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy převedlo účelové dotace příspěvkovým organizacím jiného zřizovatele ve výši **257,6 mil. Kč**, které byly určeny na podporu výzkumu, vývoje a inovací úspěšným řešitelům projektů z jiných resortů. Účelová a institucionální dotace byla poskytnuta 18 příspěvkovým organizacím např. Psychiatrickému centru Praha, Fakultní nemocnici Brno nebo Masarykovu onkologickému ústavu.

Ministerstvo životního prostředí uvolnilo **22,3 mil. Kč**, z toho na programy Podpora zlepšování stavu přírody a krajiny 18,7 mil. Kč, Podpora rozvoje infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu 2,1 mil. Kč, Podpora udržitelného využívání zdrojů energie 457 tis. Kč, dále bylo poskytnuto na účelovou podporu výzkumu, vývoje a inovací 460 tis. Kč, atd.

Další kapitoly převáděly cizím příspěvkovým organizacím finanční prostředky rovněž na podporu výzkumu, vývoje a inovací, např. Grantová agentura ČR 37,1 mil. Kč, Akademie věd ČR 8,5 mil. Kč, Technologická agentura ČR 6,0 mil. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 18,0 mil. Kč, Ministerstvo zdravotnictví 7,5 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 4,2 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství 3,7 mil. Kč, atd.

Neinvestiční transfery veřejným výzkumným institucím, zřízeným podle zákona č. 341/2005 Sb., dosáhly **7,2 mld. Kč**, tj. o 3,8 % více proti rozpočtu po změnách (překročení o 264,5 mil. Kč), při meziročním růstu o 6,7 % (o 453,0 mil. Kč). Na podporu výzkumu, vývoje a inovací těmto organizacím poskytla Akademie věd ČR částku 3 708,8 mil. Kč, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 1 223,7 mil. Kč, Grantová agentura ČR 1 052,9 mil. Kč, Ministerstvo zemědělství 547,3 mil. Kč (z toho 518,8 mil. Kč na zemědělský a lesnický výzkum a vývoj), Ministerstvo životního prostředí 170,3 mil. Kč, Ministerstvo vnitra 139,8 mil. Kč, Technologická agentura ČR 91,9 mil. Kč, Ministerstvo kultury 52,2 mil. Kč, Ministerstvo práce a sociálních věcí 41,9 mil. Kč, Státní úřad pro jadernou bezpečnost 74,1 mil. Kč, Ministerstvo průmyslu a obchodu 27,3 mil. Kč, Ministerstvo zdravotnictví 19,7 mil. Kč, Ministerstvo zahraničních věcí 26,4 mil. Kč, atd.

Neinvestiční prostředky **veřejným zdravotnickým zařízením zřízeným státem, kraji a obcemi** byly uvolněny kapitolou **Ministerstvo práce a sociálních věcí** ve výši **1,2 mil. Kč**, tj. o 21,7 % více proti rozpočtu po změnách (překročení o 207,5 tis. Kč). Meziročně se tyto výdaje snížily o 33,4 % (o 585 tis. Kč). Z celku připadlo 889 tis. Kč na aktivní politiku zaměstnanosti a 275 tis. Kč a na sociální poradenství.

Neinvestiční transfery **školským právníkům osobám zřízeným státem, kraji a obcemi** byly kapitolou **Ministerstvo práce a sociálních věcí** poskytnuty v částce **8,0 mil. Kč**, tj. 102,7 % rozpočtu po změnách (překročení o 214 tis. Kč) při meziročním růstu o 35,2 % (o 2,1 mil. Kč). na aktivní politiku zaměstnanosti (3,4 mil. Kč), na společné programy EU a ČR (4,4 mil. Kč) a na Integrovaný program v oblastech intervence zaměstnanosti a sociálních služeb (219 tis. Kč).

2.4. Další běžné výdaje státního rozpočtu

Dále je hodnoceno čerpání některých neinvestičních výdajů, které nejsou komentovány v jiných částech Zprávy.

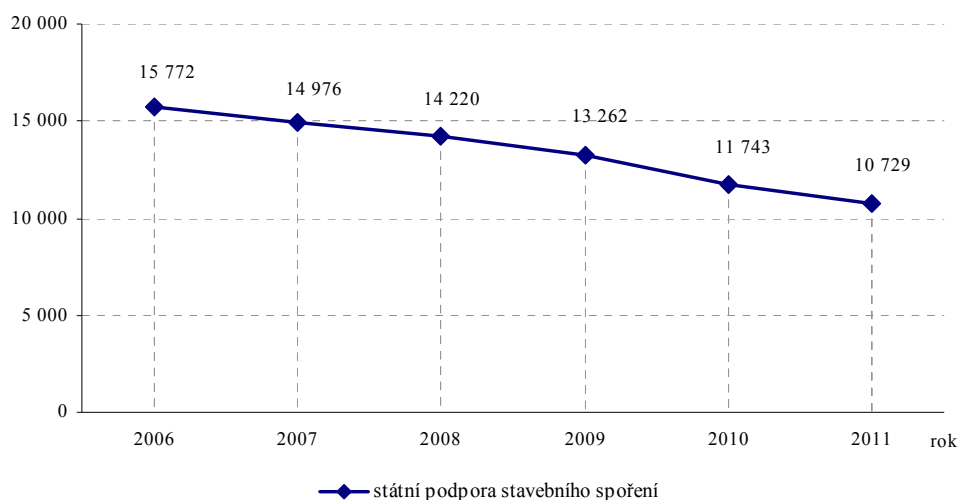
Státní podpora stavebního spoření

Státní podpora stavebního spoření je poskytována podle zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření, ve znění pozdějších předpisů. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 byla zahrnuta ve výši 13,1 mld. Kč, tj. o 2,2 % (o 300 mil. Kč) méně proti schválenému rozpočtu roku 2010 a o 11,6 % (o 1 356,5 mil. Kč) více proti skutečnosti 2010. V průběhu roku byl rozpočet na rok 2011 snížen o 1 306,5 mil. Kč, z toho o 800 mil. Kč ve prospěch odvodů do rozpočtu EU a o 506,5 mil. Kč k pokrytí potřeby zvýšení prostředků na opravy dopravní infrastruktury ve vlastnictví státu.

Ministerstvo financí poukázalo stavebním spořitelnám zálohy státní podpory stavebního spoření za rok 2010 (tzv. 2. a 3. kolo 2010) a zálohu státní podpory za rok 2011 pro účastníky, kteří ukončili stavební spoření v 1. pololetí roku 2011 (tzv. 1. kolo 2011) v celkové výši **10 729,0 mil. Kč**, vč. 6 tis. Kč mimořádné výplaty společnosti Stavební spořitelna České spořitelny, a.s., provedené jako opatření přijaté v návaznosti na Závěrečné stanovisko veřejného ochránce práv k poskytování státního příspěvku ke stavebnímu spoření pro občany členských států EU. Plněno bylo na 91,0 % rozpočtu po změnách při úspoře 1 064,5 mil. Kč. Meziročně se tento mandatorní výdaj snížil o 8,6 % (o 1 014,4 mil. Kč) zejména vlivem poklesu počtu smluv o stavebním spoření uzavřených podle právní úpravy platné do 31.12.2003, když ještě ve 2. a 3. kole roku 2010 byla vyplacena maximální státní podpora ve výši 4 500 Kč, a také v menší míře vlivem novely zákona č. 196/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, která s účinností od 1.1.2011 (tj. u státní podpory vyplácené za rok 2011 a za další roky) snížila maximální výši státní podpory na 2 000 Kč u smluv o stavebním spoření bez ohledu na datum jejich uzavření, a to u smluv ukončených v 1. pololetí 2011.

V roce 2011 bylo uzavřeno cca 410 tis. nových smluv o stavebním spoření a průměrná cílová částka u těchto smluv dosáhla 350 tis. Kč (v roce 2010 to bylo 533 tis. nových smluv s průměrnou cílovou částkou 300 tis. Kč). K 31.12.2011 byl celkový počet smluv o stavebním spoření ve fázi spoření 4,55 mil., tj. o cca 0,3 mil. smluv méně než ke konci roku 2010.

Graf č. 18: Státní podpora stavebního spoření (v mil. Kč)

Státní finanční podpora hypotečního úvěrování

Státní podpora hypotečního úvěrování je poskytována podle nařízení vlády č. 33/2004 Sb., a č. 249/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a je realizována prostřednictvím kapitoly **Ministerstvo pro místní rozvoj**. Státní rozpočet na rok 2011 počítal pro tuto formu podpory bytové výstavby s částkou 13,5 mil. Kč, která byla navýšena o 137 tis. Kč. Skutečně bylo **uvolněno téměř 23,4 mil. Kč**, včetně nároků z nespotřebovaných výdajů z roku 2010 ve výši překročení rozpočtu (9,7 mil. Kč). Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 28,9 % (o 5,2 mil. Kč). K vyššímu čerpání finančních prostředků došlo zejména proto, že v době sestavování rozpočtu nelze přesně odhadnout vývoj úrokových sazeb, podle kterých se stanovuje výše státní podpory. V roce 2011 byla státní podpora hypotečního úvěrování jak podle nařízení vlády č. 33/2004 Sb., tak podle nařízení vlády č. 249/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (pro smlouvy uzavřené v roce 2011 a smlouvy, u kterých v tomto roce došlo ke změně úrokové sazby) nula procentních bodů. Bylo uzavřeno 781 nových smluv o státní finanční podpoře, průměrná úroková sazba u nových smluv činila 5,16 %, průměrná výše úvěru na jeden byt v roce 2011 činila 1 342,7 tis. Kč (o 18,1 tis. Kč více než v roce 2010) a průměrná doba splácení úvěru meziročně stoupla na 235 z 225 měsíců.

Majetková újma peněžních ústavů

Majetková újma peněžních ústavů, která jim vzniká v souvislosti s dříve poskytnutými sociálními úvěry za státem stanovené zvýhodněné úrokové sazby na individuální a družstevní bytovou výstavbu a půjčky mladým manželům, je hrazena ze státního rozpočtu podle § 45 zákona č. 21/1992 Sb., o bankách. Pro rok 2011 byl k tomuto účelu schválen rozpočet ve výši 199,6 mil. Kč, který byl v průběhu roku navýšen o 1,1 mil. Kč na úkor výdajů určených na realizaci státních záruk. **Čerpáno** bylo celkem **199,8 mil. Kč**, tj. 99,5 % rozpočtu po změnách (úspora činila 922 tis. Kč), při meziročním poklesu o 13,7 % (o 31,7 mil. Kč). Z celku ČSOB, a. s. obdržela 126,7 mil. Kč v souvislosti s úvěry na družstevní bytovou výstavbu a Česká spořitelna, a.s. 72,2 mil. Kč v souvislosti s úvěry na individuální bytovou výstavbu a 933 tis. Kč v souvislosti s půjčkami mladým manželům.

Výdaje na realizaci státních záruk a závazků obdobného charakteru

Zákonem č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011, byly výdaje na realizaci státních záruk v kapitole VPS stanoveny v celkové výši 14 042 mil. Kč a jeho novelou, resp. zákonem č. 97/2011 Sb., změněny na 13 821,4 mil. Kč (snížení o 220,6 mil. Kč ve prospěch částečné kompenzace snížení příspěvku na výkon státní správy v roce 2011 pro obce s rozšířenou působností). V průběhu roku byl rozpočet snížen o 1,1 mil. Kč ve prospěch majetkové újmy peněžních ústavů. Vlastní realizace státních záruk se týkala s.o. Správa železniční a dopravní cesty (SŽDC), kdy se jednalo o splátky úvěrů, které jsou zaručeny státní zárukou podle zákona o rozpočtových pravidlech a které dosáhly 2 388,1 mil. Kč, z toho 1 178 mil. Kč na koridor I a 1 210 mil. Kč na koridor II. Dále bylo této organizaci poskytnuto 7 203,0 mil. Kč na úhradu závazků z emitovaných dluhopisů, které na ni přešly na základě zákona č. 77/2002 Sb. z původního dlužníka s.o. České dráhy a jsou ze zákona garantovány státem. Dále byly přímo ze státního rozpočtu hrazeny závazky ze splatných částí jistin a příslušenství úvěrů poskytnutých EIB na infrastrukturální projekty, kde jako finanční manažer vystupuje ČMZRB, a to na základě zvláštního režimu jako jistá forma realizace státních záruk – takto bylo vydáno 2 255,1 mil. Kč. V rámci nestandardních státních záruk došlo k plnění ve prospěch ČSOB, a.s. v případě souvisejícím s převzetím aktiv IPB („Smlouva a státní záruka“ z roku 2000); v souladu s Dohodou o narovnání sporů ve věci pohledávek Southfolk Holding Ltd., Česká konsolidační a O.D. trading byla provedena úhrada pohledávek ve výši 132 mil. Kč. Celkem bylo **čerpáno téměř 12,0 mld. Kč**.

Tabulka č. 47: Státní záruky (v mil. Kč)

	státní rozpočet 2011		skutečnost 2011			% plnění	nevyčerpano
	schválený	po změnách	jistina	úrok	celkem		
Realizace státních záruk	4 054	4 054	2 029	491	2 520	62,2	1 534
v tom:							0
ČNB, ČSOB za IPB	2 000	2 000	132	0	132	6,6	1 868
Správa železniční dopravní cesty s.o.	2 054	2 054	1 897	491	2 388	116,3	-334
Úhrad a závazků SŽDC s.o. podle zákona č. 77/2002 Sb.	7 332	7 331	7 000	203	7 203	98,3	128
Realizace st. záruk za úvěry přijaté ČMZRB od EIB	2 435	2 435	1 584	671	2 255	92,6	180
C e l k e m	13 821	13 820	10 613	1 365	11 978	86,7	1 842

Předpokládané čerpání bylo ovlivněno pouze pohyblivou úrokovou sazbou a kurzovými změnami. Na jeho výši se na jedné straně odrazila jednorázová realizace státní záruky za emisi dluhopisů s.o. SŽDC v částce 7,0 mld. Kč, na druhé straně to, že v kauze prodeje IPB vyplývající ze Smlouvy a slibu odškodnění mezi ČNB a Ministerstvem financí z roku 2000 nebylo ve prospěch ČNB ze státní záruky požadováno žádné plnění (to závisí na průběhu a ukončování soudních sporů).

V roce 2011 nebyla poskytnuta žádná nová státní záruka.

Pohledávky za SŽDC s.o. jsou evidovány ve státních finančních aktivech a budou na dlužníkovi vymáhány (na základě usnesení vlády č. 786/2011 byly v roce 2011 prominuty závazky této organizace z roku 2010 a části roku 2011 z realizace státních záruk ve výši téměř 5,9 mld. Kč). Ostatní výdaje na realizaci záruk jsou nenávratné (ČSOB, ČMZRB).

Podrobný přehled o stavu a vývoji státních záruk je uveden v části III. sešitu D návrhu SZÚ.

Půjčky a návratné finanční výpomoci

Na půjčky a návratné finanční výpomoci bylo pro rok 2011 v kapitole VPS mj. rozpočtem určeno 1,8 mld. Kč na vypořádání tzv. plynárenských VIA, které vychází z předpokládané výše neuhraných daňových povinností českého subjektu, který na území Ruské federace realizoval výstavbu objektů plynárenského průmyslu vč. infrastruktury a občanské vybavenosti. Výdaje byly vázány na vyčíslení celkových daňových nedoplatků ruskou stranou a odsouhlasení mechanismu jejich úhrady vč. recipročních dodávek zemního plynu. K tomuto vyčíslení a dosažení dohody nedošlo, a proto nebyl dosud žádný výdaj realizován. V průběhu roku 2011 byly na základě příslušných rozhodnutí z prostředků kapitoly VPS uvolněny územním samosprávným celkům návratné finanční výpomoci v úhrnném rozsahu **77,2 mil. Kč**.

Financování zahraničních úvěrů

Výdaje spojené s financováním vládních a obdobných úvěrů poskytnutých do zahraničí byly v roce 2011 realizovány ve výši **23,4 mil. Kč** a týkaly se pouze správních poplatků za vedení účtů vládních úvěrů, ČNB bylo uvolněno přes 7,8 mil. Kč a ČSOB více než 15,6 mil. Kč.

Výdaje na volby

V průběhu roku 2011 se nekonaly žádné řádné volby, ale pouze volby mimořádné. Jednalo se o doplňující volby do Senátu v souvislosti se zánikem mandátu ve volebním okrsku č. 30 se sídlem v Kladně a dodatečné, nové a opakované volby do zastupitelstev obcí. Tyto volby jsou vyhlašovány podle potřeby nebo na základě rozhodnutí soudu a jejich termíny ani rozsah nelze předvídat. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 byly v kapitole Všeobecná pokladní správa zahrnuty výdaje na volby ve výši 116,7 mil. Kč. K dalšímu čerpání bylo z této kapitoly uvolněno celkem 23,8 mil. Kč, z toho pro Český statistický úřad 10,9 mil. Kč, pro Ministerstvo vnitra 2,6 mil. Kč a 9,6 mil. Kč pro územní samosprávné celky na volby konané v roce 2011.

Na úhradu nákladů spojených se zpracováním výsledků voleb v roce 2011 vynaložil Český statistický úřad celkem 9,6 mil. Kč (z toho na dodatečné volby do Senátu 1,2 mil. Kč a na nové, dodatečné a opakované volby do zastupitelstev obcí 8,4 mil. Kč), Ministerstvo vnitra poskytlo na zajištění voleb celkem 2,6 mil. Kč (z toho 573 tis. Kč na dodatečné volby do Senátu a téměř 2,0 mil. Kč na volby do zastupitelstev obcí) zejména na tisk, kompletaci a distribuci volebních materiálů, služby telekomunikací a radiotelekomunikací, na mzdové a související výdaje příslušníků Policie ČR a sekretariátu Státní volební komise, atd. Výdaje územních samosprávných celků v rozsahu nezbytném pro organizačně technické zabezpečení voleb v roce 2011 dosáhly v předběžné výši celkem 7,0 mil. Kč, (zůstatek 2,6 mil. Kč), v rámci finančního vypořádání se státním rozpočtem se však předpokládá u některých obcí dofinancování. Během roku vrátil do kapitoly VPS Karlovarský kraj nečerpané prostředky ve výši 110 tis. Kč za neuskutečněné volby do zastupitelstva obce Prameny a Královehradecký kraj 10 tis. Kč za jejich mylné zaslání jinému pověřenému obecnímu úřadu. Dále byl z kapitoly Všeobecná pokladní správa uhrazen obcím a krajům doplatek za volby do Poslanecké sněmovny konané v roce 2010 ve výši 14,5 mil. Kč a za volby do 1/3 Senátu a volby do zastupitelstev obcí v celkové výši 18,9 mil. Kč.

Výdaje na volby v roce 2011 dosáhly v souhrnu **55,0 mil. Kč**, z toho výdaje na volby do Parlamentu 20,3 mil. Kč a volby do zastupitelstev územních samosprávných celků 34,7 mil. Kč.

Odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU

Prostředky na odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU byly ve státním rozpočtu na rok 2011 vyčleněny ve výši 35,25 mld. Kč, tj. o 0,9 % (o 310,0 mil. Kč) více, než stanovil rozpočet v roce 2010 a o 9,1 % (o 2,9 mld. Kč) více než byla skutečnost roku 2010. Ke konci roku došlo k navýšení rozpočtu o 1,1 mld. Kč v souvislosti s vypořádáním finančních vztahů z předchozích let ve prospěch rozpočtu EU. **Odvedeno** bylo celkem **36,3 mld. Kč**, tj. 99,9 % rozpočtu po změnách, při meziročním navýšení o 12,4 % (o 4,0 mld. Kč). Z toho na základě revize národních účtů provedené ČSÚ bylo dodatečně odvedeno 5,0 mld. Kč (revize se týkala období let 2004-2010 a vzhledem ke zvýšení hrubého národního důchodu musela ČR do rozpočtu EU doplatit rozdíl, který vznikl v těchto letech díky jeho nižšímu vykazování). Řádné platby za rok 2011 činily 31,3 mld. Kč. Z celku odvod podle daně z přidané hodnoty, vč. korekcí Spojenému království atd., činil téměř 5,1 mld. Kč a odvod podle hrubého národního důchodu 31,2 mld. Kč. Podrobněji je uvedeno v části Zprávy týkající se finančních vztahů ČR a EU.

Čerpání vládní rozpočtové rezervy

Vládní rozpočtová rezerva se vytváří podle § 27 rozpočtových pravidel, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Objem této rezervy na rok 2011 byl zákonem č. 433/2010 Sb. stanoven na 3 539,5 mil. Kč a byly z ní uvolňovány prostředky, jejichž potřeba vyplynula v průběhu rozpočtového roku na základě rozhodnutí vlády a na základě zmocnění daného pro ministra financí v usnesení vlády č. 675/2010, bod V/5. Celkem bylo **vyčerpáno 2 559,5 mil. Kč**, v tom: částka 2 461,8 mil. Kč byla uvolněna formou rozpočtových opatření do rozpočtů kapitol, částka 57,1 mil. Kč byla použita ke zvýšení výdajů v kapitole VPS a prostředky ve výši 40,6 mil. Kč byly převedeny na účty příjemců podle příslušných titulů (z toho částka 22,6 mil. Kč směřovala do rozpočtu územních samosprávných celků). Úspora činila 980,0 mil. Kč. Objemově nejvíce prostředků směřovalo do kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj (811,1 mil. Kč) zejména k posílení prostředků státního rozpočtu na spolufinancování regionálních operačních programů, do kapitoly Ministerstvo spravedlnosti (635,5 mil. Kč) zejména na doplatky platů soudcům v návaznosti na nálezy Ústavního soudu (392,0 mil. Kč)

a na zvýšení rozpočtu Vězeňské služby (234,2 mil. Kč) částka 477,9 mil. Kč byla uvolněna do kapitoly Ministerstvo vnitra, z toho na datové schránky 362,0 mil. Kč, atd.

Podrobný přehled čerpání vládní rozpočtové rezervy v roce 2011 je uveden v sešitu H návrhu státního závěrečného účtu (kapitola 398 Všeobecná pokladní správa).

3. Čerpání mzdových prostředků v rozpočtové sféře

Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) tvoří významnou část výdajů státního rozpočtu. Se mzdovými náklady ústředně řízených příspěvkových organizací, jejichž zaměstnanci jsou odměňováni platem podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, činil v roce 2011 objem těchto výdajů 130,2 mld. Kč.

V porovnání s celkovými výdaji státního rozpočtu činí podíl výdajů na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) 10,28 %. Proti roku 2010, kdy podíl dosáhl výše 10,56 %, došlo k poklesu podílu o 0,28 % a to vlivem poklesu celkových výdajů o 0,99 % při poklesu mzdových prostředků o 3,65 %.

Mimořádný význam této rozpočtové položky je vládou zdůrazněn tím, že kromě stanovení objemu prostředků na platy v podobě závazných ukazatelů státního rozpočtu u organizačních složek státu, ovlivňuje vláda tuto oblast i prostřednictvím závazných objemů prostředků na platy a počtu zaměstnanců podle jednotlivých kategorií organizací. Tyto limity schvaluje s návrhem státního rozpočtu na příslušný rok.

Vývoj objemu prostředků na platy, počtu zaměstnanců a průměrných platů za rok 2011 a srovnávání s rokem 2010 je ovlivněno zejména promítnutím vládních priorit při návrhu státního rozpočtu na rok 2011, tj. zvýšení platů pedagogických pracovníků regionálního školství ve výši 1 554, 4 mil. Kč při desetiprocentním poklesu objemu prostředků na platy ostatních zaměstnanců v pracovním a služebním poměru a ostatních plateb za provedenou práci (ostatních osobních nákladů) u všech organizačních složek státu a příspěvkových organizací ve výši 8 443 mil. Kč. Dále je ovlivněno vázáním prostředků na platy v roce 2010 podle usnesení vlády ze dne 18. ledna 2010 č. 54 a ze dne 28. července 2010 č. 552 ve výši 1 692 mil. Kč a v roce 2011 jen ve výši 1,87 mil. Kč.

Celková meziroční úspora objemu prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) proti skutečnosti roku 2010 dosáhla výše 4 973 mil. Kč, z toho platy 5 489,2 mil. Kč (tj. 4,3 %).

Tabulka č. 48: Čerpání prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (v mil. Kč)

Organizační členění	Platy a ostatní platby za provedenou práci z toho platy	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Rozdíl	Meziroční index v %
			Schválený	Po změnách				
a	b	1	2	3	4	(4:3)	(4-3)	(4:1)
Organizační složky státu	Platy a OPPP	73 406,1	67 277,2	67 878,9	67 315,3	99,2	-563,6	91,7
celkem	Platy	67 885,2	61 521,4	61 721,3	61 559,9	99,7	-161,5	90,7
<i>z toho:</i> <i>státní správa</i>	<i>Platy a OPPP</i>	<i>59 727,7</i>	<i>54 925,6</i>	<i>55 566,0</i>	<i>54 979,2</i>	<i>98,9</i>	<i>-586,8</i>	<i>92,0</i>
	<i>Platy</i>	<i>55 643,8</i>	<i>50 596,0</i>	<i>50 823,3</i>	<i>50 648,3</i>	<i>99,7</i>	<i>-175,0</i>	<i>91,0</i>
<i>v tom:</i> <i>Ústřední orgány</i>	<i>Platy a OPPP</i>	<i>7 653,9</i>	<i>7 271,3</i>	<i>7 639,6</i>	<i>7 194,4</i>	<i>94,2</i>	<i>-445,2</i>	<i>94,0</i>
	<i>Platy</i>	<i>7 218,2</i>	<i>6 665,2</i>	<i>6 945,9</i>	<i>6 761,8</i>	<i>97,3</i>	<i>-184,2</i>	<i>93,7</i>
<i>Organizační složky státu</i> <i>- státní správa</i>	<i>Platy a OPPP</i>	<i>14 802,6</i>	<i>13 474,2</i>	<i>13 727,2</i>	<i>13 738,8</i>	<i>100,1</i>	<i>11,6</i>	<i>92,8</i>
	<i>Platy</i>	<i>14 619,4</i>	<i>13 298,5</i>	<i>13 481,5</i>	<i>13 508,7</i>	<i>100,2</i>	<i>27,2</i>	<i>92,4</i>
<i>SOBCPO*)</i>	<i>Platy a OPPP</i>	<i>37 271,1</i>	<i>34 180,0</i>	<i>34 199,2</i>	<i>34 046,0</i>	<i>99,6</i>	<i>-133,1</i>	<i>91,3</i>
	<i>Platy</i>	<i>33 806,1</i>	<i>30 632,3</i>	<i>30 395,8</i>	<i>30 377,7</i>	<i>99,9</i>	<i>-18,1</i>	<i>89,9</i>
Příspěvkové organizace	Platy a OPPP	61 727,1	60 383,5	60 323,7	62 880,9	104,2	2 557,1	101,9
	Platy	59 777,4	59 194,3	59 070,5	60 613,5	102,6	1 543,0	101,4
OSS a PO celkem	Platy a OPPP	135 133,2	127 660,6	128 202,7	130 196,2	101,6	1 993,5	96,3
	Platy	127 662,6	120 715,7	120 791,8	122 173,4	101,1	1 381,6	95,7

*) SOBCPO – složky obrany, bezpečnosti, celní a právní ochrany

Z tabulky je zřejmé, že závazný ukazatel státního rozpočtu - objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci, byl u organizačních složek státu dodržen jak v celkovém objemu (čerpání na 99,2 %), tak i za státní správu (čerpání na 98,9 %). Obdobný průběh má i plnění objemu prostředků na platy (čerpání na 99,7 % a to i ve státní správě).

Z hlediska jednotlivých kapitol byly překročeny závazné objemy převážně v malém rozsahu. Do prostředků na odměňování zaměstnanců bylo v roce 2011 zapojeno čerpání nároků z nespotebovaných výdajů a čerpání dalších neregulovaných prostředků v celkové výši 3 396,4 mil. Kč, tj. proti roku 2010 nárůst o 0,2 mil. Kč. Nároky z nespotebovaných výdajů byly čerpány ve výši 459,9 mil. Kč, prostředky vyčleněné z regulace zaměstnanosti ve výši 835,6 mil. Kč, ostatní mimorozpočtové zdroje ve výši 1 967,1 mil. Kč, ministerstvem povolené překročení ve výši 126,2 mil. Kč a přímo poskytované prostředky podpory výzkumu a vývoje ve výši 7,6 mil. Kč. Uvedenými vlivy bylo způsobeno především vyšší čerpání limitů u příspěvkových organizací a v důsledku toho i za rozpočtové a příspěvkové organizace celkem.

Vlivem zapojení neregulovaných prostředků do financování prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) je vykázána úspora čerpání prostředků rozpočtu po změnách ve výši cca 1 403,0 mil. Kč za organizační složky státu a příspěvkové organizace celkem. Proti roku 2010 se vykázaná úspora čerpání prostředků rozpočtu po změnách snížila o 1 869,3 mil. Kč a to především vlivem meziročního rozdílu v oblasti vázání.

Přehled o plnění rozpočtu po změnách u kapitol, které překračují závazné objemy prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (limity mzdových nákladů), dokládá následující tabulka.

Tabulka č. 49: Přehled o plnění rozpočtu po změnách u kapitol, které překročily závazné objemy prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci (v %)

Typy organizací	Platy a ostatní platby za provedenou práci (ostatní osobní náklady) v %																				Celkem		
	Kapitoly																						
	301 KPR	303 SP	304 ÚV	306 MZV	307 MO	312 MF	313 MPSV	314 MV	315 MŽP	317 MMR	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr	336 MSpr	343 ÚOÚ	349 ERÚ	358 ÚS	372 RRTV	375 SÚJB	
Organizační složky státu	103,89	101,72	100,40	101,68	100,71				101,36				100,22			114,29			101,11		100,37	101,85	
z toho státní správa			100,40	101,69					100,72				100,18			115,20			101,11		100,37	101,85	
Příspěvkové organizace	118,70						107,58		115,45	100,29	104,82	130,83	101,08	104,18	103,49	109,46	112,45						104,24
ÚSS a PO	112,16	101,72	100,40	101,45	100,66				107,39				100,27	103,69	102,97	113,71			101,11		100,37	101,85	101,55
z toho platy																							
Organizační složky státu				100,45	100,21				102,17				100,33		100,93	114,47	101,20	100,11		100,43			
z toho státní správa				100,46	100,55	100,08			101,71				100,35		100,93	115,37	101,16			100,43			
Příspěvkové organizace	119,63						106,41	100,22	115,27	100,70	104,83	133,69	100,99	102,46	103,36	108,11	114,67						102,61
ÚSS a PO	111,22			100,43	100,20				107,70				100,82	100,37	102,31	103,16	113,69	101,21	100,11		100,43		101,14
Typy organizací	Kapitoly po odečtení čerpaných nároků, povoleného překročení, přímo poskytovaných prostředků na vědu a výzkum, mimorozpočtových zdrojů a započtení vázání																				Celkem		
	301 KPR	303 SP	304 ÚV	306 MZV	307 MO	312 MF	313 MPSV	314 MV	315 MŽP	317 MMR	322 MPO	327 MD	329 Mze	333 MŠMT	334 MK	335 MZdr	336 MSpr	343 ÚOÚ	349 ERÚ	358 ÚS		372 RRTV	375 SÚJB
Organizační složky státu	100,00	99,11	95,03	99,77	99,80				98,40				99,76			98,40			99,53		100,00	99,97	
z toho státní správa			95,03	99,77					98,05				99,74			98,33			99,53		100,00	99,97	
Příspěvkové organizace	99,73						100,00		98,96	97,70	97,68	99,33	99,96	99,65	98,67	100,00	98,20					99,60	
ÚSS a PO	99,85	99,11	95,03	99,64	99,77				98,64				99,77	99,18	97,76	98,59			99,53		100,00	99,97	98,91
z toho platy																							
Organizační složky státu				99,78	99,97				99,53				99,91		91,94	99,26	99,66	100,00		100,00			
z toho státní správa				99,77	100,00	99,86			99,52				99,91		91,94	99,22	99,65			100,00			
Příspěvkové organizace	100,00						100,00	99,35	98,96	97,97	97,79	100,00	99,96	99,91	98,91	100,00	99,85						99,87
ÚSS a PO	100,00			99,79	99,97				99,29				99,92	99,76	98,41	99,35	99,66	100,00		100,00			99,49

Schválený objem prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci na rok 2011 byl rozpočtovými opatřeními zvýšen celkem o 542,1 mil. Kč. Do ostatních běžných výdajů bylo převedeno 402,4 mil. Kč a v rámci meziresortních převodů z ostatních běžných výdajů 159,6 mil. Kč, z toho na sportovní reprezentaci 156,0 mil. Kč z kapitoly Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy. Z kapitoly Všeobecná pokladní správa bylo převedeno 708,8 mil. Kč, z prostředků účelového a institucionálního výzkumu a vývoje 69,5 mil. Kč, z kapitálových

výdajů 3,9 mil. Kč, z programů a technické asistence v rámci spolufinancování z Evropské unie a státního rozpočtu 2,6 mil Kč.

Z hlediska jednotlivých typů organizací došlo k celkovému zvýšení schválených objemů u organizačních složek státu o 601,8 mil. Kč, z toho u státní správy o částku 640,4 mil. Kč. Jsou zde zahrnuty převody v souhrnné výši 343,1 mil. Kč do ostatních běžných výdajů na zabezpečení mimořádných potřeb, především z platů nenaplněných příslušníků Policie ČR a v rámci meziresortních převodů z ostatních běžných výdajů 146,7 mil Kč, z toho na sportovní reprezentaci 144,0 mil. Z kapitoly Všeobecná pokladní správa v celkové výši 708,8 mil. Kč, z toho 306,0 mil. Kč na rozpočtované účely, 4,0 mil. Kč na volby a 398,8 mil. Kč z vládní rozpočtové rezervy. Z prostředků výzkumu vývoje a inovací bylo převedeno 24,0 mil. Kč, a na projekty a programy financované z Evropských strukturálních fondů 58,7 mil. Kč.

U příspěvkových organizací došlo k celkovému snížení o 59,7 mil. Kč, ve kterém jsou zahrnuty převody 60,3 mil. Kč do ostatních běžných výdajů na organizační změny, různé programy a zabezpečení mimořádných potřeb. V rámci meziresortních převodů z ostatních běžných výdajů došlo ke zvýšení o 12,0 mil. Kč na sportovní reprezentaci. Z prostředků výzkumu vývoje a inovací bylo převedeno 45,5 mil. Kč. Projekty a programy financované z Evropských strukturálních fondů byly v souhrnu sníženy o 55,4 mil. Kč vlivem vyjmutí operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost za oblast podpory 1.5 z regulace zaměstnanosti.

Průměrné platy

Proti roku 2010, kdy byl meziroční pokles průměrných platů ve výši 0,8 %, došlo v roce 2011 k poklesu průměrných platů o 1,5 %. V následující tabulce je uveden přehled o vývoji průměrných platů v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích spojený s vývojem prostředků na platy a stavy počtu zaměstnanců.

Tabulka č. 50: Přehled o vývoji průměrných platů (v Kč)

Průměrné platy	Skutečnost	Rozpočet 2011		Skutečnost	Změny (zvýšení, snížení)		
	2010	Schválený	Po změnách	2011	sl.3/sl.2	sl.4/sl.3	sl.4/sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
Organizační složky státu celkem	28 528	25 526	25 723	27 311	100,8	106,2	95,7
<i>z toho:</i>							
<i>státní správa</i>	29 008	25 963	26 159	27 813	100,8	106,3	95,9
<i>v tom:</i>							
<i>Ústřední orgány</i>	35 431	31 656	31 467	34 567	99,4	109,9	97,6
<i>Organizační složky státu - státní správa</i>	24 550	22 277	22 712	23 842	101,9	105,0	97,1
<i>SOBCPO*)</i>	30 210	26 841	26 934	28 690	100,3	106,5	95,0
Příspěvkové organizace	21 585	21 245	21 256	22 062	100,1	103,8	102,2
Organizační složky státu a PO celkem	24 794	23 231	23 326	24 428	100,4	104,7	98,5

*) SOBCPO = složky obrany, bezpečnosti, celní a právní ochrany

Poměrné nárůsty průměrných platů jsou v jednotlivých resortech rozdílné, v rozpětí od 89,94 % do 125,24 %. Významnými faktory případného růstu průměrných výdělků bylo diferencované snížení prostředků na platy a počtu zaměstnanců při návrhu státního rozpočtu na rok 2011, nenaplnění počtu funkčních míst, diferencované čerpání prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa, ze státního rozpočtu na programy spolufinancované z rozpočtu EU včetně čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů a mimorozpočtových zdrojů.

Srovnání průměrných platů zaměstnanců rozpočtové sféry s ostatními sektory ekonomiky

Podle statistických informací Českého statistického úřadu o mzdách pracovníků za rok 2011 bylo v národním hospodářství celkem dosaženo průměrného výdělku 24 319 Kč (na přepočtené osoby) a proti roku 2010 došlo ke zvýšení o 2,2 %. V podnikatelské sféře dosáhla průměrná mzda 24 326 Kč (na přepočtené osoby) a proti minulému roku vzrostla o 2,7 %. Průměrná mzda nepodnikatelské sféry, která zahrnuje i rozpočtovou sféru, dosáhla výše 24 287 Kč a proti minulému roku vzrostla o 0,1 %.

Z uvedeného je zřejmé, že dynamika růstu průměrných platů v podnikatelské a nepodnikatelské sféře se opakovaně změnila ve prospěch podnikatelské sféry. Růst platů v nepodnikatelské sféře byl ve srovnání s podnikatelskou sférou o 2,6 procentního bodu pomalejší. Pokles v rozpočtové sféře, která je součástí nepodnikatelské sféry byl proti podnikatelské sféře o 1,6 % rychlejší, tj. o 4,2 procentního bodu.

Srovnání průměrných platů (mezd) ve sledovaných sférách (na přepočtené osoby) je uvedeno v následující tabulce.

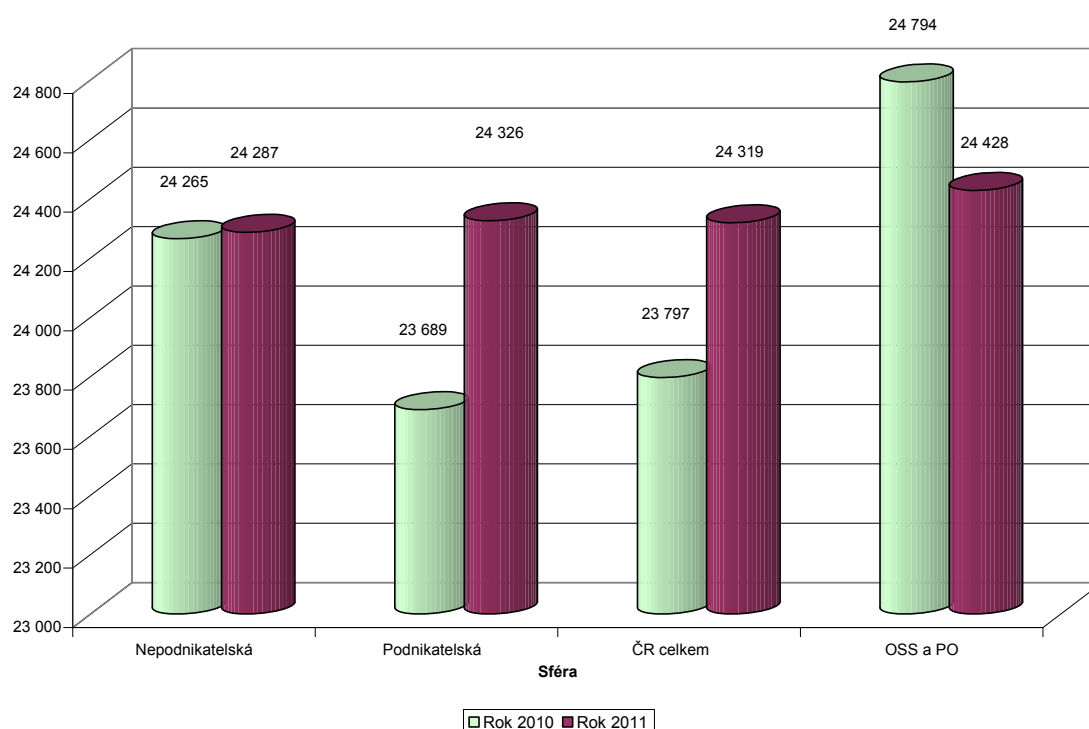
Tabulka č. 51: Srovnání průměrných platů (mezd) ve sledovaných sférách

Rok	2010			2011		
	Průměrný plat v Kč	Meziročně index v %		Průměrný plat v Kč	Meziročně index v %	
Národní hospodářství	23 797	101,9		24 319	102,2	
Podnikatelská sféra	23 689	102,5		24 326	102,7	
Nepodnikatelská sféra	24 265	99,4		24 287	100,1	
Rozpočtová sféra	24 794	99,2		24 428	98,5	
Vzájemné relace mezi sférami	rozdíl		index	rozdíl		index
	v Kč	v %		v Kč	v %	
Nepodnikatelská k podnikatelské	576	-3,1	102,4	-39	-2,6	99,8
Rozpočtová k národnímu hospodářství	997	-2,7	104,2	109	-3,7	100,4
Rozpočtová k nepodnikatelské	529	-0,2	102,2	141	-1,6	100,6
Rozpočtová k podnikatelské	1 105	-3,3	104,7	102	-4,2	100,4

Výše uvedené trendy se promítají i do vývoje reálných mezd. V roce 2011 úroveň reálné mzdy v podnikatelské sféře vzrostla o 0,8 % a v nepodnikatelské sféře došlo k poklesu o 1,8 %. Ve sféře organizačních složek státu a příspěvkových organizací se reálné mzdy propadly o 3,3 %.

Z grafického znázornění je zřejmé, že meziročně došlo k výraznější diferenciaci průměrných platů mezi jednotlivými sférami.

Graf č. 19: Průměrné platy a mzdy ve sférách (v Kč)

Organizační složky státu a příspěvkové organizace se od ostatních sfér národního hospodářství odlišují zejména v rámci vyššího podílu zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním a délky praxe zaměstnanců, ale ve výši průměrného platu jen o 0,4 % od podnikatelské sféry a národního hospodářství.

Vývoj počtu zaměstnanců.

Vývoj počtu zaměstnanců v organizačních složkách státu a příspěvkových organizacích znázorňuje následující přehled:

Tabulka č. 52: Vývoj počtu zaměstnanců

Vývoj počtu zaměstnanců	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Změny (zvýšení, snížení)		
		Schválený	Po změnách		sl.3-sl.2	sl.4-sl.3	sl.4-sl.1
	1	2	3	4	5	6	7
Organizační složky státu celkem	198 299	200 843	199 955	187 839	-888	-12 116	-10 460
<i>z toho: státní správa</i>	<i>159 854</i>	<i>162 395</i>	<i>161 906</i>	<i>151 754</i>	<i>-489</i>	<i>-10 152</i>	<i>-8 100</i>
<i>v tom:</i>							
<i>Ústřední orgány</i>	<i>16 977</i>	<i>17 546</i>	<i>18 395</i>	<i>16 301</i>	<i>849,0</i>	<i>-2 094,0</i>	<i>-676,0</i>
<i>Organizační složky státu - státní správa SOBCPO*)</i>	<i>49 624</i>	<i>49 746</i>	<i>49 466</i>	<i>47 217</i>	<i>-280,0</i>	<i>-2 249,0</i>	<i>-2 407,0</i>
	<i>93 253</i>	<i>95 103</i>	<i>94 045</i>	<i>88 236</i>	<i>-1 058,0</i>	<i>-5 809,0</i>	<i>-5 017,0</i>
Příspěvkové organizace	230 784	232 188	231 578	228 949	-610	-2 629	-1 835
OSS a PO celkem	429 083	433 031	431 533	416 788	-1 498	-14 745	-12 295

*) SOBCPO = složky obrany, bezpečnosti, celní a právní ochrany

Skutečný počet zaměstnanců organizačních složek státu a příspěvkových organizací se proti roku 2010 snížil o 12 295 osob, především vlivem nárůstu neobsazených funkčních míst ze 6 209 v roce 2010 na 14 745 v roce 2011. Dále došlo v roce 2011 k celkovému snížení o 1 498 a jedná se zejména o snížení 846 příslušníků bezpečnostních sborů, 445 zaměstnanců ve zdravotnictví a 490 v resortu zemědělství. Významné zvýšení u ústředních orgánů je jednorázového charakteru a jedná se o 820 zaměstnanců Českého statistického úřadu v rámci

zabezpečování sčítání lidu, domů a bytů. Neobsazeno zůstalo v ročním průměru 14 745 funkčních míst, tj. 3,4 % z rozpočtu po změnách na rok 2011. Ve srovnání s rokem 2010 došlo k relativnímu nárůstu tohoto jevu a počet neobsazených funkčních míst se meziročně zvýšil o 8 536, tj. o 137,5 %. Na meziročním nárůstu neobsazených míst se významně podílejí následující rozpočtové kapitoly: 3 214 resort vnitřní, z toho 1 733 příslušníků Policie ČR, 1 067 resort práce a sociálních věcí v rámci reformy Úřadu práce, 962 resort spravedlnosti, 946 resort školství, 765 resort obrany, 597 Český statistický úřad a 366 resort kultury.

4. Kapitálové výdaje státního rozpočtu

4.1. Čerpání výdajů podle druhového třídění

Kapitálové výdaje státního rozpočtu byly v roce 2011 **rozpočtovány v celkové výši 104,5 mld. Kč**, což představovalo 8,8 % celkových výdajů rozpočtu (v roce 2010 to bylo 9,7 %) a meziroční snížení proti schválenému rozpočtu roku 2010 o 9,5 %, resp. proti skutečnosti roku 2010 snížení o 19,8 %. Rozpočtovanou výši kapitálových výdajů ovlivnil rozsah programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie a vymezení priorit jednotlivých kapitol v rámci stanovených výdajů.

Z celkové částky 104,5 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadlo na Ministerstvo dopravy** (30,9 mld. Kč, tj. 29,6 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu), Ministerstvo pro místní rozvoj (26,8 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (13,8 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (8,3 mld. Kč), Ministerstvo obrany (5,3 mld. Kč), na kapitolu Státní dluh (5,2 mld. Kč), Ministerstvo vnitřní (2,4 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,6 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,6 mld. Kč), na kapitolu Operace státních finančních aktiv (1,5 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,3 mld. Kč), Ministerstvo kultury (1,2 mld. Kč) apod.

K meziročnímu poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo především u Ministerstva dopravy, u kapitoly Státní dluh a u Ministerstva vnitřní, **nárůst** byl zaznamenán zejména u Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva obrany a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Z druhového hlediska byly kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (SFDI – 28,1 mld. Kč), transfery příspěvkovým organizacím (11,6 mld. Kč), pořízení dlouhodobého hmotného majetku (9,6 mld. Kč), transfery podnikatelským subjektům (4,8 mld. Kč), územním rozpočtům (31,0 mld. Kč) apod.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu roku 2011 rozpočtovými opatřeními **zvýšen celkem o 21,1 mld. Kč na 125,6 mld. Kč**. **Nejvíce** byl rozpočet kapitálových výdajů **zvýšen u Ministerstva zemědělství** – o 8,7 mld. Kč, u Ministerstva průmyslu a obchodu – o 7,1 mld. Kč, u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – o 4,9 mld. Kč, u Ministerstva dopravy – o 2,7 mld. Kč, u Ministerstva pro místní rozvoj – o 2,2 mld. Kč, u Ministerstva financí – o 1,0 mld. Kč, u Ministerstva zdravotnictví – též o 659 mil. Kč, u Ministerstva obrany – o 248 mil. Kč, u Ministerstva vnitřní – o 189 mil. Kč a u Akademie věd ČR - o 173 mil. Kč. Kapitálové výdaje byly v průběhu roku navyšovány např. na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, resp. též přesuny z běžných výdajů do investičních výdajů kapitol. Ministerstvu zemědělství byly zvýšeny rozpočtované prostředky především ve prospěch Státního zemědělského intervenčního fondu, podnikatelských subjektů, obcí a příspěvkových organizací. Část prostředků byla převedena z kapitoly Státní dluh s určením na splátky úvěrů poskytnutých na program prevence před

povodněmi II, na výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací a na podporu obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavbu vodních nádrží, a též z kapitoly Operace státních finančních aktiv na pozemkové úpravy a programy protipovodňových opatření spolufinancovaných z výnosů privatizovaného majetku, na programy vyvolané zánikem věcných břemen na restituovaném majetku apod. U Ministerstva průmyslu a obchodu šlo o navýšení investičních prostředků především ve prospěch transferů podnikatelským subjektům, v menší míře též příspěvkovým, neziskovým a podobným organizacím na podporu podnikání a na výzkum, vývoj a inovace v oblasti průmyslu. U Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy došlo k navýšení prostředků ve prospěch vysokých škol především na obnovu a rozvoj materiálně technické základny veřejných vysokých škol včetně podpory výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách, a dále prostředků poskytnutých veřejným výzkumným institucím, příspěvkovým, neziskovým a podobným organizacím a občanským sdružením. U Ministerstva dopravy byly zvýšeny především investiční transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury na projekty ním financované, a částečně též transfery zřízeným příspěvkovým organizacím. Většina prostředků se týkala převodů z kapitoly Státní dluh a byla určena výdaji na rámcový úvěr přijatý Českou republikou od EIB na Operační program doprava. U Ministerstva pro místní rozvoj (které je zprostředkovatelem finančních toků z rozpočtu Evropské unie) šlo především o navýšení investičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně, přičemž převážná část navýšení se týkala transferů obcím v oblasti financování územního rozvoje, komunálních služeb a bydlení v rámci prioritních os regionálních operačních programů. Zvýšen byl též rozpočet investičních transferů „společenstvím vlastníků jednotek“ a podnikatelským subjektům. U Ministerstva financí byly navýšeny investiční prostředky především na nákup programového vybavení a výpočetní techniky související s budováním Státní pokladny.

Největší snížení schváleného rozpočtu kapitálových výdajů - o 5,2 mld. Kč - bylo realizováno u kapitoly **Státní dluh** a souviselo s již zmíněnými transfery prostředků jiným kapitolám s účelovým určením na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí. Snížení u Ministerstva životního prostředí – o 1,1 mld. Kč - se týkalo „ostatních kapitálových výdajů jinde nezařazených“ v rámci ochrany životního prostředí. Snížení u kapitoly Operace státních finančních aktiv ve výši 823 mil. Kč souviselo především s výše zmíněným převodem prostředků Ministerstvu zemědělství na programy protipovodňových opatření a odstraňování povodňových škod, na podporu konkurenceschopnosti agropotravinářského komplexu, na pozemkové úpravy apod. U ostatních kapitol bylo snížení, resp. zvýšení schváleného rozpočtu kapitálových výdajů realizováno v menším rozsahu.

Vývoj a plnění kapitálových výdajů státního rozpočtu ukazuje následující přehled:

Tabulka č. 53: Vývoj a plnění kapitálových výdajů státního rozpočtu (v mil. Kč)

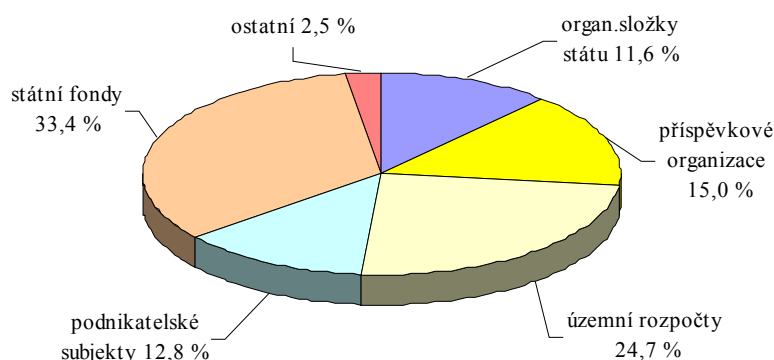
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE U K A Z A T E L	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Plnění v %	Rozdíl	Index 2011/2010
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=(4:3)	6=(4-3)	7=(4:1)
Státní rozpočet celkem	130 224	104 504	125 575	118 872	94,7	-6 703	91,3
v tom:							
Investiční nákupy a související výdaje	14 620	12 623	14 128	13 590	96,2	-538	93,0
Nákup akcií a majetkových podílů	1 148	162	163	163	100,0	0	14,2
Investiční transfery podnikatelským subjektům	10 365	4 836	13 491	15 192	112,6	1 701	146,6
Investiční transfery neziskovým a pod. organizacím	1 131	808	1 598	2 234	139,8	636	197,5
Invest. transfery veř. rozpočtům ústřední úrovně	48 131	28 155	36 152	39 683	109,8	3 531	82,4
Invest. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	39 572	31 007	37 787	29 351	77,7	-8 436	74,2
z toho: obcím	11 038	3 901	11 265	13 309	118,1	2 044	120,6
krajům	1 491	1 661	1 181	821	69,5	-360	55,1
regionálním radám	25 690	25 218	24 301	13 628	56,1	-10 673	53,0
Investiční transfery příspěvkovým organizacím	14 734	11 632	17 690	17 877	101,1	187	121,3
Investiční transfery obyvatelstvu	331	15	145	266	183,4	121	80,4
Ostatní kapitálové výdaje	192	15 266	4 421	516	11,7	-3 905	268,8

Ve skutečnosti byly kapitálové výdaje státního rozpočtu čerpány ve výši **118,9 mld. Kč**, což je o 6,7 mld. Kč, tj. o 5,3 % méně než činil upravený rozpočet. Jejich čerpání se proti roku 2010 snížilo o 11,4 mld. Kč, tj. o 8,7 %. Meziročně se kapitálové výdaje snížily především u investičních transferů regionálních radám regionů soudržnosti (o 12,1 mld. Kč), u transferů státním fondům (o 8,4 mld. Kč), u investičních nákupů a souvisejících výdajů (o 1,0 mld. Kč), u nákupu akcií a majetkových podílů (o 985 mil. Kč) a u transferů krajům (o 670 mil. Kč). Naproti tomu meziroční nárůst vykázaly především investiční transfery podnikatelským subjektům (o 4,8 mld. Kč), příspěvkovým organizacím (o 3,1 mld. Kč), obcím (o 2,3 mld. Kč) a neziskovým a podobným organizacím (o 1,1 mld. Kč).

Z kapitol státního rozpočtu **největší meziroční pokles** – o 10,9 mld. Kč - zaznamenalo Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo dopravy (o 10,1 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (o 1,3 mld. Kč), kapitola Všeobecná pokladní správa (o 955 mil. Kč), Ministerstvo obrany (o 940 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (o 726 mil. Kč), Český úřad zeměměřičský a katastrální (o 416 mil. Kč, Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 344 mil. Kč) a Ministerstvo zahraničních věcí (o 160 mil. Kč). Na druhé straně **největší meziroční zvýšení** těchto výdajů vykázalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (o 8,2 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (o 3,8 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (o 1,7 mld. Kč), Ministerstvo financí (o 343 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (o 272 mil. Kč) a Český statistický úřad (o 270 mil. Kč). **Podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu klesl** z 11,3 % v roce 2010 na 10,3 % v roce 2011.

Dále je uveden podíl jednotlivých „příjemců“ prostředků na celkových kapitálových výdajích v roce 2011:

Graf č. 20: Struktura kapitálových výdajů

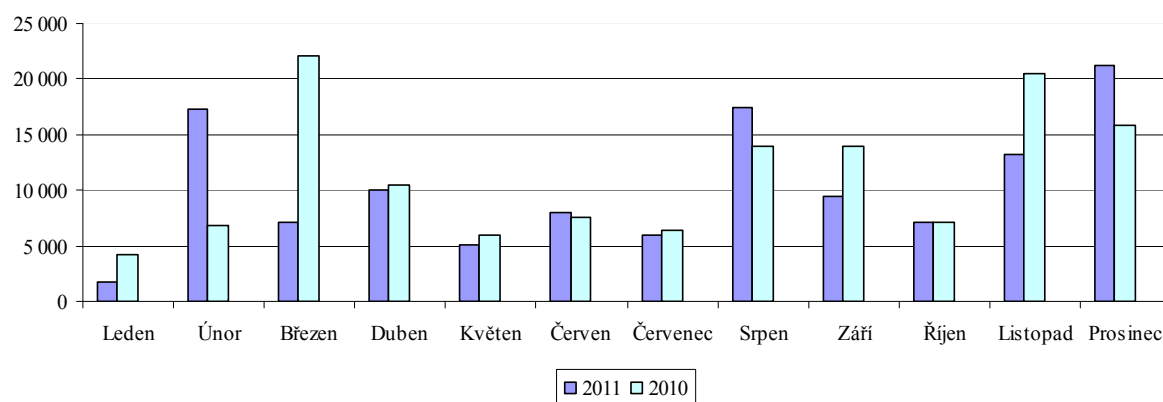

Z grafu je patrné, že **největší podíl kapitálových výdajů** byl v roce 2011 **transferován veřejným rozpočtům ústřední úrovně** – celkem 39,7 mld. Kč, tj. 33,4 % celkových kapitálových výdajů (z toho 39,6 mld. Kč se týkalo transferů SFDI a SZIF). Územním rozpočtům bylo poskytnuto 29,4 mld. Kč, tj. 24,7 %. Organizační složky státu čerpaly 13,8 mld. Kč, což představovalo 11,6 %. Příspěvkovým organizacím bylo poukázáno 17,9 mld. Kč, tj. 15,0 % a podnikatelským subjektům 15,2 mld. Kč, což znamenalo 12,8 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu.

Čerpání kapitálových výdajů v průběhu roku bylo v roce 2011, podobně jako v posledních několika letech, více vyrovnané než tomu bývalo dříve, kdy výrazně vyšší čerpání bylo soustředěno do úplného závěru roku. Z celkových kapitálových výdajů roku 2011 bylo v prvním čtvrtletí roku čerpáno 21 % výdajů, ve druhém čtvrtletí 19 %, ve třetím pak 26 % a ve čtvrtém 34 % výdajů.

Vývoj čerpání kapitálových výdajů státního rozpočtu v jednotlivých měsících let 2011 a 2010 ukazuje následující graf:

Graf č. 21: Čerpání kapitálových výdajů SR v jednotlivých měsících let 2011 a 2010 (v mil. Kč)

Pozn.: Údaje podle pokladního plnění státního rozpočtu

Snížení čerpání v závěru roku bylo ovlivněno zrušením možnosti organizačních složek státu převádět nevyčerpané rozpočtové prostředky do rezervních fondů (převody do rezervních fondů byly vykazovány jako čerpání výdajů) a zavedením institutu nároků z nespotebovaných výdajů, což bylo provedeno novelou rozpočtových pravidel v roce 2008.

V následující tabulce je uveden **přehled výdajů rozpočtových kapitol s rozhodujícím podílem** na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (údaje po vyloučení transferů územním rozpočtům):

Tabulka č. 54: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol SR (v mil. Kč)

Kapitálové výdaje	Skutečnost 2010	Skutečnost 2011	Index 2011/2010
Státní rozpočet celkem	90 652	89 521	98,8
(bez transferů a půjčených prostředků veřejným rozpočtům územní úrovně, T6-P634-P644)			
z toho:			
Ministerstvo dopravy	44 313	34 266	77,3
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	6 492	14 606	225,0
Ministerstvo zemědělství	10 040	9 322	92,8
Ministerstvo průmyslu a obchodu	5 174	9 289	179,5
Ministerstvo obrany	7 386	6 448	87,3
Ministerstvo životního prostředí	2 838	3 293	116,0
Ministerstvo zdravotnictví	4 122	2 765	67,1
Ministerstvo vnitra	1 973	2 269	115,0
Ministerstvo financí	1 400	1 743	124,5
Ministerstvo kultury	1 124	1 095	97,4
Akademie věd České republiky	953	908	95,3
Ministerstvo práce a sociálních věcí	1 086	873	80,4
Ministerstvo spravedlnosti	542	444	81,9
Český statistický úřad	42	312	742,9
Všeobecná pokladní správa	1 177	207	17,6
Ministerstvo zahraničních věcí	338	178	52,7
Český úřad zeměměřičský a katastrální	589	173	29,4

Z jednotlivých rozpočtových kapitol se na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu (bez investičních transferů a půjčených prostředků veřejným rozpočtům územní úrovně) **nejvíce podílelo Ministerstvo dopravy, a to 38,3 %**, dále Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 16,3 %, Ministerstvo zemědělství 10,4 %, Ministerstvo průmyslu a obchodu 10,4 % a Ministerstvo obrany 7,2 %.

Ministerstvo dopravy čerpalo kapitálové výdaje (bez investičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně) ve výši **34,3 mld. Kč**, což bylo o 10,0 mld. Kč méně než v roce 2010. Největší objem kapitálových výdajů byl vynaložen formou investičních transferů veřejným rozpočtům ústřední úrovně **Státnímu fondu dopravní infrastruktury (SFDI)**, kterému byla poskytnuta částka ve výši **33,7 mld. Kč** (z toho z rozpočtu EU 19,4 mld. Kč), když prostředky byly Fondem použity především na výstavbu dálnic a silnic I. třídy (převážně prostřednictvím státní příspěvkové organizace Ředitelství silnic a dálnic) a na železniční infrastrukturu (Správou železniční dopravní cesty, s.o.). Mimo transferů SFDI byly poskytnuty prostředky především podnikatelským subjektům - ve výši 543 mil. Kč (z toho prostředky EU 541 mil. Kč), a to především na realizaci programu Interoperabilita v železniční dopravě a programu Podpora revitalizace železničních vleček, u vodní dopravy pak programu Modernizace plavidel vnitrozemské vodní nákladní dopravy.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vynaložilo na kapitálové výdaje **14,6 mld. Kč**, když rozhodující část prostředků byla použita na transfery vysokým školám včetně podpory výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách – celkem 10,1 mld. Kč (především v rámci OP Výzkum a vývoj pro inovace ve výši 7,4 mld. Kč, programu Rozvoj a obnova materiálně technické základny veřejných vysokých škol). Další prostředky byly poskytnuty veřejným výzkumným institucím (1,4 mld. Kč), podnikatelským subjektům (903 mil. Kč), zřízeným příspěvkovým organizacím (902 mil. Kč), občanským sdružením (758 mil. Kč) atd. Z funkčního hlediska šlo kromě transferů vysokým školám především o prostředky poskytnuté ve prospěch tělovýchovných a zájmových činností, knihovnictví, výchovných ústavů a dětských domovů se školou, diagnostických ústavů apod.

V kapitole Ministerstvo zemědělství dosáhly kapitálové výdaje **9,3 mld. Kč**, když čerpání bylo realizováno převážně formou transferů Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (6,0 mld. Kč), podnikatelským subjektům (2,2 mld. Kč) a pořízením dlouhodobého hmotného i nehmotného majetku (1,0 mld. Kč). Rozpočtové prostředky byly určeny především na financování udržování výrobního potenciálu zemědělství, zemědělský půdní fond a mimoprodukční funkce zemědělství. Další prostředky byly vynaloženy na podnikání a restrukturalizaci v zemědělství a potravinářství – formou poskytování podpor podnikatelských záměrů, restrukturalizace zemědělského podnikání apod.

Ministerstvo průmyslu a obchodu čerpalo kapitálové výdaje ve výši **9,3 mld. Kč**, přičemž téměř celá tato částka (9,0 mld. Kč) byla transferována podnikatelským subjektům, především na podporu podnikání a inovací, podporu výzkumu, vývoje a inovací v průmyslu (kromě paliv a energetiky), na podporu rozvoje průmyslových zón a souvisejících objektů dopravní a technické infrastruktury. Pokračovala též podpora při realizaci akcí v oblasti útlumu uhelného, rudného a uranového hornictví, dále při financování opatření na podporu úsporných energetických programů a akcí souvisejících s obnovou a reprodukcí materiálnětechnické základny aparátu ministerstva a ostatních organizací v působnosti resortu.

Ministerstvo obrany čerpalo v hodnoceném roce kapitálové výdaje v částce **6,4 mld. Kč**. Z nich největší část – 5,9 mld. Kč – představovaly investiční nákupy a související výdaje. Prostředky byly vynaloženy především na program „Pořízení a zabezpečení provozu nadzvukových letadel“ a program „Přezbrojení AČR obrněnými transportéry“. Kromě nich byly financovány též následující programy: Pořízení lehkých obrněných vozidel, Výstavba a

rekonstrukce nemovité infrastruktury MO, Zvyšování schopností vojáka 21. století, Rozvoj Vojenského zpravodajství II apod.

Ostatní ministerstva a ústřední orgány státní správy se na kapitálových výdajích (bez transferů územním rozpočtům) podílely menšími částkami.

Podrobnější údaje o investičních výdajích jsou obsaženy v návrzích závěrečných účtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu.

Na celkových kapitálových výdajích státního rozpočtu, vyčíslených v úvodní tabulce ve výši 118,9 mld. Kč, se podobně jako v předchozích letech podílely i **úvěry získané ze zahraničí** - od Evropské investiční banky, rozpočtovány v kapitole Státní dluh v celkové výši 5,5 mld. Kč (vč. 0,3 mld. Kč souvisejících běžných výdajů). Tyto prostředky byly určeny **pro Ministerstvo dopravy** – celkem ve výši 3,1 mld. Kč, přičemž tato částka byla určena výdaji na rámcový úvěr od EIB na Operační program doprava, a **pro Ministerstvo zemědělství** – v celkové výši 2,4 mld. Kč - na program prevence před povodněmi II (1,7 mld. Kč), na výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací (0,4 mld. Kč) a na podporu obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavbu vodních nádrží (0,3 mld. Kč). V průběhu roku 2011 byly rozpočtovými opatřeními transferovány v celkové výši **5,5 mld. Kč** (včetně vlivu zpětných rozpočtových opatření), z toho Ministerstvu dopravy 3,1 mld. Kč na krytí národního podílu u projektů schválených v rámci OPD z úvěrových prostředků EIB 2 984 mil. Kč, na výstavbu SO kolem hlavního města Prahy, část jihozápadní 67 mil. Kč, a Ministerstvu zemědělství 2,4 mld. Kč na:

- výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací II 1 056 mil. Kč
- obnovu, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavbu vodních nádrží a na prevenci před povodněmi II 1 394 mil. Kč

Rozpočtem předpokládané celkové výdaje hrazené z úvěrů EIB tak byly v roce 2011 ve skutečnosti čerpány na 100 %.

Státní rozpočet se i v roce 2011 podílel rovněž na financování kapitálových výdajů územních rozpočtů. Celkový objem kapitálových výdajů územních samosprávných celků (ÚSC) v roce 2011 dosáhl **97,7 mld. Kč**, z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu bylo do této sféry uvolněno 29,4 mld. Kč (šlo vesměs o investiční transfery, půjčené prostředky poskytnuty nebyly). Podíl státního rozpočtu na financování investičních potřeb územních rozpočtů tak dosáhl 30,1 % (v roce 2010 to bylo 35,2 %). Z celkové částky investičních transferů připadlo obcím 13,3 mld. Kč, krajům 821 mil. Kč a regionálním radám 13,6 mld. Kč. **Prostředky byly uvolněny především z Ministerstva pro místní rozvoj** – celkem ve výši **16,9 mld. Kč**, z Ministerstva životního prostředí 8,6 mld. Kč, z Ministerstva zemědělství 2,0 mld. Kč, z kapitoly Všeobecná pokladní správa 368 mil. Kč, z Ministerstva průmyslu a obchodu 317 mil. Kč, z Ministerstva práce a sociálních věcí 273 mil. Kč atd.

Z rozpočtu **Ministerstva pro místní rozvoj** bylo územním samosprávným celkům a regionálním radám poskytnuto celkem 16,9 mld. Kč investičních prostředků, z toho obcím 3,1 mld. Kč a krajům 169 mil. Kč, a to především do oblasti bydlení, komunálních služeb, bytového hospodářství a územního rozvoje. Regionálním radám bylo uvolněno 13,6 mld. Kč na financování projektů realizovaných v rámci jednotlivých regionálních operačních programů. **Ministerstvo životního prostředí** z celkové částky 8,6 mld. Kč poskytlo prostředky především obcím (6,9 mld. Kč), a to zejména na odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a odpady, na podporu úspor energie a používání obnovitelných zdrojů, na rekultivace půdy v důsledku těžební a důlní činnosti, po skládkách odpadů apod., na změny technologií vytápění, na úpravy drobných vodních toků a revitalizaci říčních systémů apod. **Ministerstvo zemědělství** poskytlo obcím především prostředky pro oblast odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly, na činnosti související se zásobováním pitnou vodou,

zejména na vodárenskou infrastrukturu a na protierozní, protilavinovou a protipožární ochranu. V kapitole **Všeobecná pokladní správa** byla součástí vykázaného objemu kapitálových prostředků převedených do rozpočtů obcí a krajů především podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny regionálního školství (základní školy a předškolní zařízení), podpora odvádění a čištění odpadních vod a nakládání s kaly a prevence znečišťování vody, podpora rozvoje tělovýchovné činnosti a sportovních zařízení v majetku obcí a podpora regionální infrastruktury. **Ministerstvo průmyslu a obchodu** poskytlo prostředky obcím a krajům především na podporu rozvoje průmyslových zón a na podporu výzkumu, vývoje a inovací v průmyslu. **Ministerstvo práce a sociálních věcí** transferovalo obcím a krajům především prostředky ve prospěch domovů pro osoby se zdravotním postižením, domovů pro seniory, domovů se zvláštním režimem a domů na půl cesty.

4.2. Výdaje realizované prostřednictvím programového financování

Výdaje státního rozpočtu realizované prostřednictvím programového financování jsou sledovány podle jejich účelového určení na konkrétních akcích a projektech v Informačním systému EDS/SMVS Ministerstva financí. Tento informační systém umožňuje dlouhodobé sledování výdajů státního rozpočtu, které jsou realizovány prostřednictvím programů jednotlivých kapitol. Informace o schváleném rozpočtu, upraveném rozpočtu a skutečnosti k 31.12.2011 za souhrn rozpočtových kapitol a jimi spravovaných programů jsou uvedeny v tabulce na konci pasáže.

Za rok 2011 byly prostřednictvím programového financování realizovány celkové výdaje (včetně nároku z nespotřebovaných výdajů a dalších zdrojů) ve výši **52,7 mld. Kč, z toho 30,5 mld. Kč ze státního rozpočtu**. Nejvíce realizovaných programů bylo, v kapitole **Ministerstvo životního prostředí**, kde byly prostřednictvím programů realizovány výdaje ve výši **13,5 mld. Kč**, a **Ministerstvo obrany** ve výši **10,3 mld. Kč**. Dále následují **Ministerstvo pro místní rozvoj** s výdaji ve výši **5,1 mld. Kč**, **Ministerstvo zemědělství** se **4,8 mld. Kč**, **Ministerstvo financí** **3,4 mld. Kč** a **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** s výdaji ve výši **3,3 mld. Kč**.

Nejvyšší podíl výdajů realizovaných prostřednictvím programového financování na celkových výdajích programového financování mělo Ministerstvo životního prostředí – 25,5 %, Ministerstvo obrany - 19,5 %, Ministerstvo pro místní rozvoj – 9,6 %, Ministerstvo zemědělství – 9,1 %, Ministerstvo financí – 6,5 % a Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – 6,1 %.

Ministerstvo průmyslu a obchodu nevede v programovém financování pořizování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku spolufinancovaného z prostředků Evropské unie, což je v rozporu s rozpočtovými pravidly.

Resorty, které jsou řídicími orgány pro jednotlivé operační programy, předávají prostředky ostatním resortním žadatelům prostřednictvím rozpočtových opatření. Přijímající resorty financují akce (projekty) nejprve ze státního rozpočtu a následně po ověření a přezkoumání správnosti použití jsou použité prostředky vráceny do státního rozpočtu.

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že oproti celkové skutečnosti roku 2010 za oblast programového financování ve výši 56,2 mld. Kč (z toho 67,1 % výdajů ze SR) došlo v roce 2011 ke snížení na úroveň 93,8 % předchozího roku (z toho 57,8 % výdajů ze SR). U Ministerstva životního prostředí klesl vlivem předpokládaného čerpání prostředků z EU podíl výdajů ze SR na 16,8 % z celkových výdajů za programové financování, což je výsledkem i chybného povolování rozpočtových opatření ke změně závazného ukazatele ohledně výše prostředků. U Ministerstva obrany je podíl výdajů ze SR 86,9 % z celkových výdajů za programové financování, u Ministerstva pro místní rozvoj je podíl výdajů ze SR

57,1 % z celkových výdajů za programové financování, u Ministerstva zemědělství je podíl výdajů ze SR 79,6 % z celkových výdajů za programové financování, u Ministerstva financí je podíl výdajů ze SR 84,3 % z celkových výdajů za programové financování a u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy je podíl výdajů ze SR 95,2 % z celkových výdajů za programové financování. Je to však ovlivněno nevedením operačních programů v programovém financování.

Současně rozpočet po změnách činil 54,5 mld.Kč a jeho čerpání 30,6 mld.Kč, tj. 56,1 %. To ukazuje, jak již bylo uvedeno na chybný přístup ke zvyšování závazných ukazatelů s ohledem na reálnou možnost budoucího čerpání prostředků EU. Největší podíl nečerpání prostředků vykázalo Ministerstvo životního prostředí.

Vzhledem k tomu, že řada resortů není vybavena odbornými útvary specializovanými na programové financování a projektové řízení a dostatečně neprovádí kontrolní činnost, dochází i nadále k závažným nedostatkům jak v přípravě, tak i v realizaci výstavby. Tato situace se projevuje mimo jiné i v zahajování nových staveb i za cenu prodlužování lhůt výstavby rozestavěných staveb, v důsledku čehož rostou náklady staveb, a především v podcenění jejich přípravy a nedostatečné kontrole zadávání akcí (projektů). Zejména zcela chybí kvalitní odborná posouzení investičních záměrů z technickoekonomických hledisek a propočet ekonomické efektivity akce, přestože je tato povinnost stanovena rozpočtovými pravidly.

V následující tabulce jsou uvedeny výdaje realizované prostřednictvím programového financování za rok 2011 a současně je uvedeno porovnání skutečnosti roku 2011 se skutečností roku 2010:

Tabulka č. 55: Výdaje realizované prostřednictvím programového financování (v tis. Kč)

Výdaje kapitol	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost k 31.12.2011	Nečerpáno celkem	Skutečnost k 31.12.2010	Index v % 2011/2010
Výdaje celkem *)	46 408 706	54 509 454	30 590 534	23 918 920	37 730 459	81,08
Výdaje celkem **)		78 204 357	52 715 211	25 489 146	56 206 344	93,79

*) bez "nároků"

***) vč. nároků a dalších zdrojů – konečný rozpočet

5. Mandatorní výdaje

Mandatorní výdaje jsou výdaje státního rozpočtu, které musí stát uhradit na základě platných zákonných předpisů nebo mezinárodních dohod a smluv.

Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona jsou odvozeny z výše jednotlivé platby stanovené zákonem nebo z uplatnění zákonných nároků a podmínek, za kterých je stát musí realizovat. Do této skupiny patří především sociální transfery obyvatelstvu (důchody, dávky nemocenského pojištění a podpory v nezaměstnanosti, dávky státní sociální podpory, dávky sociální péče a ostatní sociální dávky), platba státu do systému všeobecného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel a státní příspěvek k penzijnímu připojištění. Pro **ostatní mandatorní výdaje vyplývající z právních norem** jsou stanoveny podmínky k jejich výplatě, za kterých je musí stát uhradit, ale z právního předpisu nelze přímo odvodit výši jednotlivé platby nebo výdaje (např. výdaje na podporu hypotéčního úvěrování). Mandatorní výdaje **vyplývající ze smluvních závazků** jsou dány mezinárodními smlouvami a dohodami nebo jsou spojeny s některými státními zárukami, vládními úvěry, rozhodnutími v arbitrážních sporech, apod.

Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011, ve znění zákona č. 97/2011 Sb., stanovil **rozpočet mandatorních výdajů na rok 2011** ve výši **679,6 mld. Kč**, tj. 57,1 %

z celkových rozpočtovaných výdajů (o 2,0 procentního bodu více než ve schváleném rozpočtu 2010 a o 2,8 procentního bodu více než ve skutečných výdajích roku 2010). Předpoklad meziročního růstu těchto výdajů činil 4,1 % (navýšení o 26,8 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, resp. 8,2 % (navýšení o 51,5 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. **Mandatorní sociální výdaje** (viz Tabulka č. 28) byly ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce **537,2 mld. Kč** s meziročním plánovaným růstem o 2,5 % (o 12,9 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného státního rozpočtu roku 2010, resp. o 3,4 % (o 17,6 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. Plánované mandatorní sociální výdaje tak měly odčerpat 50,9 % celkových rozpočtem schválených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2011 se podílet 45,1 %. Z celku největší objem představovaly dávky důchodového pojištění 364,0 mld. Kč, tj. 67,7 % mandatorních sociálních výdajů a 53,6 % celkových mandatorních výdajů. Z ostatních mandatorních výdajů byly ve schváleném státním rozpočtu objemově největší výdaje na dluhovou službu 73,0 mld. Kč, výdaje na odvody do rozpočtu Evropské unie 35,3 mld. Kč a výdaje na úhradu státních záruk a negarantovaných úvěrů s.o. Správa železniční a dopravní cesty 11,4 mld. Kč.

V průběhu roku byl **rozpočet snížen o 2,1 mld. Kč**, k pohybu došlo v řadě položek: k navýšení např. u dávek důchodového pojištění (o 4,1 mld. Kč), u odvodů do rozpočtu EU (o 1,1 mld. Kč), naopak ke snížení u výdajů na podpory v nezaměstnanosti (o 3,1 mld. Kč), státní sociální podpory (o 1,9 mld. Kč), příspěvku na podporu stavebního spoření (o 1,3 mld. Kč), u výdajů na obsluhu státního druhu (o 1,1 mld. Kč), atd. Rozpočet mandatorních sociálních výdajů se celkově snížil o 801,8 mil. Kč.

Mandatorní výdaje dosáhly celkem 652,7 mld. Kč, tj. 56,5 % z celkových výdajů státního rozpočtu v roce 2011. Čerpáno bylo o 3,7 % méně, než stanovil rozpočet po změnách – úspora činila téměř 24,8 mld. Kč; meziročně se tyto výdaje zvýšily o 3,9 % (o 26,6 mld. Kč). Podíl mandatorních výdajů na nominálním hrubém domácím produktu v roce 2011 činil v běžných cenách (3 807,2 mld. Kč) 17,14 %, tj. o 0,50 % procentního bodu více než v roce 2010 (HDP v b.c. 3 772,9 mld. Kč).

Údaje o rozpočtu mandatorních výdajů v roce 2011, jejich čerpání a srovnání s rokem 2010 uvádí následující tabulka:

Tabulka č. 56: Mandatorní výdaje (v mil. Kč)

Mandatorní výdaje 2011	Skutečnost 2010	Státní rozpočet 2011		Skutečnost 2011	% plnění 5=4:3	index 2011/2010 6=4:1	rozdíl 2011-2010 7=4-1
		schválený	po změnách				
	1	2	3	4	5=4:3	6=4:1	7=4-1
A. Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona celkem	589 102	628 942	625 597	604 521	96,6	102,6	15 419
Sociální transfery vč. ochrany zaměstnanců a mandatorních sociálních dotací	461 426	476 158	475 668	474 380	99,7	102,8	12 954
v tom:							
Dávky důchodového pojištění (vč. ozbrojených složek)	346 213	363 970	368 089	368 069	100,0	106,3	21 856
Dávky nemocenského pojištění	22 996	21 927	22 079	21 734	98,4	94,5	-1 262
Státní sociální podpora	40 880	38 253	36 360	36 094	99,3	88,3	-4 786
Ostatní sociální dávky (bez rezervy)	7 502	8 007	8 061	7 855	97,4	104,7	353
Podpora v nezaměstnanosti - pasivní	13 355	14 300	11 200	10 349	92,4	77,5	-3 006
Ochrana zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatelů	498	700	700	389	55,6	78,1	-109
Mandatorní sociální dotace zaměstnavatelům	4 279	4 123	4 069	4 591	112,8	107,3	312
Transf. na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdrav. postiženým	5 903	7 110	7 110	7 057	99,3	119,6	1 154
Transfery na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách	19 800	17 767	18 000	18 241	101,3	92,1	-1 559
Státní příspěvek k penzijnímu připojištění	5 474	6 100	5 800	5 588	96,3	102,1	114
Platba státu do zdravotního pojištění - VPS	52 700	52 997	52 997	52 717	99,5	100,0	17
Obsluha státního dluhu	48 741	72 990	71 878	55 633	77,4	114,1	6 892
Majetková újma peněžních ústavů	231	200	201	200	99,5	86,5	-31
Příspěvek na podporu stavebního spoření	11 743	13 100	11 794	10 729	91,0	91,4	-1 014
Výdaje na volby a příspěvek politickým stranám	2 112	613	613	515	84,0	24,4	-1 597
Pozemkové úpravy	700	700	700	700	100,0	100,0	0
Dotace na podporu exportu - MF, EGAP, ČEP	2 792	1 998	1 998	1 491	74,6	53,4	-1 301
Transfery státním fondům (pouze správní výdaje SZIF)	1 233	1 283	1 283	1 283	100,0	104,1	50
Soudní a mimosoudní rehabilitace a odškodnění obětem trestné činnosti	299	850	809	305	37,7	102,1	6
Jednorázová částka účastníkům národního boje a dalším osobám podle z.č.261/2001 Sb. a odškodnění podle z. č.172/2002 a další odškodnění osob	1 491	1 698	1 609	779	48,4	52,2	-712
Úhrada ztráty z univerzální služby podle z. č. 127/2005 Sb.	120	215	206	161	78,0	133,9	41
Bezpečnost a ochrana zdraví při práci	40	40	40	40	100,0	100,0	0
B. Ostatní mandatorní výdaje celkem (B/I +B/II)	39 006	50 690	51 940	48 222	92,8	123,6	9 216
I. Výdaje vyplývající z jiných právních norem celkem	92	74	74	61	82,2	65,8	-31
Státní podpora hypotečního úvěrování	18	14	14	23	171,2	129,7	5
Souhonné pojištění vozidel	74	60	60	37	61,9	50,2	-37
II. Výdaje vyplývající ze smluvních závazků celkem	38 914	50 616	51 866	48 161	92,9	123,8	9 247
Státní záruky (mimo programu 398080) a negarantované úvěry s.o. Správa železniční dopravní cesty podle z. č. 77/2002 Sb.	4 740	11 386	11 385	9 723	85,4	205,1	4 983
Vládní úvěry vč. plynárenských VIA a poplatků za vedení účtu	24	1 825	1 825	25	1,4	102,9	1
Transfery mezinárodním organizacím, platby MMF, SB	1 841	2 155	2 306	2 087	90,5	113,3	246
Odvody a příspěvky do rozpočtu EU	32 309	35 250	36 350	36 327	99,9	112,4	4 018
MANDATORNÍ VÝDAJE celkem (A + B)	628 108	679 633	677 536	652 743	96,3	103,9	24 635
Výdaje státního rozpočtu celkem	1 156 793	1 190 701	1 210 010	1 155 526	95,5	99,9	-1 267
Podíl mandatorních výdajů na celkových výdajích státního rozpočtu (%)	54,30	57,08	55,99	56,49			

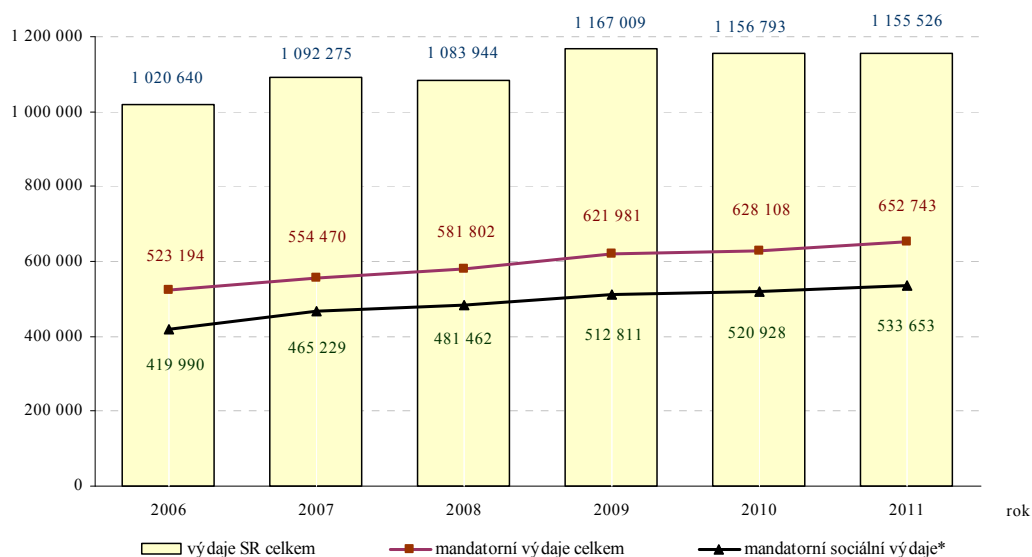
Mandatorní výdaje vyplývající ze zákona byly čerpány ve výši **604,5 mld. Kč**, tj. 96,6 % rozpočtu po změnách při úspoře 21,1 mld. Kč, a představovaly tak 98,8 % celkových mandatorních výdajů. Meziročně se zvýšily o 2,6 % (o 15,4 mld. Kč) – došlo k růstu zejména mandatorních sociálních výdajů - celkem o 12,7 mld. Kč, z toho k největšímu navýšení došlo u výdajů na dávky důchodového pojištění (téměř o 21,9 mld. Kč) a výdajů na obsluhu státního dluhu (o 6,9 mld. Kč), naopak se snížily mj. výdaje na dávky státní sociální podpory (o 4,8 mld. Kč), na podpory v nezaměstnanosti (o 3,0 mld. Kč), na dávky nemocenského pojištění (o 1,3 mld. Kč), dotace na podporu exportu (o 1,3 mld. Kč), na příspěvek státu na podporu stavebního spoření (o 1,0 mld. Kč), atd. Z celku **mandatorní sociální výdaje** dosáhly **533,7 mld. Kč**, tj. 99,5 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,4 % (o 12,7 mld. Kč), a představovaly tak 81,8 % celkových mandatorních výdajů, resp. 88,3 % zákonných mandatorních výdajů. Podrobnější údaje o mandatorních sociálních výdajích jsou uvedeny v části III.2.1 Zprávy.

Ostatní mandatorní výdaje, tj. výdaje vyplývající z jiných právních norem a ze smluvních závazků, byly čerpány ve výši **48,2 mld. Kč**, tj. o 7,2 % méně než stanovil rozpočet po změnách - úspora dosáhla 3,7 mld. Kč, při meziročním růstu o 23,6 % (o 9,2 mld. Kč). V objemu došlo k nárůstu zejména u výdajů na realizaci státních záruk, když se v roce 2011

uskutečnila jednorázová splátka garantované emise dluhopisů ve výši 7,0 mld. Kč jistiny, dále se v souvislosti s vypořádáním finančních vztahů z předchozích let zvýšily odvody do rozpočtu EU o 4,0 mld. Kč ve prospěch rozpočtu EU.

Následující graf ukazuje vývoj mandatorních výdajů a mandatorních sociálních výdajů v letech 2006-2011 ve vztahu k celkovým výdajům státního rozpočtu.

Graf č. 22: Vývoj mandatorních výdajů v letech 2006-2011 (v mil. Kč)

Jednotlivé mandatorní výdaje jsou hodnoceny v příslušné části zprávy týkající se výdajů v druhovém členění rozpočtové skladby.

6. Výdaje státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací

Výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací byly zákonem č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu na rok 2011, **stanoveny ve výši 25,9 mld. Kč**; šlo o výdaje ze státního rozpočtu, tj. bez výdajů krytých příjmy ze zahraničních programů. Proti roku 2010 se jednalo o zvýšení o 0,5 mld. Kč, což představovalo nárůst o 1,97 %.

V roce 2011 byly za oblast podpory výzkumu, vývoje a inovací rozpočtovány i výdaje na programy spolufinancované z rozpočtu EU a výdaje kryté z finančních mechanismů EHP/Norsko, a to v kapitolách Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstvo průmyslu a obchodu a Akademie věd ČR. **Včetně výdajů krytých příjmy z rozpočtu EU a EHP/Norsko činily schválené výdaje na tuto oblast 28,9 mld. Kč.**

Podíl schválených celkových výdajů z národních zdrojů na podporu výzkumu, vývoje a inovací **v přepočtu na odhad HDP** z ledna 2012 činil 0,68 % HDP, včetně výdajů krytých z rozpočtu EU a FM EHP/Norsko pak **0,75 % HDP.**

Částka stanovená zákonem č. 433/2010 Sb. byla v průběhu roku rozpočtovými opatřeními snížena o 369 mil. Kč na 25,5 mld. Kč. Šlo o rozpočtová opatření v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, kde došlo k přesunu prostředků ve prospěch veřejných vysokých škol na kompenzaci výdajů potřebných pro vytvoření možností růstu výzkumného a vývojového potenciálu.

Skutečné čerpání výdajů státního rozpočtu, bez výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/Norska, dosáhlo 25,8 mld. Kč, tj. 100,9 % rozpočtu po změnách. Proti roku 2010 se jednalo o zvýšení o 3,2 mld. Kč, tj. o 14,2 %. V této částce je zapojeno čerpání rezervních fondů a nároků z nespotřebovaných výdajů kapitol ve výši 6,7 mld. Kč. Celkový objem výdajů na podporu výzkumu, vývoje a inovací, **včetně výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/Norsko, činil 37,5 mld. Kč.** Výdaje kryté příjmy ze zahraničních zdrojů vykázaly kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy – ve výši 10,6 mld. Kč, Ministerstvo průmyslu v částce 1,2 mld. Kč a Akademie věd ČR v částce 4,8 mil. Kč.

Podíl skutečných celkových výdajů z národních zdrojů, v přepočtu na odhad vývoje HDP z ledna 2012, dosáhl 0,67 % HDP, včetně výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/Norsko pak 0,98 % HDP.

Jako **nároky z nespotřebovaných výdajů** k využití v dalších letech ve smyslu rozpočtových pravidel zůstaly kapitolám na podporu této oblasti z roku 2011 a předchozích let nevyčerpané výdaje v celkové výši 8,8 mld. Kč. Z toho národní zdroje činí 4,8 mld. Kč a zdroje kryté ze zahraničních prostředků 4,0 mld. Kč. Ve srovnání s předchozím rokem byly úspory do dalších let u národních zdrojů sníženy o 0,7 mld. Kč. Nároky z nespotřebovaných výdajů kryté příjmy ze zahraničních zdrojů byly sníženy o 5 mld. Kč. Zvýšené čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů bylo způsobeno zejména čerpáním výdajů na realizaci projektů Operačního programu Výzkum a vývoj pro inovace.

Největší podíl výdajů na výzkum, vývoj a inovace z národních zdrojů připadl - jako každý rok - **Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy**, které čerpalo celkem **10,6 mld. Kč**, což představovalo 105,4 % rozpočtu po změnách a zároveň 41,1 % celkového skutečného objemu podpory této oblasti z národních zdrojů. Z prostředků této kapitoly byla uvolněna institucionální podpora ve výši 6,8 mld. Kč, což představovalo zvýšení v porovnání s rokem 2010 o 1,7 mld. Kč. Účelová podpora byla uvolněna ve výši 3,8 mld. Kč, což znamenalo snížení v porovnání s rokem 2010 o 0,1 mld. Kč. Výrazné zvýšení institucionálních výdajů kapitoly a změna poměru institucionálních a účelových výdajů kapitoly byly způsobeny novelou zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, vývoje a inovací, která legislativně upravuje změny schválené reformou systému výzkumu, vývoje a inovací. Na Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy byla delegována působnost poskytování institucionálních výdajů pro řadu výzkumných organizací původně financovaných svými zřizovateli.

Druhé nejvyšší čerpání výdajů na podporu výzkumu, vývoje a inovací z národních zdrojů vykázala kapitola **Akademie věd ČR**, a to ve výši 4,9 mld. Kč celkem, což představovalo oproti roku 2010 snížení o 0,1 mld. Kč, tedy na 98,0 %. Snížení výdajů této kapitoly je způsobeno postupným utlumováním účelové podpory, která již nebude od roku 2014 Akademií věd ČR poskytována.

Ministerstvo průmyslu a obchodu vynaložilo na výzkum, vývoj a inovace z národních zdrojů celkem 3,6 mld. Kč, ve srovnání s rokem 2010 se jedná o zvýšení o 0,2 mld. Kč.

Technologická agentura ČR, nová kapitola státního rozpočtu pro poskytování podpory výzkumu, vývoje a inovací, jejíž činnost byla započata koncem roku 2009, zahájila v roce 2011 poskytování účelové podpory v rámci programu Alfa ve výši 0,8 mld. Kč. Cílem programu je podpora aplikovaného výzkumu a experimentálního vývoje v oblasti progresivních technologií, životního prostředí, energetiky a dopravy.

Z celkových výdajů, bez výdajů krytých příjmy z EU, ve výši 25,8 mld. Kč, vynaložených na podporu výzkumu, vývoje a inovací v roce 2011, připadlo na účelové výdaje 12,7 mld. Kč, tj. 49,2 % z celkového objemu podpory, a na institucionální výdaje 13,1 mld. Kč, tj. 50,8 % celku. Ve srovnání s rokem 2010 došlo k mírnému snížení podílu účelových výdajů na

celkovém objemu podpory - o 2,55 procentního bodu. Podrobnosti o využití prostředků na podporu výzkumu, vývoje a inovací jsou uvedeny v návrzích závěrečných účtů jednotlivých rozpočtových kapitol.

7. Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění

Odvětvové členění výdajů státního rozpočtu má za cíl především transparentně interpretovat směry vládní rozpočtové politiky a finanční zajištěnost jednotlivých funkcí státu. Toto členění odhlíží od všech ostatních hledisek, která do funkčního členění nepatří, a naopak agreguje jednotlivé funkční kategorie výdajů podle účelu, na které jsou prostředky státního rozpočtu vynakládány.

Přehled o výdajích SR podle odvětvového hlediska podává následující tabulka:

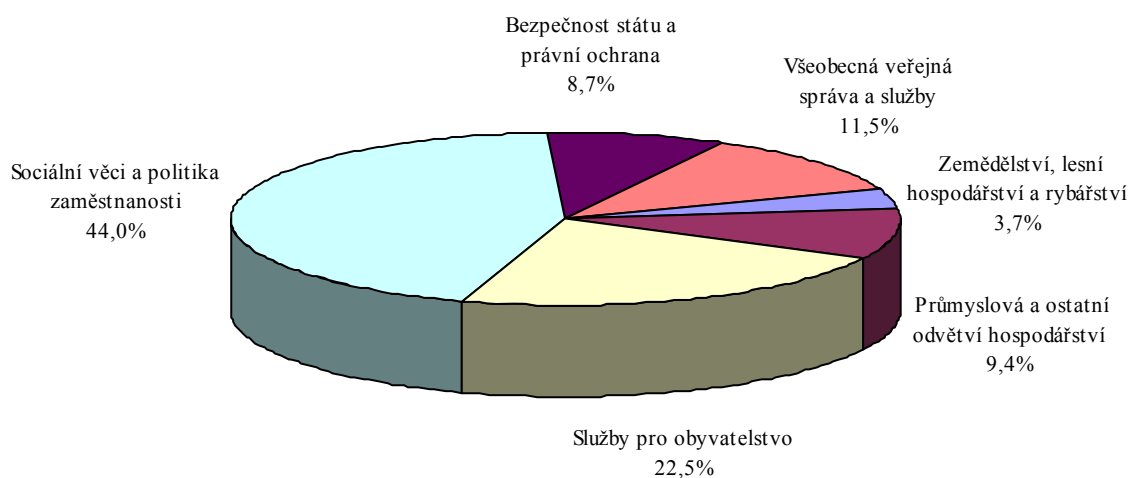
Tabulka č. 57: Výdaje státního rozpočtu podle odvětvového členění (v mld. Kč)

Rozp. skup.	UKAZATEL	Skutečnost 2010	Rozpočet 2011 *)		Skutečnost 2011	% plnění 4:3	Index 2011/2010 4:1	Rozdíl 2011-10 4-1
			schválený	po změnách				
		1	2	3	4	5	6	7
1	Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	47,94	51,89	52,34	43,31	82,8	90,3	-4,63
	z toho: Zeměděl.a potravin.činnost a rozvoj	37,14	42,70	43,22	34,16	79,0	92,0	-2,99
2	Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	108,81	97,28	108,29	108,29	100,0	99,5	-0,52
	v tom:							
	Průmysl, stavebnictví, obchod a služby	21,16	26,13	31,74	31,72	100,0	149,9	10,56
	Doprava	68,26	57,45	57,89	58,55	101,1	85,8	-9,71
	Vodní hospodářství	8,91	4,20	8,84	10,26	116,0	115,1	1,35
	Spoje	0,56	0,63	0,63	0,59	93,5	104,5	0,03
	Všeob. hosp. záležitostí a ost.ekon.funkce	9,92	8,86	9,19	7,18	78,1	72,3	-2,74
3	Služby pro obyvatelstvo	262,08	268,83	277,19	260,53	94,0	99,4	-1,55
	v tom:							
	Vzdělávání a školské služby	119,22	117,31	125,24	126,29	100,8	105,9	7,07
	Kultura, církev a sdělovací prostředky	8,85	8,62	9,36	9,35	100,0	105,7	0,51
	Tělovýchova a zájmová činnost	2,73	2,49	2,98	2,98	100,0	109,3	0,26
	Zdravotnictví	64,36	60,75	61,67	61,82	100,2	96,0	-2,55
	Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	46,15	44,95	46,84	32,57	69,5	70,6	-13,59
	Ochrana životního prostředí	9,50	17,86	12,19	8,50	69,7	89,5	-1,00
	Ostatní výzkum a vývoj	11,24	16,84	18,89	18,99	100,5	169,0	7,75
	Ost.činnosti související se služb.pro obyvat.	0,03	0,02	0,03	0,03	100,0	x	0,00
4	Sociální věci a politika zaměstnanosti	500,22	510,82	513,78	508,95	99,1	101,7	8,74
	v tom:							
	Dávky a podpory v sociálním zabezpečení	424,39	440,23	442,35	440,31	99,5	103,8	15,91
	Politika zaměstnanosti	24,30	25,43	22,16	19,15	86,4	78,8	-5,16
	Sociální služby a společně činnosti v sociálním zabezp.a politice zaměstnanosti	51,52	45,16	49,27	49,50	100,5	96,1	-2,02
5	Bezpečnost státu a právní ochrana	111,95	99,46	100,94	101,09	100,1	90,3	-10,86
	v tom:							
	Obrana	40,69	34,86	34,92	36,56	104,7	89,9	-4,13
	Civilní připravenost na krizové stavy	2,36	2,01	2,22	2,12	95,5	89,9	-0,24
	Bezpečnosti a veřejný pořádek	40,58	36,81	36,93	36,20	98,0	89,2	-4,38
	Právní ochrana	19,87	18,85	19,72	19,19	97,3	96,6	-0,68
	Požární ochrana a integr. záchr. systém	8,44	6,92	7,14	7,02	98,2	83,1	-1,42
6	Všeobecná veřejná správa a služby	125,80	162,42	157,47	133,35	84,7	106,0	7,55
	v tom:							
	Státní moc, stát. správa, územní samospráva a politické strany	58,90	62,14	63,51	61,91	97,5	105,1	3,01
	Jiné veřejné služby a činnosti	3,34	3,44	3,60	3,43	95,4	102,7	0,09
	Finanční operace	49,10	75,25	74,30	55,97	75,3	114,0	6,88
	Ostatní činnosti	14,45	21,58	16,06	12,03	74,9	83,2	-2,42
	RYZÍ CELKEM	1 156,79	1 190,70	1 210,01	1 155,53	95,5	99,9	-1,27

*) rozpočet vč. zákona č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011

Následující graf znázorňuje podíl jednotlivých odvětví na celkových skutečných výdajích státního rozpočtu za rok 2011:

Graf č. 23: Struktura výdajů podle jednotlivých odvětví v roce 2011

7.1. Výdaje na sociální věci a politiku zaměstnanosti

Tyto výdaje dosáhly v roce 2011 výše **509,0 mld. Kč**, což je o 8,7 mld. Kč, tj. o 1,7 %, více než v předchozím roce (v roce 2010 vzrostly o 1,0 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 44,0 %, tj. o 0,8 procentního bodu více než v roce 2010. Jejich rozpočet po změnách byl čerpán na 99,1 % (nedočerpání o 4,8 mld. Kč).

Téměř 87 % prostředků této skupiny výdajů bylo vynaloženo na dávky a podpory v sociálním zabezpečení (rozpočtový oddíl 41), které dosáhly 440,3 mld. Kč a meziročně vzrostly o 15,9 mld. Kč, tj. o 3,8 % (v roce 2010 to bylo o 0,9 %).

Z této částky připadalo 83,6 % na **dávky důchodového pojištění**, tj. 368,1 mld. Kč (meziroční nárůst o 21,9 mld. Kč, tj. o 6,3 %), z toho na starobní důchody bylo vynaloženo celkem 292,8 mld. Kč (meziroční růst o 20,7 mld. Kč), na invalidní důchody (plné i částečné) 47,7 mld. Kč (meziroční růst o 0,2 mld. Kč) a na vdovské, vdovecké a sirotčí důchody celkem 27,6 mld. Kč (meziroční růst o 0,9 mld. Kč).

Druhou váhově nejvýznamnější částku v rámci sociálního zabezpečení představují **dávky státní sociální podpory** čerpané ve výši 36,1 mld. Kč, které meziročně klesly o 4,8 mld. Kč, tj. o 11,7 %. Meziroční pokles ovlivnily nejvíce sociální příplatek (0,8 mld. Kč proti 3,1 mld. Kč v roce 2010), rodičovský příspěvek (25,7 mld. Kč proti 27,8 mld. Kč v roce 2010) a porodné (0,3 mld. Kč proti 1,6 mld. Kč v roce 2010). Další výdaje zahrnují především příspěvek na bydlení (4,6 mld. Kč při růstu o 1,1 mld. Kč), přídavek na dítě (3,5 mld. Kč při poklesu o 0,4 mld. Kč) a dávky péčovské péče (1,1 mld. Kč při růstu o 0,1 mld. Kč).

Dalším významným pododdílem jsou **dávky nemocenského pojištění**. Objem 21,7 mld. Kč znamenal meziroční snížení o 1,3 mld. Kč, tj. o 5,5 %. Pokles ovlivnila zákonná změna, kdy se prodloužila doba poskytování náhrady mzdy (platu) a odměn zaměstnavatelem z prvních 14 na prvních 21 dnů. Byly tvořeny zejména položkami nemocenského ve výši 13,5 mld. Kč (meziroční pokles o 1,6 mld. Kč), peněžité pomoci v mateřství ve výši 7,6 mld. Kč (růst o 0,1 mld. Kč) a podpory při ošetřování člena rodiny ve výši 0,6 mld. Kč (růst o 0,2 mld. Kč).

V rámci tohoto oddílu bylo mimo jiné ještě vyplaceno 7,9 mld. Kč (růst o 0,4 mld. Kč) na **zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru** a 5,6 mld. Kč (růst o 0,1 mld. Kč) na **státní příspěvky na důchodové připojištění**.

Výdaje na politiku zaměstnanosti (rozpočtový oddíl 42) dosáhly v roce 2011 výše **19,1 mld. Kč** a proti roku 2010 klesly o 5,2 mld. Kč, tj. o 21,2 % (v roce 2010 klesly o 2,2 %).

Z nich **podpora v nezaměstnanosti** v objemu 10,3 mld. Kč (pokles o 3,0 mld. Kč proti roku 2010) představovala především hmotné zabezpečení osob v nezaměstnanosti (podpory) a zvýšení ke hmotnému zabezpečení na manželku a děti osobám se změněnou pracovní schopností.

Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti v celkově vynaložené částce 3,8 mld. Kč klesly o 2,4 mld. Kč a byly použity zejména na veřejně prospěšné práce (1,0 mld. Kč), na cílené programy k řešení nezaměstnanosti (1,0 mld. Kč), na tvorbu společensky účelných pracovních míst (0,8 mld. Kč), na rekvalifikace (0,3 mld. Kč) a na podporu zaměstnanosti zdravotně postižených občanů (0,3 mld. Kč).

Třetím nejvýznamnějším pododdílem politiky zaměstnanosti byly příspěvky na zaměstnávání zdravotně postižených občanů ve výši 3,3 mld. Kč (meziročně růst o 0,6 mld. Kč).

Příspěvky na sociální důsledky restrukturalizace ve výši 1,3 mld. Kč byly vyplaceny zaměstnancům prostřednictvím zaměstnavatelů v souvislosti s restrukturalizací ocelářského a hnědouhelného průmyslu a dopravy.

Ze státního rozpočtu bylo také uhrazeno 0,4 mld. Kč jako úhrada mezd zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele.

Výdaje na sociální služby a společné činnosti v sociálním zabezpečení a politice zaměstnanosti (rozpočtový oddíl 43), které představují nikoliv přímé dávky a podpory, ale výdaje na činnosti a služby zaměřené na určité sociální skupiny obyvatelstva nebo sociální programy, dosáhly v roce 2011 celkové výše **49,5 mld. Kč** a proti předchozímu roku klesly o 2,0 mld. Kč, tj. o 3,9 % (v roce 2010 vzrostly o 1,5 mld. Kč). Velkou část těchto výdajů tvoří transfery obcím na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách, na dávky pomoci v hmotné nouzi a na dávky zdravotně postiženým. Tyto výdaje dosáhly v roce 2011 výše 25,3 mld. Kč (v roce 2010 to bylo 25,7 mld. Kč). V rámci tohoto okruhu výdajů byly dále financovány výdaje na činnost České správy sociálního zabezpečení včetně jejich okresních složek a úřadů práce ve výši 9,5 mld. Kč (meziroční pokles o 2,5 mld. Kč). Na služby sociální péče bylo vynaloženo 6,0 mld. Kč, z toho na domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem připadlo 4,6 mld. Kč. Na sociální péči a pomoc dětem a mládeži šlo 0,9 mld. Kč, dalších 0,5 mld. Kč směřovalo na služby sociální prevence (krizová pomoc, azylové domy, atd.).

7.2. Výdaje na služby pro obyvatelstvo

Výdaje na služby pro obyvatelstvo zahrnují výdaje na vzdělávání a školské služby, kulturu, církev a sdělovací prostředky, tělovýchovu a zájmovou činnost, zdravotnictví, bydlení, komunální služby a územní rozvoj, ochranu životního prostředí, na podporu výzkumu, vývoje a inovací uvedených oblastí a podporu výzkumu, vývoje a inovací odvětvově nespecifikovanou. Prostředky na tyto účely jsou poskytovány rozpočtovými kapitolami přímo nebo prostřednictvím rozpočtů územních samosprávných celků. **Výdaje na služby pro obyvatelstvo dosáhly v roce 2011 částky 260,5 mld. Kč** a meziročně klesly o 1,6 mld. Kč, tj. o 0,6 % (v roce 2010 vzrostly o 4,4 %). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 22,5 % (v roce 2010 to bylo 22,7 %). Jejich rozpočet po změnách byl vyčerpán na 94,0 % (nedočerpání o 16,7 mld. Kč).

Objemově nejvýznamnější část těchto výdajů (48,5 %) představovaly výdaje na vzdělávání a školské služby (rozpočtový oddíl 31 a 32) – celkem dosáhly **126,3 mld. Kč** při

meziročním růstu o 7,1 mld. Kč, tj. o 5,9 % (v roce 2010 klesly o 4,4 %). Většina této částky směřovala do paragrafu „Ostatní záležitosti vzdělávání“, v rámci kterého bylo vyplaceno 85,3 mld. Kč (při meziročním růstu o 4,2 mld. Kč). V naprosté většině (76,4 mld. Kč) šlo o transferované prostředky z kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy územním samosprávným celkům, na které přešla působnost především v oblasti zařízení předškolní výchovy a základního vzdělávání. Takto vysoká částka v tomto pododdíle souvisí s reformou veřejné správy v roce 2003, kdy došlo k převedení jak majetku a zřizovatelských funkcí k nim, tak i jejich financování na kraje. Na zařízení vysokoškolského vzdělávání bylo vynaloženo celkem 34,2 mld. Kč (o 1,9 mld. Kč více než v roce 2010), z toho na činnost vysokých škol (bez podpory výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách) 23,8 mld. Kč.

Výdaje na zdravotnictví (rozpočtový oddíl 35) financované ze státního rozpočtu dosáhly v roce 2011 v souhrnu **61,8 mld. Kč** a byly o 2,5 mld. Kč, tj. o 4,0 %, pod úrovní roku 2010 (v roce 2010 vzrostly o 4,3 %). Největší objem představují výdaje na "ostatní činnosti" (52,9 mld. Kč), zahrnující zejména platbu státu na zdravotní pojištění nevýdělečných osob ve výši 52,7 mld. Kč (ve stejné výši jako v roce 2010). Výdaje na ústavní péči dosáhly v roce 2011 výše 2,5 mld. Kč a proti roku 2010 klesly o 2,4 mld. Kč. Z toho na fakultní a ostatní nemocnice směřovalo 2,2 mld. Kč (pokles o 1,8 mld. Kč). Výdaje na zvláštní zdravotnická zařízení a služby pro zdravotnictví dosáhly celkem 1,8 mld. Kč. Z nich bylo ve prospěch hygienické služby poskytnuto 1,1 mld. Kč a záchranné službě 0,5 mld. Kč.

Na bydlení, komunální služby a územní rozvoj (rozpočtový oddíl 36) bylo v roce 2011 z prostředků státního rozpočtu vynaloženo celkem **32,6 mld. Kč**, tj. o 13,6 mld. Kč, tj. o 29,4 %, méně než v předchozím roce (v roce 2010 to bylo o 40,4 % více). **Podpora stavebního spojení formou státních příspěvků v roce 2011 dosáhla 10,7 mld. Kč** (v roce 2010 bylo 11,7 mld. Kč). Na paragrafu „Mezinárodní spolupráce v oblasti bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje“ bylo v rámci kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj čerpáno 17,6 mld. Kč (šlo především o investice do Regionálních operačních programů spolufinancovaných z prostředků EU). V rámci kapitálových výdajů bylo vynaloženo do oblasti bytového hospodářství 0,4 mld. Kč (výdaje na výstavbu bytů, podpora ze strany státu obcím na výstavbu bytů, včetně nákupu pozemků na tuto výstavbu).

Na kulturu, církve a sdělovací prostředky (rozpočtový oddíl 33) bylo v roce 2011 vynaloženo **9,4 mld. Kč**, což je o 0,5 mld. Kč, tj. o 5,7 %, více než v předchozím roce (v roce 2010 meziročně klesly o 3,1 %). Z celkového objemu připadlo (převážně formou transferů příspěvkovým organizacím) nejvíce prostředků muzeím a galeriím (1,6 mld. Kč), na činnosti knihovnické (1,6 mld. Kč), na činnost registrovaných církví a náboženských společností (1,4 mld. Kč), na činnost památkových ústavů, hradů a zámků (0,9 mld. Kč), na divadelní činnost (0,8 mld. Kč), na zachování a obnovu kulturních památek (0,6 mld. Kč), na Pražský hrad (0,2 mld. Kč), atd.

Výdaje na ochranu životního prostředí (rozpočtový oddíl 37) dosáhly **8,5 mld. Kč** a proti roku 2010 klesly o 1,0 mld. Kč, tj. o 10,5 %. Nejvíce prostředků bylo vynaloženo na ochranu přírody a krajiny – 4,1 mld. Kč, z nichž velká část plynula do ochrany chráněné části přírody (1,0 mld. Kč) a do protierozní, protilavinové a protipožární ochrany (1,2 mld. Kč). Výdaje na nakládání s odpady dosáhly 1,5 mld. Kč. Další prostředky byly vynaloženy na ochranu a sanaci půdy a podzemní vody – 0,5 mld. Kč, na ochranu ovzduší a klimatu – 0,3 mld. Kč, na výzkum životního prostředí – 0,2 mld. Kč a v neposlední řadě na správu v ochraně životního prostředí – 1,2 mld. Kč.

Tělovýchova a zájmová činnost (rozpočtový oddíl 34) byla v roce 2011 financována částkou **3,0 mld. Kč**, což je o 0,3 mld. Kč, tj. o 9,3 %, více než v předchozím roce. Nejvíce prostředků – 1,4 mld. Kč bylo vynaloženo na "ostatní tělovýchovnou činnost" (§ 3419), která zahrnuje

např. podporu státu sportovním oddílům, výdaje na konání sportovních akcí apod. Na rozvoj státní sportovní reprezentace bylo vynaloženo 1,2 mld. Kč. Na využití volného času dětí a mládeže bylo věnováno 0,3 mld. Kč v rámci podpory činnosti domů dětí a mládeže, stanic mladých techniků, dětských hřišť apod.

7.3. Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství, průmyslová a ostatní odvětví hospodářství

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství (rozpočtová skupina 1) **a na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství** (rozpočtová skupina 2) dosáhly v roce 2011 celkové výše **151,6 mld. Kč**, což představovalo 13,1 % všech výdajů státního rozpočtu (v roce 2010 to bylo 13,6 %) a meziročně klesly o 5,1 mld. Kč, tj. o 3,3 % (v roce 2010 meziročně klesly o 3,9 %).

Výdaje na zemědělství, lesní hospodářství a rybnářství (rozpočtový oddíl 10) činily **43,3 mld. Kč** a klesly o 4,6 mld. Kč, tj. o 9,7 %. V tomto oddílu byly čerpány zejména výdaje na zemědělskou a potravinářskou činnost a rozvoj ve výši 34,2 mld. Kč (v roce 2010 to bylo o 3,0 mld. Kč více). V rámci tohoto pododdílu se projeví především transfery Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu (SZIF) ve výši 32,0 mld. Kč (celkem v rámci skupiny 34,0 mld. Kč) a také transfery podnikatelským subjektům ve výši 1,4 mld. Kč.

Na regulaci zemědělské produkce, organizaci trhu a poskytování podpor bylo použito 2,0 mld. Kč (vše ve formě transferů SZIF), na lesní hospodářství 0,6 mld. Kč, na správu v zemědělství 4,2 mld. Kč, na podporu výzkumu, vývoje a inovací v zemědělství a lesnictví 0,8 mld. Kč.

Na dopravu (rozpočtový oddíl 22) bylo ze státního rozpočtu poskytnuto **58,5 mld. Kč**, což bylo o 9,7 mld. Kč (o 14,2 %) méně než v roce 2010. Na poklesu se podílely zejména transfery SFDI, které činily 35,0 mld. Kč, což je o 12,6 mld. Kč méně než v roce 2010. Výdaje do železniční dopravy dosáhly 18,1 mld. Kč (meziroční růst o 6,3 mld. Kč). Tento růst byl ovlivněn splacením emise dluhopisů vydaných v roce 2004 Správou železniční dopravní cesty, s.o., ve výši 7,2 mld. Kč (jistina 7 mld. Kč a úroky 0,2 mld. Kč), a to na základě ručení podle zákona č. 77/2002 Sb. Došlo také ke splacení dalšího úvěru SŽDC, s.o., určeného na financování modernizace a výstavby I. Železničního koridoru ve výši 2,4 mld. Kč. V rámci železniční dopravy činily transfery podnikatelským subjektům 5,8 mld. Kč (šlo především o úhradu ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě ve výši 4,1 mld. Kč poskytnuté dopravci České dráhy, a.s. a o příspěvek na dopravní cestu nehranzený ze Státního fondu dopravní infrastruktury ve výši 1,2 mld. Kč pro Správu železniční dopravní cesty, s.o.), transfery obcím a krajům 2,6 mld. Kč a realizace státních záruk 9,6 mld. Kč. Výdaje do pozemních komunikací dosáhly 3,1 mld. Kč (z toho 1,6 mld. Kč představovalo úhradu závazku z úvěru poskytnutého EIB na infrastrukturální projekty, kde jako finanční manažer a zároveň formální dlužník vystupuje ČMZRB). Z této částky směřovalo 1,4 mld. Kč na dálnice a 1,7 mld. Kč na silnice. Výdaje na správu v dopravě v roce 2011 činily 1,3 mld. Kč.

Výdaje státního rozpočtu na průmysl, stavebnictví, obchod a služby (rozpočtový oddíl 21) dosáhly **31,7 mld. Kč**, což je o 10,6 mld. Kč, tj. o 49,9 % více než v roce 2010. Tento nárůst souvisí se schválením zákona č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon o státním rozpočtu ČR na rok 2011 (popsáno již v části I.1). V této souvislosti nově vznikl v kapitole Ministerstvo průmyslu a obchodu závazný ukazatel „Dotace na obnovitelné zdroje energie“ (rozpočet 11,7 mld. Kč, skutečnost dosáhla 8,8 mld. Kč). Dále sem patří především výdaje do ostatních odvětvových a oborových záležitostí v průmyslu a stavebnictví (opatření ke zvýšení konkurenceschopnosti průmyslového odvětví, podpora podnikání a inovací, atd.) ve výši 10,2 mld. Kč. Výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací v této oblasti dosáhly 4,8 mld.

Kč. Část výdajů v rámci tohoto oddílu připadla na záležitosti těžebního průmyslu a energetiky, v rámci kterých bylo vynaloženo 2,8 mld. Kč na programy úspor energie a obnovitelných zdrojů (v roce 2010 to bylo 2,1 mld. Kč) a 0,7 mld. Kč na útlum uhelného hornictví. Na přímou podporu exportu směřovalo 1,5 mld. Kč. Na činnost ústředních a ostatních orgánů státní správy v těchto odvětvích bylo vynaloženo 10,6 mld. Kč (včetně již zmíněných 8,8 mld. Kč určených na dotace na obnovitelné zdroje energie), což je o 8,7 mld. Kč více než v roce 2010.

Vodní hospodářství (rozpočtový oddíl 23) se na výdajích státního rozpočtu v roce 2011 podílelo částkou **10,3 mld. Kč** při meziročním růstu o 1,3 mld. Kč, tj. o 15,1 %. Z této částky bylo použito na úpravy vodních toků a vodohospodářská díla 1,4 mld. Kč. Na odvádění a čištění odpadních vod bylo vynaloženo 7,6 mld. Kč a na činnosti související se zásobováním pitnou vodou, tj. zejména vodárenskou infrastrukturou, 0,6 mld. Kč. Na vodní díla v zemědělské krajině směřovalo 0,6 mld. Kč. Z celkové částky představovaly kapitálové výdaje 8,6 mld. Kč.

Na odvětví spoju (rozpočtový oddíl 24) bylo vynaloženo **0,6 mld. Kč**, což je o 4,5 % více než v předchozím roce. Většina prostředků (přes 0,4 mld. Kč) byla vynaložena na správu ve spojích (činnost Českého telekomunikačního úřadu).

Součástí této skupiny výdajů jsou též **výdaje na všeobecné hospodářské záležitosti a ostatní ekonomické funkce** (rozpočtový oddíl 25). Tyto výdaje dosáhly částky **7,2 mld. Kč** a proti roku 2010 klesly o 2,7 mld. Kč, tj. o 27,7 %. Patří sem např. výdaje na činnost Českého úřadu zeměměřického a katastrálního, Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Úřadu průmyslového vlastnictví (0,8 mld. Kč), na činnost ostatních orgánů státní správy v oblasti zeměměřictví a katastru (2,3 mld. Kč), na činnosti po zrušeném Fondu národního majetku a Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových (1,5 mld. Kč) a na další činnosti ústředních orgánů státní správy v oblasti hospodářství, normalizace, standardizace a metrologie, v oblasti bezpečnosti práce apod. Na služby v oblasti meteorologie směřovalo 0,5 mld. Kč. Do této skupiny patří i platba státní záruky ve prospěch ČSOB ve výši 132 mil. Kč podle Smlouvy a státní záruky, uzavřené v souvislosti s převzetím aktiv bývalé IPB (ve věci pohledávek Southfolk Holding Ltd., Česká konsolidační a O.D. trading).

7.4. Výdaje na bezpečnost státu a právní ochranu

Výdaje této rozpočtové skupiny dosáhly celkové částky **101,1 mld. Kč**, což proti roku 2010 představuje pokles o 10,9 mld. Kč, tj. o 9,7 % (v roce 2010 pokles o 9,8 %), a podíl na celkových výdajích státního rozpočtu 8,7 % (v roce 2010 to bylo 9,7 %).

Velká část těchto výdajů (36,2 %) připadla **na obranu** (rozpočtový oddíl 51), na kterou bylo vynaloženo **36,6 mld. Kč** při meziročním poklesu o 4,1 mld. Kč, tj. o 10,1 %. Z částky 36,6 mld. Kč činily běžné výdaje 30,3 mld. Kč a kapitálové výdaje 6,3 mld. Kč. Na činnost jednotlivých složek Armády České republiky bylo vynaloženo celkem 27,2 mld. Kč (meziroční pokles o 3,3 mld. Kč především vlivem nižších výdajů na platy a neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů), na mezinárodní spolupráci v obraně a zahraniční vojenskou pomoc 3,2 mld. Kč, na činnost Vojenské policie a Vojenského zpravodajství 2,8 mld. Kč a na státní správu ve vojenské obraně 1,8 mld. Kč.

Na bezpečnost a veřejný pořádek (rozpočtový oddíl 53) vynaložil státní rozpočet celkem **36,2 mld. Kč** při meziročním poklesu o 4,4 mld. Kč, tj. o 10,8 %. Z toho 30,6 mld. Kč (o 4,5 mld. Kč méně než v roce 2010 - především vlivem nižších výdajů na platy a neinvestičních nákupů a souvisejících výdajů) směřovalo na výdaje na policii, obecní policii a na Bezpečnostní informační službu a 5,5 mld. Kč na činnost Ministerstva vnitra.

Na právní ochranu (rozpočtový oddíl 54) bylo čerpáno **19,2 mld. Kč** při meziročním poklesu o 0,7 mld. Kč, tj. o 3,4 %. Z této částky bylo vynaloženo na soudnictví (včetně ústavního soudnictví) 9,7 mld. Kč (meziročně na stejné úrovni), na vězeňství 6,4 mld. Kč (pokles o 0,4 mld. Kč) a na státní zastupitelství 2,0 mld. Kč (pokles o 0,1 mld. Kč). Na správu v oblasti právní ochrany směřovalo 0,8 mld. Kč.

Na požární ochranu a integrovaný záchranný systém (rozpočtový oddíl 55) bylo v roce 2011 vynaloženo **7,0 mld. Kč**, což je o 1,4 mld. Kč, tj. o 16,9 %, méně než v předchozím roce. Naprostá většina těchto prostředků směřovala do oblasti profesionálních složek útvarů požární ochrany (6,4 mld. Kč při meziročním poklesu o 1,1 mld. Kč), dále na vzdělávací a technická zařízení požární ochrany (0,3 mld. Kč), na činnost Generálního ředitelství hasičského záchranného sboru (0,2 mld. Kč), na podporu jednotek sborů dobrovolných hasičů (0,1 mld. Kč) atd.

Na civilní připravenost na krizové stavy (rozpočtový oddíl 52) bylo čerpáno **2,1 mld. Kč**, což představuje meziroční pokles o 0,2 mld. Kč, tj. o 10,1 %. Prostředky byly použity zejména v souvislosti s pořizováním, obměňováním a ochraňováním státních hmotných rezerv (1,8 mld. Kč) a na státní správu v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy (0,2 mld. Kč).

7.5. Výdaje na všeobecnou veřejnou správu a služby

Celkové výdaje této rozpočtové skupiny dosáhly v roce 2011 hodnoty **133,3 mld. Kč** a byly tak o 7,6 mld. Kč, tj. o 6,0 %, vyšší než v předchozím roce (v roce 2010 to bylo meziročně o 5,5 % méně). Na celkových výdajích státního rozpočtu se podílely 11,5 %, zatímco v roce 2010 to bylo 10,9 %.

Na státní moc, státní správu, územní samosprávu a politické strany (rozpočtový oddíl 61) bylo vynaloženo celkem **61,9 mld. Kč**, tj. o 3,0 mld. Kč (o 5,1 %) více než v roce 2010. Z toho 55,0 mld. Kč (v roce 2010 to bylo 49,9 mld. Kč) se čerpalo v pododdíle 614 „Všeobecná vnitřní správa“. Zde se nejvíce projevíly odvody vlastních zdrojů ES do rozpočtu EU podle DPH a HNP, které dosáhly 36,3 mld. Kč (o 4,0 mld. Kč více než v roce 2010). Další výdaje byly použity na činnost GFŘ, finančních ředitelství a finančních úřadů (8,0 mld. Kč) a na činnost GRČ, celních ředitelství a celních úřadů 3,6 mld. Kč. Na činnost Českého statistického úřadu směřovalo 1,2 mld. Kč, na činnost Úřadu vlády ČR 0,6 mld. Kč. V rámci jiných pododdílů směřovaly další prostředky na zastupitelství a stálé mise ČR v zahraničí 2,9 mld. Kč, na zastupitelské orgány (Parlament, volby do Parlamentu, do zastupitelstev územních samosprávných celků) 1,6 mld. Kč a na činnost politických stran a hnutí bylo vynaloženo celkem 0,5 mld. Kč.

Další součást výdajů této skupiny tvořily tzv. **finanční operace** (rozpočtový oddíl 63) – celkem **56,0 mld. Kč**, což je o 6,9 mld. Kč, tj. o 14,0 %, méně než v roce 2010. Na této sumě se nejvíce podílely výdaje státního rozpočtu na dluhovou službu státu (úroky, poplatky) ve výši 55,6 mld. Kč (meziročně vzrostly o 6,9 mld. Kč).

Výdaje na ostatní činnosti (rozpočtový oddíl 64) dosáhly v roce 2011 částky **12,0 mld. Kč** a meziročně klesly o 2,4 mld. Kč, tj. o 16,8 %. V rámci tohoto oddílu byly, v souladu se zákonem o státním rozpočtu na rok 2011, poskytnuty zejména neinvestiční transfery v rámci souhrnného dotačního vztahu, a to obcím (vč. hl. m. Praha) ve výši 10,1 mld. Kč a krajům 1,1 mld. Kč.

Na jiné veřejné služby a činnosti (rozpočtový oddíl 62) bylo vynaloženo celkem **3,4 mld. Kč** při meziročním růstu o 0,1 mld. Kč. Členské příspěvky mezinárodním organizacím, které nemají povahu nadnárodního orgánu (např. OSN), dosáhly 1,4 mld. Kč. Na rozvojovou

zahraniční pomoc bylo vynaloženo 0,6 mld. Kč, na humanitární zahraniční pomoc 0,4 mld. Kč. Patří sem i archivní činnost s objemem vyčerpaných prostředků 0,7 mld. Kč.

Součástí výdajů státního rozpočtu jsou i **výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací**, které jsou v rozpočtové skladbě z hlediska jejího odvětvového třídění obsaženy v podstatě v každém výše uvedeném oddílu – jde o tzv. vědní paragraf (v rozpočtové skladbě zpravidla vymezen koncovým dvojčíslem 80). Výdaje na podporu výzkumu, vývoje a inovací jsou dále samostatně sledovány na § 3801 (Akademie věd ČR), na § 3802 (Grantová agentura ČR), na § 3803 (Technologická agentura ČR), na § 3809 (Ostatní výzkum a vývoj odvětvově nespecifikovaný) a na § 3212 (Výzkum a vývoj na vysokých školách).

Celkem byly ze státního rozpočtu na podporu výzkumu, vývoje a inovací (včetně výdajů krytých příjmy z EU a FM EHP/Norsko) **vynaloženy v roce 2011 prostředky ve výši 37,5 mld. Kč** (plnění na 106,4 % rozpočtu po změnách) a proti roku 2010 vzrostly o 12,7 mld. Kč, tj. o 50,8 %. Meziroční růst ovlivnilo především čerpání prostředků v rámci kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (růst z 10,5 mld. Kč v roce 2010 na 21,2 mld. Kč v roce 2011 – výrazně se na tom podílel zejména Operační program výzkum a vývoj pro inovace). Podíl výdajů na podporu výzkumu, vývoje a inovací na souhrnných výdajích státního rozpočtu v roce 2011 představoval 3,2 % (v roce 2010 to bylo 2,2 %).

Podrobnější informace o výdajích na podporu výzkumu, vývoje a inovací jsou uvedeny v části III.6 této zprávy.

8. Vyhodnocení projektů PPP - Partnerství veřejného a soukromého sektoru a dlouhodobých nadlimitních veřejných zakázek (podle § 156 zákona o veřejných zakázkách)

Oblast koncesních projektů v České republice upravuje zákon č. 139/2006 Sb., o koncesních smlouvách a koncesním řízení (koncesní zákon), účinný od 1.7.2006. Dále na základě novely zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, účinné od 15.9.2010, vydává Ministerstvo financí stanovisko také k veřejným zakázkám, jejichž hodnota činí nejméně 500 mil. Kč a smlouva je uzavírána nejméně na 5 let, nebo na dobu neurčitou. Veřejné zakázky splňující tato kritéria podléhají podobnému režimu jako koncesní projekty (viz § 156 zákona o veřejných zakázkách).

Zadavatele, kteří připravují PPP projekty podle koncesního zákona, lze rozdělit do dvou skupin:

První skupina zahrnuje projekty, kde je veřejným zadavatelem stát – tedy Česká republika, státní příspěvková organizace či jiná právnická osoba dle § 2 odst. 1 písm. d) koncesního zákona. Příprava projektů řadících se do první skupiny byla buď zrušena (projekt výstavby a provozu Věznice s ostrahou v Rapoticích u Brna v hodnotě 2,643 mld. Kč byl ukončen usnesením vlády č. 404/2011 ze dne 2. června 2011) nebo je práce na těchto projektech v současné době pozastavena (jedná se například o projekt výstavby dálnice D3 a rychlostní silnice R3 v hodnotě 59 mld. Kč, projekt výstavby a provozu Justičního areálu v Ústí nad Labem v hodnotě 4,364 mld. Kč).

Na úrovni státu byla uzavřena pouze jedna koncesní smlouva, jejímž předmětem byla výstavba a provozování ubytovny personálu, ubytovny hotelového typu a parkoviště v areálu Ústřední vojenské nemocnice v Praze Střešovicích (UVN). Koncesní smlouva byla schválena usnesením vlády č. 375 ze dne 24. května 2010. Tento projekt však byl 17. srpna 2011 usnesením vlády č. 627 zrušen.

Mezi projekty státu byla dále řazena i komplexní zakázka s názvem Odstranění některých ekologických zátěží vzniklých před privatizací, jejímž zadavatelem bylo Ministerstvo financí. Jednalo se o veřejnou zakázku na odstranění ekologických škod vzniklých před privatizací, jejichž odstranění Česká republika garantuje. Koncesní projekt byl schválen usnesením vlády č. 1480 z 24. listopadu 2008. Usnesením vlády č. 1251 z 5. října 2009 byla stanovena komise pro posouzení a hodnocení nabídek uchazečů. Ministr financí v souladu se zákonem o veřejných zakázkách rozhodl o výběru nejvhodnější nabídky. Zvítězila společnost Marius Pedersen Engineering a.s. Vláda svým usnesením č. 956 ze dne 21. prosince 2011 neschválila smlouvu na plnění této veřejné zakázky a uložila ministru financí zrušit zadávací řízení.

Do druhé skupiny zadavatelů připravujících PPP projekty podle koncesního zákona jsou řazeny koncesní projekty územních samosprávných celků nebo příspěvkových organizací, u nichž funkci zřizovatele vykonává územní samosprávný celek. K uzavření nebo změně koncesních smluv těmito zadavateli vydává Ministerstvo financí stanovisko podle § 30 koncesního zákona. Informace o koncesních projektech územních samosprávných celků čerpá Ministerstvo financí ze žádostí zadavatelů o stanovisko k uzavření nebo změně koncesní smlouvy a z Informačního systému o veřejných zakázkách provozovaného Ministerstvem pro místní rozvoj.

Ministerstvo financí vydalo podle § 30 koncesního zákona k 31.12.2011 dosud 59 stanovisek ke smlouvám, jejichž souhrnná předpokládaná hodnota předmětu koncesní smlouvy překračuje 50 mld. Kč. Struktura těchto projektů podle odvětví je uvedena v následující tabulce:

Tabulka č. 58: Přehled PPP projektů územních samosprávných celků

Předmět koncesní smlouvy	Předpokládaná hodnota předmětu koncesní smlouvy v Kč	Podíl na celkové hodnotě koncesních projektů	Počet vydaných stanovisek
Vodohospodářství	43 273 996 853	85 %	36
Energie	2 941 404 000	6 %	6
Sociální služby	999 831 000	2 %	2
Ostatní	3 381 873 518	7 %	15
CELKEM	50 597 105 371	100 %	59

Stav k 31.12.2011

Na základě zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, konkrétně § 156, vydává Ministerstvo financí stanovisko k veřejným zakázkám, jejichž hodnota činí nejméně 500 mil. Kč a smlouva je uzavírána nejméně na 5 let, nebo na dobu neurčitou. Přehled těchto projektů je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 59: Přehled projektů splňujících podmínky § 156 zákona o veřejných zakázkách

Projekt	Specifikace projektu	Předpokládaná hodnota bez DPH
Jihomoravský kraj	Výběr dopravců pro uzavření smluv o veřejných službách v přepravě cestujících ve veřejné linkové osobní dopravě v rámci IDS JMK	5 530 mil. Kč
Lesy České republiky, s.p.	Provádění lesnických činností s prodejem dříví "při pni" (117 částí) pro rok 2012+	7 615 mil. Kč
Hl. m. Praha	Zajištění systému nakládání s komunálním odpadem na území hl. m. Prahy od roku 2012	13 200 mil. Kč

IV. Zhodnocení využití prostředků vynaložených k odstranění povodňových škod a k úhradě restitučních výdajů

1. Zhodnocení využití prostředků vynaložených k odstraňování povodňových škod

1.1. Výdaje na odstraňování povodňových škod způsobených v roce 2002

Záplavy, které v srpnu roku 2002 postihly rozsáhlá území v České republice, způsobily obrovské škody na majetku státu, municipalit, podnikatelských subjektů i občanů. Nezbytnost řešení následků povodňových škod se tak stala prvořadým úkolem, kterým se musela vláda zabývat bezprostředně po vzniku krizové situace a který se promítá i do dalších let.

Největší objem finančních prostředků byl vynaložen v letech 2002 až 2004. Celkem bylo v těchto třech letech vynaloženo na řešení následků povodňových škod z rozpočtů jednotlivých kapitol státního rozpočtu 16,2 mld. Kč, z toho 2,5 mld. Kč v roce 2002, více než 9,9 mld. Kč v roce 2003 (z toho 5,4 mld. Kč od EIB a 4,1 mld. Kč z Fondu solidarity EU) a 3,8 mld. Kč v roce 2004 (z toho 2,7 mld. Kč od EIB). V roce 2005 již objem prostředků na tento účel klesl na 1,9 mld. Kč (z toho 1,7 mld. Kč od EIB) a tento trend pokračoval i v dalších letech.

V roce 2006 bylo v rámci závazných ukazatelů čerpáno již pouze 227 mil. Kč, v roce 2007 to bylo necelých 24 mil. Kč, v roce 2008 pak necelých 14 mil. Kč a **v roce 2009 až 2011 nebyla na daný účel vyčleněna ve schváleném rozpočtu formou závazného ukazatele „Výdaje na odstraňování škod způsobených povodněmi v roce 2002“ žádná částka.**

V průběhu roku 2011 bylo provedeno rozpočtové opatření, kterým byly z kapitoly Ministerstvo spravedlnosti do kapitoly Ministerstvo vnitra převedeny finanční prostředky ve výši 527 tis. Kč, na financování restaurování dokumentů zasažených povodněmi v roce 2002. Tyto činnosti technicky zajišťoval Národní archiv.

1.2. Prostředky na odstraňování povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření

V dubnu 2006 byl schválen **zákon č. 170/2006 Sb.**, kterým se změnil zákon o státním rozpočtu na rok 2006. V souvislosti s jarními povodněmi v roce 2006 došlo tímto zákonem k navýšení příjmů i výdajů rozpočtu kapitoly VPS o 5 mld. Kč. Na výdajové straně byl v rozpočtu doplněn nový specifický ukazatel „Prostředky na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření“ s částkou 5,0 mld. Kč. Během roku 2006 bylo z těchto prostředků kapitolami vyčerpáno 3,1 mld. Kč, zbývajících 1,9 mld. Kč bylo převedeno do kapitoly OSFA k použití v dalších letech na stejný účel. V roce 2007 došlo k transferu dalších 329 mil. Kč do jiných kapitol, v roce 2008 to bylo 444 mil. Kč, v roce 2009 necelých 498 mil. Kč, v roce 2010 přes 68 mil. Kč a v roce 2011 došlo z kapitoly OSFA k transferu více než 182 mil. Kč do kapitoly Ministerstvo zemědělství. Vývoj čerpání prostředků na tyto účely podle zákona č. 170/2006 Sb. je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 60: Vývoj čerpání prostředků podle zákona č. 170/2006 Sb. (v tis. Kč)

usnesení vlády č.	resort	specifikace výdajů nebo název programu	rok 2006			rok 2007	rok 2008	rok 2009	rok 2010	rok 2011	částka zůstatku celkem
			Rozděleno vládou (5 mil. Kč)	Uvolněno do kapitol z kapitoly VPS	Převedené do kapitol OSFA z VPS v roce 2006	Uvolněno do kapitol z kapitoly OSFA	Uvolněno do kapitol z kapitoly OSFA	Uvolněno do kapitol z kapitoly OSFA	Uvolněno do kapitol z kapitoly OSFA	Uvolněno do kapitol z kapitoly OSFA	
495/2006	MPSV	Celkem za kapitolu aktivní politika zaměstnanosti v r. 2006	200 000 200 000	48 627 48 627	151 373 151 373	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	151 373 151 373
604/2006	MMR	Celkem za kapitolu program 217 117 Obnova obecního a kraj.majetku postiž.živelní nebo jinou pohromou provozní výdaje na řešení ochrany majetku obcí před povodní návrátne finanč.pomoci (nař.vl.č. 395/2002 Sb.) návrátne finanč.pomoci (us.vl.č. 553-změna nař.vl.č. 395/2002 Sb.)	1 763 800 1 688 800 40 000 20 000 15 000	1 763 800 1 688 800 40 000 20 000 15 000	0 0 0 0 0	0 0 0 0 0	0 0 0 0 0	0 0 0 0 0	0 0 0 0 0	0 0 0 0 0	0 0 0 0 0
604/2006	MD	Celkem za kapitolu dotace SFDI odstraň. škod na majetku subj.provozních veřejné přístavy a vnitrozemskou vodní dopravu	599 189 511 801 47 388	511 801 511 801 0	47 388 0 47 388	-47 345 0 -47 345	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 0	0 0 43 0 43
604/2006	MK	Celkem za kapitolu obnova území postiž.povodní	39 665 39 665	39 665 39 665	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
604/2006	MŽP	Celkem za kapitolu Program Státní podpora MŽP při obnově území postiženého povodní v r. 2006 Program Státní podpora na odstranění, dekontaminaci znečištěné zeminy a likvidaci nevhodně zabezpečených sond prog. 215127 - Digitál.povodňový plán prog. 215130 - Modernizace předpovědní a výstražné povod. služby zmínění škod po povodních - KRNAP	399 834 143 846 102 000 10 000 95 800 48 188	297 834 143 846 0 10 000 95 800 48 188	102 000 0 102 000 0 0 0	0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0	0 0 0 0 0 0	0 0 102 000 0 0 0 0	
604/2006	MŠMT	Celkem za kapitolu prog. Státní podpora MŠMT při obnově území postiž.povodní 2006	123 700 23 700	123 700 23 700	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
828/2006	MZe	Celkem za kapitolu prog. VIII - údržba a provoz sport.La tělovýchovných zařízení	100 000 100 000	100 000 100 000	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0	0 0
670/2006	MZe	Celkem za kapitolu odstraň.povodňových škod vzn.v r. 2006	1 900 000 1 900 000	335 270 335 270	1 564 730 1 564 730	-281 659 -281 659	-443 870 -443 870	-497 623 -497 623	-68 290 -68 290	-182 440 -182 440	90 848 90 848
		CELKEM	4 986 188	3 120 697	1 865 491	-329 004	-443 870	-497 623	-68 290	-182 440	344 264
		Nerозdělno vládou v roce 2006	13 812	x	13 812	x	x	x	x	x	13 812

V souladu s § 2 odst. 3 zákona č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, a se zákonem č. 170/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 543/2005 Sb., o státním rozpočtu na rok 2006, byl v průběhu roku 2011 navýšen rozpočet kapitoly OSFA u závazného ukazatele „Transfery na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření“ o 182,4 mil. Kč a následně byly tyto prostředky uvolněny rozpočtovým opatřením do kapitoly Ministerstvo zemědělství.

Podle přechodného ustanovení zákona č. 181/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách, je ministr financí zmocněn použít prostředky určené na odstranění povodňových škod vzniklých v roce 2006 a na nová protipovodňová opatření, které byly převedeny do státních finančních aktiv, také na odstraňování povodňových škod vzniklých po roce 2006 na vodních tocích a vodních dílech.

Výše uvedené prostředky byly v kapitole **Ministerstvo zemědělství** vyčerpány. Přes 112 mil. Kč bylo použito na podprogram 229 116 Odstranění následků povodní roku 2009 (celkem se u tohoto podprogramu jednalo o necelých 134 mil. Kč, když dalších 11 mil. Kč bylo čerpáno na základě souhlasu MF s povoleným překročením výdajů o částku 45,9 mil. Kč na základě usnesení vlády č. 1098/2009 a dalších více než 10 mil. Kč bylo použito z nároků z nespotebovaných výdajů minulých let). Z transferovaných prostředků z kapitoly OSFA bylo dále použito 54 mil. Kč v programu Podpora prevence před povodněmi II. a 16 mil. Kč v programu Podpora obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavby vodních nádrží.

Na povodně roku 2006 tak fakticky nebyly čerpány žádné prostředky.

1.3. Povodně 2009 a 2010

I v roce 2011 byly hlavní zdroje pro řešení následků povodní z června a července 2009, z května a června 2010 a také srpna 2010 následující:

- v říjnu 2009 byl schválen **zákon č. 382/2009 Sb.**, o státním dluhopisovém programu na částečnou úhradu nákladů spojených s odstraněním následků škod způsobených záplavami a **povodněmi v červnu a červenci 2009**. Maximální rozsah tohoto programu byl stanoven na **7,0 mld. Kč**,

- z důvodu potřeby řešení následků **povodní z května a června 2010** došlo v červnu 2010 ke schválení **zákona č. 180/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 382/2009 Sb.**, o státním dluhopisovém programu na částečnou úhradu nákladů spojených s odstraněním následků škod způsobených záplavami a povodněmi v červnu a červenci 2009. Tím došlo k navýšení maximálního rozsahu státního dluhopisového programu **ze 7 mld. Kč na 10 mld. Kč** a k rozšíření účelu tohoto dluhopisového programu na povodně roku 2010,
- **usnesením vlády č. 692/2010** ze září 2010 došlo k vyčlenění **4 mld. Kč** určených na odstranění následků **povodní ze srpna 2010**. V roce 2010 bylo z této částky okamžitě vyčleněno 485 mil. Kč z vládní rozpočtové rezervy, zbývajících 3 515 mil. Kč představovalo podporu pro řešení následků povodní ze srpna 2010 pro roky 2011-2013 formou rozpočtových opatření z kapitoly VPS na základě žádostí příslušných kapitol,
- některé kapitoly využily možnost čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů z minulých let.

V roce 2011 došlo k čerpání prostředků na řešení následků povodní z let 2009 a 2010 v následujících kapitolách státního rozpočtu.

Z kapitoly **Ministerstvo zemědělství** bylo v rámci specifického ukazatele „**Podpora vodního hospodářství**“ poskytnuto z programového financování podnikatelským subjektům a obcím 439 mil. Kč následujícím způsobem:

- podprogram 229 116 Odstranění následků povodní roku 2009 - prostředky byly poskytnuty v celkové výši 133 721 tis. Kč takto:
  - 112 440 tis. Kč – rozpočtovým opatřením z kapitoly OSFA - již popsáno v části IV.1.2 – podle zákona č. 170/2006 Sb.,
  - 10 877 tis. Kč - na základě povoleného překročení výdajů o částku 45 900 tis. Kč z dluhopisového programu,
  - 10 404 tis. Kč - použitím nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let;
- podprogram 229 117 Odstranění následků povodní roku 2010 - prostředky byly použity v celkové výši 218 731 tis. Kč takto:
  - 113 425 tis. Kč – rozpočtovým opatřením z kapitoly VPS ve výši 241 000 tis. Kč (podle usnesení vlády č. 692/2010),
  - 94 634 tis. Kč – na základě povoleného překročení výdajů o částku 450 000 tis. Kč z dluhopisového programu,
  - 10 672 tis. Kč – použitím nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let;
- podprogram 129 142 Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2009. Prostředky byly poskytnuty ve celkové výši 70 257 tis. Kč takto:
  - 58 128 tis. Kč - na základě povoleného překročení výdajů o částku 75 000 tis. Kč z dluhopisového programu,
  - 12 129 tis. Kč – použitím nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let;
- podprogram 129 143 Podpora odstraňování povodňových škod způsobených povodněmi 2010 - prostředky byly použity v celkové výši 16 281 tis. Kč takto:
  - 5 454 tis. Kč – rozpočtovým opatřením z kapitoly VPS ve výši 94 000 tis. Kč (podle usnesení vlády č. 692/2010),

- 5 597 tis. Kč – na základě povoleného překročení výdajů o částku 50 000 Kč z dluhopisového programu,
- 5 230 tis. Kč – použitím nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let.

V rámci ukazatele „**Podpora agropotravinářského komplexu**“ došlo v kapitole Ministerstvo zemědělství v souvislosti s řešením povodňových škod ještě k výdajům ve výši 158 mil. Kč v následující struktuře:

- Povoleným překročením výdajů roku 2011 z dluhopisového programu byly prostředky čerpány takto:
  - na odstranění škod na zemědělském majetku ve výši 77 500 tis. Kč (povolené překročení ve výši 77 500 tis. Kč),
  - na odstranění škod na lesním majetku ve výši 1 491 tis. Kč (povolené překročení ve výši 1 500 tis. Kč),
  - na dotaci pro PGRLF, a.s. ve výši 50 000 tis. Kč na podpory poskytované v rámci programu „Podpora ve formě úročených povodňových půjček“.
- Rozpočtovým opatřením z kapitoly VPS bylo na odstranění povodňových škod na zemědělském majetku převedeno:
  - 29 000 tis. Kč - použito bylo 28 864 tis. Kč.

V kapitole **Ministerstvo pro místní rozvoj** byly prostředky na řešení povodňových škod z let 2009 a 2010 řešeny takto:

- na odstraňování povodňových škod z roku 2009 bylo v roce 2011 čerpáno 1 105 862 tis. Kč. Z této částky činilo 546 675 tis. Kč povolené překročení z dluhopisového programu (podle zákona č. 382/2009 Sb.) a zbytek tvořily nároky z nespotřebovaných výdajů,
- na odstraňování povodňových škod v roce 2010 (Morava) bylo čerpáno v roce 2011 celkem 311 286 tis. Kč (z 400 000 tis. Kč z povoleného překročení výdajů z dluhopisového programu (podle zákona č. 382/2009 Sb.),
- na odstraňování povodňových škod v roce 2010 (Čechy) bylo čerpáno v roce 2011 celkem 988 897 tis. Kč. (z 2 120 300 tis. Kč, které byly převedeny rozpočtovým opatřením z kapitoly VPS na základě usnesení vlády č. 692/2010,
- na základě nařízení vlády proběhlo také čerpání prostředků u dvou titulů podpory, a to u „Podpory obcím na finanční příspěvek 150 tis. Kč“ (povodně 2009 čerpání 750 tis. Kč a povodně 2010 čerpání 3 975 tis. Kč) a „Podpory obcím na náklady spojené s odstraněním stavby“ (povodně 2009 čerpání 9 690 tis. Kč a povodně 2010 čerpání 6 526 tis. Kč).

V souvislosti s povodněmi z roku 2009 bylo v roce 2011 v kapitole **Ministerstvo životního prostředí** čerpáno 102 mil. Kč. Šlo o program 215 110 revitalizace říčních systémů, podprogram 215 119 Státní podpora při obnově území postiženého povodní v roce 2006 a 2009. Financování tohoto programu bylo k 31.12.2011 ukončeno (za celou dobu bylo financováno 34 akcí). Uvedené prostředky byly čerpány z nároků nespotřebovaných výdajů minulých let (podle [usnesení vlády č. 1097/2009](#)).

Na základě usnesení vlády č. 692/2010 a navazujícího usnesení vlády č. 620 ze dne 17. srpna 2011 byla rozpočtovým opatřením z kapitoly VPS do kapitoly Ministerstvo životního prostředí převedena částka 48 mil. Kč na krytí nákladů na odstranění povodňových škod

způsobených povodní ze srpna 2010. V rámci programu 115 270 Likvidace škod po živelních pohromách byla poskytnuta jediná dotace, a to Městu Vsetín ve výši necelých 2 mil. Kč.

U kapitoly **Ministerstvo dopravy** došlo podle zákona č. 382/2009 Sb., o státním dluhopisovém programu na částečnou úhradu nákladů spojených s odstraněním následků škod způsobených záplavami a povodněmi v červnu a červenci 2009 a v roce 2010, ve znění zákona č. 180/2010 Sb., k povolenému překročení výdajů. [Usnesením vlády č. 556/2010](#) byla kapitole schválena podpora na odstranění škod na dopravní infrastrukturu v majetku státu do výše 1 078 515 tis. Kč. Pro rok 2011 bylo z této částky možné čerpat maximálně 723 749 tis. Kč (zůstatek z roku 2010). Nakonec došlo k povolenému překročení výdajů o 398 823 tis. Kč, a to formou transferu Státnímu fondu dopravní infrastruktury, kde byla částka čerpána ve výši 396 266 tis. Kč.

Celkem tak v roce 2011 bylo **z dluhopisového programu** podle zákona č. 382/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů (program do výše 10 mld. Kč) formou povoleného překročení výdajů kapitolám státního rozpočtu uvolněno 2 095 398 tis. Kč (z toho pro kapitolu Ministerstvo pro místní rozvoj 946 675 tis. Kč, Ministerstvo zemědělství 749 900 tis. Kč a Ministerstvo dopravy 398 823 tis. Kč). Z kapitoly VPS bylo v roce 2011 v návaznosti na **usnesení vlády č. 692/2010** (vyčleněné 4 mld. Kč v roce 2010) transferováno do kapitol státního rozpočtu 2 532 350 tis. Kč (z toho pro kapitolu Ministerstvo pro místní rozvoj 2 120 300 tis. Kč, Ministerstvo zemědělství 364 000 tis. Kč a Ministerstvo životního prostředí 48 050 tis. Kč).

V souvislosti s řešením následků povodní v roce 2010 (jak v květnu/červnu na Moravě, tak v srpnu v Severních Čechách) obdržela ČR na základě úspěšných žádostí o podporu z Fondu solidarity Evropské unie grant v celkové výši 400 mil. Kč. Finanční prostředky byly připsány na účet Ministerstva financí, odboru Národní fond, a to na základě tzv. Dohod o implementaci FSEU v ČR, uzavřených mezi ČR (zastoupenou Ministerstvem financí) a Evropskou komisí.

Podrobnější informace o využití finančních prostředků uvolněných na odstraňování následků povodňových škod jsou obsaženy v závěrečných účtech jednotlivých kapitol.

Další prostředky byly poskytnuty prostřednictvím veřejných rozpočtů územní úrovně. Výše uvolněných prostředků a účely jejich využití jsou uvedeny v části II. sešitu F o hospodaření rozpočtů územních samosprávných celků.

2. Využití prostředků určených k úhradě restitučních výdajů poskytnutých na základě zákonů č. 164/1998 Sb., 21/2000 Sb. a 246/2000 Sb.

Zákonem č. 403/1990 Sb., o zmírnění následků některých majetkových křivd, bylo dosavadním uživatelům bytů a nebytových prostor ve vydávaných nemovitostech, které slouží pro činnost diplomatických a konzulárních misí, poskytování zdravotnických a sociálních služeb, potřeby školství, provoz kulturních a tělovýchovných zařízení, pracovní rehabilitaci a zaměstnání zdravotně postižených osob, umožněno uzavřít s nabyvateli těchto objektů dohodu o užívání a nájmu nebytových prostor podle občanského zákoníku a souvisejících předpisů. Oprávněná osoba mohla dohodu vypovědět nejdříve po uplynutí 10 let ode dne účinnosti tohoto zákona (tj. po 1. listopadu 2000).

Tímto zákonem však nebyly stanoveny potřebné prostředky ke krytí výdajů s tím souvisejících, proto bylo financování výdajů řešeno zákonem č. 164/1998 Sb., kterým se mění zákon č. 500/1990 Sb., o působnosti orgánů ČR ve věcech převodů vlastnictví k některým věcem na jiné právnické nebo fyzické osoby. Podle tohoto zákona bylo v roce 1998 z prostředků Fondu národního majetku převedeno 5 480 mil. Kč na zvláštní účet státních finančních aktiv ke krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen

vázaných na majetku vydaném oprávněným osobám a ke krytí nezbytných výdajů souvisejících s náhradou za majetek státu sloužící účelům výzkumu a vývoje vydaný oprávněným osobám.

Prostředky vyčleněné podle zákona č. 164/1998 Sb. však nepostačovaly v plné výši na krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen na restituovaném majetku, proto byly v roce 2000 uvolněny další prostředky podle zákona č. 21/2000 Sb. pro kapitolu Ministerstvo práce a sociálních věcí (4 000 mil. Kč) a podle zákona č. 246/2000 Sb. pro kapitolu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (2 090 mil. Kč), Ministerstvo kultury (1 489 mil. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (700 mil. Kč) a pro OkÚ Kutná Hora (55 mil. Kč), v souhrnné výši 8 334 mil. Kč. Celkem tak bylo k uvedenému účelu vyčleněno přes 13,8 mld. Kč.

Rozdělení finančních prostředků určených k úhradě restitučních výdajů podle výše uvedených zákonů a podle jednotlivých kapitol a jejich čerpání v roce 2011 je uvedeno v následující tabulce:

Tabulka č. 61: Průběh čerpání prostředků určených k úhradě restitučních výdajů (v mil. Kč)

Kapitoly	z.č.164/1998 Sb. čerpání (vyčerpáno) 1998-2001	z.č.21/2000 Sb. čerpání (vyčerpáno) 2000-2003	zákon č.246/2000 Sb.			Vyčleněno dle zákonů celkem	Čerpání dle zákonů celkem	Možnost použití v příštím období
			vyčleněno	čerpání 2000-2010	čerpání 2011			
Ministerstvo práce a sociálních věcí	2 750	4 000	0	0	0	6 750	6 750	0
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	2 293	0	2 090	1 249	0	4 383	3 542	841
Ministerstvo kultury	324	0	1 489	1 366	32	1 813	1 722	91
Ministerstvo zdravotnictví	113	0	700	700	0	813	813	0
Okresní úřad Kutná Hora	0	0	55	55	0	55	55	0
CELKEM	5 480	4 000	4 334	3 370	32	13 814	12 882	932

Z přehledu je zřejmé, že v roce 2011 byly čerpány jen prostředky vyčleněné podle zákona č. 246/2000 Sb. Prostředky vyčleněné na základě zákonů č. 164/1998 Sb. a č. 21/2000 Sb. byly v plné míře již dočerpány v minulých letech. Z objemu 4,3 mld. Kč (zákon č. 246/2000 Sb.) bylo do roku 2010 vyčerpáno 3,4 mld. Kč.

Schválený rozpočet roku 2011 v kapitole OSFA činil 100 mil. Kč. Skutečný transfer prostředků (včetně zpětného rozpočtového opatření) činil celkem **32 mil. Kč**, a to pouze do kapitoly **Ministerstvo kultury**, kde bylo v podprogramu 234 113 vyčerpáno přes 28 mil. Kč na akci Kutná Hora – Hlouška, č.p. 141, rekonstrukce na depozitář, Národní památkový ústav, ú.o.p. středních Čech. V rámci podprogramu 134 113 byly dále použity necelé 4 mil. Kč na akci Krásné Březno – obnova kostela sv. Floriána, NPÚ, ú.o.p. v Ústí nad Labem.

Na krytí nezbytných výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen na restituovaném majetku bylo ve všech dotčených kapitolách vynaloženo za celé období od roku 1998 v souhrnu přes 12,9 mld. Kč. Prostředky v celkové výši 0,9 mld. Kč, které byly na restituční výdaje vyčleněny podle zákona č. 246/2000 Sb. a které nebyly dosud čerpány, mohou být k těmto účelům použity v příštích letech.

V. Rozdíl mezi příjmy z pojistného na důchodové pojištění a výdaji spojenými s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění

Dle ustanovení § 36 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, je součástí státních finančních aktiv zvláštní účet rezervy pro důchodovou reformu. Na tento účet se převádí ze státního rozpočtu za každý rok, ve kterém byly příjmy pojistného na důchodové pojištění včetně příjmů z penále a pokut připadajících na důchodové pojištění vyšší než výdaje na dávky důchodového pojištění včetně výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění, částka ve výši rozdílu těchto příjmů a výdajů.

Způsob výpočtu rozdílu těchto příjmů a výdajů je stanoven vyhláškou č. 76/2005 Sb., o stanovení způsobu výpočtu rozdílu mezi příjmy pojistného na důchodové pojištění a výdaji na dávky důchodového pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

Příjmy z pojistného na důchodové pojištění, které plátcí platí povinně, včetně příslušenství činily 327,9 mld. Kč. Příjmy z dobrovolného důchodového pojištění činily 124,4 mil. Kč. **Příjmy z pojistného na důchodové pojištění** včetně příslušenství a příjmy z dobrovolného důchodového pojištění dosáhly za všechny kapitoly státního rozpočtu, které pojistné vybírají, v úhrnu částky **328,0 mld. Kč**.

Výdaje na dávky důchodového pojištění činily za všechny kapitoly státního rozpočtu, ze kterých jsou vypláceny, v úhrnu **368,1 mld. Kč**.

Výše výdajů spojených s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění („výdaje na správu“) v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí se vypočítá jako součin koeficientu 0,9241 a výdajů České správy sociálního zabezpečení snížených o:

- výdaje na dávky důchodového pojištění,
- výdaje na dávky nemocenského pojištění,
- výdaje na další dávky sociálního zabezpečení,
- výdaje na výplaty, které podle zvláštních právních předpisů provádí Česká správa sociálního zabezpečení,
- výdaje na společné programy Evropské unie a České republiky s výjimkou programů, které se týkají důchodového pojištění.

Výdaje na správu v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí byly vypočteny ve výši 5,2 mld. Kč.

Výše výdajů na správu necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti se vypočítá jako součin výdajů na dávky důchodového pojištění v příslušné rozpočtové kapitole a čísla vypočteného jako podíl výdajů na správu v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí k výdajům na dávky důchodového pojištění v kapitole Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Výdaje na správu necivilních správ sociálního zabezpečení Ministerstva obrany, Ministerstva vnitra a Vězeňské služby Ministerstva spravedlnosti byly vypočteny ve výši 129,2 mil. Kč.

U kapitoly Ministerstvo financí nejsou výdaje na správu propočítávány, jelikož z této kapitoly nejsou vypláceny dávky důchodového pojištění; z této kapitoly jsou vypláceny dávky nemocenského pojištění a zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil – celníků při skončení služebního poměru.

Celkové výdaje na správu byly vypočteny za všechny kapitoly ve výši **5,3 mld. Kč**.

Výdaje na dávky důchodového pojištění a výdaje na správu dosáhly v úhrnu 373,4 mld. Kč. Příjmy z pojistného na důchodové pojištění dosáhly v úhrnu částky 328,0 mld. Kč, jsou tedy nižší o **45,4 mld. Kč**, což představuje **schodek hospodaření systému důchodového pojištění v roce 2011**.

Tabulka č. 62: Výpočet salda hospodaření systému důchodového pojištění (v tis. Kč)

	MPSV	Min. obrany	Min. vnitra	Min. sprav.	Min. financí	Celkem
Příjmy z pojistného na důchodové pojištění celkem	319 549 223	1 928 267	5 361 666	684 608	481 171	328 004 935
v to m: příjmy z pojistného na důchodové pojištění	319 424 850	1 928 267	5 361 666	684 608	481 171	327 880 562
příjmy z dobrovolného pojistného na důchodové pojištění	124 373					124 373
Výdaje na dávky důchodového pojištění	359 098 199	4 060 050	4 334 340	576 242		368 068 831
Správní výdaje České správy sociálního zabezpečení	5 584 011					
Koeficient:						
pro kapitolu MPSV (stanoven vyhláškou č. 76/2005 Sb. ve znění vyhlášky č. 56/2010 Sb.)	0,9241					
pro ostatní kapitoly (podíl výdajů na správu v kapitole MPSV k výdajům na dávky důchodového pojištění v kapitole MPSV)		0,0144	0,0144	0,0144		
Výdaje na správu - výdaje spojené s výběrem pojistného na důchodové pojištění a výplatou dávek důchodového pojištění:						
v kapitole MPSV (součin správních výdajů České správy sociálního zabezpečení a koeficientu)	5 160 185					
v ostatních kapitolách (součin výdajů na dávky důchodového pojištění a koeficientu)		58 465	62 414	8 298		
Součet výdajů na dávky důchodového pojištění a výdajů na správu	364 258 384	4 118 515	4 396 754	584 540		373 358 193
Rozdíl příjmů z pojistného na důchodové pojištění a výdajů na dávky důchodového pojištění včetně výdajů na správu (přebytek + ; schodek -)	-44 709 161	-2 190 248	964 912	100 068	481 171	-45 353 258

Schodek hospodaření systému důchodového pojištění je součástí celkového schodku státního rozpočtu.

VI. Vyhodnocení souhrnných rozpočtových vztahů k rozpočtu EU

Výdaje na financování společných programů EU a ČR, včetně Společné zemědělské politiky (SZP), a financování projektů finančních mechanismů (FM) byly v zákonu o státním rozpočtu na rok 2011 plánovány v celkové výši 131,5 mld. Kč, z toho 12,7 mld. Kč představovaly prostředky národní a 118,8 mld. Kč prostředky kryté předpokládanými příjmy z rozpočtu EU/FM. V průběhu roku byl rozpočet navýšen celkem téměř o 23,5 mld. Kč (o 4,3 mld. Kč prostředků národních a o 19,1 mld. Kč prostředků s předpokladem krytí příjmy z rozpočtu EU), z toho výdaje na programy a projekty programového období 2007-2013 (bez SZP) činily 22,9 mld. Kč, z toho o 3,7 mld. Kč prostředky národní a více než 19,1 mld. Kč prostředky z rozpočtu EU. Skutečně bylo na společné programy ČR a EU/FM **vydáno celkem 131,2 mld. Kč**, tj. 84,7 % rozpočtu po změnách, z toho národní prostředky představovaly 16,0 mld. Kč (94,0 % rozpočtu po změnách) a prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU 115,2 mld. Kč, vč. předfinancování, (83,6 % rozpočtu po změnách). Nároky z nespotřebovaných výdajů v minulých letech se k 31.12.2011 snížily o 53,8 mld. Kč na 33,5 mld. Kč, nároky z nespotřebovaných výdajů v roce 2011 činily dalších 77,4 mld. Kč.

1. Výdaje na programy spolufinancované z prostředků Evropské unie (bez SZP)

Fondy Evropské unie představují hlavní nástroj pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti, jejichž cílem je snižování rozdílů mezi úrovní regionů a členských států Evropské unie.

Výdaje na financování společných programů České republiky a Evropské unie (bez Společné zemědělské politiky) byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 zahrnuty v celkové výši 90,2 mld. Kč, z toho 9,0 mld. Kč představovaly národní prostředky, které společně s dalšími prostředky místních rozpočtů a státních fondů měly umožnit příliv 81,2 mld. Kč z rozpočtu EU. Rozpočet byl navýšen, a to na celkem 113,1 mld. Kč, z toho 12,9 mld. Kč představovaly národní zdroje a 100,3 mld. Kč zdroje z rozpočtu EU. Čerpáno bylo celkem **98,5 mld. Kč**, tj. 87,1 % rozpočtu po změnách, z toho 12,3 mld. Kč činily národní prostředky a 86,2 mld. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU.

Programové období 2004-2006

V rámci doznívajícího programového období 2004-2006 byly na rok 2011 rozpočtovány pouze projekty Fondu soudržnosti zaměřené na investiční projekty dopravní infrastruktury a životního prostředí. Z rozpočtované 1,1 mld. Kč připadlo 99,9 % na výdaje kryté příjmy z rozpočtu EU. **Čerpáno bylo 842,4 mil. Kč**, tj. 69,9 % rozpočtu, z toho 2,3 mil. Kč činily národní prostředky a 840,1 mil. Kč prostředky kryté příjmy z rozpočtu EU; zapojeny byly rovněž prostředky z nároků z nespotřebovaných výdajů v minulých letech. Z celku 303,4 mil. Kč uvolnilo Ministerstvo životního prostředí, téměř 537,0 mil. Kč Ministerstvo dopravy a zbývající část kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj. Nároky z nespotřebovaných výdajů z let 2008-2011 dosáhly 4,6 mld. Kč.

Programové období 2007-2013

V programovém období let 2007-2013 jsou hlavním fiskálním nástrojem EU k dosažení hospodářské a sociální soudržnosti dva strukturální fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj a Evropský sociální fond a dále Fond soudržnosti. Prostředky strukturálních fondů jsou určeny na podporu regionů v členských státech EU, které nedosahují 75 % průměru úrovně HDP EU na osobu, regiony se sociálními problémy a poškozeným životním prostředím.

Evropský fond regionálního rozvoje pomáhá odstraňovat problémy v zaostávajících regionech a průmyslových oblastech, financuje investice do infrastruktury, podporuje místní rozvoj, zaměstnanost a konkurenceschopnost, malé a střední podnikání v regionech, vědu a výzkum, apod. Evropský sociální fond je zaměřen na rozvoj lidských zdrojů, na podporu zaměstnanosti mládeže, dlouhodobě nezaměstnaných, znevýhodněných skupin obyvatel, atd. Fond soudržnosti poskytuje finance na velké infrastrukturní projekty v oblasti životního prostředí a transevropských dopravních sítí (dálnice, silnice I. třídy, železnice, vodní a letecká doprava, atd.) – nárok na pomoc z tohoto fondu má stát (nikoliv region), který nedosáhl 90 % průměru HDP EU a který realizuje program hospodářské konvergence. Dalším finančním nástrojem v období 2007-2013 je Evropský rybářský fond, který nepatří mezi strukturální fondy a který financuje aktivity týkající se nejen mořského, ale i vnitrozemského rybolovu (např. odbahnění rybníků), podporuje investice do zpracovatelského průmyslu, modernizaci plavidel, atd.

Na operační programy programového období 2007-2013 bylo ve výdajích schváleného státního rozpočtu na rok 2011 vyčleněno celkem 88,6 mld. Kč, z toho 8,9 mld. Kč národních prostředků, které měly zajistit příjem 79,7 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU. V průběhu roku byl rozpočet navýšen o již uvedených 22,9 mld. Kč, z toho o 19,1 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU, které rovněž souvztačně zvýšily příjmy a výdaje státního rozpočtu – toto navýšení se týkalo zejména kapitol Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (o 10,8 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (téměř o 3,7 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (o 4,3 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (o 326,0 mil. Kč), atd. Státní rozpočet se od roku 2011 nepodílí na spolufinancování žádných krajských projektů, žádných nově schvalovaných projektů v rámci Regionálních operačních programů, OP Praha - Adaptabilita a OP Praha – Konkurenceschopnost. V rámci operačních programů bylo **vynaloženo celkem 97,3 mld. Kč**, tj. 87,3 % rozpočtu po změnách, z toho 12,2 mld. Kč z české strany (96,6 % rozpočtu po změnách) a 85,1 mld. Kč prostředků krytých příjmy z rozpočtu EU (86,1 % rozpočtu po změnách).

Následující tabulka ukazuje čerpání finančních prostředků v roce 2011 podle jednotlivých operačních programů v rozdělení na prostředky národní a prostředky z rozpočtu EU.

Tabulka č. 63: Výdaje na společné programy ČR a EU – program. období 2007-2013 (v tis. Kč)

Programové období 2007 až 2013 - čerpání v roce 2011								
Operační programy		fond EU	spolufinancování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	c e l k e m	Nároky z nespoteřovaných výdajů v letech 2008-2011		
						prostředky ČR	rozpočet EU	celkem
28	OP Rybářství	EFF	43 494	130 483	173 977	111 415	331 749	443 164
30	OP Podnikání a inovace	ERDF	1 582 852	8 969 489	10 552 341	1 464 312	3 956 520	5 420 831
31	OP Výzkum a vývoj pro inovace	ERDF	1 704 409	9 658 147	11 362 556	2 941 955	1 818 436	4 760 391
32	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ESF	1 394 245	7 908 207	9 302 452	1 105 757	2 486 857	3 592 614
33	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ESF	1 121 722	6 634 208	7 755 929	2 285 140	9 582 213	11 867 353
36	Integrovaný operační program	ERDF	556 925	4 472 093	5 029 018	2 295 923	9 134 088	11 430 011
37	OP Technická pomoc	ERDF	60 143	339 826	399 969	356 812	2 278 231	2 635 043
38	Regionální operační programy	ERDF	1 079 049	13 350 653	14 429 702	902 746	11 689 836	12 592 582
39	OP Praha Konkurenceschopnost	ERDF	75 999	945 151	1 021 150	8 095	230 280	238 375
40	OP Praha Adaptabilita	ESF	26 268	297 696	323 964	0	394 022	394 022
41	OP Přeshraniční spolupráce pro cíl EÚS	ERDF	104 742	36 383	141 125	62 662	184 303	246 966
42	OP Meziregionální spolupráce	ERDF	469	0	469	48	0	48
43	OP Nadnárodní spolupráce	ERDF	3 722	6 943	10 665	1 923	12 595	14 519
44	OP ESPON pro cíl EÚS	ERDF	1 247	192	1 439	130	0	130
45	OP INTERACT pro cíl EÚS	ERDF	1 097	0	1 097	113	0	113
51	OP Doprava	ERDF	872 803	5 812 987	6 685 790	109 897	3 917 601	4 027 498
52	OP Doprava	CF	3 489 168	13 865 351	17 354 519	187 983	13 684 325	13 872 308
53	OP Životní prostředí	ERDF	17 811	1 821 273	1 839 084	244 414	3 456 398	3 700 811
54	OP Životní prostředí	CF	79 892	10 857 495	10 937 387	617 738	14 708 321	15 326 059
C e l k e m			12 216 056	85 106 576	97 322 632	12 697 063	77 865 775	90 562 839

ERDF - Evropský fond regionálního rozvoje; ESF - Evropský sociální fond; CF - Fond soudržnosti; EFF - Evropský rybářský fond

Největší objem prostředků 24,0 mld. Kč uvolnila kapitola Ministerstvo dopravy v rámci OP Doprava (CF, ERDF) - většina těchto prostředků byla čerpána prostřednictvím Státního

fondu dopravní infrastruktury. Ministerstvo pro místní rozvoj poskytlo na Regionální operační programy a operační programy pro Prahu (OP Praha - Konkurenceschopnost a OP Praha - Adaptabilita) celkem 15,8 mld. Kč. Na OP Životní prostředí (CF, ERDF) bylo vynaloženo celkem 12,8 mld. Kč, z toho 99,2 % poskytla kapitola Ministerstvo životního prostředí. Ministerstvo průmyslu a obchodu uvolnilo na projekty OP Podnikání a inovace více než 10,5 mld. Kč; na projekty OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost bylo sedmi kapitolami státního rozpočtu vydáno celkem 9,3 mld. Kč, z toho 99,8 % kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy; celkem 21 kapitol státního rozpočtu se podílelo na výdajích v rámci OP Lidské zdroje a zaměstnanost ve výši 7,8 mld. Kč, z toho 90,8 % připadlo na kapitolu Ministerstvo práce a sociálních věcí. Na projekty OP Výzkum, vývoj a inovace bylo čerpáno téměř 100 % v kapitole Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (11 361,7 mil. Kč), v kapitole Ministerstvo obrany pak 869 tis. Kč. Celkem 18 kapitol státního rozpočtu se podílelo na výdajích v rámci Integrovaného operačního programu ve výši 5,0 mld. Kč, z toho kapitola Ministerstvo pro místní rozvoj uvolnila 1,2 mld. Kč, Ministerstvo zdravotnictví 1,0 mld. Kč, Ministerstvo vnitra 936,6 mil. Kč, Ministerstvo kultury 566,9 mil. Kč, Český statistický úřad 259,1 mil. Kč, atd. Nároky z nespotřebovaných výdajů v letech 2008-2011 byly vykázány v celkové výši téměř 90,6 mld. Kč.

Na tzv. **komunitární programy** bylo pro rok 2011 ve státním rozpočtu navrženo celkem 397,5 mil. Kč, z toho národních prostředků 107,9 mil. Kč a 289,6 mil. Kč z rozpočtu EU. Rozpočet byl v průběhu roku snížen o 996 tis. Kč národních zdrojů financování. Prostředky vynakládané v rámci těchto programů jsou určeny zejména na realizaci tzv. vnitřních politik financovaných z rozpočtu EU (např. oblasti: transevropské sítě, výzkum a vývoj, informační společnost, vzdělávání a kultura, svoboda, bezpečnost a spravedlnost, zdraví a ochrana spotřebitele, statistika a životní prostředí). **Čerpáno** bylo celkem téměř **309,7 mil. Kč** (78,1 % rozpočtu po změnách), z toho 92,2 mil. Kč představovaly národní zdroje (86,2% rozpočtu po změnách) a více než 217,5 mil. Kč zdroje kryté příjmy z rozpočtu EU (75,1 % rozpočtu po změnách). Do čerpání projektů komunitárních programů se zapojilo celkem 13 kapitol státního rozpočtu.

Ostatní programy byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 zahrnuty v částce 15,6 mil. Kč, z toho 3,3 mil. Kč národních prostředků a 12,3 mil. Kč prostředků s předpokládaným krytím příjmy z rozpočtu EU. Z celku na Ministerstvo práce a sociálních věcí připadlo 13,3 mil. Kč na projekt EURES/T týkající se informací o volném pohybu osob (2,8 mil. Kč českých prostředků, 10,5 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU). Kapitola Ministerstvo vnitra zahrnula do rozpočtu prostředky v celkové částce téměř 2,3 mil. Kč s určením na projekt Evropská migrační síť, který má být financován 461 tis. Kč z českých zdrojů a v částce více než 1,8 mil. Kč z obecného rozpočtu EU. Celkem bylo **vynaloženo 13,4 mil. Kč**, tj. 85,9 % rozpočtu po změnách, z toho 1,0 mil. Kč národních prostředků (30,6 % rozpočtu) a 12,4 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU (100,5 % rozpočtu po změnách). Z celku 5,1 mil. Kč připadlo na kapitolu Ministerstvo práce a sociálních věcí a 1,5 mil. Kč na Ministerstvo vnitra na výše uvedené účely, dále Český statistický úřad v rámci nástroje Twinning Out 4,8 mil. Kč prostředků EU z rezervního fondu a příjmového účtu, atd.

Podrobný komentář k čerpání výdajů v rámci operačních programů, komunitárních a ostatních programů uvádí závěrečné účty jednotlivých kapitol státního rozpočtu.

2. Společná zemědělská politika

Společná zemědělská politika (SPZ) je v období 2007-2013 financována prostřednictvím Evropského zemědělského fondu rozvoje venkova, který slouží ke zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a lesnictví, zlepšení životního prostředí a krajiny, kvality života ve

venkovských oblastech a diversifikace hospodářství venkova a Evropského zemědělského záručního fondu na financování tržních a dalších opatření.

Výdaje na SZP byly ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 stanoveny v celkovém objemu 41,1 mld. Kč v kapitole Ministerstvo zemědělství. Z celku přímé platby, které se vyplácejí na principu předfinancování ze státního rozpočtu a následně jsou do něj převáděny z rozpočtu EU, představovaly 18,6 mld. Kč. Na dorovnání přímých plateb z národních zdrojů nebyly ve schváleném rozpočtu uvedené kapitoly určeny žádné prostředky (úroveň přímých plateb tak byly zajištěna na 80 % z maximálně možné 100% úrovně v zemích EU15). Na podporu rozvoje venkova bylo rozpočtováno 22,1 mld. Kč, z toho 3,5 mld. Kč představovaly národní zdroje a 18,6 mld. Kč prostředky následně kryté z rozpočtu EU. Provádění tržních opatření v rámci společné organizace trhu je převážně hrazeno z rozpočtu EU a ve státním rozpočtu na rok 2011 bylo zahrnuto ve výši 263,5 mil. Kč; z národních zdrojů mělo být čerpáno 145,0 mil. Kč. V průběhu roku byl rozpočet navýšen o 534,3 mil. Kč, z toho navýšením o 884,3 mil. Kč na financování přímých plateb (TOP UP) – dofinancování z české strany a snížením o 350 mil. Kč z rozpočtu programu rozvoje venkova ve prospěch uvedeného dofinancování. V roce 2011 převedla kapitola Ministerstvo zemědělství na **Státní zemědělský intervenční fond (SZIF)**, do jehož kompetence problematika SPZ spadá, celkem **32,6 mld. Kč**, včetně prostředků z nároků z nespotebovaných výdajů v minulých letech ve výši 3,0 mld. Kč. Z celku bylo použito 3,7 mld. Kč národních prostředků a 28,9 mld. Kč prostředků z rozpočtu EU.

Způsob krytí jednotlivých ukazatelů SPZ v roce 2011 je uveden v následující tabulce:

Tabulka č. 64: Společná zemědělská politika – způsob krytí (v tis. Kč)

Společná zemědělská politika	Rozpočet 2011		Skutečnost 2011	Způsob krytí	
	schválený	po změnách		státní rozpočet	nároky
Přímé platby - předfinancování ze SR - SAPS (prostředky EU)	18 604 000	18 604 000	17 489 349	16 108 805	1 380 544
Přímé platby - doplňkové TOP UP (prostředky ČR)	0	884 307	740 917	384 308	356 609
Program Rozvoj venkova (prostředky ČR)	3 500 000	3 150 000	2 693 079	2 693 079	0
Program Rozvoj venkova (prostředky EU)	18 589 000	18 589 000	11 082 845	10 023 207	1 059 638
Společná organizace trhu (prostředky ČR)	144 972	144 972	253 115	144 972	108 143
Společná organizace trhu (prostředky EU)	263 532	263 532	370 336	263 532	106 804
C e l k e m	41 101 504	41 635 811	32 629 641	29 617 903	3 011 738

Z celkové částky na předfinancování přímých plateb 17,5 mld. Kč bylo poskytnuto na jednotnou platbu na plochu zemědělské půdy 16,0 mld. Kč, na oddělenou platbu za cukr 706,7 mil. Kč, na oddělenou platbu za rajčata 8,5 mil. Kč a na „krávy chované v systému s tržní produkcí mléka“ 780,8 mil. Kč. Pro rok 2011 byly na předfinancování přímých plateb rozpočtovány příjmy ve výši 17,1 mld. Kč, skutečně z rozpočtu EU Ministerstvo zemědělství obdrželo téměř 15,8 mld. Kč, tj. 92,1 %. Národní doplňkové platby (TOP UP) dosáhly téměř 740,9 mil. Kč.

V rámci Programu rozvoje venkova jsou poskytovány platby za přírodní znevýhodnění v horských oblastech, v oblastech s jinými znevýhodněními a v oblastech Natura 2000 na zemědělské půdě podle příslušných právních předpisů. V roce 2011 bylo na SZIF převedeno celkem 13,8 mld. Kč, z toho 2,7 mld. Kč národních prostředků a 11,1 mld. Kč prostředků krytých příjmy z rozpočtu EU. Na realizaci tohoto programu bylo do příjmů státního rozpočtu převedeno z rozpočtu EU téměř 11,0 mld. Kč, tj. 59,0 % rozpočtované částky.

V rámci Společné organizace trhu jsou uskutečňovány finanční podpory, vývozní subvence (pouze prostředky z rozpočtu EU), dotace a odvody, intervenční nákupy apod. – čerpáno bylo

celkem 623,5 mil. Kč, z toho 253,1 mil. Kč národních prostředků a 370,3 mil. Kč prostředků z rozpočtu EU. Skutečné příjmy z rozpočtu EU činily 283,6 mil. Kč, tj. 107,6 % rozpočtu.

3. Finanční mechanismy EHP a Norska, Program švýcarsko-české spolupráce

Pro rok 2011 byly plánovány výdaje státního rozpočtu na projekty finančních mechanismů a Programu švýcarsko-české spolupráce v celkové výši 176,4 mil. Kč, z toho 36,1 mil. Kč činily prostředky národní a 140,3 mil. Kč prostředky kryté příjmy z finančních mechanismů na principu předfinancování z příslušných kapitol státního rozpočtu. V průběhu roku byl snížen rozpočet národních prostředků o 75 tis. Kč. Rozpočtovaná částka odpovídala tomu, že termín pro oprávněnost výdajů na projekty finančních mechanismů EHP a Norska období 2004-2009 skončil v dubnu 2011 a projekty finančních mechanismů na období 2009-2014 byly v počáteční fázi. V polovině června 2011 podepsaly Česká republika, Norsko, Island a Lichtenštejnské knížectví Memoranda o porozumění pro implementaci Finančního mechanismu EHP a finančního mechanismu Norska – celková výše podpory pro ČR má dosáhnout 131,8 mil. € a je zaměřena zejména na ochranu životního prostředí, uchování kulturního dědictví, zdravotnictví, vědu a výzkum, na rozvoj občanské společnosti, rovné příležitosti, na ochranu ohrožených dětí a mladistvých a na spolupráci škol. V rámci Programu švýcarsko-české spolupráce jsou podporovány projekty v oblasti životního prostředí, sdílení know-how a lepší praxe mezi institucemi ČR a Švýcarska, modernizace soudnictví a probačních programů, zavádění nových metod sociální práce pro seniory a zlepšení regulace ve finančním sektoru.

V roce 2011 bylo na uvedené nástroje pomoci **čerpáno celkem 105,5 mil. Kč**, tj. 59,9 % rozpočtu. Z celku přes 23,6 mil. Kč připadlo na národní prostředky (65,2 % rozpočtu po změnách) a 82,1 mil. Kč na prostředky z finančních mechanismů (58,5 % rozpočtu).

Podrobné údaje o schváleném rozpočtu, jeho změnách a čerpání v rámci strukturálních fondů, Fondu soudržnosti, komunitárních a ostatních programů, údaje o čerpání v rámci Společné zemědělské politiky, finančních mechanismů a údaje o stavu nároků k 31.12.2010 a stavu nároků z let 2008 až 2011, vždy v rozdělení na výdaje kryté národními prostředky státního rozpočtu a výdaje kryté příjmy z rozpočtu EU, ukazuje Tabulka č. 65.

4. Výdaje na platy a ostatní platby za provedenou práci v rámci čerpání výdajů na společné programy ČR a EU/FM

Na základě vyhlášky č. 24/2012 Sb. ze dne 16. ledna 2012, kterou se mění vyhláška č. 419/2001 Sb., o rozsahu, struktuře a termínech údajů předkládaných pro vypracování návrhu státního závěrečného účtu a o rozsahu a termínech sestavení návrhů závěrečných účtů kapitol státního rozpočtu, ve znění pozdějších předpisů, byla poprvé pro státní závěrečný účet roku 2011 kapitolami státního rozpočtu zpracována data týkající se výdajů na platy zaměstnanců a počtu zaměstnanců zapojených do oblasti čerpání prostředků z rozpočtu Evropské unie, finančních mechanismů, u kterých je možnost spolufinancování platů a plateb za provedenou práci na tyto zaměstnance z prostředků příslušných programů nebo projektů. Informace o účelovém zvýšení počtu funkčních míst na zabezpečení zdrojů technické pomoci nad rámec schválené systemizace v kapitolním členění je uváděna v dokumentaci k zákonu o státním rozpočtu podle usnesení vlády č. 818 z 18. července 2007 počínaje státním rozpočtem roku 2008.

Tabulka č. 66 poskytuje ucelený pohled na tuto oblast vzhledem k tomu, že kromě jednorázového navýšení zaměstnanců podílejících se na administraci (administrativní personální kapacity) a realizaci (ostatní personální kapacity) EU/FM programů a objemů

prostředků na jejich platy a ostatní platby za provedenou práci sleduje také kmenové zaměstnance v rámci systemizace a průměrné platy. Při srovnání schváleného státního rozpočtu roku 2011 se skutečností lze zaznamenat snížení celkových objemů na platy a ostatní platby za provedenou práci o 644 172,7 tis. Kč. Z 23 kapitol státního rozpočtu, které za tuto oblast vykázaly počty zaměstnanců, platy a ostatní platby za provedenou práci, 12 kapitol státního rozpočtu své výdaje snížilo a 9 zvýšilo, Státní úřad pro jadernou bezpečnost schválený rozpočet roku 2011 dodržel a Ministerstvo spravedlnosti prostředky na platy a ostatní platby za provedenou práci rozpočtovým opatřením v průběhu roku 2011 přesunulo. Jednorázové navýšení se snížilo z rozpočtovaných 2 232 zaměstnanců na 1 870 osob. Na administraci a realizaci projektů se v roce 2011 podílelo celkem 2 399 zaměstnanců, z toho administrativní personální kapacity v počtu 1 344 a ostatní personální kapacity v počtu 1 055 zaměstnanců.

K významnému snížení došlo především u Ministerstva školství mládeže a tělovýchovy a Ministerstva práce a sociálních věcí. U MŠMT se jeví problematické vykazování počtu a objemů prostředků na platy zaměstnanců u regionálního školství MŠMT a ÚSC v rámci OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, jejichž platy jsou hrazeny z prostředků vyjmutých z limitů mzdové regulace. Z důvodu výrazného zkreslení průměrného platu MŠMT za oblast čerpání EU/FM programů byly z počtů zaměstnanců a částečně z objemů na platy uváděných ve skutečnosti tito zaměstnanci vyjmuti viz Tabulka č. 66. Snížené čerpání vysvětluje resort menším objemem realizovaných expertních a hodnotitelských prací. Ministerstvo práce a sociálních věcí zvyšovalo schváleným rozpočtem stanovený počet zaměstnanců v rámci jednorázového navýšení ve výši 616 o 127 osob. Počet zaměstnanců nebyl naplněn o 288 osob. Na platy a ostatní platby za provedenou práci bylo z rozpočtovaných 336 111 tis. Kč vynaloženo pouze 186 845,16 tis. Kč. Důvodem je podle ministerstva zajištění projektů jinými formami vztahů než původně plánovanými pracovními, nerealizací některých projektů, ale také zpoždění čerpání finančních prostředků s ohledem na sladování projektů s rezortní strategií MPSV. Výrazné zvýšení čerpání prostředků na platy a ostatní platby za provedenou práci za rok 2011 lze zaznamenat u MŽP z rozpočtovaných 56 311 tis. Kč na skutečných 99 941,77 tis. Kč. Počet zaměstnanců jednorázového navýšení uvedeného ve schváleném rozpočtu ve skutečnosti stoupl o 9 osob. Požadavek na dodatečné personální zajištění vyplynul z rostoucího počtu realizovaných projektů financovaných v rámci OP Životní prostředí a potřeby zajištění monitorování čerpání prostředků a rozsah účetních operací podle jednotlivých akcí v tomto resortu.

Výdaje na Společnou zemědělskou politiku (programové období 2007-2013) v roce 2011

kapitola	Nástroj podle vyhlášky č. 449/2009 Sb., ve znění vyhlášky č. 403/2010 Sb.		Státní rozpočet 2011						Skutečnost 2011			% plnění			Nároky z nespotřebovaných výdajů stav k 31.12.2011			Nároky z nespotřebovaných výdajů z let 2008-2011		
			schválený			po změnách			podíl SR/nár. doplňkové platby	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR/nár. doplňkové platby	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR/nár. doplňkové platby	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR/nár. doplňkové platby	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
			podíl SR/nár. doplňkové platby	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	podíl SR/nár. doplňkové platby	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem												
	kód	program	1	2	3=1+2	4	5	6=4+5	7	8	9=7+8	10=7:4	11=8:5	12=9:6	13	14	15	13	14	15
MZe	25	Přímé platby	0	18 604 000	18 604 000	884 307	18 604 000	19 488 307	740 917	17 489 349	18 230 266	x	94,01	93,54	206 385	1 961 628	2 168 013	706 512	4 456 696	5 163 207
	27	Program rozvoje venkova	3 500 000	18 589 000	22 089 000	3 150 000	18 589 000	21 739 000	2 693 079	11 082 845	13 775 924	85,49	59,62	63,37	376	1 123	1 499	457 297	8 566 915	9 024 212
	26	Společná organizace trhu	144 972	263 532	408 504	144 972	263 532	408 504	253 115	370 336	623 451	174,60	140,53	152,62	29 510	243 735	273 245	29 510	243 735	273 245
Celkem			3 644 972	37 456 532	41 101 504	4 179 279	37 456 532	41 635 811	3 687 110	28 942 531	32 629 641	88,22	77,27	78,37	236 271	2 206 486	2 442 756	1 193 318	13 267 346	14 460 665

Společné programy ČR a EU (vč. SZP)	Státní rozpočet 2011						Skutečnost 2011			% plnění			Nároky z nespotřebovaných výdajů stav k 31.12.2011			Nároky z nespotřebovaných výdajů z let 2008-2011		
	schválený			po změnách			spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
	spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem												
	1	2	3=1+2	4	5	6=4+5	7	8	9=7+8	10=7:4	11=8:5	12=9:6	13	14	15	13	14	15
Úhrnem	12 679 913	118 618 995	131 298 908	17 006 662	137 745 585	154 752 247	15 998 680	115 119 163	131 117 844	94,07	83,57	84,73	6 079 574	26 935 584	33 015 158	14 708 591	95 486 010	110 194 601

Výdaje na financování společných programů v rámci finančních mechanismů a prostředků ČR ze státního rozpočtu v roce 2011

kapitola	Nástroj podle vyhlášky č. 449/2009 Sb., ve znění vyhlášky č. 403/2010 Sb.		Státní rozpočet 2011						Skutečnost leden-červen 2011			% plnění			Nároky z nespotřebovaných výdajů stav k 31.12.2011			Nároky z nespotřebovaných výdajů z let 2008-2011		
			schválený			po změnách			spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem
			spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem	spoluřin- cování ČR ze SR	kryto příjmem z rozpočtu EU	celkem												
	finanční mechanismy (kód 60)		1	2	3=1+2	4	5	6=4+5	7	8	9=7+8	10=7:4	11=8:5	12=9:6	13	14	15	13	14	15
ÚV ČR	FM EHP/Norsko 2		2 700	15 300	18 000	1 620	9 180	10 800	0	0	0	0,00	0,00	0,00	0	0	0	1 620	9 180	10 800
MF	FM EHP/Norsko + Program švýcarsko-české spolupráce + FM EHP/Norsko2		7 278	42 653	49 931	7 278	42 653	49 931	4 525	37 303	41 829	62,18	87,46	83,77	4 602	62 431	67 033	8 323	115 029	123 353
MPSV	FM EHP/Norsko + Program švýcarsko-české spolupráce		150	850	1 000	1 230	6 970	8 200	0	0	0	0,00	0,00	0,00	583	38 306	38 889	1 813	45 276	47 089
MV	FM EHP/Norsko + Program švýcarsko-české spolupráce		11 038	62 533	73 571	10 963	62 533	73 496	18	102	120	0,16	0,16	0,16	2 932	15 158	18 090	13 877	77 589	91 466
MŽP	FM EHP/Norsko + Program švýcarsko-české spolupráce		3 000	4 000	7 000	3 000	4 000	7 000	1 555	9 200	10 754	51,82	229,99	153,63	1 433	106 122	107 554	4 427	110 076	114 503
MŠMT	FM EHP/Norsko + Program švýcarsko-české spolupráce + FM EHP/Norsko2		3 309	10 000	13 309	3 309	10 000	13 309	442	270	712	13,36	2,70	5,35	0	0	0	2 867	10 000	12 867
MK	FM EHP/Norsko		7 450	2 541	9 991	7 450	2 541	9 991	8 792	2 078	10 870	118,02	81,77	108,80	16 291	36 381	52 672	23 741	38 922	62 663
MZdr	FM EHP/Norsko		0	0	0	0	0	0	6 571	24 617	31 187	x	x	x	23 949	150 411	174 360	24 816	155 189	180 004
MSp	FM EHP/Norsko + Program švýcarsko-české spolupráce		300	1 700	2 000	300	1 700	2 000	786	4 373	5 159	262,08	257,24	257,97	3 249	16 192	19 441	4 982	25 992	30 974
AV	FM EHP/Norsko		855	759	1 614	855	759	1 614	771	4 142	4 913	90,18	545,72	304,40	0	1 314	1 314	611	2 253	2 864
Celkem			36 080	140 336	176 416	36 005	140 336	176 341	23 460	82 084	105 544	65,16	58,49	59,85	53 039	426 314	479 353	87 077	589 506	676 583

Pozn.: Tabulka č. 65 navazuje na tabulky č. 7 a 8 materiálu MF č.j. 11/15/2011-111, část II Další vybrané dokumenty, Tabulková část (materiál k zákonu č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011). Údaje odpovídají výkazům FIN 2-04 U a NAR 1-12 U.

Tabulka č. 66: Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci v rámci společných programů ČR a EU/FM

Kapitola	průměrný měsíční plat v Kč	průměrný přepočtený počet zaměstnanců			Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci v tis. Kč									
		systemizovaná místa	jednorázové navýšení	celkem	spolufinancování ČR ze SR			kryto příjmy z rozpočtu EU/FM			celkem			
					platby a ostatní platby za provedenou práci			platby a ostatní platby za provedenou práci			platby a ostatní platby za provedenou práci			
					prostředky na platy	ostatní platby za provedenou práci	celkem	prostředky na platy	ostatní platby za provedenou práci	celkem	prostředky na platy	ostatní platby za provedenou práci	celkem	
304	Úřad vlády České republiky	26 669	4	9	13	490,83	453,49	944,32	3 669,51	2 569,97	6 239,48	4 160,34	3 023,46	7 183,80
307	Ministerstvo obrany	74 809	3	0	3	404,70	448,54	853,24	2 288,43	2 267,72	4 556,15	2 693,12	2 716,26	5 409,38
312	Ministerstvo financí	43 639	0	76	76	5 756,84	177,18	5 934,02	34 041,53	1 003,96	35 045,49	39 798,37	1 181,14	40 979,51
313	Ministerstvo práce a sociálních věcí	26 698	90	455	545	26 204,38	1 835,92	28 040,30	148 401,53	10 403,33	158 804,86	174 605,91	12 239,25	186 845,16
314	Ministerstvo vnitra	35 479	14	70	84	5 187,02	3 869,52	9 056,54	30 575,88	21 798,97	52 374,85	35 762,90	25 668,49	61 431,39
315	Ministerstvo životního prostředí	34 623	124	97	221	13 720,62	1 151,21	14 871,83	78 098,33	6 971,61	85 069,94	91 818,95	8 122,82	99 941,77
317	Ministerstvo pro místní rozvoj	35 720	8	262	270	17 488,87	803,30	18 292,17	98 243,61	4 552,02	102 795,63	115 732,49	5 355,32	121 087,80
322	Ministerstvo průmyslu a obchodu	32 894	44	190	234	13 854,94	1 209,15	15 064,09	78 511,21	6 851,75	85 362,96	92 366,15	8 060,90	100 427,05
327	Ministerstvo dopravy	44 411	51	37	88	7 035,70	326,17	7 361,87	39 862,15	1 570,12	41 432,27	46 897,85	1 896,29	48 794,14
328	Český telekomunikační úřad	19 024	4	0	4	136,97	0,00	136,97	776,16	0,00	776,16	913,13	0,00	913,13
329	Ministerstvo zemědělství	22 607	9	6	15	1 017,32	541,22	1 558,54	3 051,97	3 067,25	6 119,22	4 069,29	3 608,47	7 677,76
333	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	31 020	115	569	684	38 291,60	37 981,96	76 273,56	216 322,36	214 961,34	431 283,71	254 613,96	252 943,30	507 557,26
334	Ministerstvo kultury	33 507	0	45	45	2 705,76	376,97	3 082,73	15 387,82	2 225,65	17 613,47	18 093,58	2 602,62	20 696,20
335	Ministerstvo zdravotnictví	33 850	0	22	22	1 340,46	355,72	1 696,18	7 595,90	2 015,76	9 611,66	8 936,36	2 371,48	11 307,84
336	Ministerstvo spravedlnosti	25 305	0	0	0	15,18	302,94	318,13	86,03	1 362,90	1 448,93	101,21	1 665,84	1 767,06
343	Úřad pro ochranu osobních údajů	3 795	1	0	1	0,00	38,02	38,02	45,54	215,45	260,99	45,54	253,47	299,01
344	Úřad průmyslového vlastnictví	28 805	3	0	3	223,99	0,00	223,99	895,96	0,00	895,96	1 119,95	0,00	1 119,95
345	Český statistický úřad	34 914	52	0	52	5 564,91	71,67	5 636,58	16 221,25	975,90	17 197,15	21 786,16	1 047,57	22 833,73
346	Český úřad zeměměřický a katastrální	32 869	7	16	23	1 360,76	60,80	1 421,56	7 711,02	344,47	8 055,49	9 071,78	405,27	9 477,05
348	Český báňský úřad	0	0	0	0	0,00	216,48	216,48	0,00	1 226,69	1 226,69	0,00	1 443,17	1 443,17
353	Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	27 198	0	15	15	734,33	0,00	734,33	4 161,23	0,00	4 161,23	4 895,56	0,00	4 895,56
361	Akademie věd České republiky	22 748	0	1	1	40,95	28,30	69,25	232,03	160,36	392,39	272,98	188,66	461,64
375	Státní úřad pro jadernou bezpečnost	0	0	0	0	0,00	56,24	56,24	0,00	318,68	318,68	0,00	374,92	374,92
Celkem administrativní personální kapacity		33 989	249	1 095	1 344	82 104,18	7 238,03	89 342,21	466 048,15	41 122,49	507 170,64	548 152,33	48 360,52	596 512,85
Celkem ostatní personální kapacity		29 983	280	775	1 055	59 471,95	43 066,78	102 538,72	320 131,30	243 741,40	563 872,71	379 603,25	286 808,18	666 411,43
Celkem		32 227	529	1 870	2 399	141 576,13	50 304,80	191 880,93	786 179,46	284 863,89	1 071 043,35	927 755,58	335 168,70	1 262 924,28

5. Výdaje na odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU

Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 byla na odvody prostředků určených k úhradě vlastních zdrojů do rozpočtu EU rozpočtována částka 35 250 mil. Kč. Schválený rozpočet byl zvýšen o 1,1 mld. Kč, tzn. že celková použitelná částka na úhradu odvodů vlastních zdrojů představovala 36,35 mld. Kč.

Základem pro stanovení prostředků na odvody vlastních zdrojů dle DPH a dle HND ve státním rozpočtu na rok 2011 byly údaje o vlastních zdrojích uvedené pro Českou republiku v návrhu rozpočtu EU na rok 2011, který připravila Evropská komise. Pro přepočtení odvodů z EUR na Kč byl použit devizový kurs z 3.5.2010²⁰.

Ze státního rozpočtu bylo v roce 2011 do rozpočtu EU odvedeno na úhradu vlastních zdrojů EU **36,3 mld. Kč** (5,1 mld. Kč na zdroj dle DPH a 31,2 mld. Kč na zdroj dle HND²¹). Platby vlastních zdrojů dle DPH a HND za ČR v roce 2011 do rozpočtu EU tak byly o 1,1 mld. Kč vyšší, než částka stanovená na jejich úhradu ve schváleném státním rozpočtu. Oproti upravenému rozpočtu bylo čerpání prostředků na odvody vlastních zdrojů nižší cca o 23 mil. Kč.

K navýšení schváleného rozpočtu došlo proto, že v prosincové platbě se promítl zejména vliv vypořádání zdroje dle HND a DPH podle skutečných údajů předchozích let. V rámci tohoto vypořádání Komise požadovala dodatečnou úhradu ve výši 5,0 mld. Kč. Řádné platby za rok 2011²² činily 31,3 mld. Kč. Tato dodatečná úhrada vyplývá z navýšení údajů o skutečném HND, které provedl ČSÚ v roce 2011 v důsledku plánované mimořádné revize národních účtů. Nově stanovený HND na roky 2004 – 2010 je v průměru o 3-4 % vyšší, než údaje publikované ČSÚ v předchozích letech. V roce 2011 byly celkově vynaložené prostředky státního rozpočtu na úhradu vlastních zdrojů EU o 4,0 mld. Kč vyšší než v roce 2010.

V rámci tzv. tradičních vlastních zdrojů (cel), které jsou vybírány na mimorozpočtové účty, bylo v roce 2011 odvedeno do rozpočtu EU **5,3 mld. Kč**, což představovalo 75 % vyměřených nároků na tyto zdroje. Do státního rozpočtu byly v roce 2011 odvedeny prostředky cel, které si ČR ponechala ke krytí nákladů na jejich výběr ve výši **1,7 mld. Kč** (oproti rozpočtované částce ve výši 1,2 mld. Kč). V této částce je zahrnuto vypořádání odvodů cel (tj. rozdíl mezi 25% vyměřených cel a skutečnou výši odvedených prostředků do státního rozpočtu) z roku 2010 v částce - 21,3 mil. Kč.

6. Čistá pozice České republiky vůči Evropské unii

V průběhu roku 2011 obdržela Česká republika z rozpočtu EU celkem 72,5 mld. Kč (tj. cca 2,95 mld. €) a celkem do rozpočtu odvedla 41,7 mld. Kč (tj. cca 1,7 mld. €). Čistá pozice za rok 2011 je tedy výrazně kladná, **Česká republika získala o 30,7 mld. Kč více** (tj. o 1,25 mld. €), než do evropského rozpočtu zaplatila. Výsledná čistá pozice ČR za rok 2011 je ale o více než 17,0 mld. Kč nižší, než byla pozice za rok 2010, kdy dosáhla 47,9 mld. Kč.

---

²⁰ 25,57 CZK/EUR

²¹ Zde jsou rovněž financovány opravy rozpočtových nevyvážeností poskytované Spojenému království (tzv. korekce UK) a hrubé snížení ročních příspěvků dle HND pro Nizozemsko a Švédsko poskytnuté pro období 2007-2013 podle rozhodnutí Rady č. 2007/436/ES, Euratom, neboť výše těchto příspěvků je závislá na výši HND.

²² Podle platného rozpočtu v prosinci (AB 4/2011)

Tento poměrně významný pokles byl zapříčiněn zejména dvěma zásadními faktory. První z nich představuje pozastavení certifikací a tím i plateb z evropského rozpočtu u vybraných operačních programů (OP), zejména se to týká OP Doprava a OP Životní prostředí. Druhým důvodem byla revize národních účtů (vývoje HND v letech 2002-2010) provedená ze strany ČSÚ, na základě které musela ČR v prosinci 2011 dodatečně odvést téměř 5,0 mld. Kč.

Za kladnou bilanci ČR vůči rozpočtu EU stojí především **příjmy ze strukturálních fondů**, které dosáhly **43,45 mld. Kč** (tj. 1,76 mld. €). Vzhledem k tomu, že u programů pro období 2004-2006 bylo již u čerpání plateb dosaženo 95-procentní hranice, tvořily dominantní část příjmů průběžné platby za období 2007-2013, které představovaly 41,8 mld. Kč (tj. cca 1,69 mld. €). S ohledem na zpomalení tempa čerpání je zapotřebí zejména u rizikových programů přijmout opatření k akceleraci jejich čerpání.

Prostředky ze **Společné zemědělské politiky (SZP)** představují tradičně druhou nejvyšší oblast příjmů ČR z rozpočtu EU a činily celkem **26,5 mld. Kč** (1,08 mld. €). Klíčové položky příjmů ze SZP představují přímé platby, které dosáhly výše 16,1 mld. Kč (656 mil. €), a finanční prostředky čerpané na rozvoj venkova ve výši 9,8 mld. Kč (398 mil. €).

U komunitárních programů je v čisté pozici za rok 2011 uveden údaj odpovídající skutečné výši příjmů na tyto programy za rok 2010, neboť informace o skutečné úrovni čerpání za rok 2011 není v tuto chvíli k dispozici²³. V případě předstupních programů (Phare, Sapard) dochází k závěrečnému finančnímu vypořádání s Evropskou komisí a k případnému navrácení prostředků ze strany konečných příjemců.

Podrobný rozpis příjmů a plateb podle jednotlivých kategorií za rok 2011 zachycuje následující tabulka.

Tabulka č. 67: Čistá pozice České republiky vůči Evropské unii

	2004-2010		1.1. - 31.12.2011		2004 - 2011	
	mil. €	mil. Kč	mil. €	mil. Kč	mil. €	mil. Kč
Příjmy z rozpočtu EU						
Strukturální akce	7 702,6	203 114,6	1 767,5	43 455,5	9 470,1	246 570,1
Strukturální fondy	5 242,2	138 303,2	1 726,8	42 454,8	6 969,0	180 758,0
Fond soudržnosti	2 460,4	64 811,4	40,7	1 000,6	2 501,1	65 812,1
Zemědělství	4 129,5	111 521,9	1 076,4	26 465,2	5 206,0	137 987,1
Tržní operace	299,1	8 321,9	11,5	282,1	310,6	8 603,9
Přímé platby	2 077,6	55 810,7	656,0	16 129,2	2 733,6	71 939,9
Rozvoj venkova	1 723,0	46 599,4	397,5	9 772,8	2 120,5	56 372,2
Veterinární opatření	22,8	606,7	3,8	92,5	26,5	699,3
Rybářství	7,1	183,3	7,7	188,6	14,8	371,9
Vnitřní politiky	460,7	12 883,7	104,0	2 557,2	564,7	15 441,0
Budování institucí	28,8	841,9	-0,8	-19,4	28,0	822,6
Komunitární programy	431,9	12 041,8	104,8	2 576,6	536,7	14 618,4
Předstupní nástroje	415,9	12 346,4	-0,1	-1,4	415,9	12 345,0
Phare	178,8	5 577,0	0,0	-0,6	178,8	5 576,4
Ispa	184,6	5 108,7	0,3	6,8	184,9	5 115,5
Sapard	52,5	1 660,6	-0,3	-7,5	52,2	1 653,1
Kompensace	834,2	25 116,7	0,0	0,0	834,2	25 116,7
Celkové příjmy z rozpočtu EU	13 543,0	364 983,3	2 947,9	72 476,5	16 490,9	437 459,9
Platby do rozpočtu EU						
tradiční vlastní zdroje (cla+ dávky z cukru)	1 088,6	29 895,0	220,30	5 416,19	1 308,9	35 311,2
Zdroj z DPH	1 172,9	32 319,6	207,39	5 098,84	1 380,2	37 418,4
Zdroj z HND *)	5 722,9	157 353,6	1 270,16	31 228,14	6 993,1	188 581,8
Celkové platby do rozpočtu EU	7 984,3	219 568,2	1 697,8	41 743,2	9 682,2	261 311,4
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	5 558,7	145 415,1	1 250,0	30 733,4	6 808,7	176 148,4

* vč. korekce UK a hrubého snížení vlastních zdrojů dle HND pro Nizozemí a Švédsko

²³ Spolehlivé údaje o čerpání prostředků z komunitárních programů je možné získat až z Finanční zprávy, kterou Komise vydává vždy v září následujícího roku.

Celkově ČR od 1. května 2004 do 31. prosince 2011 zaplatila do rozpočtu EU **261,3 mld. Kč** (cca 9,68 mld. €) a získala **437,5 mld. Kč** (tj. cca 16,49 mld. €). Kladné saldo čisté pozice České republiky ve vztahu k rozpočtu EU tak od vstupu do Unie celkově dosáhlo **176,1 mld. Kč** (cca 6,81 mld. €).

Příloha č. 1: Zpráva o výsledcích daňové kontroly

Kontrolní činnost za rok 2011 je významně poznamenána přechodem na novou procesní normu - daňový řád. První polovina roku byla věnována též řešení a vyjasňování procesních postupů a jejich aplikace do praxe. I přes důslednou přípravu na nové procesní principy a postupy bylo velice složité provádět úkony s takovou samozřejmostí, jako za platnosti zákona o správě daní.

V roce 2011 bylo oproti roku 2010 zaznamenáno snížení počtu daňových kontrol o **22.349**, což je způsobeno zvyšující se náročností daňových kontrol. Rovněž v případě doměrků z daňových kontrol došlo k poklesu oproti roku 2010, a to o částku **1.526.532.397,- Kč**. Na pokles celkové výše doměřené daně za rok 2011 má velký vliv postup správce daně, kdy při zjištěných nedostatcích v rámci daňové kontroly jedné daně a jednoho zdaňovacího období, které měly dopad i na další zdaňovací období, případně na jinou daň, se daňová kontrola nerozšířila, popř. nezahájila, ale daňový subjekt byl vyzván k podání dodatečných daňových přiznání.

Další skutečností negativně ovlivňující výsledky kontrolní činnosti je bezesporu nezbytná aplikace v čase se měnícího právního názoru na základě judikátů. Také neustále se zvyšující náročnost důkazního řízení a úkonů s ním spojených negativně ovlivňuje kontrolní činnost. Ukončování daňových kontrol je stále obtížnější, protože ze strany daňových subjektů nebo jejich zástupců je stále častěji využívána taktika prodlužování do doby uplynutí prekluzivní lhůty (stížnosti, žádosti o prodloužení lhůty, změny statutárních orgánů daňových subjektů nebo jejich zástupců v průběhu kontroly, návrhy svědků místo dokazování, neomluvená nepřítomnost na jednání, případně v den jednání doručená omluva pro dlouhodobou nemoc).

Běžným postupem využívaným správcem daně při daňových kontrolách je aplikace metod e-Audit, kdy pracovníci kontrolních oddělení stále častěji využívají analytický software IDEA. Tento způsob přináší zvýšení produktivity daňových kontrol a značné snížení délky trvání samotné kontrolní činnosti.

V současné době jsou největší doměrky u daňových subjektů z neprokázaných, ale do daňově účinných nákladů zúčtovaných služeb, z fiktivních plnění od nekontaktních nebo neexistujících firem, dále z pochybení v účetních postupech s dopadem do daňové povinnosti. Důkazní řízení je v tomto směru velmi náročné jak na čas, tak na způsob jeho vedení, neboť je postaveno na dožádáních, ať už tuzemských či mezinárodních, místních šetřeních, výzvách k poskytnutí údajů správci daně a na svědeckých výpovědích.

Mimo jiné je kontrolní činnost zaměřována též na převodní ceny a svoji úlohu mají též tzv. multilaterální daňové kontroly. Multilaterální kontroly mohou v určitém okamžiku zahrnovat i časově souběžné kontroly prováděné ve dvou či více členských státech Evropské unie. V poslední době se multilaterální kontroly zaměřují především na oblast velkých daňových úniků u daně z přidané hodnoty.

Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2011 ukazuje následující tabulka:

Tabulka č. 68: Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2011 (v Kč)

Druh příjmu	Rok 2011		
	Počet subjektů *)	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol (v Kč)
Daň z přidané hodnoty	534 923	13 710	3 879 254 200
Daň z příjmů PO	484 722	7 809	2 200 423 054
Daň z příjmů FO - podáv. příznání	1 060 624	10 095	443 473 437
Daň z příjmů FO - závislá činnost	500 406	5 683	127 954 194
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	412 905	1 966	9 747 700
Daň z nemovitostí	3 992 765	4 022	7 522 497
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	269 577	66	87 649
Daň silniční	819 134	4 121	17 515 965
CELKEM	8 075 056	47 471	6 744 316 792

*) Údaj "Počet subjektů" je počtem registrovaných daňových subjektů ve sledovaném období.

Správa odvodů za porušení rozpočtové kázně

V roce 2011 bylo v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně finančními úřady provedeno celkem **9 503 kontrol a místních šetření**. Při nich bylo zkontrolováno celkem **17 933 akcí a projektů v celkovém objemu 55 179 555 tis. Kč**. Na základě výsledků provedených kontrol bylo vyměřeno **5 027 421 tis. Kč na odvodech** za porušení rozpočtové kázně a **2 741 572 tis. Kč na penále** za porušení rozpočtové kázně. Správa odvodů byla od roku 2011 na základě legislativní úpravy koncentrována do 14 finančních úřadů v sídlech krajů a vykonávalo ji cca **500 pracovníků**.

Kontroly byly vykonávány zejména na základě vlastní vyhledávací činnosti. Každoročně je však zaznamenáván nárůst kontrol provedených na základě podnětu, a to jak poskytovatelů, tak i jiných kontrolních orgánů. Kontroly na základě podnětů byly prováděny přednostně před vlastní vyhledávací činností a podíl těchto kontrol vzrostl v roce 2011 na 22 % z celkového počtu kontrol oproti **14,7 % v roce 2010**. Finanční úřady provedly celkem **2 084 těchto kontrol** a zkontrolovaly při nich téměř **28 280 600 tis. Kč** (tj. více jak trojnásobný nárůst oproti roku 2010). Více jak polovina kontrol provedených na základě podnětů byla v roce 2011 provedena na základě podnětů pocházejících z jednotlivých kapitol státního rozpočtu (celkem 1 142). I v roce 2011 přetrvával dosavadní stav, kdy možnost podat podnět k provedení kontroly a k zahájení řízení v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně zcela ignorují státní fondy, přestože jsou významnými poskytovateli dotací a četnost porušení rozpočtové kázně v jejich případě nijak nevybočuje z celostátního průměru. Z toho vyplývá, že zjištěná porušení rozpočtové kázně mají státní fondy tendenci řešit samy vlastními opatřeními, což však odporuje platné právní úpravě.

Kontrolní činnost finančních úřadů, v rámci výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně, byla v roce 2011 tak jako v minulých letech systematicky rozložena na všechny oblasti, do kterých jsou poskytovány prostředky ze státního rozpočtu, státních fondů a jiných veřejných zdrojů.

Z celkového počtu zkontrolovaných projektů/akcí jich nejvíce, a to **7 082** (tj. 40%), bylo provedeno **v oblasti sociálních programů a aktivní politiky zaměstnanosti**. Částky poskytované v jednotlivých případech však obvykle v této oblasti nepřesahují řády statisíců, nejčastěji představují řády desetitisíců korun.

Dalšími nejvíce kontrolovanými oblastmi bylo prověřování **hospodaření organizačních složek státu a použití prostředků poskytovaných z kapitoly Všeobecná pokladní správa s 2 036** zkontrolovanými projekty/akcemi (tj. 11,3 %). Dále pak oblast **zemědělství a lesního hospodářství s 2 711** zkontrolovanými projekty/akcemi (tj. také 11,3 %). Kontroly v ostatních oblastech jako kultura, podpora bydlení a komunální rozvoj, školství a vzdělávání, ochrana životního prostředí, nepřesahují v jednotlivých případech 8 % z celkového počtu zkontrolovaných projektů/akcí.

V roce 2011 pokračoval **nárůst zkontrolovaných projektů/akcí spolufinancovaných z prostředků EU** a tvořil více jak **8 %** (1 428) z celkového počtu zkontrolovaných projektů/akcí.

Zejména v případech projektů spolufinancovaných z prostředků EU ale i v případě projektů spolufinancovaných pouze z národních zdrojů je v současnosti kladen vysoký důraz na splnění podmínek, resp. povinností vztahujících se k výběru dodavatelů dotovaných projektů. Tyto podmínky jsou stanoveny jak platnými právními předpisy upravujícími zadávání veřejných zakázek, tak i rozhodnutími, smlouvami nebo dohodami o poskytnutí prostředků z veřejných zdrojů. S nálezem porušení těchto povinností bylo ukončeno celkem 73 kontrol, přičemž pochybení byla zjištěna u 90 projektů či akcí. Na základě toho bylo vyměřeno celkem 2 437 736 tis. Kč na odvodech za porušení rozpočtové kázně. V průměru se zjištěné porušení povinností při výběru dodavatelů (veřejných zakázek) u jednoho projektu dotýkalo částky 27 086 tis. Kč.

Pro informovanost finančních úřadů o poskytnutých dotacích a o jejich příjemcích slouží soustava informačních systémů CEDR. V centrální evidenční databázi jsou registrována data o dotacích, návratných finančních výpomocích a všech dalších obdobných transferech z jednotlivých kapitol státního rozpočtu, státních fondů, Národní fondu a státních finančních aktiv (dále jen dotace). Od počátku systému v roce 1998 vykázali poskytovatelé finanční prostředky ve výši 2,5 biliónu Kč. V roce 2011 byly poskytnuty dotace více než 40 tisícům příjemců v úhrnném počtu téměř 100 tisíc poskytnutých dotací.

Soustava informačních systémů CEDR je tvořena čtyřmi samostatnými navzájem provázanými informačními systémy, které zabezpečují: administrativní evidenci dotací u poskytovatelů dotací (IS CEDR I, IS CEDR-MF, IS CEDR-Resorty, aplikace využívá 20 poskytovatelů dotací), centrální evidenci dotací (IS CEDR III), kontrolní činnost (IS CEDR II, aplikaci využívá GFŘ, 8 FŘ a 14 krajských finančních úřadů (77 pracovišť).

V roce 2011 byla převedena správa informační soustavy CEDR z Ministerstva financí na GFŘ. Oproti předcházejícím obdobím lze konstatovat výraznější posun v dodržování termínů pro předávání údajů o poskytnutých dotacích a o jejich příjemcích. Do IS CEDR byly za rok 2011 zadány informace o poskytnutých dotacích v celkové výši 248 mld. Kč, což znamená v porovnání na rok 2010 nárůst vykázaných prostředků ze strany poskytovatelů o cca 90%. Podobně jako v předchozích letech tato výše vykázaných prostředků není konečná, vzhledem k tomu, že od některých poskytovatelů budou data za druhou polovinu roku 2011 předána do 4/2012). Ze strany GFŘ byla rovněž řešena úplnost a správnost takto vykazovaných dat, primárně byla přijata opatření ke zlepšení evidence v oblasti strukturálních fondů a údajů vykazovaných prostřednictvím MSC2007, která by do budoucna měla přinést zkvalitnění přesnosti a úplnosti evidence údajů klíčových pro kontrolní činnost finančních úřadů. V průběhu roku 2011 bylo rovněž zprovozněno provizorní rozhraní mezi systémem CEDR III a EDS-SMVS (dříve ISPROFIN), do centrální evidence byly zpětně nahrány údaje z EDS-SMVS za roky 2009 a 2010. Údaje roku 2011 se aktuálně nacházejí v přípravě na předání.

Nadále lze konstatovat, že slabou stránkou v tlaku na poskytovatele k plnění jejich povinnosti zaznamenávat údaje o poskytnutých dotacích, je absence zákonné sankce za neplnění této povinnosti. Rok 2011 přinesl výrazné oživení zájmu poskytovatelů a samotné veřejnosti o centrální registr dotací CEDR III, jehož internetová platforma zaznamenala přibližně na 60 tisíc přístupů, což činí nárůst v porovnání na rok 2010 o více než 20 %.

Poskytovatelé dotací stále častěji využívají možnosti získat informace o výsledcích vykonaných kontrol u jimi poskytnutých prostředků, výši stanoveného odvodu a důvodech vyměření, tj. kde a jakým způsobem příjemce dotace porušil rozpočtovou kázeň. K tomuto účelu slouží webová služba CEDR-VYKONT, která je pro poskytovatele veřejných prostředků stále vyhledávanějším a využívanějším informačním zdrojem. Tato aplikace umožňuje přístup k datům zadaným do IS CEDR II v rámci činnosti správců daně. Je využívána ke zjišťování stavu hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu, ale zejména jako podklad pro zpracování hodnotících zpráv týkajících se hospodaření s evropskými prostředky. Aktuálně využívá přístupu na výsledky kontrol 14 poskytovatelů dotací. Ročně je na webovou službu učiněno přibližně 15 tisíc dotazů, z toho 80 % v souvislosti s kontrolami evropských prostředků.

Daňová kontrola v působnosti Celní správy České republiky

Ke zjištění nebo prověření daňového základu nebo jiných okolností rozhodných pro správné stanovení daně slouží institut daňové kontroly. Daňové kontroly jsou prováděny zaměstnanci oddělení kontrol celního úřadu.

V roce 2011 zahájily celní úřady 328 daňových kontrol a ukončily 334 daňových kontrol. V tomto údaji se za jednu kontrolu považuje kontrola daní, ke kterým je daňový subjekt registrován bez ohledu na počet zdaňovacích období. Na základě provedených daňových kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů ve 134 případech a následně tak doměřeno celkem 217,18 mil. Kč.

Tabulka č. 69: Přehled výsledků daňových kontrol v letech 2010 a 2011 (v rozdělení na jednotlivé komodity)

Komodita	Počet subjektů, kterým bylo doměřeno		Doměřeno celkem v mil.Kč	
	2010	2011	2010	2011
Mínérální oleje	75	73	82,12	13,44
Tabák	4	4	1,40	130,87
Lih	28	24	3,88	24,05
Pivo	7	6	0,46	41,72
Víno	6	8	0,02	0,01
Elektřina	3	7	0,01	0,08
Zem.plyn a ostat.plyny	5	5	0,65	6,47
Pevná paliva	4	7	0,64	0,54
Celkem	132	134	89,18	217,18

Tabulka č. 70: Přehled výsledků z provedených daňových kontrol (podle počtu daňových kontrol v letech 2010 a 2011)

Rok	2010	2011
Zahájené DK	349	328
Ukončené DK	360	334
Neukončené DK	83	89
Počet pozitivních zjištění	132	134
Doměřeno v mil. Kč	89,2	217,2

Příloha č. 2: Zpráva o činnosti Celní správy České republiky

1. Celní a daňové příjmy

Na účtech Celní správy České republiky (dále jen „ČR“) byly k 31.12.2011 vedeny celní a daňové příjmy v celkové výši **145 793,26 mil. Kč** (není zde započítán odvod cla do EU ve výši 5 325,7 mil. Kč). Nejvyšší podíl 96,4 % na celkových příjmech vykazuje inkaso vnitrostátní spotřební daně, inkaso dělené správy se na příjmech podílí 2,2 % a příjmy vyplývající z dovozu 1,4 %. V porovnání s rokem 2010 došlo k nárůstu inkasa celkových příjmů Celní správy ČR o 2 776,6 mil. Kč.

Tabulka č. 71: Zůstatky na účtech Celní správy ČR k 31.12.2011 (v mil. Kč)

Název účtu	P ř í j m y			
	z dovozu	vnitrostátní SPD	vnitrostátní ostatní	celkem
Daň z přidané hodnoty	205,6			205,6
SPD z vína	2,7	310,0		312,7
SPD z minerálních olejů	6,1	83 384,7		83 390,8
SPD z lihu a lihovin	25,9	6 739,9		6 765,8
SPD z piva	0,1	4 488,2		4 488,4
SPD z tabákových výrobků	0,4	21,3		21,7
SPD z tabákových nálepek		44 936,2		44 936,2
Vratky-ozbrojeným silám cizích států		-0,1		-0,1
Vratky-zelená nafta		-1 823,6		-1 823,6
Vratky-pro výrobu tepla		-617,5		-617,5
Vratky-ostatní benzíny		-11,7		-11,7
Vrácení daně osobám s imunitou		-11,7		-11,7
Clo před vstupem do EU	1,3			1,3
Clo po vstupu do EU *)	1 725,7			1 725,7
Správní poplatky	7,7			7,7
Příslušenství	15,0		20,1	35,1
Ostatní příjmy			0,4	0,4
Blokové pokuty na místě zaplacené			355,6	355,6
Pokuty v řízení správním			559,5	559,5
Dělená správa - ostatní			2 229,2	2 229,2
Daň z elektřiny		1 386,9		1 386,9
Daň z plynů		1 322,7		1 322,7
Daň z pevných paliv		477,1		477,1
Vrácení daně z elektřiny				
Vrácení daně z plynů		-0,1		-0,1
Vrácení daně z pevných paliv				
Pokuty zákonů č 13/1997 Sb. a 111/1994 Sb.				
Odvod za odnětí půdy do SR			35,6	35,6
Celkem	1 990,5	140 602,3	3 200,4	145 793,2

*) v této částce není započítán odvod cla do EU

2. Pohledávky a nedoplatky

2.1. Rozbor pohledávek a nedoplatků v celním řízení k 31.12.2011

Celková výše pohledávek činila ke dni 31.12.2011 částku **5 067 026 tis. Kč**. V této sumě pohledávek jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě následných kontrol, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také platební výměry na úrok z prodlení a penále při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu.

Ke dni 31.12.2011 činí stav nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení celkem **4 895 957 tis. Kč**. Z toho podle druhu vyměřeného rozpočtového příjmu:

CLO.....	572 832 tis. Kč
DPH.....	1 401 843 tis. Kč
SPD	2 532 023 tis. Kč
Nedoplatky cla a daní vyměřených v rámci celního řízení	4 506 698 tis. Kč
Příslušenství: penále, úroky	291 143 tis. Kč
pokuty	21 857 tis. Kč
exekuční náklady	76 258 tis. Kč
správní poplatky mimo kolků	1 tis. Kč
Nedoplatky celkem	4 895 957 tis. Kč

Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl:

- nedoplatky vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti částkou 3 574 661 tis. Kč, tj. 73,0 %,
- nedoplatky z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením JSD, částkou 1 044 411 tis. Kč, tj. 21,3 %,
- nedoplatky z penále a úroků z prodlení a nedoplatky z neobchodního zboží částkou 276 885 tis. Kč, tj. 5,7 %.

Rozdělení nedoplatků podle let vyměření celního dluhu:

do r. 2003 (včetně)	4 047 560 tis. Kč
r. 2004	47 221 tis. Kč
r. 2005	228 573 tis. Kč
r. 2006	54 020 tis. Kč
r. 2007	65 398 tis. Kč
r. 2008	145 923 tis. Kč
r. 2009	48 243 tis. Kč
r. 2010	175 529 tis. Kč
r. 2011 (ke 31.12.2010)	82 490 tis. Kč
Celkem	4 895 957 tis. Kč

Část nedoplatků ve výši 194 527 tis. Kč tvoří nedoplatky z let 1991 až 1994, kdy do roku 1993 nebylo nutno v plném rozsahu zajišťovat celní dluh. Do nedoplatků z let 1990 až 1994 jsou zahrnuty také nedoplatky vůči slovenským deklarantům vzniklé rozdělením federace k 1.1.1993, jejichž výše činí 38 tis. Kč.

Vymáhání nedoplatků je od 1.1.2011 prováděno v souladu s daňovým řádem.

Celní správa ČR využívá všechny možnosti k vymáhání - uplatňuje celní dluh na ručiteli, zjišťuje bankovní účty dlužníků, zjišťuje majetek dlužníků prostřednictvím katastrálního úřadu, v evidenci motorových vozidel, ve středisku cenných papírů a spolupracuje s finančními úřady v případě přeplatků evidovaných u poplatníka. Převážná část nedoplatků je uplatněna v rámci konkurzního řízení, insolvenčního řízení nebo je vymáhána soudní cestou.

Celní úřady v období od 1.1.2011 do 31.12.2011 odepsaly pro nedobytnost pohledávky v celkové výši 124 354 tis. Kč.

2.2. Rozbor nedoplatků vnitrostátních spotřebních daní

Celková výše nedoplatků ke dni 31.12.2011 činila 3 926 215,3 tis. Kč a z toho 3 920 404,4 tis. Kč vnitrostátní SPD a 5 810,9 tis. Kč energetické daně. Na celkové výši nedoplatků mají největší podíl nedoplatky SPD z minerálních olejů ve výši 2 787 325,0 tis. Kč a SPD z lihu ve výši 1 012 401,0 tis. Kč.

U nedoplatků SPD z minerálních olejů je největší objem evidován u ČR Praha (1 573 362,5 tis. Kč) a ČR Ústí nad Labem (532 382,0 tis. Kč). U nedoplatků SPD z lihu a lihovin u ČR Brno (379 096,6 tis. Kč) a ČR Praha (319 330,8 tis. Kč).

3. Odhalování případů porušování předpisů

Pro celní orgány působící v oblasti pátrání a dohledu byly pro rok 2011 stanoveny priority v odhalování porušování předpisů, a to především v oblasti spotřebních daní, do které lze zahrnout odhalování nezákonných obchodů s minerálními oleji, lihem, tabákem a tabákovými výrobky a dále nelegální výrobu cigaret a alkoholických nápojů.

Nadále přetrvává trend uplynulých let, kdy celní orgány evidují množství případů s cíleně nesprávným uváděním celní hodnoty (podfakturace, tj. uvádění nižších údajů o převodní hodnotě zboží; nezapočítávání nákladů na dopravu nebo jejich záměrné snižování; účelové logistické operace), spolu s nesprávným uváděním původu a statusu zboží.

Tabulka č. 72: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 až 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Podezření ze spáchání trestného činu	715	1 080	1 238	1 033	83,4
Zjištěné celní přestupky	1 624	1 758	1 640	1 135	69,2
Zjištěné jiné správní delikty	6 090	5 532	4 935	3 408	69,1
Zjištěné celní delikty	2 623	2 438	1 982	1 733	87,4

Tabulka č. 73: Přehled o uložených pokutách, propadlém nebo zabraném zboží v letech 2010 a 2011

Rok	2010			2011		
	Počet	Uložené pokuty (Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (Kč)	Počet	Uložené pokuty (Kč)	Propadlé nebo zabrané zboží (Kč)
Zjištěné celní přestupky	1 640	2 608 426	3 958 488	1 135	1 520 644	3 598 190
Zjištěné jiné správní delikty	4 935	19 655 065	242 004 245	3 408	20 355 441	205 533 321
Zjištěné celní delikty	1 982	6 086 802	1 409 764	1 733	5 149 273	369 414
CELKEM	8 557	28 350 293	247 372 497	6 276	27 025 358	209 500 925

3.1. Zboží zatížené spotřební daní

Cigarety a tabák

Ilegální obchod s tabákem a tabákovými výrobky patří dlouhodobě mezi nejvýnosnější organizovanou trestnou činnost. V průběhu roku 2011 bylo v oblasti nelegálního obchodování s cigaretami a tabákem odhaleno celkem 337 případů porušení předpisů. Celkový odhadovaný únik na cle a daních činí 185 milionů Kč, zajištěno bylo více jak 8 milionů ks cigaret a 228 tun tabáku.

Tabulka č. 74: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	333	368	404	337	83,4
Cigarety (mil. kusů)	71	40	29	8	27,6
Tabák (t)	160	142	118	228	193,2
Únik cla a daní (mil. Kč)	396	169	161	185	114,9

V loňském roce je zřejmý pokles počtu odhalených případů, ve kterých ale bylo zajištěno větší množství tabáku oproti minulým obdobím. Došlo také k nárůstu úniku na cle a daních. V rámci celé EU byl zaznamenán pokles zadrženého množství ilegálních tabákových výrobků o 40% oproti roku 2010, v některých zemích tak nastal až 80 % propad.

Celní správa ČR sledovala do roku 2011 tři směry tohoto druhu trestné činnosti. Prvním směrem bylo a nadále je odhalování ilegálních přeprav tabáku a tabákových výrobků po východoevropské trase, která je tvořena bývalými státy Sovětského svazu, Polskem a Slovenskem. Po této trase proudí do České republiky zejména originály renomovaných značek vyráběných na území Ukrajiny a Ruska. Zásilký po této trase byly v minulosti přepravovány prostřednictvím kamionové přepravy. V současnosti došlo ke změně modu operandi a dovozy jsou děleny do malých zásilek, které jsou přepravovány prostřednictvím většího množství osobních automobilů. Druhým sledovaným směrem je odhalování ilegální produkce na asijské trase. Po této trase proudily ilegální tabákové výrobky z Číny a Vietnamu přes západoevropské přístavy dále do Evropy. Jednalo se a jedná se převážně o padělky tabákových výrobků renomovaných výrobců. Na asijské trase došlo také ke změně modu operandi ve směru přeprav těchto výrobků. V současné době nejsou tyto výrobky směřovány do západoevropských přístavů, ale do přístavů jihoevropských, zejména pak do Řecka. Odsud jsou dále distribuovány v zásilkách s tropickým ovocem po celé západní Evropě. Třetím sledovaným směrem bylo odhalování ilegálních továren na padělky tabákových výrobků na území České republiky. S ohledem na novelu trestního zákoníku a složitého prokazování této nelegální činnosti došlo k výraznému poklesu odhalených případů této trestné činnosti.

S ohledem na skutečnost, že v případě ilegálního obchodu s tabákovými výrobky jde o vysoce sofistikovanou trestnou činnost s mezinárodním prvkem, je nezbytná úzká mezinárodní spolupráce mezi orgány, které se bojem s touto trestnou činností zabývají. Rovněž je nezbytná spolupráce s legálními výrobci tabákových výrobků.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě celkem 135 trestních spisů. Z tohoto počtu bylo 63 trestních spisů předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání a 44 spisů bylo po skončení zkráceného přípravného řízení předloženo státnímu zástupci s návrhem na potrestání.

Minerální oleje

V hodnoceném období roku 2011 bylo u této komodity v rámci Celní správy ČR zjištěno 172 případů porušení celních a daňových předpisů. Únik na cle a daních lze vyčíslit částkou cca 284 milionů Kč. Z níže uvedených údajů vyplývá, že v roce 2011 došlo jak k nárůstu počtu případů, tak k nárůstu částky zjištěných úniků na cle a daních.

Tabulka č. 75: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	81	75	106	172	162,3
Únik cla a daní (mil. Kč)	136	862	193	284	147,2

Trendy ve způsobu obcházení celních a daňových předpisů v této komoditě jsou stále stejné. Jedná se zejména o nelegální dovoz minerálních olejů na území České republiky z jiných členských států EU, aniž by z těchto výrobků byla řádně odvedena spotřební daň (např. nelegální dovoz minerálních olejů původem z Polské republiky pod KN 27101999 - Ostatní mazací oleje a ostatní oleje, nepodléhající spotřební dani a jejich následné fakturační a logistické záměny při dopravě za motorovou naftu, ze které nebyla odvedena spotřební daň), případně i míchání pohonných hmot s jinými minerálními oleji a ostatními chemickými látkami nezatížených spotřební dani. Další oblastí s narůstající tendencí je porušování předpisů spočívající v dovozu minerálních olejů z členských států EU a následné neodvedení daně z přidané hodnoty finančním úřadům jako správcům této daně.

V porovnání s rokem 2009 došlo v roce 2010 v této komoditě k většímu nárůstu ve sledované položce „počet zjištěných případů porušení právních předpisů“ – index 141,3. Naopak došlo ke snížení u položky „odhadovaný únik na cle a daních“ – index 22,4.

Pověřené celní orgány v rámci trestního řízení provedli na konci roku realizaci případu nelegálních přeprav minerálních olejů na území ČR, v rámci které bylo zadrženo 18 osob, kterým bylo sděleno obvinění, dále bylo provedeno 14 domovních prohlídek a 29 prohlídek jiných prostor a pozemků. Celkový odhadovaný únik na daních je předběžně vyčíslen na více jak 53 mil. Kč.

Lih a alkoholické nápoje

V průběhu roku 2011 bylo v oblasti nelegálního obchodování se zbožím zatíženým spotřební dani – lihem, resp. zbožím obsahujícím líh (vybrané výrobky), odhaleno celkem 507 případů porušení předpisů. Celkový odhadovaný únik na cle a daních činí 72 mil. Kč. Předmětem šetřených případů bylo celkem téměř 8,8 mil. litrů alkoholu.

Tabulka č. 76: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	436	381	641	507	79,1
Zajištěno (mil litrů)	1,1	0,3	0,4	8,8	2 200,0
Únik cla a daní (mil. Kč)	71	14	25	72	288,0

V porovnání s rokem 2010 došlo v roce 2011 v této komoditě ke snížení počtu odhalených případů, naproti tomu došlo ke zvýšení hodnoty zjištěného úniku cla a daní. Markantní nárůst hodnoty množství u této komodity je způsoben jediným případem, kdy bylo následnou kontrolou u daňového subjektu zjištěno, že propustil do volného oběhu na území České republiky vybrané výrobky (pivo a líh, cca 7 520 000 l) bez přiznání spotřební daně. Tento daňový subjekt zanikl fúzí s nadnárodním koncernem, na který byl dluh převeden a kterému byla spotřební daň doměřena ve výši 12 097 898,- Kč z lihu a 17 929 952,- Kč z piva.

V hodnoceném období byly vedle již tradiční nelegální výroby lihových nápojů v malých „garážových“ výrobnách a skladování nezdaněných lihových nápojů mimo prostor daňových skladů zaznamenány i případy zneužití režimu podmíněného osvobození od daně, kdy bez vědomí správce daně byly do České republiky dopraveny lihové nápoje z některých zemí EU. Takové přepravy byly ukončeny otiskem padělku českého celního razítka. Aktuální poznatky a informace zakládají důvodné podezření, že se nejedná o ojedinělé případy, ale o systematické a rozsáhlé zneužívání systému dopravy piva, vína a lihovin v režimu podmíněného osvobození od daně na území více států Evropské unie.

Dále byl zaznamenán nárůst zneužití originálních kontrolních pásek ke značení lihu, především při značení nepříslušného balení nebo značení kontrolními páskami určenými k vývozu. Současným trendem je také opakované používání kontrolních pásek ke značení lihových nápojů ve spotřebitelském balení větším než 1,5 litru (5 – 6 litrové plastové barely). Samostatnou kapitolou jsou padělky kontrolních pásek. I když počet zjištěných případů použití padělků v roce 2011 oproti předchozímu období nevzrostl, lze na základě dostupných informací konstatovat, že do budoucna bude tato oblast na vzestupu.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě celkem 76 trestních spisů. Z tohoto počtu bylo 26 trestních spisů předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání a 36 spisů bylo po skončení zkráceného přípravného řízení předloženo státnímu zástupci s návrhem na potrestání.

3.2. Potraviny a zemědělské produkty

V roce 2011 bylo v oblasti zemědělských produktů zjištěno 42 případů porušení celních předpisů, a to v celkové hodnotě přesahující 2,5 mld. Kč. Celkový odhadovaný únik na cle a daních by dosáhl výše 1 mil. Kč.

Tabulka č. 77: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	76	72	38	42	110,5
Hodnota zboží (mil. Kč)	230	339	218	2 542	1 166,1
Únik cla a daní (mil. Kč)	3	3	32	1	3,1

V porovnání s rokem 2010 došlo k nárůstu počtu zjištěných případů porušení celních předpisů, stejně tak u hodnoty zboží. Naopak došlo ke značnému nárůstu v případě úniku cla a daní. Nárůst u hodnoty zboží byl způsoben překročením asimilačního prahu v rámci intrakomunitárního pohybu zboží, s čímž souvisí neplnění vykazovací povinnosti údajů pro Intrastat dle ustanovení § 319 zákona č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů ve stanovené lhůtě.

Tato na první pohled okrajová komodita je velice důležitá z hlediska dotační politiky EU. Z tohoto důvodu celní orgány monitorují tuto komoditu a zaměřují se zejména na oblasti obchodních podvodů spočívajících ve vědomé záměně země původu při dovozech ze třetích zemí či uvádění chybného sazebního zařazení zboží.

3.3. Elektronika a elektrodíly

U komodity elektronika, elektrodíly a náhradní díly k nim bylo v roce 2011 zjištěno celkem 225 případů porušení celních předpisů. Hodnota předmětného zboží byla vyčíslena na více jak 29,5 mld. Kč a únik na cle a daních byl vyčíslen částkou ve výši cca 64 mil. Kč.

Tabulka č. 78: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	161	267	312	225	72,1
Hodnota zboží (mil. litrů)	772	1 390	2 687	29 531	1 099,0
Únik cla a daní (mil. Kč)	20	34	185	64	34,6

Oproti předchozímu roku 2010 došlo u této komodity k poklesu počtu odhalených případů porušení celních předpisů. Předpokládaná hodnota a únik na cle a dani také zaznamenaly pokles. Nárůst u hodnoty zboží byl způsoben především překročením asimilačního prahu v rámci intrakomunitárního pohybu zboží, s čímž souvisí neplnění vykazovací povinnosti údajů pro Intrastat dle ustanovení § 319 zákona č. 13/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů ve stanovené lhůtě. Konkrétně se jednalo o jeden případ s celkovou hodnotou zboží přesahující 24 mld. Kč.

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v této komoditě jeden trestní spis, a to odložením ve smyslu § 159a odst. 1 trestního řádu.

3.4. Porušování práv k duševnímu vlastnictví (ochranné známky a autorská práva)

Padělatelství a pirátství představuje hrozbu pro společnost i jednotlivce, neboť může negativně ovlivnit zdraví a bezpečnost občanů stejně jako jejich zaměstnanost. Studie Mezinárodní obchodní komory (ICC) z února roku 2011 uvádí, že globální ekonomické a sociální dopady padělatelství a pirátství dosáhnou v roce 2015 - 1,7 bilionů USD a každoročně ohrožují 2,5 milionu legitimních pracovních míst. Dokument ICC aktualizuje průlomovou zprávu Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) z roku 2008, která poukázala na oběh padělků a nedovolených napodobenin v hodnotě více než 250 miliard USD v mezinárodním obchodu.

Od 5. do 14. dubna 2011 se celníci mobilního dohledu podíleli na zabezpečení národní části Společné celní operace „Fireblade“ zaměřené na odhalování obchodních přeprav zboží ze třetích zemí, u kterého vzniklo podezření z porušení práv duševního vlastnictví, vstupujících na území EU pozemní cestou.

Celní správy členských států EU v tomto ohledu mají svoji nezastupitelnou roli, neboť se jako první setkávají se zbožím vstupujícím na území EU. Celosvětově se celní orgány podílejí na více než 70% všech případů zadržení padělků a nedovolených napodobenin.

Celní správa ČR disponuje v oblasti IPR oprávněním zasahovat v souladu s příslušnou unijní legislativou proti porušování těchto práv v rámci celního řízení při kontrole zboží pocházejícího z třetích zemí, ale rovněž i v rámci dozoru nad ochranou spotřebitele na tuzemském trhu. Kromě zmíněných oprávnění Celní správa ČR působí jako orgán činný v trestním řízení, přičemž těchto svých kompetencí využívá především při odhalování distribučních kanálů padělků a nedovolených napodobenin a odhalování ilegálních výroben, skladů a provozoven.

Oblast celního řízení

Rok 2010 a rovněž i rok 2011 potvrdily skutečnost známou již z předchozích let - nejčastěji zajišťovaným zbožím je v rámci celního řízení textil a obuv. V roce 2011 v porovnání s rokem 2010 výrazně poklesl počet zajištěného zboží v kategoriích potraviny a nápoje a CD a DVD nosiče nahrané, výrazně se však v roce 2011 oproti roku 2010 zvýšil počet zajištěného zboží v těchto kategoriích - parfémy a kosmetika, textilní výrobky (ručníky, ložní prádlo), počítačové vybavení a zapalovače. Množství zadrženého zboží v roce 2011 se oproti roku 2010 mírně navýšilo, v případě škody způsobené majitelům práv došlo k výraznému poklesu

oproti roku 2010, zejména v oblasti textilu a obuvi. Tento propad je zřejmě způsoben poklesem padělání zboží luxusních značek. V oblasti dovozu padělaného zboží byly odhalovány kontejnerové zásilky pocházející především z oblasti jihovýchodní Asie. Přetrvává tak trend z minulých let, kdy oblast nelegálního obchodu s padělaným zbožím je řízena organizovanými zločineckými skupinami z Asie operujícími na území ČR, PL, SK, HU.

Tabulka č. 79: Výsledky činnosti celních orgánů - celní řízení

Rok	2010	2011	Index 2011/2010
Počet (tis.ks)	1 453	1 863	128,2
Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	3 115	1 931	62,0

Oblast vnitřního trhu

Další významné záchyty zboží, u kterého byla porušena práva k duševnímu vlastnictví, byly realizovány v rámci kontrolní činnosti zacílené především na stánkový prodej. V rámci kontrol vnitřního trhu zaměřily celní orgány svoji pozornost nejen na kontroly tržnic v příhraničních oblastech, ale rovněž na kontroly provozoven a skladů ve vnitrozemí. Na většině tržnic se podařilo dosáhnout stavu, při němž otevřená nabídka zboží porušujícího práva duševního vlastnictví ve stánkovém prodeji byla eliminována. V průběhu roku 2011 se Celní správě ČR rovněž podařilo úspěšně identifikovat a realizovat několik objektů sloužících k nelegální výrobě či skladování padělaného textilu a fonografických médií. Obchodování s padělaným zbožím na vnitřním (tuzemském) trhu se především věnuje vietnamská komunita žijící v ČR.

Tabulka č. 80: Výsledky činnosti celních orgánů – vnitřní trh v roce 2011

Správní řízení	Počet (tis. ks)	1 959
	Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	814
Trestní řízení	Počet (tis. ks)	1 786
	Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	740
Celkem oblast vnitřního trhu	Počet (tis. ks)	3 745
	Škoda způsobená majitelům práv (mil. Kč)	1 554

Útvary Pátrání v hodnoceném období ukončily v oblasti porušení práv duševního vlastnictví celkem 324 trestních spisů. Z tohoto počtu bylo 204 trestních spisů předáno Policii České republiky k zahájení trestního stíhání a 23 spisů bylo po skončení zkráceného přípravného řízení předloženo státnímu zástupci s návrhem na potrestání.

Ostatní

Před několika lety se Celní správa ČR setkávala především s padělkami nejrůznějších oděvů, oděvních doplňků, obuvi a elektroniky. V současné době se na trhu stále častěji objevují padělané výrobky, které mohou být pro konečného spotřebitele škodlivé a v některých případech i životu nebezpečné - jde například o padělkami kosmetiky, hraček, různých specifických součástí v automobilovém průmyslu, ale také například mobilních telefonů a další elektroniky, alkoholických nápojů či léků. Negativním trendem stánkového prodeje je v současné době skrytá forma prodeje zboží porušujícího práva duševního vlastnictví z nebytových prostor nebo přímo ze zaparkovaných nebo odstavených vozidel, které mnohdy naplňují definici nebezpečného odpadu (autovraky). Tato vozidla se z velké části nacházejí na soukromých pozemcích areálů tržnic.

V rámci kontrol prováděných v souvislosti s celním řízením, ale rovněž při kontrolách na vnitřním trhu zaznamenávají celní orgány stále častěji speciální způsob krytí padělané obuvi, který v současné době prodejci nelegálního zboží uplatňují. Jde o přešití markantu, kterým je předmětná obuv označena, a který porušuje práva k duševnímu vlastnictví „neznámým vzorem“. Tento „neznámý vzor“, který neporušuje žádná práva k duševnímu vlastnictví je z výrobku lehce odstranitelný.

Velmi nebezpečný a obtížně postižitelný je v posledních letech velký nárůst prodeje padělků přes internet. Díky rozvoji elektronických „aukčních“ portálů a vzrůstu oblíbenosti elektronického obchodování získává tato forma distribuce stále větší význam. S ohledem na skutečnost, že jde o velmi „pohodlnou“ a vysoce anonymní možnost nabídky a distribuce padělaného zboží, lze i do budoucna předpokládat rostoucí trend tohoto problému!

Celní správa ČR reagovala na tento trend zesíleným monitorováním internetového prostředí. Za tímto účelem vzniklo v rámci Celní správy ČR v roce 2009 specializované pracoviště - Referát internetové kriminality, které provádí aktivní monitoring internetového obchodování. Význam tohoto pracoviště spočívá jak v portfoliu jeho zaměření, tak i v propojenosti na ostatní podobné útvary v národním či mezinárodním kontextu.

Významné postavení v oblasti porušování práv k duševnímu vlastnictví v současné době představují padělky léčivých přípravků a podpůrných prostředků. Padělání léčiv a podpůrných prostředků je vysoce výnosný organizovaný zločin. Je páchán na velmi sofistikované úrovni a mnohdy má mezinárodní charakter. Padělatelé a distributoři aktivně sledují poptávku a potřeby spotřebitelů - orientují se především na přípravky na léčbu erektilní dysfunkce (VIAGRA, CIALIS, LEVITRA) nebo na podpůrné léčebné přípravky s anabolickým nebo steroidním účinkem. Většina tohoto zboží je zajišťována Celním úřadem Praha Ruzyně v rámci kontrol poštovních zásilek směřujících do ČR ze třetích zemí. V České republice jsou padělky léčivých přípravků a podpůrných prostředků nabízeny a distribuovány zejména na internetových inzertních serverech.

3.5. Omamné a psychotropní látky

V roce 2011 bylo celními orgány České republiky v celkem 147 záchytech realizováno 148 kg omamných a psychotropních látek (dále jen „OPL“).

Tabulka č. 81: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet záchyťů	136	176	130	147	113,1
Hmotnost (kg)	209,2	105,9	73	148,3	203,2

Ve srovnání s rokem 2010 došlo jak k nárůstu počtu odhalených případů porušení celních předpisů (+ 17), tak i k nárůstu hmotnosti zachycených OPL. Spolu s OPL, které jsou uvedeny v tabulce, celní orgány dále zadržely 350 396 ks tablet obsahujících pseudoefedrin, 2 570 tablet s efedrinem, 100 ks tripů LSD či 1 730 ks rostlin marihuany (konopí).

V Evropě, a také v České republice byl od počátku roku 2010 a též v celém roce 2011 zaznamenáván nový trend v dovozu „imitací“ omamných a psychotropních látek převážně z Číny a Indie. Jednalo se především o chemické látky na bázi syntetického kathinonu (účinné látky rostliny kathy jedlé, „catha edulis“), které mají stimulační účinky („náhrada“ metamfetaminu, kokainu), včetně mediálně známého mefedronu a také látky ze skupiny syntetických kanabinoidů - skupina látek typově označovaná JWH. Mezinárodně se u těchto látek začal používat název „designers drugs / legal highs“. Nové syntetické látky představovali a představují závažné zdravotní a společenské riziko. V Evropské unii bylo

zaznamenáno mnoho případů poškození zdraví při užití těchto látek a došlo k celé řadě úmrtí ve spojení s jejich aplikací. Předmětné chemické látky byly při dovozu do ČR deklarovány jako koupelové soli, vykuřovací směsi či pod jiným chemickým názvem. Celníci, převážně z letiště v Praze – Ruzyni, od března 2010 do dubna 2011 zadrželi a následně předali k provedení chemické analýzy cca 250 kilogramů nových syntetických látek, z toho cca 80 kilogramů mediálně známého mefedronu.

Dne 22. 4. 2011 vyšel ve Sbírce zákonů zákon č. 106/2011 Sb., kterým se mění zákon o návykových látkách a který rozšiřuje stávající přílohy omamných a psychotropních látek o 33 nových látek. Od účinnosti tohoto zákona se dovoz těchto nových syntetických látek prakticky zastavil, zadrženo bylo pouze cca 700 gramů methylonu.

Jedním z častých a také oblíbených způsobů „dopravy“ drog do ČR je poštovní letecká přeprava. V těchto případech se jedná převážně o dovoz nebo vývoz marihuany nebo hašiše v malých množstvích do 100 gramů. Zde je oproti minulosti změna – marihuana se do ČR nelegálně dovážela především z Nizozemí. V současnosti je patrný nárůst nelegálního vývozu marihuany z ČR (indoorové pěstírny) leteckou poštovní přepravou do Velké Británie či USA. Potřeba (spotřeba) marihuany v ČR je z většiny pokryta „tuzemskou výrobou“.

Z důvodu „neregulace“ prodeje tablet s obsahem pseudoefedrinu (prekurzor drog Kategorie I, v ČR převážně využíván k výrobě metamfetaminu) se ze sousedního Polska tyto tablety pašují do ČR převážně v osobních automobilech. K ukrytí není většinou využíváno „tajných schránek“. Tablety jsou volně v cestovních zavazadlech v kufru vozidla, případně na sedadlech.

Také v roce 2011, stejně jako v minulých letech, jsou trendem tzv. polykači. V „našem případě“ se jedná převážně o občany Nigérie, kteří pašují (především kokain) ve svých tělních dutinách. Hmotnost pašované drogy je od 10 gramů do jednoho kilogramu.

„Novinkou“ může být také to, že koncem roku 2011 byli na ruzyňském letišti zadrženi dva občané Řecka (možná spojitost s ekonomickou situací Řecka), kteří se pokoušeli do ČR nelegálně dovést cca 5 kilogramů kokainu z Jižní Ameriky.

Oproti roku 2010 bylo zajištěno větší váhové množství u marihuany, khatu a tablet s obsahem pseudoefedrinu (30 – 120 mg).

Útvary Pátrání v roce 2011 ukončily v této oblasti 147 trestních spisů, z nichž 72 předaly P ČR k zahájení trestního stíhání podle § 162 odst. 1 trestního řádu.

3.6. Zbraně, výbušniny, mezinárodní kontrolní režimy, radioaktivní látky a vojenské materiály

Celní správa ČR vykonává dohled v oblasti zahraničního obchodu s vojenským materiálem, výbušninami a zbožím dvojího užití. Jedná se především o kontrolu licencí pro obchodování s tímto materiálem. V této souvislosti spolupracují celní orgány s MPO - Licenční správou a rovněž se zpravodajskými službami. V rámci mezinárodní spolupráce se zástupci Celní správy ČR zúčastňují mezinárodních akcí a seminářů.

Celní orgány v hodnoceném období prováděly v 22 případech šetření z důvodu podezření z nelegálního obchodování s vojenským materiálem. V případě vojenského materiálu se především jednalo o špatné sazební zařazení, nepředloženi licence či dovozních nebo vývozních povolení. V roce 2011 byl zjištěn jeden případ porušení předpisů souvisejících s jaderným materiálem, a to při dovozu zboží deklarovaného jako umělé radioaktivní materiály (KN 28444020). Spolu s dalším zbožím, které bylo propuštěno do režimu tranzit, nebylo celnímu úřadu určení předloženo, proto celní úřad přistoupil k sepsání protokolu o zjištěném celním deliktu. Celková hodnota zboží dosahuje výše 2 mil. Kč.

Útvary Pátrání v roce 2011 ukončily 7 trestních spisů, z nichž jeden byl předán PČR k zahájení trestního stíhání podle § 162 odst. 1 trestního řádu.

V oblasti zahraničního obchodu s radioaktivním materiálem celní orgány dohlíží, zda dovoz, vývoz a průvoz tohoto materiálu je prováděn v souladu se stanovenými předpisy a nařízeními. Kontrola přepravy těchto komodit je realizována prostřednictvím skupin mobilního dohledu, které působí na celém území ČR. Tyto skupiny zároveň vykonávají kontrolní činnost v rámci radiační monitorovací sítě, provádějí jak pravidelná, tak namátková měření výše radioaktivity pomocí mobilních i stacionárních detekčních přístrojů na celém území ČR. V oblasti měření radioaktivity spolupracuje Celní správa ČR s dalšími orgány státní správy, především s SÚJB (Státní úřad pro jadernou bezpečnost), se kterým dochází k pravidelné výměně informací.

3.7. CITES

Nelegální dovoz exemplářů CITES do ČR je ve většině případů realizován přes mezinárodní letiště, a to jak v ČR, tak i v dalších zemích Evropské unie (dále jen „EU“). Za nejrizikovější letiště v EU z pohledu dovozu exemplářů CITES jsou považována letiště v Portugalsku, neboť se jedná o letiště, která jsou díky přímým letům z Jižní Ameriky prvními ze vstupních míst do EU. Jedním z nejfrekventovanějších a nejrizikovějších vstupních míst v ČR je letiště Praha Ruzyně, kde se zejména jedná o případy dovozů exemplářů CITES turisty, kteří nevědí, že svým jednáním porušují zákon. V roce 2011 celní správa řešila celkem 69 případů porušení celních předpisů v souvislosti s CITES. Jsou to především dovozy tzv. neživých exemplářů – suvenýrů, a to korálů, lastur, kaktusů, orchidejí a různých výrobků z exemplářů CITES. Další případy jsou z oblasti obchodních dovozů výrobků tzv. „čínské medicíny“, které obsahují extrakty z exemplářů CITES, například ze žluče medvěda apod.

Tabulka č. 82: Výsledky činnosti celních orgánů v letech 2008 – 2011

Rok	2008	2009	2010	2011	Index 2011/2010
Počet případů	71	58	56	69	123,2
Počet kusů	2 389	2 078	930	889	95,6

Nebezpečnou skupinu v oblasti nelegálního obchodu s exempláři CITES tvoří mezinárodní organizované skupiny, ve kterých jsou v mnoha případech zapojeni i občané ČR, o čemž svědčí jejich zadržení v různých státech světa, např. v Argentině, Bali apod., a to právě při pokusech o nelegální vývoz exemplářů CITES z tzv. „třetích zemí“. Velmi závažný, v rámci EU, je obchod s nosorožčím rohem, který realizuje „Irská skupina“ po celé EU. V uplynulých měsících Celní správa ČR obdržela signály o lovu nosorožců v JAR, který je pravděpodobně organizován z ČR.

Další neméně nebezpečnou skupinou je skupina, která realizuje nelegální obchod s exotickými papoušky z Jižní Ameriky a z dalších exotických zemí. Celní správa ČR se podílela na potírání trestné činnosti pašování samotných exemplářů vzácných druhů papoušků, ale i vajec ohrožených druhů papoušků, které jsou do ČR dováženy na zakázky jednotlivých chovatelů, u kterých se pak v líhních uměle odchovávají a následně jsou vydávány za tzv. domácí odchovy. Organizovaná trestná činnost v oblasti nelegálního obchodu s exempláři CITES jde společnou cestou s další organizovanou trestnou činností, jako například s obchodem s drogami, daňovými podvody či legalizací výnosů z trestné činnosti, které dosahují vysokých částek.

Na přelomu ledna a února 2011 se Celní správa ČR zapojila do mezinárodní kontrolní akce Operace GAPIN, kterou organizovala WCO. Tato kontrolní akce probíhala zejména na mezinárodních letištích a byla zaměřena na nelegální obchod s lidoopy, slonovinou, rohy nosorožců, výrobky ze slonoviny, nosorožčích rohů a masem z chráněných druhů fauny

(tzv. bushmeat) z vybraných afrických států. V rámci této akce Celní správa ČR zkontrolovala 1718 pasažérů, 62 zásilek a zadržela v poštovní zásilce odřezek sloního klu.

Útvary Pátrání v roce 2011 ukončily 2 trestní spisy, z nichž byl jeden odevzdán ve smyslu § 159a odst. 1 písm. a) České inspekci životního prostředí k projednání správního deliktu a druhý byl odložen ve smyslu § 159a odst. 5 trestního řádu, neboť se nepodařilo jistit skutečnosti opravňující zahájit trestní stíhání.

Příloha č. 3: Zpráva o opatřeních v oblasti cenové regulace

V roce 2011 pokračovala cenová regulace vybraných výrobků a služeb podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, ve znění pozdějších předpisů, a to buď formou úředně stanovených cen (pevné ceny, maximální ceny) nebo formou věcného usměrňování cen. Cenovou regulaci vykonávají cenové orgány, tj. Ministerstvo financí, Ministerstvo zdravotnictví, Energetický regulační úřad, Státní ústav pro kontrolu léčiv, Český telekomunikační úřad, Celní úřad Kolín a dále kraje a obce v rozsahu a za podmínek stanovených Ministerstvem financí.

Seznam výrobků a služeb, u nichž byla v roce 2011 uplatněna některá z forem cenové regulace Ministerstvem financí, kraji a obcemi, vydalo Ministerstvo financí v souladu se zákonem o cenách výměrem č. 01/2010 s účinností od 1. ledna 2010. Změny a doplňky v průběhu roku 2010 obsahovaly výměry č. 02/2010 až č. 05/2010 a v průběhu roku 2011 výměry č. 01/2011 až 05/2011.

Rozsah seznamu zboží s regulovanými cenami se v roce 2011 částečně zúžil. K 1. lednu 2011 byla ze seznamu vypuštěna regulace věcně usměrňovaného nájemného a cen služeb spojených s užíváním bytů bytových družstev postavených s finanční, úvěrovou a jinou pomocí družstevní bytové výstavbě v souvislosti se zrušením vyhlášky č. 85/1997 Sb., o nájemném z bytů pořízených v družstevní bytové výstavbě a úhradě za plnění poskytovaná s užíváním těchto bytů. Došlo tím ke zrušení cenové regulace nájemného u družstev a nájemné je nyní plně v kompetenci volených družstevních orgánů.

Zákonem č. 425/2010 Sb. byl zrušen nárok ústavních činitelů na bezplatné používání veřejné hromadné dopravy (autobusová a železniční doprava vnitrostátní a MHD). Návazně na to byla k 1. únoru 2011 zrušena příslušná ustanovení v pravidlech cenové regulace pro městskou hromadnou dopravu, linkovou autobusovou a železniční dopravu a pro integrovanou dopravu.

K 1. únoru 2011 byl aktualizován seznam mléčných výrobků pro žáky, u kterých jsou uplatňovány maximální ceny z titulu čerpání dotací, a s účinností od 1. září 2011 byly stanoveny nové maximální ceny pro nový školní rok.

K 1. říjnu 2011 se zvýšila nejvýše přípustná cena pro vnitrostátní poštovní službu „Dodání do vlastních rukou a dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta“ ze stávajících 6 na 8 Kč.

Průměrná míra inflace v roce 2011 dosáhla výše 1,9 %, což je o 0,4 procentního bodu více než v roce 2010. Jedná se přitom o pátou nejnižší průměrnou míru inflace od roku 1989. Tento vývoj byl ovlivněn zejména cenami potravin a nealkoholických nápojů (+4,6 %), bydlení (+2,8 %), alkoholických nápojů a cigaret (+3,1 %) a dopravy (+2,8 %). Ceny naopak poklesly v oddíle odívání a obuv (-2,2 %), rekreace a kultura (-1,9 %), bytové vybavení, zařízení pro domácnosti a opravy (-1,5 %) a pošt a telekomunikací (-0,9 %).

V meziročním srovnání vzrostly spotřebitelské ceny v prosinci 2011 oproti prosinci 2010 o 2,4 %. Tento vývoj ovlivnily zejména ceny v oddíle bydlení a v oddíle potravin a nealkoholické nápoje. Ceny zemního plynu vzrostly o 22,4 %, ceny elektřiny o 4,8 %, vodného o 6,2 %, stočného o 5,8 % a tepla a teplé vody o 1,9 %. Čisté nájemné se zvýšilo o 4,6 %, v tom regulované o 11,8 % a tržní o 1,5 %. Z potravin vzrostly ceny chleba o 13,6 %, běžného pečiva o 17,8 %, mouky o 10,1 %, vajec o 21,2 %, mléka o 11,7 %, jedlých olejů o 17,2 %, cukru o 37,4 %, kaka o 18,0 % a kávy o 30,9 %. Naopak poklesly ceny oděvů o 3,6 %, audiovizuálních a fotografických zařízení a zařízení pro zpracování dat o 9,9 %, přístrojů a spotřebičů pro domácnost o 4,6 % a mobilních telefonů o 7,0 %.

Provedené změny v průběhu roku 2011 v oblasti regulovaných cen všemi regulačními orgány (MF, MZ, SÚKL, ERÚ, Celní úřad Kolín, místní orgány) přispěly cca 1,4 procentním bodem

k celkové průměrné míře inflace spotřebitelských cen 1,9 % a volně sjednávané ceny 0,5 procentním bodem.

1. Změny regulovaných cen

1.1. Úředně stanovené ceny

Elektrická energie

Výsledná cena dodávky elektřiny pro všechny kategorie konečných zákazníků je složena z pěti základních složek. První složku ceny tvoří neregulovaná cena komodity, tj. elektrické energie označované také jako silová elektřina, jejíž cena je tvořena na tržních principech a v souladu s obchodními strategiemi jednotlivých dodavatelů elektřiny. Ostatní složky ceny zahrnují regulované činnosti monopolního charakteru, mezi něž patří doprava elektřiny od výrobního zdroje prostřednictvím přenosového a distribučního systému ke konečnému zákazníkovi, a dále činnosti spojené se zajištěním stabilního energetického systému z technického hlediska (tzv. zajišťování systémových služeb) i obchodního hlediska (především činnost operátora trhu s elektřinou v oblasti zúčtování odchylek). Poslední složkou výsledné ceny dodávky elektřiny je pak příspěvek na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů, kombinované výroby elektřiny a tepla a druhotných zdrojů. Tímto způsobem je cena dodávky elektřiny tvořena pro všechny kategorie zákazníků s účinností od 1. ledna 2006, kdy byl český trh s elektřinou zcela liberalizován. Všichni koneční zákazníci včetně domácností jsou oprávněnými zákazníky a mají tak možnost sjednat si dodávku elektřiny od libovolného dodavatele.

Na liberalizovaném trhu se tedy cena dodávek elektřiny pro konečné zákazníky skládá z regulovaných cen stanovovaných Energetickým regulačním úřadem (distribuce a související služby) a z neregulované ceny silové elektřiny nabízené jednotlivými dodavateli (obchodníky s elektřinou a výrobci elektřiny), tedy ceny bez vlivu ERÚ, a daňových položek. V případě domácností a malých odběratelů připojených na hladinu nízkého napětí tvoří podíl regulovaných položek v průměru méně než 50 procent celkové platby za elektřinu.

K těmto základním položkám je dále ještě od 1. ledna 2008 přičítána daň z elektřiny ve výši 28,30 Kč/MWh (tzv. energetická daň) a následně i daň z přidané hodnoty.

Rok 2011 byl v regulaci elektřiny druhým rokem tzv. III. regulačního období, jehož základním cílem bylo určit přiměřenou úroveň zisku pro společnosti během následujících 5 let regulačního období, zajistit dostatečnou kvalitu poskytovaných služeb zákazníkům při efektivně vynaložených nákladech, podpořit budoucí investice, zajistit zdroje pro obnovu sítí a nadále zvyšovat efektivitu, ze které budou profitovat také zákazníci.

Základní principy výpočtu regulovaných cen jsou pro jednotlivé roky regulačního období neměnné, stejně tak jako rozsah a struktura jednotlivých distribučních sazeb pro odběratele z hladiny nízkého napětí.

Předpokládané celkové průměrné meziroční zvýšení cen k 1. lednu 2011 za dodávku elektřiny bez vlivu daňových položek činilo u domácností 4,6 %. Průměrný nárůst regulovaných položek činil 15,3 %, neregulovaná cena silové elektřiny klesla v průměru o 5,7 %. V případě malooběru podnikatelů na hladině nízkého napětí se předpokládal celkový meziroční nárůst bez vlivu daňových položek o 4,5 %. Uvedené změny cen je třeba považovat za informativní celorepublikový průměr, který zahrnuje propočet všech složek ceny včetně ceny neregulované silové elektřiny. Skutečné hodnoty pro konkrétního odběratele se mohou od těchto údajů výrazně lišit s ohledem na zvolenou sazbu, charakter a množství spotřeby, ale i distribuční území.

ČSÚ vykázal celkové zvýšení spotřebitelských cen elektřiny za rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) o 4,8 %.

Plyn

Cenu dodávky plynu lze rozdělit na část regulovanou Energetickým regulačním úřadem a na část neregulovanou, kterou stanovuje obchodník s plynem v závislosti na své obchodní strategii a složení portfolia zákazníků.

Regulovanou část ceny dodávky plynu tvoří „cena za přepravu plynu“, „cena za distribuci plynu“ a „cena za služby operátora trhu“. Regulované ceny stanovuje Energetický regulační úřad vždy s platností od 1. ledna regulovaného roku na celý kalendářní rok. Regulovaná část ceny představuje pouze 20 % až 25 % z celkové ceny dodávky plynu.

Cena za přepravu z hraničního předávacího místa do vstupního bodu distribuční soustavy a cena za dopravu plynu distribuční soustavou do odběrného místa zákazníka jsou v cenovém rozhodnutí integrovány do jedné ceny, deklarované jako cena za distribuci plynu.

Průměrná cena za distribuci plynu se pro rok 2011 v porovnání s rokem 2010 v rámci celého trhu snížila o 0,25 %. Pro zákazníky s ročním odběrem nad 630 MWh se jednalo o pokles o 0,64 %, pro zákazníky s ročním odběrem do 630 MWh pak došlo ke snížení o 0,04 %. Uvedené změny cen jsou průměrnými hodnotami za všechna odběrná místa v České republice. Pro konkrétního zákazníka budou změny záviset na tom, ke které distribuční soustavě je jeho odběrné místo připojeno, vzhledem k tomu, že ceny jednotlivých distribučních soustav se liší v závislosti na parametrech konkrétní distribuční soustavy. Vliv na změnu ceny pro konkrétního zákazníka má rovněž u malých zákazníků výše ročního odběru a tím zařazení do odběrného pásma. U velkých zákazníků závisí na vztahu celkového odebraného množství plynu a denní rezervované kapacity. Cena za služby operátora trhu se pro všechny odběratele plynu v České republice mezi roky 2010 a 2011 naopak navýšila z 1,01 Kč/MWh na 1,10 Kč/MWh.

Strukturu neregulované části ceny dodávky plynu určuje obchodník podle vlastní obchodní strategie. Pro kategorie domácnost a malooběratel je rozhodujícími obchodníky na trhu s plynem neregulovaná část ceny dodávky tvořena „cenou za komoditu a obchod“ a „cenou za ostatní služby dodávky“. Cena za komoditu a obchod se odvíjí od nákladů obchodníka, z nichž rozhodující podíl tvoří náklady na nákup komodity. Obchodníci dodávající plyn zákazníkům nakupují komoditu od importérů nebo si zajišťují dovoz sami.

V roce 2011 ČSÚ vykázal celkový nárůst cen plynu o 22,4 % (prosinec 2011/prosinec 2010). K nejvyššímu nárůstu došlo v listopadu o 5,2 % a prosinci o 3,2 %, zejména vlivem zvýšení cen ropy a poklesu kursu koruny.

Obchodníci s plynem, dovážející plyn do České republiky, nakupují plyn na základě dlouhodobých kontraktů, kde je cena stanovena cenovým vzorcem v závislosti na vývoji cen topných olejů a uhlí na světových trzích, které se v ceně plynu promítají s šesti až devíti měsíčním zpožděním, nebo nakupují na krátkodobém trhu podle cen na burze, přičemž pro Českou republiku je relevantní burza NCG. Další vliv na ceny komodity má vývoj kurzu CZK/USD a CZK/EUR. Znamená to, že ceny, za které obchodník plyn nakupuje, se mění kontinuálně. Pokud dojde ke změně nákupní ceny komodity a z hlediska obchodníka to okolnosti vyžadují, může dojít ke změně cen kdykoli, a to nejen k prvnímu dni měsíce, ale i v průběhu měsíce, pokud bude dodrženo opatření uvedené v § 11a odst. 1 energetického zákona.

Cena za ostatní služby dodávky zahrnuje náklady na strukturování dodávky, což je zajištění různé výše denní dodávky v průběhu roku, podle charakteru užití např. otop, sušení obilí

apod. Strukturování zajišťuje obchodník obvykle využíváním zásobníků plynu. Ceny za tuto službu nejsou regulované, pro stanovení ceny volné kapacity zásobníků plynu jsou využívány elektronické aukce.

Velkým zákazníkům nabízejí obchodníci kromě ceníkových cen v obdobné struktuře jako ceny pro domácnosti a malooběratele, rovněž ceny vzorcové, které mají podobnou strukturu jako dovozní vzorcové ceny komodity.

Použití železniční dopravní cesty

Maximální ceny za použití vnitrostátní železniční dopravní cesty dráhy celostátní a drah regionálních pro nákladní vlak a pro vlak osobní přepravy zůstaly nadále dvousložkové v členění na složku provozování dopravní cesty (řízení provozu) a na složku zajištění provozuschopnosti dopravní cesty (infrastruktura dopravní cesty).

Léčivé přípravky a potraviny pro zvláštní lékařské účely

V období od 1.1.2011 do 31.12.2011 platil pro oblast cenové regulace léčivých přípravků cenový předpis MZ 2/2009/FAR (ve znění cenového předpisu 4/2009/FAR a cenového předpisu 1/2010/FAR) a cenové rozhodnutí MZ 3/10-FAR (účinné od 1.8.2010).

Nové cenové rozhodnutí u léčivých přípravků a potravin pro zvláštní lékařské účely pouze reflektovalo nejaktuálnější data z tržního prostředí a dle nich upravilo rozsah regulovaného zboží podle pravidel stanovených v cenovém předpise.

Cenové rozhodnutí MZ 3/10-FAR pak oproti předcházející úpravě přidalo (s ohledem na veřejný zájem, neboť hrozil nedostatek určitých léčivých přípravků na trhu, vzhledem k maximální ceně, jež byla stanovena podnákladově), do seznamu deregulovaných léčiv, následující ATC skupiny:

<i>ATC:</i>	<i>Název ATC skupiny:</i>	<i>Forma:</i>
B02BD06	Koagulační faktor VIII a von Willebrandův faktor v kombinaci	parent.
H01BB02	Oxytocin	parent.
M01CB01	Natrium-aurothiomalát	parent.

V roce 2011 vykázal ČSÚ nárůst cen léčiv o 10,5 % (prosinec 2011/prosinec 2010), z toho léky předepsané lékařem vzrostly o 1,6 % a léky bez receptu a ostatní léčiva vzrostly o 3,6 %.

Zdravotnické prostředky

V období od 1.1.2011 do 31.12.2011 platil v nezměněné podobě pro oblast cenové regulace zdravotnických prostředků cenový předpis MZ 3/2009/FAR (účinný od 1.4.2009) a cenové rozhodnutí MZ 3/09-FAR (účinné taktéž od 1.4.2009). Ceny zdravotnických prostředků vzrostly v roce 2010 podle údajů ČSÚ o 2,5 %.

Zdravotní péče

Dne 1.1.2011 vešel v účinnost cenový předpis 1/2011/DZP, který nahradil cenový předpis 1/2010/DZP (účinný od 1.1.2010 do 31.12.2010). V souladu s vyhláškou č. 397/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 134/1998 Sb., kterou se vydává seznam zdravotních výkonů s bodovými hodnotami, byla v cenovém předpisu 1/2011/DZP stanovena maximální cena specifických zdravotních výkonů s ohledem na každoroční navýšení minutové režijní sazby. Dále byl mezi tyto výkony v oddílu IV. (Ministerstvo financí a Generální ředitelství cel) nově zařazen výkon – CT vyšetření při podezření na přítomnost cizích předmětů:

- a) bez použití kontrastní látky (max. cena 1243 Kč),
- b) s podáním kontrastní látky (max. cena 1377 Kč + cena kontrastní látky).

Dále pro účely cenového předpisu 1/2011/DZP došlo ke specifikaci některých pojmů (český pojištěnec, zahraniční pojištěnec, smluvní zdravotnické zařízení, nutná a neodkladná zdravotní péče, nezbytná zdravotní péče, plánovaná zdravotní péče).

Ceny ambulantní lékařské péče v roce 2011 podle ČSÚ vzrostly o 0,7 % a ceny ústavní zdravotní péče o 42,9 %.

Zdravotní péče zubních lékařů

Součástí cenového předpisu 1/2011/DZP byla pouze změna maximální ceny u vybraných výkonů (č. 00970, č. 00986 a č. 00994), u kterých byla maximální cena oproti roku 2010 navýšena o 10 %. Podle údajů ČSÚ ceny ambulantní stomatologické vzrostly v roce 2011 o 6,5 %.

Telekomunikace

Cenovou regulaci v oblasti cen služeb elektronických komunikací vykonává Český telekomunikační úřad v souladu se zákonem č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích. V souladu s § 57 zákona o elektronických komunikacích ČTÚ uplatňuje cenovou regulaci na základě výsledků analýz relevantních trhů, a to u těch podniků, které byly stanoveny jako podniky s významnou tržní silou.

S ohledem na povahu současně vymezených relevantních trhů ČTÚ uplatňuje v současné době cenovou regulaci pouze na velkoobchodních trzích, tedy u cen hrazených mezi operátory. Cílem uplatňované cenové regulace je napomoci rozvoji konkurenčního prostředí a díky dostupným velkoobchodním službám napomoci alternativním operátorům nabízet konkurenceschopné maloobchodní služby koncovým uživatelům.

Rozhodnutí o ceně vydává Rada ČTÚ podle § 107 odst. 9 písm. b) zákona o elektronických komunikacích ve správním řízení podle zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.

V roce 2011 nebylo na základě analýz relevantních trhů vydáno žádné rozhodnutí o ceně na velkoobchodních trzích, ani žádné rozhodnutí nebylo zrušeno.

Cenová rozhodnutí vydaná v roce 2010 na základě analýzy relevantního trhu č. 7 "Ukončení hlasového volání (terminace) v jednotlivých veřejných mobilních telefonních sítích" uložila povinnost mobilním operátorům postupně snižovat ceny nejen v roce 2010, ale i v roce 2011. Pokles regulovaných cen byl nastaven ve třech krocích s pololetním intervalem. Díky této regulaci velkoobchodních cen došlo v roce 2011 k poklesu maximálních cen za terminaci v mobilních sítích o 34,9 %.

Cenová regulace formou maximálních cen je v současné době uložena i na relevantních trzích č. 2 „Původ volání (originace) ve veřejné telefonní síti v pevném místě“, č. 3 „Ukončení volání (terminace) v jednotlivých veřejných telefonních sítích poskytovaných v pevném místě“ a č. 4 „Velkoobchodní (fyzický) přístup k infrastruktuře sítě (včetně sdíleného nebo plného zpřístupnění účastnického vedení) v pevném místě“. Platná rozhodnutí o cenách byla vydána v roce 2010 pro podnik s významnou tržní silou Telefónica Czech Republic, a. s. (dále jen „Telefónica“).

V souvislosti s podnětem k přezkumu relevantního trhu č. 1 „Přístup k veřejné telefonní síti v pevném bodě připojení“ ČTÚ v roce 2011 ověřoval u podniku s významnou tržní silou Telefónica, zda ceny za službu WLR (velkoobchodní přístup k veřejné telefonní síti) pokrývají náklady a zda platí, že velkoobchodní ceny WLR jsou nižší než maloobchodní ceny za používání přípojky (měsíční paušál) pro všechny typy připojení, na nichž Telefónica službu nabízí. Státní kontrola shledala dostatečný prostor pro vytvoření konkurenčních nabídek alternativních operátorů a neprokázala důvod k předčasnému přezkumu trhu č. 1.

ČTÚ vydal dne 8. prosince 2011 s účinností od 1. ledna 2012 opatření obecné povahy č. OOP/4/12.2011-19, kterým se mění opatření obecné povahy č. OOP/4/03.2006-3, kterým se stanoví metodika účelového členění nákladů a výnosů a jejich přiřazování a určuje se struktura vykazovaných informací, ve znění opatření obecné povahy č. OOP/4/02.2008-1. V tomto opatření je stanoveno, že procento návratnosti vloženého kapitálu před zdaněním WACC činí pro stanovený podnik zajišťující síť elektronických komunikací nebo poskytující veřejně dostupnou službu elektronických komunikací 8,26 % (místo dosavadních 11,5 %). Tato hodnota WACC se postupně promítne do regulovaných cen velkoobchodních služeb.

Regulace cen je rovněž stanovena přímo zákonem o elektronických komunikacích. V zákoně je uložena povinnost operátorům poskytujícím služby přenesení telefonního čísla a volby a předvolby operátora uplatňovat nákladově orientované ceny. Službu přenositelnosti telefonního čísla poskytují všichni operátoři, kteří zajišťují veřejnou telefonní síť. Povinnost poskytovat službu volby a předvolby operátora je uložena společnosti Telefónica, jako podniku s významnou tržní silou na relevantním trhu č. 1 „Přístup k veřejné telefonní síti v pevném bodě připojení“, za účelem umožnit svým účastníkům přístup ke službám kteréhokoliv propojeného podnikatele poskytujícího veřejně dostupnou telefonní službu

Zákon o elektronických komunikacích dále ukládá povinnost uplatňovat nákladově orientovanou cenu za upozornění účastníka za nezaplacení vyúčtování.

Plnění těchto povinností kontroluje ČTÚ podle zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole. V roce 2011 ČTÚ prověřoval výši uplatňovaných cen za přenesení čísla u tří operátorů.

V souvislosti s cenovou regulací ČTÚ sleduje a vyhodnocuje vývoj cen služeb, které jsou nebo mohou být předmětem cenové regulace. Výsledky sledování vývoje úrovně cen jsou uplatněny v analýzách jednotlivých relevantních trhů a jsou také zveřejňovány na stránkách ČTÚ.

Ceny telekomunikací v roce 2011 podle ČSÚ klesly o 1,0 %.

Poštovní služby do zahraničí

Cenovou regulaci poštovních služeb do zahraničí vykonává ČTÚ podle zákona č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů České republiky v oblasti cen, a na základě § 34a zákona č. 29/2000 Sb., o poštovních službách.

V roce 2011 vydal ČTÚ dvě cenová rozhodnutí, kterým se mění cenové rozhodnutí ČTÚ č. CR/P/12.2005-1 ze dne 16. prosince 2005, čj. 40 587/2005-611, kterým se stanoví maximální ceny vybraných základních poštovních služeb do zahraničí, ve znění pozdějších cenových rozhodnutí.

ČTÚ vydal dne 7. července 2011 cenové rozhodnutí č. [CR/P/07.2011-1](#), které se týká zařazení zemí do cenových skupin u balíkové služby do zahraničí, a dne 23. září 2011 vydal cenové rozhodnutí č. CR/P/09.2011-2, které stanoví novou maximální cenu za službu „dodání do vlastních rukou adresáta“ v zahraničí a aktualizuje zařazení zemí do cenových skupin u balíkové služby do zahraničí.

Nájemné

Ústavním soudem byly k 20. březnu 2003 postupně zrušeny všechny cenové předpisy o regulaci nájemného z bytu. Od té doby nájemné z bytu nebylo cenově regulováno a sjednávání nájemného se řídilo pouze obecnými ustanoveními občanského zákoníku a šlo ho měnit pouze vzájemnou dohodou stran nájemní smlouvy a v případě sporu požádat o rozhodnutí soud.

S účinností od 31. března 2006 byl přijat zákon č. 107/2006 Sb., o jednostranném zvyšování nájemného z bytu, který umožňoval majiteli, v případě, že nedošlo k dohodě mezi majitelem bytu a nájemcem o výši nájemného, jednostranně ročně zvyšovat nájemné od 1. ledna 2007 a dále pak každý rok do konce roku 2010, ale velmi diferencovaně podle velikosti a atraktivnosti obce. Základní ceny, cílové hodnoty, maximální přírůstky, územní rozčlenění obcí a rozřídění obcí do velikostních kategorií podle počtu obyvatel a postup při vyhledávání maximálního přírůstku měsíčního nájemného pro konkrétní byt obsahovalo každoročně sdělení Ministerstva pro místní rozvoj, které bylo vydáváno na základě zmocnění ve výše citovaném zákoně.

Zákonem č. 150/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 107/2006 Sb., bylo období pro jednostranné zvyšování nájemného prodlouženo do konce roku 2012 v Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Karlových Varech, Liberci, Hradci Králové, Pardubicích, Jihlavě, Brně, Olomouci, Zlíně a v obcích Středočeského kraje s počtem obyvatel nad 9 999. Důvodem tohoto opatření bylo snížit razanci vlivu zvýšení nájemného na sociálně slabší skupiny obyvatelstva a rozložit ho na další 3 roky ve vybraných městech.

ČSÚ vykázal v roce 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst čistého nájemného o 4,6 %, v tom nájemného jednostranně zvýšeného podle zákona č. 107/2006 Sb. o 11,8 % a tržní o 1,5 %. Růst nájemného podle zákona o jednostranném zvýšení nájemného se však v Praze pohyboval různě podle kategorií bytů a jednotlivých městských částí. U I. kategorie od 8,7 % do 19,6 %, u II. kategorie od 11,3 % do 22,6 %, u III. kategorie od 12,7 % do 24,1 % a u IV. kategorie od 15,9 % do 27,5 %. Kategorie bytů byly sice zrušeny, ale pro postupy, které vydává MMR k propočtům jednorázového zvýšení nájemného podle zákona č. 107/2006 Sb., se nadále uplatňují s tím, že v posledním roce uplatnění zákona (v Praze v roce 2012) výše nájemného I. kategorie splyne s II. kategorií a III. kategorie se IV. kategorií.

Nemovitosti, jejichž cena je hrazena ze státních prostředků

Cenová regulace se uplatňuje pro nákupy nemovitostí (pozemků i staveb), jestliže je kupní cena hrazena (zcela nebo zčásti) ze státního rozpočtu, státního fondu nebo jiných prostředků státu. Jako maximální cena platí cena zjištěná podle zákona o oceňování majetku a prováděcí vyhlášky k němu, přičemž ve veřejném zájmu může Ministerstvo financí dát předchozí souhlas ke sjednání ceny vyšší. V listopadu 2009 byl přijat zákon č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní infrastruktury, který v § 3 odst. 5 stanoví, že při postupu podle tohoto zákona se při uzavírání smlouvy o získání potřebných práv k pozemku nebo stavbě kupní cena tohoto pozemku nebo stavby, včetně všech jejích součástí a příslušenství, a cena práva odpovídající věcnému břemeni sjednává ve výši tržní ceny obvyklé v daném místě a čase. Pokud je cena pozemku, stavby nebo věcného břemene zjištěná jiným způsobem ocenění podle zákona o oceňování majetku vyšší než cena tržní, použije se takto zjištěná cena. V tomto smyslu byl upraven text příslušné položky výměru MF č. 01/2010, aby se předešlo budoucím možným kolizím při výkladech tohoto ustanovení s tím, že prioritní je postup podle zákona č. 416/2009 Sb.

Tabákové výrobky

U tabákových výrobků pokračovala regulace cen, která byla vynucena v roce 2001 zavedením dvousložkové sazby spotřební daně u těchto výrobků. Při výpočtu procentní části sazby daně se vychází z jednotných pevných cen pro konečného spotřebitele. Od července roku 2005 je uplatňována dvousložková spotřební daň pouze u cigaret, a proto jsou od té doby regulovány jen ceny cigaret. U ostatních tabákových výrobků důvod k regulaci cen pominul.

V roce 2011 vydal Celní úřad Kolín 11 cenových rozhodnutí, kterými byly stanoveny pevné ceny cigaret pro konečného spotřebitele nových cigaret a provedeny změny pevných cen

stávajících cigaret. V prosinci 2011 byly dalším cenovým rozhodnutím stanoveny pevné ceny cigaret pro konečného spotřebitele s účinností od 1. ledna 2012, které zahrnují novou (vyšší) sazbu spotřební daně platnou od 1. ledna 2012. ČSÚ vykázal v roce 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen cigaret o 3,2 %,

Maximální ceny mléka a mléčných výrobků pro žáky škol

Od 1. ledna 2011 byly dodávky podporovaných mléčných výrobků do škol realizovány dle výměru MF č. 04/2010 ze dne 24. srpna 2010, kterým bylo stanoveno celkem 74 maximálních cen pro školní rok 2010/2011. K 1. únoru byl výměrem MF č. 02/2011 seznam mléčných výrobků aktualizován. Pro výrazně odlišný vývoj cen mléčné suroviny na trhu, než mlékárny předpokládaly ve svých podkladech zaslaných MF pro stanovení cen, bylo nezbytné dvěma mlékárnám částečně u několika výrobků maximální ceny upravit.

Maximální ceny podporovaných mléčných výrobků pro školní rok 2011/2012 byly stanoveny výměrem MF č. 04/2011 ze dne 24. srpna 2011 s účinností od 1. září 2011. Bylo stanoveno celkem 78 maximálních cen. Ceny ve školách jsou vlivem poskytovaných podpor výrazně nižší než v běžné prodejní síti.

1.2. Věcně usměrňované ceny

Tepelná energie

Cena tepelné energie je regulována formou věcného usměrňování. ERÚ stanovuje závazné podmínky pro kalkulaci a sjednávání cen tepelné energie. Do ceny může dodavatel promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, které souvisejí s výrobou a rozvodem tepelné energie, přiměřený zisk a daň z přidané hodnoty. Podmínky pro kalkulaci ceny tepelné energie umožňují zohledňovat jednotlivým dodavatelům specifické podmínky v různých systémech centralizovaného zásobování teplem i jednotlivých typech výroby tepelné energie (např. rozsah, stáří, stav).

Výše ceny tepelné energie závisí především na vývoji cen uhlí a zemního plynu, které se nejvíce používají při výrobě tepelné energie, protože náklady na palivo nad ostatními náklady v ceně tepelné energie výrazně převládají.

Průměrné ceny tepelné energie (včetně DPH) uplatňované od 1. ledna 2011 určené konečným spotřebitelům:

Tabulka č. 83: Průměrné ceny tepelné energie uplatňované od 1.1.2011

	Uhlí Cena [Kč/GJ]	Ostatní paliva Cena [Kč/GJ]	Průměr Cena [Kč/GJ]
Předběžná výše ceny tepelné energie k 1.1.2011	417,13	552,57	509,15

Průměrná cena tepelné energie oproti roku 2010 vzrostla o 3,5 %, z toho na bázi uhlí se zvýšila o 4,4 % a na bázi ostatních paliv (zejména plynu) vzrostla o 2,2 %.

ČSÚ vykázal za celý rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst věcně usměrňovaných cen tepla a teplé vody o 1,9 %.

Voda

Povrchová voda

U povrchové vody odebrané z vodních toků byly uplatňovány nadále věcně usměrňované ceny. Tento způsob regulace cen přímo předpokládá zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Povrchová voda

slouží např. pro výrobu pitné vody, průmyslové účely, zemědělské závlahy, průtočné chlazení parních turbín.

Pitná voda a odvedená voda

Ceny pitné vody a odvedené odpadní vody byly nadále regulovány formou věcného usměrňování cen. Pravidla regulace cen již od 1. ledna 2009 zahrnují ustanovení, že jestliže subjekty, které postupují podle Dohody mezi Českou republikou a Evropskou komisí na „Podmínkách přijatelnosti vodohospodářských projektů pro Operační program Životní prostředí v programovacím období 2007–2013“ používají k naplnění těchto podmínek pro čerpání prostředků k tomuto účelu v nich stanovený postup pro výpočet ceny, považuje se tento postup za postup podle stanovených pravidel věcně usměrňovaných cen pitné vody a odvedené vody. Uvedené podmínky přijatelnosti nastavují mimo jiné i určitá pravidla pro výpočet ceny vody. Dále pravidla věcně usměrňovaných cen vody vymezují, jaké nájemné z infrastrukturního majetku lze považovat za ekonomicky oprávněný náklad. Pravidla regulace cen zahrnovala i možnost uplatňování dvousložkové formy vodného a stočného, a to v návaznosti na zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), který tento způsob platby za dodanou pitnou vodu a odvedenou odpadní vodu zavedl. Dvousložková forma obsahuje složku, která je součinem ceny za 1 m³ a množství odebrané nebo odvedené (vypouštěné odpadní) vody, a pevnou složku stanovenou v závislosti na kapacitě vodoměru, profilu přípojky nebo ročního odebraného množství vody. Podíl jednotlivých složek nebyl v roce 2010 měněn. Český statistický úřad vykázal v roce 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen pitné vody o 6,2 % a odvedené vody o 5,8 %.

Doprava osobní vnitrostátní autobusová

Jízdné v osobní vnitrostátní autobusové dopravě zůstává nadále regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci jsou povinni poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících. Pravidla pro věcné usměrňování cen pro účely propočtu přiměřeného zisku a ekonomicky oprávněných nákladů nebyla měněna pro rok 2011 a i koeficient růstu provozních nákladů zůstal ve výši 1,063. Z důvodu zvýšení snížené sazby DPH z 9 % na 10 % s účinností od 1. ledna 2010 byly upraveny ceny pro propočet plného (obyčejného) věcně usměrňovaného jízdného.

Na základě přijatého zákona č. 425/2010 Sb. byla s účinností od 1. února 2011 zrušena bezplatná přeprava představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců.

ČSÚ vykázal za rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen osobní autobusové dopravy o 3,8 %.

Doprava osobní vnitrostátní železniční

Jízdné v železniční vnitrostátní osobní dopravě je s účinností od 1. ledna 2001 regulováno věcným usměrňováním ceny s tím, že dopravci mají i nadále povinnost poskytovat slevy pro určité kategorie cestujících. Tato forma regulace cen umožňuje dopravcům pružně reagovat na situaci na trhu.

Na základě přijatého zákona č. 415/2010 Sb. byla s účinností od 1. února 2011 zrušena bezplatná přeprava představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců.

V roce 2011 postupně ČD nabízely cestujícím různé akční nabídky. Např. od 12. června do 10. prosince připravily pro cestující na každý spoj SC Pendolino vybraný počet místenek za 35,- Kč. Dále ve spolupráci s obchodním řetězcem Lidl nabídly ČD cestujícím 20 000 celodenních síťových jízdének ČD Net za 199,- Kč, které bylo možné využít 3., 4. nebo 5. července. Další nabídkou byla možnost využít síťovou jízdenku SONE+ v kombinaci

s MHD Praha v období od 2. července do 10. prosince. Od 1. září do 10. prosince na vytipovaných regionálních tratích bylo možné cestovat ve všech vlacích za zvýhodněné jízdné se slevou 25, popř. 50%. Od 3. října nabídly ČD Promo nabídky na trase Praha - Olomouc a do dalších měst.

K 11. prosinci 2011 zvýšily ČD obyčejné jízdné o 5%. Z takto upraveného jízdného jsou standardním způsobem vypočítány ceny dalších produktů. Tato úprava jízdného byla provedena z důvodu zvýšení snížené sazby DPH z 10 a 14 % s účinností od 1. ledna 2012. V této úpravě je zohledněna i změna sazby DPH z 9 na 10 % (od 1. ledna 2010), která do této úpravy nebyla v cenách jízdného zahrnuta.

ČSÚ vykázal za rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen osobní železniční dopravy o 2,7 %.

Vnitrostátní poštovní služby

U vnitrostátních poštovních služeb, jejichž účelem je dodání poštovních zásilek a poukázané peněžní částky, jsou ceny regulovány formou věcného usměrňování. U čtyř základních služeb cena nesmí překročit stanovenou nejvýše přípustnou částku.

K 1. říjnu 2011 byla nejvýše přípustná částka u položky „Dodání do vlastních rukou a dodání do vlastních rukou výhradně jen adresáta“ zvýšena ze stávajících 6 na 8 Kč.

ČSÚ vykázal za rok 2011 (prosinec 2011/prosinec 2010) nárůst cen poštovních služeb o 5,7 %.

2. Legislativní změny v oblasti cen

2.1. Vyhláška MF č. 301/2010 Sb., kterou se zrušuje vyhláška MF č. 85/1997 Sb., o nájemném z bytů pořízených v družstevní bytové výstavbě a úhradě za plnění poskytovaná s užíváním těchto bytů

S účinností od 1.1.2011 byla vyhláškou MF č. 301/2010 Sb. zrušena vyhláška MF č. 85/1997 Sb., o nájemném z bytů pořízených v družstevní bytové výstavbě a úhradě za plnění poskytovaná s užíváním těchto bytů. Vyhláška č. 85/1997 Sb. byla aktuální a potřebná v době svého vzniku. V posledních letech však již neodpovídala razantnímu vývoji v oblasti družstevního bydlení. Základním jejím praktickým nedostatkem bylo, že zejména striktně stanovovala způsob rozpočítávání nákladů na opravy a údržbu bytů a domu a jeho příslušenství a výdaje na technické zhodnocení domu, včetně některých dalších položek nákladů. Nerespektovala tím požadavky komplexního prosazování vnitřní družstevní demokracie. Navíc se také výrazně změnil poměr vlastnické struktury v rámci bytových družstev masivní privatizací družstevních bytů na základě příslušných zákonů. Rozpočítání nákladů na opravy a údržbu se u bytů v osobním vlastnictví řídí zákonem č. 72/1994 Sb., o vlastnictví bytů, tedy odlišným rozpočítáním těchto nákladů na konkrétní byty, než bylo striktně stanoveno ve vyhlášce. Tím vznikaly duality v rozpočítání nákladů, a to i v rámci jednotlivých domů, a docházelo tak k nerovnostem v rozpočítání nákladů podle jednotlivých vlastnických skupin, a tím i k možnosti nespravedlností v platbách za jednotlivé byty. Současně byla rovněž zrušena regulace nájemného formou věcného usměrňování cen a jeho výše je tak dána plně do kompetence volených orgánů družstev.

2.2. Vyhláška MF č. 364/2010 Sb., kterou se mění vyhláška č. 3/2008 Sb., o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku a o změně některých zákonů (zákon o oceňování majetku)

Od 1. ledna 2011 nabyla účinnosti vyhláška č. 364/2010 Sb., kterou byla upravena některá ustanovení vyhlášky č. 3/2008 Sb., ve znění pozdějších předpisů, o provedení některých ustanovení zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku.

- Došlo k aktualizaci příloh s koeficienty změn cen staveb a s koeficienty prodejnosti.
- U koeficientů prodejnosti bylo u hl. m. Prahy vytvořeno nové členění katastrálních území do jednotlivých oblastí města, kde došlo i ke snížení počtu oblastí z 28 na 21. Nové členění by mělo pozitivně ovlivnit objektivnost hodnot koeficientů a tím i objektivnost zjištěných cen.
- Provedeny byly drobné změny, vyvolané potřebou ujednotit výkladové rozdíly či nejasnosti v textu některých ustanovení, jako je např.
  - úprava koeficientů pro kombinaci podle analýzy cen sjednaných a cen zjištěných v příloze č. 17 v tabulce č. 2,
  - u indexové metody pro oceňování staveb porovnávacím způsobem byly zavedeny místo cen základních tzv. průměrné indexované ceny (ceny sjednané v kupních smlouvách jsou vyděleny indexem cenového porovnání ze znaleckého posudku). Tím došlo ke snížení rozptylu cen podle trhu, polohy a konstrukčního vybavení nemovitostí,
  - u pozemků v příloze „Úprava základních cen stavebních pozemků“ byla doplněna položka, která umožňuje eliminovat cenové rozdíly cen zjištěných a sjednaných podle velikosti a polohy obce a jejího turistického a historického významu.